

ÂDEM DENİLEN

İsmail Dinçer

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	5
ÂDEM DENİLEN	11
ÂDEM İLK İNSAN MIDIR?	38
ÂDEM VE HAVVÂ BOYUTU	52
ÂDEM'İN VASIFLARI.....	60
- Toprak Vasfı.....	61
- İsyân Vasfı	69
- Kan Dökücülük Vasfı	76
- Rûh Vasfı	80
- Adam-İnsan-ı Kâmil Vasfı.....	103
ÂDEMİN İKİZ ÇOCUKLARI	112
CENNETTE YASAK AĞAÇ	130
KENDİNİ BİLMEK.....	157
İNSAN-I KÂMİL	179
ÂDEM, ESMALAR VE İSİMLENDİRME.....	186
KUR'ÂN'DA ÂDEM ÂYETLERİ	193
ÂDEM MAKAMINA GİDEN YOLDA ABDEST	252
ÂDEM'E SECDE HAKİKATİ.....	278
ÂDEM DERS ALANDIR.....	291
SON DEĞERLENDİRME	301

GİRİŞ

Kendi vücûd hakikatine eren, Âdem olacaktır.

Kendi vücûd boyutunun, Hakikat-i Muhammediye olduğunu anlayan “Hâlife” makamına erecektir.

Muhammed nûru “Hâlife” sırrıdır.

Muhammed, Âdem olandan doğacaktır.

Âdem Hâlife olarak halk olacaktır.

Muhammed nûru tüm âlemi saracaktır.

Âdem’in zâhir boyutu rûh hakikatidir.

Âdem’in bâtın boyutu nûr hakikatidir.

Nûrun melekleri, Âdem’e saf saf secde halindedir.

Bu nûrdan gelen melekler “Hâlife” olarak nûr elbisesi ile doğacaklardır.

Allah “innî câilun fîl ardı halîfe- yeryüzünde bir halife yaratacağım” âyetinin muhatabı, Muhammed nûrunun hamuruyla yaratılacak Âdem idi.

Âdem, 4 kapının 40 makamından doğacaktır.

Rûhun sırrında vücûd bulacaktır.

Rûhun makamından Rûbubiyet makamına akacaktır.

Su ile toprak, Muhammed nûru ile karılacak, Rabb esmasıyla bedenler halk olacaktır.

Rûbubiyet makamında tecellilerle donanacaktır.

Adım adım nefisler elbisesi giyinecektir.

Beşer olarak görünecek, insan hüviyetinde zâhir olacaktır.

Âdem rûh elbisesi ile mânâ bulacak, nice sırlar o elbisenin kendinde gizlenecektir.

O sırları okuyan Âdem sırrına erecektir.
Âdem sırrına eren Adam olacaktır.
Adam olan kâmil insan olacaktır.
Adam olmak...
Âdem-Edem “أَدَمُ” makamında doğmak...
İnsan olmak...
İnsan şuuruyla yaşamak...
Her varlığın birbiriyle olan bağını görebilmek...
O bağın Âdem sırrı olduğunu bilebilmek...
Her varlığın Hakk'ın rûhundan süzülüp geldiğini görebilmek...
Rûhun elbisesinin tenler olduğunu görebilmek...
Rûhun tenden, tenin rûhdan ayrı olmadığını bilebilmek...
Varlıktaki işleyişin, rûhun işleyişi olduğuna şâhit olmak...
Âdem sırrına erebilmek...
Âdem'in rûh hakikati olduğunu anlayabilmek...
Tüm varlığın rûhun derinliklerinden süzülüp geldiğini görebilmek...
Varlık aynasında kendi aslını görebilmek...
Her aynanın ardında Hakk'a nazar edebilmek...
Varlığa saygının Hakk'a saygı olduğunu bilmek...
Ve bu şuurla yaşamak...
Maksat Âdem olmaktır...
Maksat Adam olmaktır...
Maksat insan olmaktır...
Âdem denilen nedir?
Âdem kimdir?
Âdem'den maksat nedir?
Âdem bir insan mıdır?
Yoksa insanın mânâ yönü müdür?

Âdem bir makam mıdır?
O makamın rûhu nedir?
Âdem ilk insan mıdır?
Yoksa Allah hakikatini ortaya koyan ilk insan mıdır?
Toplumda Âdem ilk insan olarak bilinir.
Yoksa İnsanlık makamını ilk ortaya koyan mıdır?
Âdem'den önce insanlar var mıydı?
Âdem insanların ilk atası mıdır?
İnsanlık tarihi ne zaman başladı?
Yaşam tarihinde insan ne zaman ortaya çıktı?
Biz Âdem miyiz?
Bizim neremize Âdem dediler?
Âdemoğlu kimdir?
Âdem'in eşi Havvâ kimdir?
Âdem ile Havvâ'nın eşliği nedir?
Âdem ile Adam arasındaki benzerlik nedir?
Âdem'in isimleri olan, "Edim-Edeme-Ebu'l Beşer-Safiyullah-Halifetullah" kavramları ne demektir?
Kur'ân'da Âdem nasıl tanımlanır?
Âdem'in vasıfları nelerdir?
Âdem kan döker mi?
Fitnelik, fesatlık yapar mı?
Âdem, gurur, kibir içinde olur mu?
Âdem kimdir, Beşer kimdir, İnsan kimdir?
Âdem ile İnsan arasındaki incelik nedir?
Şeytan, Âdem'den mi çıkıyor?
Yoksa şeytanlaşmış kişi, kendi şeytanını ıslah edince mi Âdem oluyor?
Âdem'in çocuklarından maksat nedir?
Âdem cennette mi doğdu?

Âdem ile Âden cenneti arasındaki bağ nedir?

Yoksa Âdem makamına eren, cennet hakikatine mi erişti?

“Âdem ile İsâ’nın durumu aynıdır-İnne mesele îsâ indal-lâhi ke meseli âdem” ne demektir?

Toplumda Âdem denildiği zaman hep onu erkek olarak bildik.

Âdem hakikatini cinsiyete indirmek, erkek olarak bildir-mek doğru mudur?

Erkeğin de kadının da Âdem boyutu nedir?

“Rûhumdan üfledim, halk eyledim” âyetinin sırrı, Allah’ın rûh boyutunun Âdem sırrı olduğu mudur?

Âdem’in cuma günü halk edildi diye anlatılan konunun hakikati nedir?

Cumadan maksat nedir?

Cuma günlerden bir gün müdür?

Yoksa Âdem sırrının makamı mıdır?

Âdem cuma günü cennete konuldu diye anlatılmasının ha-kikati nedir?

Âdem ve cennet, cennet ve cuma bağlantısının hakikati nedir?

Cuma ve Cem aynı anlamda mıdır?

Âdem Allah’ın halifesi midir?

Halife ne demektir?

Âdem’in varlığı isimlendirmesi sırrı nedir?

İsimler ve Esmalar arasındaki bağ nedir?

Her varlık rûhun akışından mı süzülüp gelir?

Her varlığın öz fıtratına göre bir esması-ismi mi vardır?

Bu isim nasıl tespit edilir?

Tüm esmalar Âdem’de mi saklıdır?

Tüm esmalar Âdem boyutundan mı tecelli eder?

Âdem ve esmalar arasındaki bağ nedir?

Bu kitabımızda Âdem hakikatini inceleyeceğiz.

Âdem'den maksat nedir, bunu anlamaya çalışacağız.

Kaygusuz Abdal'ın, "Âdem Denilen" ilâhisini inceleyeceğiz.

Bu zamana kadar Âdem'i bir erkek olarak öğrendik, Havvâ'yı da kadın olarak öğrendik.

Bir insanın Âdem yönü nedir, Havvâ yönü nedir, bunu anlamaya çalışacağız.

Kullandığımız kelimelerin asıl anlamlarını bilmek, mânâlar kapısını açacaktır.

Her kelime bir anlama göre oluşturulmuştur.

Yıllar içinde kelimelerin asıl anlamları örtülüp gitmiştir.

Âdem kelimesinin de asıl anlamı nedir, bunu araştıracağız.

Kendimizdeki Âdem boyutunu bulmaya çalışacağız.

Âdem olan Adam olur, sözünün derinliğini idrak etmeye çalışacağız.

Hiçbir beklentiye girmeden, sadece Âdem hakikatini anlamak ve anlatmak için gayret göstereceğiz.

Âdem'i binlerce yıl ötede değil, öncelikle kendimizde bulmaya çalışacağız.

Âdem sırrını anlatmak elbette kolay değildir.

Hatamız, eksliğimiz elbet olacaktır.

Şimdiden affola.

İsmail Dinçer

ÂDEM DENİLEN

Kaygusuz Abdal bu ilâhisinde, insanın mânâ yönü olan Âdem hakikatini yazıya dökmüştür.

Kaygusuz Abdal'ın anlam dolu ilâhisi ile Âdem hakikatini anlamaya çalışalım.

*Bu âdem dedikleri
El ayakla baş değil
Âdem manaya derler
Suret ile kaş değil*

*Gerçi et-ü deridir
Cümlelerin serveridir
Hakk'ın kudret sırrıdır
Gayre bakmak hoş değil*

*Âdem mânâ-yı mutlak
Âdemdedir nutk-ı Hak
Âdemden gâfil olma
Nefsi de serkeş değil*

*Âdemdedir külli hâl
İlm-ü hikmet güft-ü kâl
Âdem katında âlem
Dane-i haşhaş değil*

Âdem odur ey hoca
Gıdası mânâ ola
Maksud Âdemden âhî
Hayal ile düş değil

Kendi özünü bilen
Maksudun bulan kişi
Hakk'ı bilen doğrudur
Yalancı kallaş değil

Bu Kaygusuz Abdal'a
Âşık demen dünyada
Nakş-ü suret gezetir
Maksudu nakkaş değil

Kaygusuz Abdal'ın Âdem târifi, Âdem'in mânâ boyutuna muhteşem işarettir.

Kaygusuz Abdal, Âdem denilenin beşeri beden değil, insanın mânâ boyutu olduğuna işaret eder.

Şimdi dörtlük dörtlük inceleyelim.

"Bu âdem dedikleri
El ayakla baş değil
Âdem manaya derler
Suret ile kaş değil"

Âdem'den maksat insanın beden yönü değildir.
Âdem'den maksat bedenın mânâ boyutu olan, bedenın rûh, nûr boyutudur.
İnsanın mânâ yönü vardır, beşer yönü vardır.
İnsanın beden yönüne beşer denilir.
İnsanın mânâ yönüne Âdem denilir.
İkisi birbirinden ayrı değildir.
Buz ve suyun birliğı gibi insan tenden ve cândan oluşur.
Yaşamın hakikatini arama yolculuğı, insanı Âdem makamına iletir.
Âdem sırrı insandaki cân boyutunda aranmalıdır.
Kaygusuz Abdal, insanın ten yönüne Âdem denilmez, demiştir.
El, ayak, baş, sûret ile kaş yönüne Âdem denilmez, demiştir.
Eli, ayağı, başı, sûret ile kaşı diri tutan, tüm bedenın geldiğı rûh-cân boyutuna Âdem denilir, demiştir.
Âdem, Allah'ın mânâ boyutudur.
Rûh boyutudur.
Hakk boyutudur.
İnsan, bir bebek olarak doğar.
Allah'ın elbisesi olan "Nefs" denilen ten ve cân elbisesiyle doğar.
Saf tertemiz olarak dünyaya gelir.
Bebek doğduğunda, bir din inancı, bir mezhebi, bir târikatı yoktur.
Ayrımcılık bilmez, yargılama bilmez, hor görme bilmez.
İbadet nedir bilmez.
İbadethane nedir bilmez.
İnanca göre giysilerin farklılığını bilmez.
Kendini üstün görmek nedir bilmez.
Başkasına hakir bakmak nedir bilmez.
Başka inançları aşağılamak nedir bilmez.

İnsanları namazlı-namazsız ayırmayı bilmez.
İnsanları şeriatlı-şeriatsız ayırmayı bilmez.
Kendi yolum diye bir yol bilmez.
Kendi inanç yolunu yüce görmeyi bilmez.
Bayanları örtülü-örtüsüz olarak ayırmayı bilmez.
Hatta kadın-erkek olarak bile bakmayı bilmez.
Bebek olarak doğduğunda, o saf duyguyla herkese aynı gözle bakar.
Çocuktur, saftır, yargıları yoktur.
Bir sevgi içinde varlığı seyreder, hayretle bakar, heyecanla bakar.
Belli bir zaman sonra aklı, anne babanın inancına göre şekillenir.
Duygu ve düşünceleri ona göre gelişir.
Âdem olabilecek kabiliyette yaratılmıştır.
Ama anne baba onu kendi inançlarına göre büyütür.
Ve çocuk yargılar içinde büyür, Âdem olmaktan uzaklaşır.
İnsanın mânâsına ermekten uzaklaşır.
Anne babası hangi inançta ise ona göre inanır.
Anne babası hangi ibadeti yapıyorsa onu yapar.
Babası elinden tutar, kendi inancının ibadethanesine götürür, çocuk da orayı ibadethane bilir.
Din adına bilgiler anlatır, çocuk o bilgilere inanır.
Allah'ı nasıl anlattıarsa, öyle inanır.
Emirler yasaklar koyarlar, çocuk onlara uyar.
Korkular sunarlar, korkularla büyür.
Cenneti cehennemi onlar nasıl anlattıarsa, öyle inanır.
Anne baba Müslüman ise çocuk kendini Müslüman sayar.
Anne baba Sünni ise çocuk kendini Sünni sayar.
Anne baba Alevi ya da Bektaşî ise çocuk da öyle olur.
Anne baba biz Hanefiyiz der, çocuk da öyle büyür.

Oysa Sûnni ne demek, Hanefi ne demek hiç bilmez, sadece anne baba öyle diye öyle olur.

Anne baba hangi mezhepte ise çocuk da öyle olur.

Çocuk, Hristiyan ya da Musevi ya da Budist inancında olan bir anne babadan doğsaydı ya da başka bir inançta olan anne babadan doğsaydı, o anne babanın inancında olacaktı.

Onların öğrettiği ibadetleri yapacaktı.

Onların ibadethanelerine koşacaktı.

Çocuk anne babayı hangi inançta bulur ise o da onlara uya-caktı, onlar gibi inanacaktı.

Anne babasından ne duydu ise onu doğru bilecekti.

Bakara Sûresi 170: “Ve izâ kîle lehumuttebiû mâ enzelal-lâhu kâlû bel nettebiu mâ elfeynâ aleyhi âbâenâ e ve lev kâne âbâuhum lâ yakılûne şeyen ve la yehtedûn.”

Meâli: “Onlara Allah’ın sunduğu şeylere tâbi olun denildiği zaman, derler ki: Hayır, biz atalarımızı ne üzere bulduysak ona tâbi oluruz. Eğer ataları bir şeyi akıl etmiyorlar ve doğru yol üzere olmasalar da mı?”

Kur’ân’da da belirtildiği gibi çocuk mânâ üzere değil, anne babanın inancı üzere büyüyecektir.

Yeryüzünde her inanç kendi inancını yüce görür, başkala-rının inancını maalesef hor görür.

Çünkü anne babadan öyle görmüştür, o duyguyla yetişmiştir.

Her inanç kendi yolunu doğru bilir.

Her inanç kendi gibi inanmayana hâkir bakar, onları kâ-fir görür.

İncelediğimizde görüyoruz ki Kur’ân;

Atalardan gelen inançlara vurgu yapıyor, düşünmemizi istiyor.

Ataların yolu üzere olmanın, atalardan gelen inançlar üzere yaşamamanın ne olduğunu anlamamızı tavsiye ediyor.

Anne babamızdan öğrendiğimiz inancın bizi nasıl bir duygu ve düşünce içine sürüklediğini anlamamızı tavsiye diyor.

İşte Kaygusuz Abdal'ın belirttiği gibi insan, kendi mânâ boyutuna erişmek için çaba göstermelidir.

Şimdi ikinci dörtlüğü inceleyelim.

*“Gerçi et-ü deridir
Cümlelerin serveridir
Hakk'ın kudret sırrıdır
Gayre bakmak hoş değil”*

Kaygusuz Abdal bu dörtlükte, teni cândan, cânı tenden ayrı görme diye belirtir.

“Cümlelerin serveridir” demek, tüm varlığın geldiği özdür demektir.

Tüm varlık Hakk'ın rûhundan gelir.

Server'deki ser kelimesi baş demektir.

Tüm varlığın başı, önderi, kaynağı, cevheri Âdem boyutudur.

Bunun için Kaygusuz Abdal, cümle varlık Âdem'den gelir demek istemiştir.

Yâni Hakk'ın üflenen rûhundan gelir demek istemiştir.

Cümle varlığa Hakk nazarıyla bakmak gerekir.

Kesrette kalmamak gerekir.

Ayrı gayrı bakmamak gerekir.

İnsan, Hakk'ın kendi zâtının tezahürüdür.

İnsan Hakk'tan, Hakk insandan ayrı değildir.

İnsan, Hakk'ın kudret sırrıdır.

Kudret kelimesi, “kadr” kelime kökünden gelir.

Kader kelimesi de oradan gelir.

Kader, takdir, miktar, kudret, kadir, muktedir birbirine bağlı kelimelerdir.

Âl-i İmran Sûresi 29: “Ve Allah alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Âl-i İmrân Sûresi 165: “İnnallâhe alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Hûd Sûresi 4: “İlâllâhi merciukum ve huve alâ kulli şeyin kadîr.”

İlâ Allâh merciu kum : Allah’dır, dönülecek yer, merkez, kaynak, siz,

Ve huve alâ kulli şeyin : O, bütün her şeydeki,

Kadîr : Kudret, güç, her şeye muktedir olan,

Meâli: “Kaynağınız ancak Allah’tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

Kaygusuz Abdal’ın da belirttiği gibi insan, Allah’ın kudret boyutudur.

İnsanın kaynağı, aslı, özü, Allah’tır.

Kur’ân’da da belirtildiği gibi Allah bütün her şeydeki kudrettir.

Allah’tan gayrı da bir şey yoktur.

Tenler boyutu da canlar boyutu da Allah’a aittir.

Tenler boyutu kulluk ile alakalıdır.

Canlar boyutu Allah’ın zatı ile alakalıdır.

Ten candan can tenden ayrı değildir.

Yâni damla deryadan, derya damladan ayrı değildir.

Deryanın kendisi Zât boyutudur.

Damlanın kendisi sıfatlar boyutudur.

Şimdi diğer dörtlüğü inceleyelim.

*“Âdem mana-yı mutlak
Âdemdedir nutk-ı Hak
Âdemden gafil olma
Nefsi de serkeş değil”*

Âdem insanın mânâsıdır.

Hakk'ın öz nutkudur.

Yâni kelâmıdır.

Allah kendini Âdem'in kalamından bildirir.

Âdem'in kalamı, ruhdan gelen sesleniştir.

Âdem, Allah'ın zâtının ve sıfatlarının nefâsıdır.

İnsan, Âdem'den gafil olmamalıdır.

Âdem hakikatini bilmelidir.

Âdem hakikati ile hareket etmelidir.

“Âdemden gafil olma

Nefsi de serkeş değil”

Nefis boyutu, tenler boyutudur.

İnsanın beşeri boyutu nefis boyutudur.

İnsanın bedeni nefsin tecelli ettiği yerdir.

Nefis inançlar boyutunda kötü bilinse de aslı öyle değildir.

İnançlar boyutunda, nefsi kötölemek, nefsi aşağılamak
şart diye öğretiler.

Nefsi her zaman, şeytandır diye öğretiler.

Hatta bazı kayıtlarda yazılı olan nefis şeytandan daha teh-
likelidir bilgilerini doğru kabul edip, her yerde anlattılar.

İnanç gruplarında hep şöyle anlatılır:

Nefsi her zaman aşağılamak gerekir.

Nefsi her zaman kötölemek gerekir.

Nefse zulmetmek gerekir.

Nefsi terbiye etmek gerekir.

Nefs firavundur.

Nefs şeytandır.

Nefs Allah'ın düşmanıdır.

Nefs kötülüğün kaynağıdır.

Nefs kötülüğü emreder.

Hazreti Muhammed'den aktarılan bazı bilgiler de şöyledir:

Nefsinize zulmetmeyin.

Nefsini bilen kendini bilir.

Her nefis ölümü tadacaktır.

Nefsiniz sizin binek atınızdır, ona iyi bakın.

Nefs sizin öz varlığınızdır.

Görüldüğü gibi inanç alanından gelen bilgiler, Hazreti Muhammed'den gelen bilgilerle örtüşmez.

Bu tutarsızlıklar nereden geliyor olabilir?

İnanç alanından gelen nefis ile ilgili bir alıntı şöyledir:

“İnsanın en büyük düşmanı nefsidir. Daha sonra kötü arkadaş ve şeytan gelir. Kötü arkadaş ve şeytan da nefse tesir ederek insana zarar vermeye çalışırlar. Onun için nefsin, emmarelikten temizlenmesi gerekir. Çünkü nefis, kâfirdir, daima Allahü teâlâya isyan etmek ister.”

Aktarılan bir bilgi de şöyledir:

İmam-ı Maverdi hazretleri buyuruyor ki: (Nefsin terbiyesi zaruridir. Hadis-i şerifte, (İnsanın en kuvvetli düşmanı nefsidir, sonra çoluk çocuğu gelir) buyuruldu.”

Hazreti Muhammed böyle bir şey söylemiş olabilir mi?

Hazreti Muhammed hiç, çoluk çocuk düşmandır diyebilir mi?

Gönlü merhamet dolu o güzel insan, hiç bunları söylemiş olabilir mi?

İşte inanç gruplarında genelde böyle öğretilir.

Nefsi tanımaktan çok, sanki nefs insanın en büyük düşmanı gibi öğretilir.

Gerçekte nefs nedir?

Kaygusuz Abdal'ın belirttiği gibi "nefsi de serkeş değil" ne demektir?

Kur'ân'da nefs nasıl târif edilir?

Nefs, enfüs, nüfûs, nefes, nefâis, enfes, nâs, nisâ aynı kökten gelen kelimelerdir.

Nefs; maya, cevher, asıl, hayat, kişi, kişinin bedeni, kişinin öz varlığı, bir şeyin ta kendisi gibi anlamlara gelir.

Kur'ân'da hepimizin tek nefisten yaratıldığı bildirilir.

Nefs, kişinin kendisidir, öz varlığıdır, bedenidir, diye bildirilir.

Nisâ Sûresi 1: "Ellezi halakakum min nefsin vâhided."

Ellezi halâka kum : O ki, sizi yarattı, var etti,

Min nefsin vâhided : Nefs, öz varlığınız, kişi, beden, tek, bir,

Meâli: "Ki O'dur sizi tek nefisten halk eden."

Kur'ân'ı incelediğimizde, hepimizin tek nefisten halk edildiği bilgisine rastlarız.

Bir tohumdan açığa çıkan tek filizden, dalların ve yaprakların oluşması gibi, hepimiz tek özden şekillendik, bedenlendik.

Âyette de belirtildiği gibi, tüm varlık Allah'ın kendi nefsin-den-nefasından-nefesinden halk olmuştur.

Allah rûhundan nef eyledi, nefsler boyutu tecelli etti.

Nefsler boyutu, tüm varlığın beşer boyutu, canlılık boyutudur.

İşte nefs her varlığın beden yönüdür.

Nefs, rûhun ten elbisesi giymiş boyutudur.

Nefs, kişinin öz varlığıdır.

Nefs, tüm tecellilerin kaynağıdır.

Nefs, üflenen rûh sırrıdır.

Nefs, bizzat Hakk'ın kendisidir.

Nefs, rûhun cana dönüşmesi sonucu, sûrete dönüşen boyuttur.

Nefs, cümle varlığın, taşıdığı vücûd boyutudur.

Nefes, nefis kelimesinden gelir.

Nefes, Allah'ın bir bedende, kendini gösterdiği en güzel işarettir.

Nefs, Allah'ın kendini zâhir eylediği boyuttur.

Kaygusuz Abdal'ın belirttiği gibi "nefsi de serkeş değil" demek, beden Allah'a isyan etmez, baş kaldırmaz demektir.

Serkeş; asi olan, baş kaldıran, isyan eden, itaat etmeyen demektir.

Beden, yaratılışının fitratını yerine getirir.

Gözler ne için yaratıldıysa, görevini yerine getirir.

Kulaklar ne için yaratıldıysa, görevini yerine getirir.

Eller, ayaklar, tüm organlar ne için yaratıldıysa, görevlerini yerine getirir.

İnsanın bedeni, yaratılışına itaatsizlik yapmaz.

Allah'a isyan, benlik, gurur, kibir, insanın akıl boyutundadır.

İnsan, tenden ve candan oluşan bir varlıktır.

İnsan, tüm varlığın cemidir.

Hiçbir varlıktan üstün değildir.

Hiçbir varlıktan da düşük derecede değildir.

İnsanın canı Âdem sırrıdır.

İnsanın beşer boyutu nefis sırrıdır.

Şimdi diğer bir dörtlüğü inceleyelim.

*"Âdemdedir külli hal
İlm-ü hikmet güft-ü kal
Âdem katında âlem
Dane-i haşhaş değil"*

Allah'ın tüm nitelikleri, sıfatları Âdem'dedir.

Âdem denilen yukarıda da belirtildiği gibi rûh boyutudur.

Cümle halk edilenin tüm karakterleri Âdem’de gizlidir.

Bir rûhun üflenışıyle adım adım her şey açığa çıkar.

Nasıl ki bir ağacın tüm yaprakları, dalları, çiçekleri, meyveleri tohumda gizli halde bulunuyorsa, Âdem boyutunda da tüm varlığın özellikleri vardır.

İnsan dünyaya gelmeden önce, DNA’sında atalardan gelen tüm karakterleri gizlidir.

Bir bebeğin DNA’sında atalardan gelen Salih insan olabilme ya da zalim insan olabilme özellikleri vardır.

Bebekler bunun için kâmil insanlar tarafından yetiştirilmelidir.

Eskiden sütanne denilen kişiler bunlardır.

Sütannelikten maksat, çocukların kâmil kimselere verilmesidir.

Kâmil kimseler, çocukların her yönden gelişmesi için gayret eden kimselerdir.

Aileler eskiden çocuklarını, iyi yetiştirilmesi için kâmil insanlara emanet ederlerdi.

O dönem kâmil insanlara “Sütanneleri” denilmiştir.

Bu kâmil insanlar, çocukların iyi yetişmesi için, atalardan gelen iyi huyların, iyi hallerin açığa çıkması için, onların eğitiminde gayret gösterirlerdi.

Kötü huyların açığa çıkmaması için ilim ve edeb üzere yetiştirmeye gayret gösterirlerdi.

Âdem boyutunda hem rûhun sırrı gizlidir, hem de rûhun DNA’sında atalardan gelen tüm olumlu olumsuz huylar gizlidir.

İşte Kaygusuz Abdal’ın “Âdemdedir külli hal” demesi bunu belirtmek içindir.

Rûhun özü hikmet ilminin olduğu yerdir

Kaygusuz Abdal’ın “Âdem’dedir ilmi hikmet” mısrasını iyi anlamalıyız.

Hikmet ilmi Âdem boyutundadır.

“İlm-ü hikmet güft-ü kal” Âdem’den sadır olur, Allah’ın ilmî hikmetinin kalamı, Âdem boyutundan açığa çıkar.

Meâllerde, “Allah istediğine hikmet verir” diye çevrilmesi çok iyi düşünülmelidir.

Hikmet ilmi her varlığın özünden her dâim sunulur.

İnsana bunu anlayacak akıl bahşedilmiştir.

Mekkeli müşriklerden bazı kesimler, kendilerine hikmet verildiğini iddia ederlerdi.

Kendilerini seçilmiş, özel, yüce görürlerdi.

Toplumdan kendilerini üstün görürlerdi.

Hikmet konusu çok iyi anlaşılmalıdır.

Şimdi bu konu ile ilgili Kur’ân’da geçen âyeti inceleyelim

Bakara Sûresi 269: “Yutil hikmete men yeşâu ve men yutel hikmete fe kad ûtiye hayran kesîrâ ve mâ yezzekkeru illâ ulûl elbâb.”

Yuti el hikmet	: Verir, sunar, sunulur, hikmet, varoluşun bilgisi,
Men yeşau	: Kim, kimse, ister, isteyen kimse, kim isterse,
Ve men yute el hikmet	: Kim, kimse, sunulur, verilir, hikmet, varoluş bilgileri,
Fe kad utiye	: Artık, böylece, oldu, olur, sunulur, verilir,
Hayran kesir	: Hayır, iyi olan, çok,
Ve mâ yezzekkeru	: Tezekkür etmez, varoluşu düşünmez, anlamak,
İlla ulû el elbâbi	: Başka, yüce akıl sahipleri, hakk üzere düşünme,

Meâli: “İsteyen kimse sunulan hikmet üzere olur. Kim sunulan hikmet üzere olmuşsa, böylece o çok hayırlı çalışmalar içinde olur. Hakk üzere aklını işletenlerden başkası varlığın varoluşunu düşünmez.”

Bu âyeti bazı müellifler şöyle çevirmektedir.

Diyanet Meâli: “Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilirse, ona pek çok hayır verilmiş demektir. Ancak akıl sahipleri düşünüp ibret alırlar.”

Yaşar Nuri Öztürk: “O, hikmeti dilediğine verir. Ve kendisine hikmet verilmiş olana çok büyük bir hayır verilmiş demektir. Gönlünü ve aklını çalıştıranlardan başkası düşünüp anlayamaz.”

Müelliflerin geneli, “Allah hikmeti dilediğine verir” diye meâl etmişlerdir.

Böyle yapılan meâl, Mekkeli müşriklerin inancını yansıtır.

Çünkü Mekkeli müşrikler kendilerine hikmet verildiğini, kendilerinin seçildiğini iddia ederlerdi.

Müşrikler hikmeti, mal, mülk, kendilerine verilen zenginlik, kendilerine verilen mânâ anlamında da kullanırlardı.

Allah bize hikmet vermiş, hayır vermiş, derlerdi.

Mekke’nin müşrikleri “Allah bize zenginlik vermiş, mal vermiş onlara kölelik vermiş” derlerdi.

Yâni “Allah bize mal vermeyi dilemiş, onlara kölelik vermeyi dilemiş” derlerdi

İşte bu anlayışla, Bakara Sûresi 269. âyeti “Allah dilediğine Hikmet verir” diye meâl edersek Mekke’nin müşriklerinin anlayışına göre meâl yapmış oluruz.

Hikmet, hüküm aynı kökten gelir.

Tüm varlıktaki hükümler Allah’a aittir.

Yâni varlığın varoluşundaki ilme dayalı alandır.

Varlığın mânâ boyutu, ilmî değerleri, hikmet boyutudur.

Varoluştaki bilgiler tüm varlık kitâbında satır satır yazılıdır.

Bunu öğrenmek isteyen kimseye, varlık kitâbı apaçıktır.

Men yeşau; “isteyen kimse, kim isterse” anlamındadır.

Eğer bir kişi hakikatleri anlamak isterse, o apaçık kitâb olan varlık kitâbına bakar ve hakikatleri anlamaya çalışır.

Allah her kişiye varlığın varoluş hakikatlerini anlaması için akıl vermiştir.

Allah, insanda ayırım yapmaz.

Herkesi eşit olarak yaratmıştır.

Allah dilediğine verir dersek, Allah'ın âdil ismine uymaz.

Allah, insana hakikatleri anlayacak şekilde akıl, şuur vermiş ve kuluna aklet araştır, düşün, diye bildirmiştir.

Akleden, tefekkür eden her kimse hakikatlere ulaşır.

Allah asla ayırım yapmaz.

Eğer dünyaya meyledersek, makam, şan, şöhrat peşinde olursak, gurur, kibir, enaniyet içinde olursak elbette bize verilen aklı hakikatleri anlamak için kullanmamış oluruz.

Ve Müşriklerin dediği gibi "Allah dileseydi ben de hikmet üzere olurum" demek, ne kadar büyük bir gaflet içinde olmak değil midir?

Kaygusuz Abdal'ın "Âdemdedir külli hal, İlm-ü hikmet güft-ü kal" diye belirttiği hikmet ilmi, Âdem boyutundadır diye belirtmiştir.

"Âdem katında âlem, dane-i haşhaş değil" diye belirtmesi de varlığın tüm karakteri üflenen rûh boyutundan zaman dilimi içinde ortaya çıkar demektir.

Âdem boyutunda, yâni rûh boyutunda bir varlığın değil, tüm varlığın karakteri vardır.

Yâni rahme düşen sperm ile yumurtanın birleşimi olan zigotta, beden tüm organları gizlidir, zaman içinde her bir organ adım adım ortaya çıkar.

Rûhun kendinden gelen üflenişle adım adım her şey ortaya çıkar.

Şimdi diğer dörtlüğü inceleyelim.

Âdem odur ey hoca
Gıdası mânâ ola
Maksud Âdemden âhî
Hayal ile düş değil”

Her kim Âdem’i erkek yerine koyuyorsa, Âdem hakikatine erişememiştir.

Her kim her bir varlığın ve insanın mânâsının Âdem olduğunu anlamışsa o kimse Âdem hakikatine erişmiştir.

Âdem’den maksat varlığın mayasıdır, özüdür.

Her varlığın mayası, özü, Âdem sırrıdır.

Âdem’den maksat insanın mânâsıdır.

Mânâ yolu âşıkların yoludur.

Âşık olan Hakk yolunda uçar gider.

Onun bir beklentisi yoktur.

Mânâ yolu beklenti yolu değil, beklentisiz teslimiyet yoludur.

Mânâ yolu beklentisiz gelenlere açılır.

Kadın olsun erkek olsun gönlüne ilâhi aşk düşenler, Hakk yolunda eser giderler.

Âşıkların gıdası mânâdır.

Kadın olsun erkek olsun, her kim mânânın gıdasına erişirse Âdem olur, insan olur.

İnsan, Âdem sırrını taşıyandır.

İşte, Kaygusuz Abdal’ın işaret ettiği Âdem, insanın mânâ boyutudur.

Bu bir hayal değil, düş değil, insanın bizzat hakikatidir.

Burada geçen “Âhî” kelimesi; nûr kardeşliği demektir.

Her varlık nûr cihetiyle birbiriyle kardeştir.

Şöyle düşünelim.

Nasıl ki kar, dolu, buz, bulut, su cihetiyle kardeş ise, tüm varlık da özünde Allah'ın nûrunu taşır.

İşte böylece her varlık nûr boyutuyla birbiriyle kardeştir. Şimdi diğer bir dörtlüğe geçelim.

*“Kendi özünü bilen
Maksudun bulan kişi
Hakk'ı bilen doğrudur
Yalancı kallaş değil”*

Amaç, kendi özünü bilmektir.

Amaç, kişinin kendisinin kendine ait olmadığını anlaması, kendi özünün Allah olduğunu bilebilmesidir.

Maksat da işte budur.

Kâmil insanlar hep, “Kendini bil” diye öğütte bulunmuşlardır. İnsan, gördüğü varlığın nasıl var olduğunu düşünmelidir. İnsan, kendisinin nasıl var olduğunu düşünmelidir.

“Nasıl var oldum, nereden geldim, nereye gidiyorum, doğum nedir, doğum öncesi nedir, ölüm nedir, ölüm sonrası nedir?” diye düşünmelidir.

“Bedenim nasıl oluştu, nasıl işlemekte, nasıl nitelikler halinde donanmış?” diye düşünmelidir.

Kaygusuz Abdal'ın “Kendi özünü bilen, maksudun bulan kişi” sözü, kişinin kendini bilmesine işaret eder.

Kâmil insanlar neden hep “Kendini bil” öğüdünü vermişlerdir?

Kendini bilme yolu nasıl bir yoldur?

Kendini bilme eğitimi nasıl bir eğitimidir?

Hazreti İbrâhîm'in yaptığı Kâbe, kendini bilme okulu muydu?

Hazreti İdris'in öğretisi neydi?

Tüm kendini bilme okulları Kâbe'den sonra mı yapıldı?
Kişinin vücûdu tüm ilâhî sırları barındıran bir deryadır.
Kişinin vücûdu aradığı tüm sorularının cevabının olduğu
yerdir.

Hazreti Muhammed'e biri gelip soruyor:

- "Yâ Muhammed! Allah nedir, ben onu nasıl bilirim?"

Hazreti Muhammed de diyor ki: "Men arafe nefsehu-kendini bil."

Evet, her şey kendini bilmekle başlıyor.

Ben kimim, nasıl var oldum, nereden geldim, nereye gidiyorum gibi soruların cevabını arayan kişi, sonunda kendine döner ve kendini tanımak için bir yola girer.

Hazreti İdris döneminde başladığı sanılan "kendini bil" öğretisi yüzyıllara nasıl yayıldı?

Hazreti İdris, aynı zamanda "Hermes" diye bilinir.

Hazreti İdris'in yâni Hermes'in öğretisi "Kendini bil" öğretisidir.

Bu öğreti, Antik Mısır'da Theb ve Memphis mâbedlerinde "Kendini bil" diye yazılmıştır.

O dönemlerde görüyoruz ki birçok mâbedin girişinde "Kendini bil" diye yazı vardır.

Bu öğreti, bir samimiyet içinde kendini bilmek isteyen kimselere özel olarak sunulurdu.

Halk'a kapalıydı, yalnızca seyr-i sülûk etmiş talebelere makam makam sunulurdu.

Eski Mısır'da M.Ö. 1400 yıllarında yapılan Luksor mâbedinin duvarında "Beden Tanrının evidir" diye bir yazı olduğu bildirilir.

M.Ö. 800 lü yıllarda yapıldığı sanılan, Delphi mâbedi diye bilinen, Apollon mâbedinin giriş kapısının üzerinde "Kendini bil" yazılıdır.

M.Ö. 6.ve 5. ve 4. yüzyıllarda yaşayan, Thales, Sokrates, Platon, Aristo gibi kâmil insanlar hep kendini bilmeyi işlemişlerdir.

Yâni o dönem ve öncesinde öğretilen en önemli öğretisi “Kendini bil” öğretisiydi.

Çünkü kendini bilen, Tanrı nedir sorusunun cevabına da ulaşacaktır.

Yine milattan önce Brahmanizm, Zerdüştlük, Hinduizm, Budizm gibi inançlarda görülen öğretisi “Bireyin kendi özünü bilmesi” yâni “Kendini bil” öğretisi idi.

Hazreti İdris, devrin öğretmeni idi.

İdris, ders, medrese, medâris, müderris, tedris, tedrisat aynı kökten gelen kelimelerdir.

İdris; ders veren, ders alan, terzi, ölçüp biçen, inceleyen demektir.

Ders; öğrenmek için alınan eğitim.

Medrese; ders verilen yer, dersin sunulduğu yer.

Medâris; medreseler, okullar, ders verilen ayrı ayrı yerler.

Müderris; ders veren, ders sunan, öğretmen, profesör.

Tedris; ders vermek, öğretmek, okutmak, öğretim.

Tedrisât; ders vermeler, ardı ardınca öğretimler.

Yunancada “Hermes” kelimesi, Eski Mısır dilinde “HRM” diye yazılmaktaydı.

Hrm, Hirâm, Hirâ aynı kelimedir.

Hira; arayan, hakikate yönelen, meraka düşen demektir.

Hiram; nûrlanmış, aydınlanmış, bilgiğe ulaşmış, anlamına gelir.

Hiram-Hirâ; yâni Hazreti Muhammed’in Hirâ’ya çekilmesi, yâni nûrlanması, nûra ulaşması yâni aydınlığa ulaşması da aynı anlamlar taşır.

Hirâ dağının diğer adı nûr dağıdır.

İşte Hazreti İdris'ten gelen "Hermetik öğreti" kendini bilme öğretisidir.

Yâni İlm-i Tevhîd öğretisidir.

Kişi bu öğretilerde, kendinin ve tüm âlemin sırlarını öğrenmek için kendi enfûsî âlemine seyr-i sülûk eder.

Hazreti İdris'in soyundan gelen, Hazreti İbrâhîm ve Hazreti İsmâîl tarafından yapılan Kâbe'nin duvarında "Kendini bil" yazısı var mıydı?

"Tanrı nedir, varoluş nedir, var eden kimdir, ben kimim?" sorularının cevaplarını arayanlar Kâbe'ye Hazreti İbrâhîm'e geliyorlardı.

Hazreti İbrâhîm, Kâbe'yi "Kendini bilme" okulu olarak kurmuş olabilir mi?

Hazreti İbrâhîm, Hazreti İdris'ten beri gelen öğretileri bir okul bünyesinde, kendini bilmek isteyenlere bir düzen içinde sunmak için Kâbe'yi yapmış olabilir mi?

Ya da daha önceden yapılan okulu tekrar temellerinin üzerine dikmiş olabilir mi?

Ve Kâbe'nin duvarına "Kendini bil" diye yazmış olabilir mi?

Ve bunun ile ilgili bir sistem, düzen kurmuş olabilir mi?

Kur'ân'da geçen "millele ibrâhîm" âyeti bunu işaret ediyor olabilir mi?

Millele İbrâhîm âyetini, İbrâhîm'in dini diye çevirmek, kelimelerin rûhuna uymuyor.

Din kelimesi ve millet kelimesi ayrı manalar içeriyor.

Millet kelimesi, "imlal" yâni, "imla" kelimesi ile aynı köktendir.

İmla kelimesi, "düzen, gidilen yol, oluşturulan düzen, oluşturulan yol," anlamına gelir.

Yâni Millele İbrâhîm; "İbrâhîm'in oluşturduğu düzen, İbrâhîm'in oluşturduğu ilmi yol" anlamına daha uygun oturuyor.

Hazreti İbrâhîm'in, Kâbe'yi, kendini bilme okulu olarak yaptırdığı ve ona gelenlerin de onun oluşturduğu düzene göre derslere tâbî tutulduğu, gönüle daha uygun geliyor.

O gün Kâbe'ye gidenler, Hazreti İbrâhîm'i devrin Mürşid-i Kâmil'i bilip, ondan hakikat bilgilerini almaya gidiyorlardı.

Peki, bugün Hacca gitmekdeki maksadımız nedir acaba?

Kâbe'nin, devrin kendini bilme okulu olduğuna ve Hazreti İbrâhîm'in de devrin öğretmeni olduğuna, Hacc Sûresi 27. âyet en güzel cevabı veriyor.

Kâbe'ye yâni Hazreti İbrâhîm'e gelenler, varoluş hakikatlerini anlamak için geliyorlardı.

O günün müderrisi yâni öğretmeni, yâni Mürşid-i Kâmil'i Hazreti İbrâhîm'di.

Hacc Sûresi 27: "Yetû ke-sana gelsinler" âyeti bunu işaret ediyor.

"Ve ezzin fîn nâsi bil hacci yetûke ricâlen ve alâ kulli dâmirin yetîne min kulli feccin amîk."

Ve ezin fi el nas : Ezan, yetki, ilan et, duyur, müsaade et, insanlara,

Bi el hacc : Özel maksat, mutlak yönelmek, Allah'ı tanımak için arayış, hicret,

Yetû ke : Gelsin, sana gelsinler,

Ricalen : İleri gelenler, kişiler, makam sahibi, yaya, devlet adamı,

Ve alâ kulli : Üzerinde, hepsi, bütün,

Damir yetine : Zayıflık içinde olan, niyet, deve, gelirler,

Min kulli : Hepsi,

Fecin amîk : Tasalı, dağ yolu, olgun olmayan, derin, incelikle araştıran,

Meâli: "Allah'ı tanımak için arayışta olan insanlara ilan et. Toplumda ileri gelenler ya da bir zayıflık içinde olanların hepsi, bir tasa içinde inceden inceye araştıranların hepsi sana gelsinler."

Hacc Sûresi:

26- İbrâhîm'e, Bizi kendi vücûd evinde bulacağını belirttik. Bana hiçbir şeyi ortak koşma, hakikatlerin arayışında olanlar için, tüm varlığı tutanı ve tüm varlıktaki nitelikleri ve tüm varlığıyla teslim olmayı anlamak isteyenler için, gönül evimi temiz tut, diye bildirdik.

27- Allah'ı tanımak için arayışta olan insanlara ilan et. Toplumda ileri gelenler ya da bir zayıflık içinde olanların hepsi, bir tasa içinde inceden inceye araştıranların hepsi sana gelsinler.

28- Onlara fayda getirecek olan hakikatleri bilsinler ve Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini anlasınlar. Onlara verilen nimetlerin yüceliğini belli güzellikler içinde tanısınlar. Mahlûkatı tanımada akılsızlık etmesinler. Böylece o hakikatlerden faydalansınlar ve ilimden yoksun kişileri de faydalandırsınlar.

29- Sonra da cehaletin kirliliğinden geçerek temizlenmeyi tamamlasınlar ve onlar hakikatlere uyacaklarına dair verdikleri sözlerini tutsunlar ve Allah'ın evi olan gönül evlerini ter-temiz tutmak için gayret göstereyinler.

Zâriyât Sûresi:

20- Hakikatleri kesin olarak anlamak isteyenler için yer-yüzünde deliller vardır.

21- Kendi iç âleminizde deliller vardır. Hâlâ bakıp da görmez misiniz?

Kur'ân'ı incelediğimizde görüyoruz ki "Oku" âyeti, kişinin kendini okuması, kendini bilme hakikatine işaret ediyor.

Kişinin bedeni, tüm ilâhî sırları barındıran canlı bir kitaptır.

Her varlık, ilâhî sırları barındıran canlı bir kitaptır.

Kişi, kâinatın sırlarına ulaşmak istiyorsa, kendi vücûdunu iyi okumalıdır.

Kendini anlamak isteyen kişi kesinlikle dünyaya esir olmaktan kurtulmalı.

Ve inanç adına öğrendiği tüm yargılayıcı bilgileri terk etmelidir.

Kendini anlamak isteyen kişi; dedikodu, fitne, fesat, gurur, kibir, aldatma, kavga, öfke, hiddet, nefret, kin gibi kendine ve çevresine zarar veren tüm bu duygulardan kurtulmalıdır.

Kendini bilmek için, Hazreti Âdem'den beri gelen, Hazreti İdris'le öğreti halinde düzenlenen, Hazreti İbrâhîm'le okul düzeniyle şekillenen, Hazreti Muhammed'le tekâmülü tamamlanan "Kendini bil" öğretisi kişinin kendindeki ve varlıktaki "Vahy" deryasına sülûk etmesiyle vücûd bulur.

Allah bize şah damarımızdan yakınsa, O bizdedir.

Biz de O'nu bilmemiz için, öncelikle kendimizi bilmeliyiz.

Kişi bilmelidir ki, kendi enfûsî boyutu tüm soruların cevaplarının olduğu yerdir.

Resûl, Nebî dediğimiz gönül erleri, kendilerinin ve varlığın enfûsî sistemi olan mânâ âleminden vahiyle beslendiler.

Kendini bil öğretisi, kişinin aradığı hakikatlerin kendinde olduğunun bildirilmesidir.

Yunus Emre:

"İlim ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsen

Ya nice okumaktır"

Hace-Hoca Bektaşî Veli:

"Dervişlik hırkada taçta değildir,

Hararet nardadır, saçta değil,

Her ne arar isen kendinde ara,

Kudüs'te, Mekke'de Hac'da değildir."

Kur'ân "Oku" ile başlar.

Yâni "Kendini oku."

Yâni "Kendini bil."

Vücûd Hakk'ın evidir, edep eyle hâlini.

Gönlün ise Kâbe'dir, temiz eyle gönlünü.

Kamil insanlar hep bildirmişler.

Kendini bilen Rabbini yâni kendi vücûdunun sahibini bilecektir.

Tüm varlığın sahibini bilecektir.

Allah hakikatini anlamanın yolu, kişinin kendini bilmesinden geçmektedir.

Bunun için Kur'ân'ın öğüdü cân kulağıyla duyulmalıdır.

Kur'ân'ın ilk âyeti olan "Oku" yâni "Kendini bil" âyeti duyulmalı ve duyurulmalıdır.

Kişinin kendini bilmesi, yâni kendi varoluşunu anlaması, aşkla, samimiyetle, zerre kadar beklenti içine girmeden olmalıdır.

Her insan kendi vücûd sisteminin işleyişini düşünmelidir.

Kendi vücûd sisteminde olan Matematiksel, Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik işleyişi incelemelidir.

Vücûdunun geldiği boyutu düşünmelidir.

Kendini bilen, varlığın varoluşunu da anlar ve varlığın birbiriyle bağına da anlar ve tüm varlığı tutan kudreti de anlar.

Ve tüm varlığın birbiriyle kardeş olduğunu da anlar.

İnsan olmak kendini bilmekte gizlidir.

Bilelim ki tüm soruların cevabı kendi vücûd sistemimizde vardır.

İnsan kendine dönmeli, öncelikle kendi vücûdunun nasıl var olduğunu düşünmelidir.

İşte Kaygusuz Abdal'ın; "Kendi özünü bilen, maksudun bulan kişi, Hakk'ı bilen doğrudur, yalancı kallaş değil" belirttiği

gibi, insan kendi yaratılış maksadını bildiğinde, yalanlara hura-
rafelelere yönelmez, Allah’a karşı da kalleşlik yapmaz, yâni Al-
lah’ın ulviyetinin yanında kendine benlik isnat etmez.

Şimdi son dörtlüğü inceleyelim.

*“Bu Kaygusuz Abdal’a
Âşık demen dünyada
Nakş-ü suret gezetir
Maksudu nakkaş değil”*

Bu bölümde Kaygusuz Abdal bir tevâzû içinde kendini aşk
makamına koymaz.

Aşk öyle bir ulvi duygudur ki, âşık kendini âşık olarak
görmez.

Aşk zaten Allah’ın ulviyetinde kendinden geçmek değil midir?

Allah’ın ulviyetinde kendinden geçen kişinin, kendini âşık
gibi görmesi mümkün müdür?

Aşk, Allah’a ait değil midir?

Aşk, Allah’ın kuluna lûtfu değil midir?

Kâmil insanlar “İlla aşk, illa aşk” demişler.

Aşk, Allah’ın ilk tecellisidir.

Âlemin ilk nûrudur.

Varlığın açığa çıkış sebebidir

Aşk, nûr boyutunda cân bulur.

Cân, aşkla beden bulur.

Beden aşkla yaşam bulur.

Beden gün gelir fâni olur.

Ama aşk her an bâkidir.

Aşk yerlere göklere sığmaz.

Aşk ehlinin gönlüne sığar.
Aşk ehlinin kâlbî, illa aşk, illa aşk diye atar.
Aşk makamı nûr makamıdır.
Nûr makamına erişenler, nûr-u aşk ile boyanırlar.
Aşkın nûruna erişenler, gerçek âşka erenlerdir.
Ehl-i aşk, aşkın nûruyla nûrlananlardır.
Aşk bedeni esir alan, götürüp câna secde ettiren bir nûrdur.
Aşk, Allah'ın kendine ait bir ulviyettir.
Yunus Emre ne güzel söylemiş.
"Aşkın aldı benden beni"
İşte aşk Allah'a aittir, bu aşkı hissedenler Allah'ın ulviye-
tine dâhil olurlar.
Aşk Allah'ın nûruna ait bir ışıktır.
O ışığa kapılan, aşk ile görür, aşk ile duyar, aşk ile yürür.
Allah'ın aşkı, kişiyi kendinden geçirir.
Aşk-ı ilâhiyeye erenler, âşıklardır.
Cennet âşıkların kâlbidir.
Cennet, ehl-i âşıkların yeridir.
Cennet, ehl-i aşığa secde eder.
Hazreti Muhammed ne güzel söylemiş.
"Allah aşkı ilk yarattı.
Aşk ile âlemi donattı.
O aşk ile sevenler
Yerleri gökleri titretti."
Aşkın nûruyla buluşan gönül, tüm bedeni bir gönüle çevirir.
O gönül aşkın gözü olur, her an her yerde sevdiğini görür.
Aşk, dünyalık her şeyi yıkar geçer.
Gururu, kibri, benliği kül eyler.
Ben demeyi bıraktırır, "illâ Sen" dedirtir.
İsâ makamı Sevgi makamıdır.

Muhammed makamı Aşk makamıdır.

Muhammedî nûra erişen gönül, gerçek aşkı tadar, aşk ehli olur.

Ârif her varlıkta Allah'ın tecellilerini, tecellilerindeki güzelliğini görür.

Aşk ehli, o güzelliklerin geldiği nûru görür.

O nûrun aşk olduğunu hisseder.

İşte bu aşka erişen kâmil kişi, kendini âşık olarak görmez.

Aşkın, Allah'a ait olduğunu bilir.

İşte bu şuurla, Kaygusuz Abdal, kendine âşık denilmesini gönlü kabul etmemiştir.

“Bu Kaygusuz Abdal'a, âşık demen dünyada” diyerek tevâzûsunu göstermiştir.

Kaygusuz, “varlığın sûretine bakar, varlığın dış güzelliğinde kalır, onun maksadı nakkaş değil” diyerek tevâzûsunu göstermiştir.

Nakkaşdan maksat, nakşedendir.

Varlığı nakşeden Allah'tır.

Ama genelde insanoğlu nakkaşa değil, nakşa bakar, varlığın sûretinde kalır, sûretine bakamaz.

İşte Kaygusuz “Nakş-ü suret gezetir, maksudu nakkaş değil” diyerek bu durumu dile getirir.

İşte Kaygusuz Abdal, ilâhisinde insanın cân boyutunda Âdem hakikatinin aranması gerektiğini çok güzel belirtir.

Rûhun derinliklerinden gelen beden, rûh elbisesi giyerek faaliyete çıkar.

Bedendeki failiyet, rûhun faaliyetidir.

İşte Âdem hakikati, rûhun faaliyetinde aranmalıdır.

Şimdi Âdem boyutunu her yönüyle inceleyelim.

Konumuza “Âdem ilk insan mıdır?” sorusunun cevabını aramayla devam edelim.

ÂDEM İLK İNSAN MIDIR?

Tarihte ilk insan ne zaman ortaya çıkmıştır?
İlk insan Âdem midir?
Âdem nedir?
Beşeri olan, bir beden taşıyan bir kişi midir?
Yoksa insanın mânâ boyutu mudur?
Âdem, toplumda hep ilk insan olarak öğretili.
Binlerce yıl önce ortaya çıkan ilk insana Âdem’mi denildi?
Âdem hakikati neydi?
Âdem’den önce insan yok muydu?
Âdem öncesi var mıdır?
Âdem öncesi insanlık yaşamı, inançları nasıldır?
Âdem ile Havvâ ortaya çıkan ilk insanlar mıdır?
Âdem ile Havvâ’nın insan bedenindeki karşılığı nedir?
Bu konuda Kur’ân nasıl bir açıklama yapar?
Âdem denilen nedir?
İlk insan ne demektir?
İlk insan tarihte ne zaman açığa çıktı?
İnsan neyden yaratıldı, onun oluşma hamuru neydi?
İnsan maymundan mı evrildi?
Yoksa başka bir kaynaktan mı yaratıldı?
İnsanın özü nereden geliyordu?
Tarihte Âdem denilen kişi ilk defa ne zaman ortaya çıktı?
Âdem diye biri yaşadı mı?
Âdem “آدَمَ” hakikati nedir?
Ortaya çıkan ilk insana Hazreti Âdem mi denildi?

Yoksa hakikati ilk ortaya koyan kişiye mi Âdem denildi?
Âdem'in anne babası kimdi?
Âdem'in anne babası var mıydı?
Âdem insanın ve tüm varlığın mânâ boyutu mu idi?
Âdem mânâ boyutu ise, mânânın anne babası olur mu?
İlk yaratılan Havvâ mıydı yoksa Âdem miydi?
Havvâ'dan maksat kadın mıydı?
Âdem'den maksat erkek miydi?
Havvâ hep ikiz çocuk mu doğurdu?
Hazreti Âdem'in çocukları yâni kardeşler birbiriyle mi evlendi?

Aynı anda doğan ikizler, bir önceki veya bir sonraki doğan ikizlerle mi evleniyorlardı?

Havvâ, Âdem'in sol 7. kaburga kemiğinden mi yaratıldı?
Tevrat, Tekvin: 2/18-23'de şöyle geçer:

“Ve Rab Tanrı dedi: Âdem'in yalnız olması iyi değildir; kendisine uygun bir yardımcı yapacağım. Ve Rab Tanrı, Âdem'in üzerine derin bir uyku getirdi ve o uyudu, onun kaburga kemiklerinden birini aldı ve yerini etle doldurdu. Ve Rab Tanrı Âdem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratıp onu Âdem'e getirdi. Ve Âdem dedi: Şimdi bu benim kemiklerimden kemik ve etimden ettir, bu insandan alındığı için ona “nisa” ismi verilsin dedi. Ve Âdem karısının ismini Havvâ koydu, çünkü bütün yaşayanların anası oldu.”

Tevrat'ta geçen bölüm böyledir.

Hazreti Muhammed'in “Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır.” (Ahmed, Müsned, 16: 276 (10446); Buhârî, Enbiyâ, 1 (3331); Müslim, Radâ', 65 (1468) böyle bir sözü var mıdır?

Varsa nasıl anlamamız gerekir?

Burada kaburga ne demektir?

Tevrat'ta geçen bölümü nasıl anlamamız gerekir?

Bugün kaburga diye çevirdiğiniz “sela-sella-tsela” kelimesinin başka bir anlamı da olabilir mi?

İbrânice kökenli olan “sela-tsela” kelimesi o dönemde ne anlamda ortaya konulmuştur?

Önemli olan bir dili bilmek değil, o dili anlamına göre bilmek daha doğrudur.

Tekvinin 2. bölümünde geçen bu kelimeyi kaburga olarak çevirmek iyi araştırılmalıdır.

Âdem ve Havvâ'nın yaratılışı da iyi araştırılmalıdır.

Havvâ'yı, Âdem'in kaburga kemiğinden yaratıldı diye yapılan çevrim ve buna bağlı yapılan yorumlar iyi analiz edilmelidir.

Bu konunun inceden inceden araştırılmasını okuyucularımıza bırakıyoruz.

Beşer olarak araştırdığımızda Âdem ve Havvâ, bir erkek ve bir kadın olarak karşımıza çıkıyor.

Havvâ, insan bedeninin bir boyutu olan, beşeri beden yönüne işaret edilmiştir.

Mânâ olarak araştırdığımızda Âdem ile Havvâ, her bir insanın ten yönü ve rûh-cân yönü olarak karşımıza çıkıyor.

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki Âdem denilen kişi, ilk insan değildir.

Bu konuyu, İnsan-Zaman-Dehr Sûresi 1. âyette görüyoruz.

1-

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ
لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا

Hel etâ alel insâni hînun mined dehri lem yekûn şeyen mezkûrâ

Hel etâ ala el insan : Değildi, geldi, gelen, geçti, karşı, göre, için, insan,

Hinun : Ne zaman, sınırsız vakit, uzun zaman,

Min ed dehri	: Zaman, uzun süre, devir,
Lem yekûn şeyen	: Değildi, hayır, asla, olmadı, bir şey,
Mezkûrâ	: Hatırlanacak, zikri geçen, anılan, fark edilen,

Meâli 1: “İnsan uzun bir zaman gelip geçirdi, bir şeyi fark eden değildi.”

Meâli 2: “İnsan belli bir zaman sonra, hakikati fark edecek idi.”

Meâli 3: “İnsan hayatın içinde uzun bir zaman geçirdi, hakikati sonra fark etti.”

Meâli 4: “İnsan, insan olarak belli bir zaman sonra anıldı.”

Diyanet İşleri Meâli: İnsanoğlu, var edilip bahse değer bir şey olana kadar, şüphesiz, uzun bir zaman geçmemiş midir?

Bu âyetten anlıyoruz ki; Hazreti Âdem ilk insan değildir.

Âdem denilen kişiden önce de insan nesli vardır.

Âdem'den binlerce yıl önce insanlar yaşamıştır.

İnsanoğlu uzun yıllar yaşadı, henüz düşünen değildi.

Varlığı ve kendi yaratılışını okuyan, hakikati fark eden değildi?

Çünkü insan ilk başlarda, sadece kendini koruma, karnını doyurma, barınma derdine düşmüştü.

Korunma, karnını doyurma ihtiyaçlarını yavaş yavaş karşıladığında, yaşamı anlama duygusu oluştu.

Beyni de zaman içinde yavaş yavaş gelişti.

Gördüğü olayları yorumlamaya çalıştı.

Doğumu, ölümü, yaşlanmayı anlamaya çalıştı.

Yanardağların patlamasını, depremleri anlamaya çalıştı.

Doğada gördüğü bitkileri, hayvanları anlamaya çalıştı.

“Ve kâlel insânu mâ lehâ-bu olanlar nedir dedi.” (Zilzal Sûresi 3)

Gördüğü varlığı, varlığın çeşitliliğini anlamaya çalıştı.

Yerlere, göklere baktı, gördüğü her şeyin ne olduğunu anlamaya çalıştı.

Tüm varlığın birbiriyle bağını anlamaya çalıştı.

Henüz düşünme makamına erişmemişti.

Sadece gördüğü her şeyin ne olduğunu anlamaya çalıştı.

Varlığa ve varlıktaki hadiselerle, yeri geldi korkuyla, yeri geldi hayretle, yeri geldi çekinerek baktı.

Beşer olarak doğan insan, insan olma yolculuğunda git-gide anlayışını geliştirdi.

Düşünme makamına, akıl makamına, kâlb makamına doğru yolculuğa başladı.

İşte bu makamlar insan olma yolculuğu idi.

İşte bu makamlar Âdem olma yolculuğu idi.

Her varlığın aynı ünsiyeti taşıdığını idrak etme yolculuğu idi.

Âdem sırrına erişme yolculuğu idi.

Varlığın birbiriyle olan bağını yavaş yavaş anlayan insan, kendinin doğanın bir parçası olduğunu anladı.

Bir özden süzülüp geldiğini anladı.

Tüm varlık bir özden süzlüp gelmişti.

Varlığın geldiği yer aynıydı.

Kur'ân'da bu çok güzel belirtilir.

Nisâ Sûresi 1: "Ellezi halakakum min nefsin vâhidet."

Ellezî halâka kum : O ki, sizi yarattı, var etti,

Min nefsin vâhidet : Nefs, öz varlığınız, kişi, beden, tek, bir,

Meâli: "Ki O'dur sizi tek nefisten halk eden."

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki, hepimiz tek nefisten halk edildik.

Peki, nedir tek nefis?

Bir ağacı düşünelim.

Ağaç tohumdan süzüldü geldi.

Tohumdan açığa çıkan filizden tüm ağaç oluştu.
Tohumdan açığa çıkan tek filizden dallar ve yaprakların oluştuğu gibi, hepimiz tek özden şekillendik, bedenlendik.
İşte nefis, her varlığın geldiği kaynaktır.
Nefis boyutu iyi anlaşılmalıdır.
Toplumda inanç boyutlarında nefis kötü bilinir.
Kur’ân açısından böyle değildir.
Nefes, nefis kelimesinden gelir.
Nefis, râhimiyetten rahmâniyete bedenlenme boyutudur.
Varlığın zâhir olarak görünme boyutudur.
Kur’ân’da tüm varlığın tek nefisten yaratıldığı belirtilir.
Âyette “sizi tek nefisten yarattım” açıklamasına şöyle bir örnek verebiliriz.
Bir ağaçta olan tüm yapraklar, tüm dallar, tüm çiçekler, tüm meyveler, tohumdan çıkan ilk filizden şekillenir gelir.
İşte, açığa çıkan ilk filiz, nefis boyutu olarak düşünülebilir.
Ve filizden açığa çıkan tüm ağaç nefis olarak düşünülebilir.
Rûh câna dönüşür, cân nefse dönüşür, nefis beden olarak görünür.
Nefiste, cân da vardır, rûh da vardır.
İşte beden nefsin kendisidir.
Nefis, kişinin öz varlığıdır, öz bedenidir.
Yaşamın nasıl oluştuğu düşünülmelidir.
İlk ortaya çıkan canlı araştırılmalıdır.
İnsana kadar gelen yaşamın süreci düşünülmelidir.
İnsan, doğada en son ortaya çıkan, doğanın en küçük evladı olabilir mi?
İnsandan sonra da yaratılacak varlıklar olabilir mi?
Yoksa insan son yaratılan mı?
İnsan, Kâinat ağacının bir parçasıdır.
Peki insan, Kâinat ağacının hangi parçasıdır?

En son ortaya çıkan mıdır?

Kâinat ağacının meyvesine mi insan denildi?

İnsan, Kâinat ağacının yaprakları mıdır, çiçekleri midir, meyvesi midir?

Yoksa kâinat ağacının meyvesi henüz yaratılmadı mı?

İşte insan olma yolculuğu, kendini tanıma yolculuğudur.

İnsan Sûresi ilk âyette de belirtildiği gibi insandan Âdem'e uzanan yol uzun bir süreç idi.

İnsan, beşeri bir beden taşıyor idi.

İnsan, Âdem sırrını da taşıyor idi.

Beşeri bedeninin varoluşunu anlamak, insan makamına erişmek idi.

Hakikati ilk ortaya koyan kimseye Hazreti Âdem denilmiştir.

Hakikat, Tevhîd hakikati idi.

Tüm varlığın bir özden geldiği, bir özle sarıldığı hakikati idi.

Âdem ilk insan dersek, Âdem'den önce insan formuyla yaşamış nice kişileri yok sayarız.

Zaten tarihsel olarak baktığımız zaman;

Hazreti Mûsâ M.Ö 1300'lü yıllar...

Hazreti İbrâhîm M.Ö. 3000'li yıllar...

Hazreti Nûh M.Ö 4000'li yıllar...

Hazreti Âdem'in de M.Ö 5 bin, 6 bin, ya da 7'binli yıllar dersek...

Hazreti Âdem'in yaklaşık 10 bin yıl önce yaşadığı ortaya çıkıyor.

Oysa insanlık tarihi bilimsel araştırmalara göre, 400, 500 bin yıl öncesine kadar uzanıyor.

Bunu da "Antropoloji-İnsan bilimi" sayesinde anlıyoruz.

Gelişen bilimle, geçmişte yaşayan insanların kemiklerini inceleyerek, kemiklerin yaş testini yaparak, insan neslinin ne-reye kadar gittiğini tespit edebiliyoruz.

İlk ortaya çıkan insan ile düşünen tefekkür eden insan aynı insan değildi.

İnsan nice zaman sonra fark eden oldu.

İnsanlık tarihi ile insanın düşünce tarihi iyi incelenmelidir.

Âdem tarihi, varlığın varoluşunu ve var ediciyi düşünme ile başlar.

Âdem denilen Kâmil insan, Âdem hakikatini ilk ortaya koyan kimsedir.

Bugün de günümüzde, kişinin kendi Âdem hakikatine erişebilmesi, kendi varoluşunu ve kendini var edeni düşünmesiyle başlayacaktır.

Bir insan, kendinin ve varlığın varoluşunu ve var edeni anladığında, varlıkta olan “Hayy” sırrından akan “Vahy” hakikatine ulaştığında ve tüm varlığın bir özden bir kudretten açığa çıktığını anladığında, o kimse Âdem hakikatine erişecektir.

Âdem hakikatini ortaya koyan kimseye Hazreti Âdem denildi.

İşte, Hazreti Âdem ilk insan değil, hakikati ortaya koyan ilk insandı.

İlk insan formunda olan kişi, Hazreti Âdem’den binlerce yıl önce yaşadı.

Ama insanın kendi hakikatine erebilmesi, ilk insan ortaya çıktıktan binlerce yıl sonra gerçekleşti.

Ve hâlâ da insan kendini okuma, kendini tanıma yolunda yol almaktadır.

İnsan Âdemi binlerce yıl ötede değil kendinde aramalıdır.

İnsan kendi yaratılış hakikatini ve kendini yaratanı kendi vücûd şehrinde aramalıdır.

Âdem olmak, Allah hakikatine erişmektir.

Kendine varlık nispet etmemektir.

Tüm varlığın sahibini, varlığın kendinde görebilmektir.

İnsan bir rûhun üflenışıyle şekillendi.

İnsan bu hakikatin ne olduğunu anlamalıdır.

Hicr Sûresi:

29- İnsanı en güzel sıfatlarla düzenledim ve içine rûhumdan üfledim, artık bu hakikati anlayıp tüm varlığını teslim olun.

30- Böylece bütün varlıktaki gücü bir bütünlük içinde anlayan insan, bir teslimiyet içinde olur.

Hicr Sûresini incelediğimizde anlıyoruz ki, Hazreti Âdem; bütün varlıktaki gücü bir bütünlük içinde anlayan, bir teslimiyet içinde olan ilk kişi.

Âdem dediğimiz kişi; kendine, çevresine, varlığa, yeryüzüne, gökyüzüne bakıp varoluşu düşünen ve her varlığın bir-biriyle bağını anlayan ve tüm varlığın bir özden var olduğunu anlayan ve tüm bunların bir güç tarafından yapıldığını idrak eden ilk kişidir.

İşte Hazreti Âdem ilk insan değil, ilk resûl'dü.

Yâni varlıktaki risâlete ulaşan ilk kişiydi.

Havvâ da, Âdem'in kaburga kemiğinden yaratılmadı.

Nisâ Sûresi ilk âyeti bunu çok güzel açıklıyor.

Nisâ Sûresi 1: "Ellezi halakakum min nefsin vâhidetin ve halaka minhâ zevcehâ."

Meâli: "Ki O'dur sizi tek bir nefisten halk eden ve ondan eşler var eden."

Burada işaret edilenden anlıyoruz ki; Âdem de Havvâ da, aynı hamurdan yâni aynı özden yaratılmıştır.

Yoksa Havvâ, Âdem'in kaburga kemiğinden yaratılmış değildir.

Fakat bizlere aktarılan "Havvâ, Âdem'in kaburga kemiğinden yaratılmış" denmesinde başka bir mesaj mı var düşünmek gerekir.

İnsan, "Havvâ ve Âdem'den oluşmuştur denilmesinde nasıl bir sır vardır" düşünmek gerekir.

"İnsanın Âdem boyutu, Havvâ boyutu nedir?"

Mü'minûn Sûresi:

12- Gerçek olan şu ki, insanı akıp gelen bir özden var ettik.

13- Sonra onu sağlam bir meskende nutfе olarak düzenledik.

14- Sonra da halk ettiğimiz nutfeyi bağlayıp iliş­­tirdik. Sonra bağlayıp iliş­­tirdiğimizi embriyo halinde geliştirdik. Sonra embriyodan kemikler oluşturduk. Sonra da kemiklere etler giydirdik. Sonra da onu vücûdlandırı­­dık. Sonunda onu halk olarak çıkardık. İşte Allah en güzel biçimde halk eden, tüm varlığı Zatıyla tutandır.

Toplumda, ilk insan olarak hep Hazreti Âdem'i anlattılar.

Oysa incelediğimizde görüyoruz ki ilk insan ile Hazreti Âdem arasında, binlerce yıl vardır.

İlk ortaya çıkan insan formundaki canlı, ilk başlarda insan olarak bile anılmamıştır.

İnsan, kâinatı okuyan, düşünen, varlığın birbiriyle olan bağını çözen, varoluşu inceleyen, var edeni anlayan, ünsiyeti anlayan kişiye denilmiştir.

Kur'ân'ı incelediğimizde karşımıza iki Âdem profili çıkıyor.

Birisi insanın yaratılışının bahsi olan kısım.

Yâni insan formunda ortaya çıkan ilk canlı.

Diğeri Hazreti Âdem dediğimiz varoluşu ve var edeni anlayan ve sonraki nesillere aktaran resûl, nebî dediğimiz kâmil kişi.

Kur'ân, Âdem'in beşeri ve ulvî cihetinden bahseder.

Beşeri ciheti topraktan yaratılan, kan dökücü olan yönüdür.

Ulvî ciheti ise rûh üflenen yönüdür.

Yâni Âdem denilen rûhtur.

Kur'ân Hazreti İsâ'ya da Âdem'e de aynı mertebeden bahseder, yâni rûh ciheti.

İnsan-Dehr- Zaman Sûresi ilk âyetten anlıyoruz ki, Hazreti Âdem'den önce uzun yıllar insan formunda bir yaşam vardı.

Bu âyetten anlıyoruz ki, Hazreti Âdem dediğimiz ilk insan değil ilk resûl'dür.

Yâni varlığın varoluşunu ve var edeni okuyan, varlığın sahibine şâhit olan, Tevhîd hakikatini hisseden ilk insandır.

Yâni kâinatın "Vahy" sistemine ulaşan ilk insandır.

İnanç dünyasında Âdem farklı yorumlanır.

İnançlar boyutunun yorumlarına göre;

Âdem ilk insandır...

M.Ö. 7 ile 10'binli yıllarda yaşamıştır.

İnsanlığın ilk atasıdır...

İlk peygamberdir...

Havvâ onun kaburga kemiğinden yaratılmıştır...

İnsanlık Havvâ ile onun ilişkisinden çoğalmıştır...

Havvâ her doğumda ikiz doğurmuştur...

Doğan ikizler diğer doğan ikizlerle ilişkiye girmiş ve insanlık nesli gelişmiştir.

İnançlar boyutunda böyle olduğuna inanılır.

İnanç boyutuna baktığımız zaman ilk insan, 10 bin yıl öncesinde ortaya çıkıyor.

Oysa bilimsel araştırmalarda, insanlık tarihi daha eskilere dayanır.

Bilimsel olarak incelemelerde, bulunan kemiklerin analizleri yapıldığında, insanların ataları sayılan, Homo Erectus, Neandertaller ve Homo Sapiens gibi türlerin 500.000 yıl önceye kadar gittiği görülüyor.

Teknoloji ilerledikçe elbette daha doğru analizlerin yapılacağından şüphe yoktur.

Buna göre anlıyoruz ki Hazreti Âdem'den önce insan formundaki insanlar, binlerce yıl önceden yaşadılar.

İnsan ne zaman düşündü, araştırdı, varlıktan gelen vahye ulaştı.

İşte o kişiye “Hazreti Âdem” denildi.

Hazreti Âdem’den önce insan formuyla yaşayanlar, yalnızca beslenme, korunma, üreme gibi duygular içindeydi.

Hazreti Âdem dediğimiz kişinin kim olduğu iyi anlaşılmalıdır.

Resûl ve nebi dediğimiz, kâmil insanların ortaya çıkışın başlangıç tarihi yaklaşık 10 bin yıl öncesine dayanıyor.

Ama insanlık tarihi, 500 bin yıl öncesine kadar gidiyor.

Hazreti Âdem ilk insan değildir, ama ilk resûl, ilk nebî olan kişidir.

Yâni insanın hakikatini ilk ortaya koyan kişidir.

Peki, insan maymundan mı evrildi?

Bu hep tartışılan bir konudur.

Eğer kâinatın varoluşunu iyi okursak, elbette bu soruların cevabına ulaşılacaktır.

İnsan olma yolunda geçen süreç, ilimsel olarak okunmalıdır.

İlmî verilere göre hakikat anlaşılacaktır.

İnsan maymundan türemiştir diyenler, ilimsel verilerle bunu ispat etmek durumundadır.

Türememiştir diyen de ilimsel verilerle bunu ispat etmek durumundadır.

Türler arası geçiş formlarına ulaşılmadan, ilimsel analiz yapmadan, gerçek değerlere ulaşmadan, yorum yapmak hiçbir zaman hakikati yansıtmayacaktır.

Önemli olan ilmi delillerle hareket etmektir.

Ve yorumları ona göre yapabilmektir.

Tüm soruların cevabı elbette Dünya kitâbının geçmiş sahifelerinde saklıdır.

Yeter ki samimi bir şekilde araştıralım.

İnsan maymundan evrilse de evrilmese de bu Allah’ın yüceliğine, kudretine eksiklik getirmez.

Tam tersi Allah'ın yüceliğine, kudretine daha da hayranlık getirir.

Kur'ân'ı incelediğimizde tüm yaşamın tek özden geldiğini anlıyoruz.

Yâni bir tohumdan ağacın açığa çıkışı gibi, tüm varlık da bir özden açığa çıkmıştır.

Tohumdan açığa çıkan ağacın nihâyeti meyvedir.

Tohumun ilk filizinden başlayan ağaçlanma evrile evrile meyveye kadar gider.

Tohumdan filiz çıkar, filiz dal haline gelir, daldan yaprak çıkar ve gövdeleşme olur.

Dallar çoğalır, kalınlaşır, yapraklar ve çiçekler ve en son tohum olarak bir süreç vardır.

Tohumda tüm ağacın özellikleri saklanır.

Ağacın filizi de yaprağı da dalı da gövdesi de çiçeği de meyvesi de hep aynı tohumdan gelir.

Ama filizine filiz, dalına dal, yaprağına yaprak, çiçeğine çiçek, meyvesine meyve denir.

Ve filiz dala, dal yaprağa, yaprak çiçeğe, çiçek meyveye benzemez.

Lakin hepsi de aynı tohumdan açığa çıkar.

İşte bu Kâinat'ta varoluş, böyle bir süreci gösterir.

İşte insan denilen canlı da, tek özden süzülüp gelmiş, bir süreç içinde açığa çıkmıştır.

İnsan maymundan da evrilip gelse, insana maymun denilemez.

Çiçeğe dal denilemeyeceği gibi...

Tek özden gelen tüm varlık, yapısal olarak benzerlikler taşır.

İnsan ile maymunun genetik yapısı % 99 benzerdir.

Ama insan insandır, maymun da maymundur.

Bir tavuk ile insanın % 60'a yakın genetik benzerliği vardır.

Bir su yosunu olan Alg ile insanın, % 30'a yakın benzerliği vardır.

İncelediğimizde görüyoruz ki aslında tüm varlığın benzer özellikleriyle birbiriyle kardeş olduğunu görüyoruz.

Tüm varlığın bir özden geldiğine şahit oluyoruz.

Ama her bir tür kendi içinde ayrı bir isimle isimlendirilir.

Yeter ki hakikatleri dünya kitâbının geçmiş sahifelerinde, ilmi araştırmalarla samimi bir şekilde araştıralım.

Yeter ki “Oku” âyetini kendimize emir sayalım ve görünen varlığı incelemeye, anlamaya gayret edelim.

Yeter ki varoluşu ve var edeni idrak etmeye çalışalım.

Yeter ki hakikatleri anlamada samimi bir gayret içinde olalım.

Dinin hakikatini anlamaya çalışalım.

Din adına duyduğumuz her bir kelimenin asli anlamlarını bulmaya çalışalım.

ÂDEM VE HAVVÂ BOYUTU

Tarihte Âdem ile Havvâ konusu hep merak edilmiştir.
Âdem erkek olarak, Havvâ kadın olarak kabul edilmiştir.
Âdem'in önce yaratıldığı Havvâ'nın sonra yaratıldığına inanılmıştır.

Oysa bilimsel olarak baktığımızda erkeği doğuran kadındır.
Kadın olmadan, Âdem nasıl dünyaya gelmiş olabilir?
Belki de tarihte Âdem dediğimiz kişi bir kadın olabilir.
Tüm varlığı saran tek kudreti ortaya koyan kimse bir kadın olabilir.

Tabi burada hakikati ilk ortaya koyan kimseyi, kadın ya da erkek olarak tanımlamak değil, kâmil bir insan olarak tanımlamak daha doğrudur.

Yâni kâmil insan kadın da olabilir erkek de olabilir.
Peki, Âdem'in yaratılışı konusu nasıldır?
Havvâ'nın yaratılışı konusu nasıldır?
Kur'ân'da Havvâ kelimesi geçmez.
Âdem'in eşi diye geçer.
Kur'ân'da Âdem "أَدَمُ" "Elif-Dal-Mîm" harfleri ile yazılır.
Elif, Zât boyutuna işaretler.
Dal, Sıfatlar boyutuna işaretler.
Mîm, Zâtın ve sıfatların birliğine, Muhammed sırrına işaretler.

Muhammed'den maksat Halk boyutudur, sıfatlar boyutudur, Hakk ve Halk'ın birliğine işaretler.

Âdem boyutunun hakikatini, bir erkek olarak değerlendirmek ne kadar doğru olabilir?

Havvâ'yı da bir kadın olarak değerlendirmek ne kadar doğru olabilir?

Mânâ boyutunda Âdem, kişinin rûh yönüdür, cân yönüdür.

Havvâ, kişinin ten yönüdür, hevalar-istekler yönüdür.

Önce Havvâ boyutunu inceleyelim:

Havvâ; hava, hevâ, hevâlar, hâviye, ehvâ, heyven, heveyânun, hüveyyen, hüviyet, ihvân, hayvan, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kişinin "Havvâ" boyutu, ten boyutudur, ten boyutuna ait olan istekler boyutudur.

Hevâlar; bedene ait olan istekler boyutudur.

Bu istekler toprak beden ile alakalıdır.

Bu isteklerini yerine getirmek için, toprak boyutuna düşmek gerekir.

Onun için Kâmil kimseler, "Hevâ" kelimesini "Düştü" diye yorumlamışlardır.

Âdem ile Havvâ; cinsiyet olarak kadın ya da erkek demek değildir.

Havvâ'yı kadın, Âdem'i erkek olarak bilirsek, kendimizdeki Âdem boyutunu, Havvâ boyutunu anlayamayız.

Hevâlar boyutu olan Havvâ boyutu, bedenin her türlü istekler boyutudur.

Çünkü beden yaşamak için, istekler boyutuyla hareket eder.

Nefes alıp verme isteği, korunma isteği, beslenme isteği, üreme isteği, uyuma isteği, dinlenme isteği, sevmek sevilme isteği, öğrenme isteği, gibi istekler boyutu "Havvâ-Hevâ" boyutundan gelir.

Tüm duygu ve düşünceler boyutu "Havvâ-Hevâ" boyutundan gelir.

İnsan iyi düşünmeli ve araştırmalıdır.

Kadın denilen, yâni “Nisâ” denilen, bize öğretilen cinsiyet olarak bir kadın mıdır?

Yoksa bizim ten boyutumuz, ten boyutumuzun hevâlar boyutu mudur?

Bizim ten boyutumuz “Müennes” boyuttur.

Bizim rûh boyutumuz “Müzekker” boyuttur.

Müennes boyut, “Nisâ” boyutu demektir.

Müzekker boyut, “Zekr-Zikir-Zâkir: Rûh” boyutudur, yâni Nâs boyutudur.

Müennes boyut yâni nisâ boyutu “Dişil” boyutudur.

Müzekker boyut yâni zekr boyutu “Er-Erl-Eril” boyutudur.

Er kişiden murad; Kâmil kişidir.

Kâmil kişiliğin cinsiyetle alakası yoktur.

Kâmil kişi, erkekten de olur, bayandan da.

Kâmil kişi, Allah hakikatine ermiş, Tevhîd şuuruna ermiş kişidir.

İşte kişi, ister bayan olsun, ister bay olsun.

Yâni ister kadın olsun, ister erkek olsun.

Kişinin ten yönü “Havâ-Hevâ” boyutudur, yâni “Dişil” yönüdür.

Dişil denilen yön; bedeninin her an işleyiş, üreme, değişkenlik, doğurganlık boyutudur.

Bedendeki hücreler, her an yeni bir hücre doğurur, beden her an işleyiş içindedir.

Rûh yönü ise “Erl-Eril” yönüdür.

Hem ten yönünün hem rûh yönünün birlik boyutu ise “İnsan” yönüdür.

İnsan “Havvâ-Hevâ” yönünü iyi anlamalıdır.

Hevâlarını günaha dönüştürmemelidir.

Hevâlarının, yâni bedensel isteklerinin ölçüsünü çok ama çok iyi anlamalıdır.

Çünkü günahlar boyutu, “Havvâ-Hevâ” boyutu ile alakalıdır.

Onun için, inanç boyutunda olanların “kadın günahkârdır” diye söylediği şey, cinsiyet olarak kadın ile alakalı değildir.

Kişinin nisâ boyutu olan, tensel istekler yâni “Havâ-Hevâ” boyutuyla alakalıdır.

Cehennemin çoğu kadınlardan oluşacaktır denilen bilgi, cinsiyet olarak kadın ile ilgili değildir.

Kişinin ten boyutunun isteklerinin, günahlara dönüşmesi ile ilgilidir.

Kişinin kadınlık yönü; ten boyutu, hevâlar boyutudur.

Kişi, isteklerini kontrol edemezse, günaha düşer.

Onun için Hevâ, aynı zamanda “Düşmek” olarak adlandırılmıştır.

İnsan yaşamak için, tensel ihtiyaçlarını yerine getirmek mecburiyetindedir.

İsteklerin aşırılık boyutu, yâni ölçsüzlük boyutu günahlar boyutudur.

Bedenimizde, yaşadığımız müddetçe elbette istekler olacaktır.

Önemli olan bu istekleri iyi değerlendirmek ve bedenimizin ihtiyaçlarını bir ölçü içinde, bir edep içinde karşılayabilmektir.

Bedenimizin ihtiyaçlarını karşılayalım derken, öncelikle bedenimize asla zarar vermemeliyiz.

Ve sonra, hiç kimsenin hakkını yememeliyiz, hiç kimseye bir zarar vermemeliyiz.

İşte bundan dolayı “Havvâ-Hevâ” boyutu iyi anlaşılmalıdır. Havvâ bir kadın olarak düşünülmemelidir.

Havvâ boyutu iyi düşünülmeli, Âdem boyutu iyi düşünülmelidir.

Kendimizdeki kadınlık boyutu olan ten boyutumuzu; yâni istekler boyutunu iyi anlamalıyız.

Bizdeki Âdem’i ve Havvâ’yı iyi tanımalıyız.

“Âdem erkek midir, Havvâ kadın mıdır?” konusunu iyi düşünmeliyiz.

Âdem de Havvâ da kişinin kendisidir.

Havvâ anamız denilen bizim ten boyutumuz, yâni toprak bedenimizdir.

Âdem baba denilen, bizim rûh boyutumuz, cân boyutumuzdur.

İşte bizler hepimiz, Âdem ile Havvâ’dan oluştuk.

Yâni ten ile cânndan oluştuk.

Önemli olan İnsan makamına erebilmektir.

Önemli olan “Âdem denilen nedir?” bunu iyi bilmektir.

Âdem sırrının rûh boyutu olduğunu anlayabilmektir.

Rûh, Allah’ın nûrundan süzülüp gelir.

Allah kendi nûrundan, rûh boyutunu açığa çıkarır.

Rûhun üflenışıyle âlemi halk eyler.

Ve halk edilen her varlık, rûhun işleyışıyle hareket eder.

Rûhu bembeyaz bir bulut misali düşünelim.

Rûh Allah’a aittir.

Cümle varlık o rûhda gizlidir.

Cümle varlık tek rûhda birdir.

Her varlığın cüzi rûhu, o rûhdan süzülür gelir.

Her bir varlığın rûhunun kaderi orada yazılıdır.

Her bir varlık neye göre şekillenecek bellidir.

İşte “Kader Sırrı” orada gizlidir.

Gün gelip rûhdan her bir varlık süzülüp gelir.

Cümle varlığın kaderi nasıl yazılmış ise varlık ona göre şekil bulur.

Varlık nûr boyutunda görünmez bir âlemedir.

Allah kendi nûrundan halk eder.

Halk oluş bir kadere göre tecelli eder.

Her bir varlığın kaderi rûhda yazılıdır.

Zamanı gelince adım adım varlık şekillenir.

Her bir varlık, bir kaderin fitratına göre şekillenir.

İşte “Fıtratın Kader Sırrı” budur.

Her bir varlığa şekil belirlendi, zaman belirlendi.

Her bir varlık kendine biçilen elbiseyi giydi.

Her bir varlık ona belirlenen zamana uydu.

İşte “Ecel-i Müsemma sırrı” budur.

Her bir varlık, açığa çıkış zamanını bekledi.

Her biri, bir üflenışı bekledi.

Zamanı gelince rûhun içinden rûhlar üflendi.

İşte “Âlem-i Ervah-Rûhlar Âlemi” sırrı budur.

Her bir varlığın kendine göre rûhu yazılmıştır.

Rûhun kaderi, nûrda yazılmıştır.

Kâlem sırrı budur.

Varlığın bedenleri rûhun derinliklerinde gizlidir.

Rûh üflenişe hazırdır.

Allah kendi rûhundan nef eyler, halk oluş başlar.

Nef nefese döner.

Nefes cân bulur.

“Nefâhti fihi” sırrı budur.

İşte Âdem sırrı burada başlar.

Cân bulan nefes elbise giymeye başlar.

Cân, beşer elbisesi giymeye hazırdır.

Cân, beşer denen nef elbisesi giymeye hazırdır.

“Kün ve Yekûn” emriyle rûhun üflenışı başlar.

Enfüsten afâka yürüyüş başlar.

Hava, toprak, su, ateş, rûhdan süzülüp gelir.

İşte “Cemâti rûh” boyutu budur.

Cemâti rûhdan rûh üflenir.

Çeşit çeşit bitkiler süzülür gelir.

İşte “Nebâti rûh” boyutu budur.

Rûhun üflenîşi hiç kesilmeden devam eder.
Nebâti rûhdan rûh üflenir.
Çeşit çeşit hayvanlar süzülüp gelir.
İşte “Hayvânî rûh” boyutu budur.
Rûh üflenmeye devam eder.
Âdemoğlu o rûhdan süzülüp gelir.
Âdemoğlunda tüm mâhlûkatın rûhu cem olur.
Âdemoğlu insan makamına erişir.
İnsan tüm mâhlûkatın sırrını taşır.
Rûhun son evladı olan insan doğar.
İşte “İnsânî rûh” boyutu budur.
İnsan yaşamı okur anlar ki, Halk edilen Hakk’ın kendidir.
Görünen O’nun tezâhürüdür.
Cümle mahlûkât O’nun Halk boyutudur.
İnsan, bizzat O’nun kendidir
Hicr Sûresi 29: “Nefahtu fîhi min rûhî.”
Meâli: “Cümle varlığa rûhumdan üfledim.”
Kamer Sûresi 49: “İnnâ kulle şey’in halaknâhu bi kader.”
Meâli: “Bütün varlığı bir kader yazdım, ona göre halk ettim.”
Fussilet Sûresi 53: “Fîl âfâk ve fî enfusihim.”
Meâli: “Cümle varlığı enfusumdan âfâka çıkardım.”
Rad Sûresi 2: “Ecel-i musemma.”
Meâli: “Her varlığa belirlenmiş bir süre yazdım.”
İşte Âdem hakikati rûhun sırlar boyutudur.
Âdem’den maksat insanın mânâ boyutudur.
Âdemoğlu, rûhdan gelen beşeri insanlardır.
Rûh, varlığın geldiği kaynaktır ve varlıkta her an olmakta olan işleyişin sırrıdır.
İsrâ Sûresi 85: “Ve yeselûneke anir rûh kulir rûhu min emri rabbî ve mâ ûtîtum minel ilmi illâ kalîlâ.”

Ve yeselune ke	: Sana sorarlar, araştırırlar,
An el rûh	: Rûhdan, ruh hakkında,
Kul el rûhu	: Söyle, de ki, rûh,
Min emr Rabbi	: İşleyiş, hüküm, Rabbimin,
Ve ma utitum min el ilmi	: Şey, ne, size verilmedi, onun ilmi, bilgisi,
İlla kalilen	: Sadece, ancak, az, pek az, yavaş yavaş, zamanla,

Meâli 1: “Sana rûhdan soruyorlar. De ki: Rûh Rabbimin işleyiştir ve o ilim hakkında sizler çok az şey bilirsiniz.”

Meâli 2: “Sana rûh hakkında sorarlar. De ki: Rûh Rabbin varlıktaki işleyiştir, sizler zaman içinde yavaş yavaş o konuda hakikate erişeceksiniz.”

Meâli 3: “Sana “rûh denilen nedir?” diye soruyorlar. De ki: Rûh, varlıktaki Rabbin emri ilâhisidir, sizler onun ilmine zaman içinde yavaş yavaş erişeceksiniz.”

Hicr Sûresi 29. âyette “Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî-rûhumdan üfledim beden verip şekillendirdim” Âdem’in halk edilişinin rûhdan üfleniş ile olduğu belirtilir.

İşte Âdem’den maksat rûh hakikatidir.

Allah’ın rûhundan üfleniş sırrı Âdem sırrıdır.

ÂDEM'İN VASIFLARI

Kur'ân'ı incelediğimiz zaman görüyoruz ki Âdem'in; mânâ vasfı, beşeri vasfı, rûh vasfı, isyan vasfı, kan dökme vasfı, kâmil insan vasfı vardır.

Bu vasıfları her insan kendinde bulmalıdır.

İnsanın, Âdem boyutunun yâni mânâ boyutunun yanında, beşeri boyutu da vardır.

Kur'ân'da Âdem'e ait diye bildirilen vasıflar, her insanın kendi vücûd boyutunda vardır.

Ayrıca Âdem; "Adam-Udme-Edim-Edeme-Ebu'l Beşer-Safiyullah-Halifetullah" isimleri ile anılmıştır.

Adam; insanlık, düşünme, anlama, gözlemleme, tanımlamaya çalışan demektir.

Udme-Edim-Edeme; işleyiş, amel, faaliyet, yapan, oluşturan demektir.

Ebu'l beşer; toprak boyutu, suret giymiş, ten boyutu demektir.

Safiyullah; rûh boyutu, öz boyutu, kaynak boyutu, râhim boyutu demektir.

Halifetullah; Kâmil insan boyutu, temsil eden, tüm özelliklerini taşıyan, yerine geçen, özünü gösteren, tanıtan, aynı-sını taşıyan demektir.

Şimdi Kur'ân'da bahsedilen Âdem'e ait vasıfları inceleyelim.

- Toprak Vasfı
- İsyen Vasfı
- Kan Dökücülük Vasfı
- Rûh Vasfı

- Adam-İnsan-ı Kâmil Vasfı

Âdem'in beşeri vasfı, onun topraktan oluşan beden yapısıdır.

Her insanın beden yapısı, beşer boyutu vardır.

İnsanın beşeri boyutu yâni toprak boyutu Âdem boyutundan süzülüp gelmiştir.

Onun için Âdem'in isimlerinden biri de "Ebu'l beşer"dir.

Ebu'l beşer; beşerin babası, beşerin geldiği yer, beşerin aslı demektir.

İnsan ten ve cândan oluşan bir beden taşır.

İnsanın ten yapısında varlığın tüm değerleri vardır.

Beşer boyutu topraktan gelir.

Şimdi insanın vasıflarını inceleyelim.

- *Toprak Vasfı*

İnsanın beden boyutu topraktan oluşur.

İnsanın beden boyutuna "Beşer" denilmiştir.

İnsanın beşer boyutu yâni beden boyutu yâni toprak boyutu, tenden ve cândan oluşur.

Ten ve cân birbirinden ayrı değildir.

İnsanın ten boyutu yâni toprak boyutu cân sayesinde çalışır.

Cân boyutu rûhu ile alakalıdır.

Ten ve rûhu birbirinden ayrı görmemek gerekir.

Aslında ten cândan cân tenden ayrı değildir.

Ama bu çok iyi anlaşılmalıdır.

İnsan bedeni atomlar ve atomların birleşimiyle olan moleküler yapıdan oluşur.

Moleküller birleşerek hücreleri...

Hücreler ve hücreler arası maddeler birleşerek dokuları...

Dokular birleşerek organları...

Organlar da birleşerek, beden dediğimiz yapı oluşur.

Bedenin yapısı toprağın özelliklerini taşır.

Kur'ân'da insanın halk oluşu şöyle târif edilir.

Mü'minûn Sûresi:

12-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ طِينٍ

Ve lekad halaknal insâne min sulâletin min tîn

Ve lekad	: Andolsun, gerçek olan şu ki, var ettik, yarattık,
halakna	halk ettik,
El insan	: İnsan, öz taşıyan, ünsiyet,
Min sulâlet	: Soy, soydan gelen, akıp gelen, meni akıntısı,
Min tîn	: Balçık, toprak, bir öz,

Meâli 1: “Gerçek olan şu ki, insanı akıp gelen bir özden var ettik.”

Meâli 2: “Biz insanı şekillenip biçimlenen topraktan halk ettik.”

Meâli 3: “Biz insanı kendi soyumuzdan halk ettik.”

13-

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

Summe cealnâhu nutfeten fî karârin mekîn

Summe cealnâ hu	: Sonra, kıldık, düzenledik, tuttuk, onu,
Nutfe	: İki hücrenin birleşimi, meni, duru su, zigot,
Fî karârin	: Kararında, sağlam, sabit, ölçülü, karargâh, mesken,
Mekîn	: Kuvvetli, güçlü, yerleşmiş, oturmuş, sakın, sağlam,

Meâli 1: “Sonra onu sağlam bir meskende nutfe olarak düzenledik.”

Meâli 2: “İki hücrenin birleşimiyle belli bir ölçüde güçlü bir şekilde düzenledik.”

Meâli 3: “Sonra râhim içine yerleştirdik ve şekillendirdik.”

14-

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ
خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

Summe halaknen nutfete alakaten fe halaknel alakate mudgaten fe halaknel mudgate ızâmen fe kesevnel izâme lahmen summe enşenâhu halkan âhar fe tebârekallâhu ahsenul hâlikîn

Summe halaknâ el nutfete	: Sonra, halk ettik, yarattık, nutfе, damla,
Alakaten	: Bağlanan, alaka, ilіştirdik,
Fe halaknâ	: Sonra, yarattık, halk ettik,
El alakat mudgate	: Alaka, bağlanan, embriyo, cenin,
Fe halaknâ	: Sonra, yarattık, oluşturduk, halk ettik,
El mudgat izamen	: Cenin, embriyo, kemik,
Fe kesevnâ	: Sonra, giydirdik,
El izame lahmen	: Kemik, et,
Summe enşena hu	: Sonra, inşa ettik, şekil verdik, onu vücûdlandırdık,
Halkan ahara	: Halkiyet, insan, varoluş, varlık, başka, diğer, son,
Fe tebâreke Allah	: İşte, kutlu, verimli, mübarek, zatıyla yüce olan, Allah
Ahsenu el hâlikîn	: En güzel, halk edici, var eden,

Meâli: “Sonra da halk ettiğimiz nutfeyi bağlayıp ilіştirdik. Sonra bağlayıp ilіştirdiğimizi embriyo halinde geliştirdik. Sonra embriyodan kemikler oluşturduk. Sonra da kemiklere etler giydirdik. Sonra da onu vücûdlandırdık. Sonunda onu

halk olarak çıkardık. İşte Allah en güzel biçimde halk eden, tüm varlığı Zâtıyla tutandır.”

Kur’ân’ı incelediğimiz zaman görülecektir ki insanının bedeninin, belli bir merhaleler üzere yaratılışı anlatılır.

Etlerden çıkan kemikler, kemiklere giydirilen etler ve insanın vücûdlandırılması ilmî olarak adım adım iyi anlaşılmalıdır.

İnsan, kendinin bedenlenmesine ve kendini bedenlendiren ilâhi kudrete, ilmî olarak kendinde şâhit olmalıdır.

Tâ-Hâ Sûresi 55:

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى

Minhâ halaknâkum ve fihâ nuîdukum ve minhâ nuhrucukum târeten uhrâ

Min hâ halaknâ kum	: Oradan, yarattık, var ettik, ortaya çıkardık, siz,
Ve fihâ nuidu kum	: Oraya, döneceksiniz, iade, topraktan gelip toprağa dönme,
Ve min-ha nuhrucukum	: Ondan, oradan, varoluş, ortaya çıkarmak, sizler,
Târeten uhrâ	: Hep, defa, bazen, durum, başka, diğer,

Meâli 1: “Sizi topraktan çıkardık, yine oraya döndüreceğiz ve oradan başka kimseleri de çıkarmaya ve döndürmeye devam edeceğiz.”

Meâli 2 “Sizi oradan ortaya çıkardık ve sizi oraya döndüreceğiz ve sizi oradan ortaya çıkardığımız gibi başkalarını da hep çıkaracağız.”

Fâtır Sûresi 11: “Vallâhu halakakum min turâbin summe min nutfetin summe cealekum ezvâcâ ve mâ tahmilu min unsâ ve lâ tedau illâ bi ilmih ve mâ yuammeru min muammerin ve lâ yunkasu min umurihî illâ fî kitâb inne zâlike alâllâhi yesîr.”

Ve Allah halaka kum	: Allah, sizi yarattı, var etti, halk etti,
Min turab	: Topraktan,
Summe min nutfetin	: Sonra bir nutfeden, damla, bir öz,
Summe ceale kum	: Sonra, yaptı, kıldı, sizi,
Ezvac	: Tür, eşler, cins, aynı yolda olan, benzer olan,
Ve ma tahmilu min unsa	: Yüklenmez, gebe kalmaz, kadın,
Ve lâ tedau	: Doğum yapmaz,
İlla bi ilmi hi	: Ancak onun ilmî bir süreciyle, ilmî ölçüsüyle,
Ve ma yuammer min muammer	: Yaşam, ömür verilmez, yaşam, ömür verilen,
Ve lâ yunkasu	: Azalmaz, eksiltilmez, kısaltılmaz, noksan, nakıs,
Min umurihi	: Ömür, yaşam, yaş, çağ, onun ömrü,
İlla fi kitâbin	: Ancak, kitâbın içinde,
İnne zâlike alâ Allah	: Muhakkak, işte bunlar, Allah’a,
Yesîr	: Kolay, yürüyüş, düzen,

Meâli: “Allah sizi topraktan, sonra da bir nutfeden yarattır. Sonra sizleri eşler halinde kıldı. Ancak O’nun ilmi bir ölçüsü olmadan kadınlar hamile kalmaz ve doğum yapamaz. Ömür verilen bir kimseye bir ömür daha verilmez ve onun ömrü de kısaltılmaz. Bunlar varlık kitâbının içinde vardır. Muhakkak işte bunlar Allah’ın düzenidir.”

İnsanın yaratılışı topraktır.

İnsan neslinin çoğalması ise kadınların rahmîne düşen cennetler sayesinde.

Kıyâme Sûresi

37- O, akıtılan bir meniyle birleşen yumurtadan var olmadı mı?

38- Sonra ilişip tutuşturuldu, böylece halk edildi, böylece sıfatlandırılıp vücûdlandırıldı.

39- Böylece ondan erkek ve dişi olarak eşler oluşturuldu.

40- İşte bunlar, ölümü sunan, hayat veren bir Kudret'e ait değil midir?

Kadın ve erkek, aşk içinde cinsel olarak birleştiği zaman, döllenme dediğimiz olay gerçekleşir.

Kadının haznesine boşalan menilerin içinde bulunan sperm-ler, bir yolculuk sonrası kadının yumurtasına ulaşır.

Sperm-ler yumurtaya ulaşmak için muhteşem bir yolculuk yapar.

Kadın, ayda bir gördüğü ay halinin 12. ile 16. günleri arası yumurtlama gerçekleşir.

Şöyle düşünelim; eğer kadın ayın 1'inde ay hali görüyorsa, ayın 12'si ile 16'ıncı günleri arası yumurtlama olur.

İşte döllenme bu günlerde gerçekleşir.

Kadın yumurtasının ömrü yaklaşık 24 saattir.

Erkek sperminin ömrü ise 24 saat ile 72 saat arasındır.

Sperm-lerin, yaklaşık yarısı X kromozomu, yarısı Y kromozomu taşır.

Yumurta ise XX kromozomları taşır.

Boşalmadan yaklaşık 90 saniye sonra sperm rahim ağzından rahime ulaşır ve oradan "Tuba" içerisine ilerler.

Yani tüpe-fallop tüplerine ulaşır ve döllenme burada olur.

Bu yolculuğa ortalama 100-150 milyon sperm başlar.

Bu sayı erkeklerin fizyolojik yapısına göre değişir.

Sperm-lerin ancak % 1'i yumurta ile döllenme olayının gerçekleşeceği bölge olan kadının tüplerine ulaşır.

Kadının yumurtasına ulaşan yüzlerce hücreden ancak 1 tanesini, kadın yumurtası içeri alır.

Döllenme sonucu oluşan tek hücreye “Zigot” denilir.

Zigot bölünme işlemine başlar ve tüpte ilerleyerek rahime ulaşır ve orada uygun bir yere bağlanarak yerleşir.

Ve burada bölünme devam eder ve hücre hücre gelişerek bebek dünyaya gelir.

Yani bizim erkek mi kadın mı olacağımızı annemizin yumurtası belirler.

Eğer kadın yumurtası X kromozumu taşıyan spermi içeri alırsa XX'den kız çocuğu olur.

Eğer kadın yumurtası Y kromozumu taşıyan spermi içeri alırsa XY'den erkek çocuğu olur.

Her bir sperm yumurtaya ulaştığında, yumurta çeperinden içeri girmek için, spermin başından hemen “Akrosin” diye bir kimyasal salgılanır.

Yumurtada bulunan sistem, hangi spermi alacağına karar veriyor ve onu içeri alıyor.

Hayati soru burada; yumurta hangi spermi alacağını neye göre karar verir?

Ve burada biliyoruz ki erkek ya da kız çocuğunun olmasında ana faktör anne bedenidir, annenin yumurtasıdır.

Anne bedeni buna neye göre karar veriyor ve yumurtada bu karar mekanizması nasıl işliyor akıllara durgunluk veren muhteşem bir tecellidir.

İnsan vücûdu muhteşem bir kitâbtır.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsike.”

Meâli: “Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitabın sana yeter.”

Kur’ân’ın “Oku” dediği muhteşem kitâb, insanın kendi vücûd kitâbıdır.

Oluşan “Zigot”içersinde atalardan gelen tüm karakterler gizlidir.

Doğacak bebek, atalarının bir karmasıdır.

Bu konular çok dikkatlice incelenmelidir.

DNA’nın derinliklerinde nice sırlar gizlidir.

Yeter ki insan aşkla kendine dönsün ve kendi oluşumunu incelesin.

Kur’ân’da da belirtildiği gibi insanın beden olarak yaratılışı topraktandır.

İşte Âdem’in toprak boyutu onun beden yapısıdır.

Beden yapısında toprağın tüm nitelikleri, belli bir ölçüde vardır.

Bu ölçü insanın yaşaması için bir denge içindedir.

Bedende bulunan; su, mineraller, proteinler hep belli bir denge içindedir.

İnsan bedeni, topraktan gelen kimyasal yapılardan oluşur.

Bu yapıya biyolojik yapı denilir.

Beden, insan sağlığı için, birbirine uyumlu öğelerden oluşur.

İnsan bedeni, hidrojen, oksijen, karbon, kalsiyum, fosfor ve belli miktarda elementlerden oluşur.

Bu elementler bedenin trilyonlarca hücresinde vardır.

İnsan sağlığı bedenin dengeli bir ölçüde çalışması ile mümkündür.

Bu denge bozulduğunda beden hastalanır.

Onun için insan bu dengeyi iyi tanımalı ve ona göre beslenmelidir.

Şimdi Kur’ân’da geçen Âdem’in isyan vasfını inceleyelim.

- İsyân Vasfı

Âdem'in isyan vasfı, insanın asilik boyutudur.

Asilik yâni isyan iyi bilinmelidir.

Tâ-Hâ Sûresi 121: "Ve asâ âdemu rabbehu fe gavâ."

Meâli: "Âdem Rabbine asi oldu, taşkınlık içinde kaldı."

İnsan neden isyan eder?

İnsan neden taşkınlık içinde olur?

İnsanın Allah'a karşı asiliği vardır.

Ve kullara karşı asiliği vardır.

İnsanın Allah'a karşı asiliği, ben de varım egosudur, kibre düşmesidir.

Sen varsın ben de varım egosu, kulu müşrikliğe sürükler, kibre sürükler.

Allah'ın yüceliği yanında kişi, ben de varım egosuna düşmemeye gayret göstermelidir.

Müşriklik ve kibir Allah'a isyandır, asiliktir.

Çünkü insan kendi bedenini halk eden, şekillendiren değildir.

Kendi bedeninde her an nefes alıp veren kendi değildir.

Kendi bedeninde muktedir olan kendi değildir.

Kur'ân'da Lokman'ın evladına; "Allah'a karşı isyan içinde olma, müşrik olma" öğüdü vardır.

Lokman Sûresi 13: "Ey oğlum Allah'a ortak koşma-yâ bu-neyye lâ tuşrik bi Allah."

Lokman oğluna isyan içinde olmaması için öğüd vermiştir.

Bu öğüt tüm insanlııdır.

Ey oğlum:

"Şirk koşmak nedir? İyi anla ve asla müşrik durumuna düşme."

"Allah'ın ulviyetinin yanında ben de varım deme."

"Allah'a ait olan nitelikleri kendine nispet etme."

"Senin teninin de cânının da sahibi O'dur, benlikte kalma."

“Bak vücûduna, vücûdundaki işleyişin sahibi sen misin?”

“Bak vücûduna, vücûdundaki sıfatların sahibi sen misin?”

“Bak vücûduna, vücûdunun Zâtı sen misin?”

“Sen mi kendini dünyaya getirdin?”

“Sen mi vücûdunu şekillendirdin?”

“Bak vücûduna onu sen var etmedin.”

“Bak tüm organlarına, onları belli bir ölçüde, belli bir mizan içinde sen var etmedin.”

“Gözünü, kulağını, elini, ayağını, cümle hücreni ve organlarını sen mi bir araya getirdin, sen mi onların işleyişini yapmaktasın?”

“Vücûdunda olan nice sıfatların sahibi sen misin?”

“Hayy olan diri olan sen misin?”

“Hayy olan, diri olan, sürüp giden O’dur.”

Ey oğlum:

“Sakın kendini bilmiş, başkasını cahil görme.”

“Bil ki ilmin sahibi Allah’tır.”

“Ve Allâh ya’lemu ve entum lâ talemûn- Allah ilmin sahibidir, siz ilmin sahibi değilsiniz.”

“Sakın kendini ilim sahibi görüp de şirke düşme.”

“Her zaman tevâzu içinde ol.”

Her zaman talebe hüviyetinde dur, öğrenme derdine düş, bildim egosuna kapılma.”

Ey oğlum:

“Sakın kendini yüce görme.”

“Ekber- Yüce olan Allah’tır kendine yücelik nispet etme.”

“Sakın kendini hâkir de görme.”

“Sakın kimseyi de hâkir görme.”

“Baktığın her varlığın özü Allah’ın ulviyetidir.”

“Baktığın her varlık Allah’ın yüceliğini taşır, o yücelik Allah’a aittir, varlığın kendine ait değil.”

Baktığın her varlık O'nun tecelli tezâhürüdür.

“Halk’a Hakk nazarıyla bak, sakın bu bakıştan düşme.”

“Bil ki ortak koşmak, ama kendini, ama birini yüce görmek, ama kendinde ama birinde Allah’ın yüceliğini görememektir.”

“Allah hepimize şah damarından yakındır, O hepimizin vücûdunu sıfatlarıyla ihâta etmiştir, bu nazardan asla ayrılma.”

“Hiçbir varlığı O’ndan ayrı görme.”

“Hepimizin kaynağı O’dur.”

Mâide Sûresi 105: “İlâ Allâh merciu kum cemîân.”

Meâli: “Sizin, bütün her şeyin kaynağı ancak Allah’tır.”

“Kânâllah ve lem yekûn meahu şey’a.”

“Bütün her şey O’nunla beraberdir, hiçbir şey O’ndan ayrı değildir, her şeyin kaynağı Allah’tır.”

“İşte ey oğlum, şirk koşmak kendine yaptığın en büyük zülümdür, dikkat et.”

“İnneş şirke le zulmun azîm-Muhakkak ki şirk koşmak kişinin kendine yaptığı en büyük zülümdür.” Lokman Sûresi 13

Ey oğlum:

“Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın.” Hadîd Sûresi 3

“Evveli olmayan, sonsuz olan, görünen ve görünmeyen O’dur.”

“Sakın bu şuurdan ayrılma.”

“Sakın kendini O’ndan ayrı sanma.”

“Sakın, Allah’ın ulviyetinin yanında ben de varım deme.”

İşte Âdem’in isyan boyutu, kişinin Allah’a ortak koşma durumudur.

Allah’a ortak koşan, isyan içinde taşkınlık içinde olacaktır.

Kur’ân’da birçok yerde, asilik içinde, zorbalık içinde, taşkınlık içinde olunmaması gerektiği bildirilir.

Meryem Sûresi 14: “Ve lem yekûn cebbâren asiyyâ.”

Meâli: “Asi ve zorba olma.”

Kâf Sûresi 45: “Ve mâ ente aleyhim bi cebbârin.”

Meâli: “Sen kimseye karşı zorbalık içinde olma.”

Kur’ân’da her bir insana “asi, zorba olma” diye bildirilir.

Hiç kimseye karşı asi olma.

Hiç kimseye ve çevrene zorbalık yapma.

Kimseye dilinle, elinle, davranışlarınla, bakışlarınla, zorbalık yapma.

Bir söze karşı, bir davranışa karşı, birinin inancına karşı asilik yapma.

İnsanların inançlarını, ibadetlerini yargılama.

Her insan Allah’a kendi gönlünce yönelir.

Her insan anne babasından öğrendiği şekliyle ibadet eder.

Hiç kimse hiç kimsenin ibadetini, inancını yargılama hakkına sahip değildir.

Kendi ibadetini makbul görüp, başkasının ibadetini geçersiz sayma.

Kimsenin inancına karşı zorbalık yapma.

Birinin bir sözü, bir yorumu sana uymadı diye hemen ona saldırma, zorbalık yapma.

Herkesi dinle, anlamaya çalış, sözlerini düşün, analiz et, bak bakalım sözler ve yorumlar zalimliğe yol açıyor mu?

Mesleki alanda, aile alanında asla zorbalık yapma.

Anne babana karşı, asi olma, zorbalık yapma.

Onlara öf bile deme. (İsrâ Sûresi 23)

Evlatlarına karşı korku verme, zorbalık yapma.

Eşine karşı saygılı ol, asla onun gönlüne zorbalık hissi düşürme.

Arkadaşlarına karşı zorbalık yapma.

Asla asi ve zorba olma.

Asla kendi bildiğinde inat etme.

İlle de benim bildiğim doğru deyip, zorba durumuna düşme.

Kimseyle alay etme, kimseyi küçük görme.

Kimseye karşı incitici söz etme.
Kimsenin kalbini kırma.
Kimseyi dışlama, toplumda kötüleme.
Herkesin bildiği kendinedir.
Herkes kendi bildiğiyle mutlu olur.
Kendi bildiğinin inadında duranlar, başkalarının bilgilerini hor görenler, bir zorbalık içindedirler.
Herkesin bilgisine saygı duy, hürmet göster, onları dinle, onları anlamaya çalış.
İnsanları yargılayıcı bir şekilde dinleme.
Birini dinlerken, mimiklerinle onları bilmiyor görme.
Kendini bilmiş gösterip, zorba durumuna düşme.
Dini anlatırken zorbalık yapma, kimsenin gönlüne korkular, tedirginlikler koyma.
İbrâhîm Sûresi 15: “Ve hâbe kullu cebbârin anîd.”
Meâli: “Zorbalıklarda olan herkes kendi bildiklerinde inat ettiler, kaybedenlerden oldular.”
Hiçbir kimseye karşı, hiçbir alanda asla zorbalık içinde olma.
İnsanları korkutarak, insanları karamsarlığa sürükleyerek zorbalık içinde olma.
İnsanlara iftira atarak, yalanlar söyleyerek zorba olma.
İnsanların yolunu kesme, kimsenin duygusuyla oynama.
Kimsenin asla hakkını yeme.
Hak yiyen ateş yiyendir, bunu asla unutma.
Kendini yüce görüp, Allah’a karşı isyan içine düşme.
Vücûdunu kendine nispet edip, Allah’a asi olma.
Varlığın suret boyutunda kalıp, ayrımcılık içine düşme.
Düşüncelerin ilim ve edep üzere olsun.
Asla kötülük düşünme, kimseye zarar verme.
Bil ki asi olmak ve zorba olmak, gönlü karanlıklar içinde olanlar içindir.

Bil ki asi ve zorba olmak, huzursuzluktur.

Asi ve zorba olanlar, asla Allah'ın sevgisine eremezler, asla ilâhi huzuru hissedemezler.

Asi ve zorba olanlar yaşamlarını heba edenlerdir.

Onlar paniktir, kavgacıdır, iddiacıdır, geçimsizdirler.

Onlar insanlarla alay ederler.

İnsanların eksiklerini, hatalarını ararlar, kendilerini hatasız görürler.

Orada burada insanları kötöleyerek konuşurlar.

Gönüller yapmazlar, gönüller yıkarlar.

Umut vermezler, karamsarlıklar verirler.

Dillerinde hep dedikodu, çekiştirme vardır.

Onların gönüllerinde sevgi, saygı, şefkat, tevâzû yoktur.

Onların yüzleri asıktır, gözleri kısıktır, dudakları büzüktür, dişleri sıkıktır.

Onların gönülleri merhametten uzaktır.

Onlar kendi ateşlerinde kendilerini yakarlar.

İşte Kur'ân'da insanın böyle duruma düşmemesi için, birçok âyette "Asi ve zorba olma" diyerek uyarı vardır.

Kehf Sûresi 69. âyette, Mûsâ'nın "asi olmayacağım" diye Hızır'a söz vermesi vardır.

Kehf Sûresi 69: "Kâle se tecidunî inşâallahu sâbiren ve lâ asî leke emrâ."

Meâli: "Mûsâ dedi ki: İnşallah beni sabreden bulacaksın ve yaptıklarında sana asi olmayacağım."

Mûsâ "yaptıklarında sana asi olmayacağım" derken, insanın isyan boyutunu ortaya koyar.

Aklında isyan olanın hâlinde elbette isyan olacaktır.

Önemli olan akılda olan isyan duygusunun terbiye edilmesidir.

Aklında isyan olmayanın, dilinde isyan sözü olmaz.

Aklımız, gönlümüz kavga, isyan, kibir içindeyse, hakikat yolunda yol alınamaz, hakikatlere erişilemez.

Mûsâ Hızır'a; "İnşallah beni sabreden bulacaksın ve yaptıklarında sana asi olmayacağım" dedi.

Sabredenler, dilini tutanlar, isyan etmeyenler, elbette nice hakikatlere erişecektir.

İnsan, ne Allah'a karşı ne kullara karşı asi olmamalı, taşkınlık içinde olmamalıdır.

Hiçbir kimseye karşı zorbalık içinde olmamalıdır.

Kimseye korku salmamalıdır.

Kimsenin gönlünü kırmamalıdır.

Asla kul hakkına girmemelidir.

Kul hakkına girenin iki yakası bir araya gelmez, gönlü asla huzur bulmaz.

Kur'ân'da sunulan her bir öğüt, insanın huzur bulması içindir.

Kur'ân'ın her bir öğüdüne önem verilmeli, önemsenmeli, can kulağıyla duyulmalı ve uyulmalıdır.

İnsan her zaman, asilik yapıyor muyum, zorbalık yapıyor muyum diye kendini muhasebe etmelidir.

Kimseye karşı asi olmamalı, zorbalık yapmamalıdır.

Gönül kırmamalı, kul hakkına girmemelidir.

Kimse hakkında yalan söylememeli, asla iftira atmamalıdır.

Yapıcı olmalı, yıkıcı olmamalıdır.

Umut vermeli, umutsuzluk karamsarlık ekmemelidir.

Sevindirmeli, korkular vermemelidir.

Hepimizin vücûdunun sahibinin Allah olduğunu asla unutmamalıdır.

Allah'ın hepimize şah damarından yakın olduğunu unutmamalıdır.

Âdem'in yâni insanın vasıflarından biri de kan dökücü olmasıdır.

Şimdi bu konuyu inceleyelim.

- Kan Dökücülük Vasfı

Âdem'in yaratılış hikâyesinde şöyle geçer:

Allah, Âdem'i halk etmeyi dilemiş.

"Yeryüzünde bir halife var edeceğim" diye bildirmiştir.

Melekler de Allah'a; "kan dökecek birini mi yaratacaksın?" diye söylerler.

Bakara Sûresi 30 : "Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi innî câilun fîl ardı halîfeh kâlû e tecalu fîhâ men yufsidu fîhâ ve yesfikud dimâe ve nahnu nusebbihu bi hamdike ve nukaddisu leke kâle innî alemu mâ lâ tâlemûn."

Tevhîd-i Kur'ân Meâli: "Rabbin; tüm varlıktaki gücün sahibi, tüm varlığı düzenleyen, yeryüzünde devam edip giden Benim diye bildirdi. Kim yeryüzünde ikilik, bozgunculuk yapar ve kan dökücü olursa hakikatleri anlayamaz diye bildirildi. Sen varlıktaki tüm niteliklerinin sahibini bilerek, tecellilerimizi idrak ederek Bizi anla. Kendindeki Bize ait olan değerleri anla. Bilemediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi Benim, diye bildirdi."

Diyanet İşleri Meâli: "Hani, Rabbin meleklere, 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım' demişti. Onlar, 'Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz.' demişler. Allah da, 'Ben sizin bilmediğinizi bilirim' demişti."

Burada insana; "kan dökme, cana kıyma, zalim olma" uyarısı vardır.

Burada Âdem'e olan seslenişin hepimize olduğu unutulmamalıdır.

Kan döken her kişi zalim durumuna düşmüştür.

Bakara Sûresi 84: "Lâ tesfikûne dimâekum-kan dökmevin."

En'âm Sûresi 151: "Lâ taktulûn nefselletî harremallâhu-Bir cana kıymayın ki onu Allah yasakladı."

Bakara Sûresi 191: "El fitnetu eşeddu minel katli-Fitne öldürmekten daha tehlikelidir."

İnsan zalim olmamalıdır.

Kimseye zulüm etmemelidir.

Zalim olan kimse kan döken kimsedir.

Kur'ân'da bildirildi:

Kan dökmeyin.

Bir cana kıymayın.

Fitnelik yapmayın.

Fâsıklık, bozgunculuk, ara bozuculuk yapmayın.

Dedikodu, çekiştirme yapmayın.

Alay etmeyin, hor bakmayın, küçük görmeyin.

Kur'ân'da nice edebi öğütler sunuldu.

Ama insanoğlu bunu can kulağıyla duymadı.

İnsanoğlu bunu yaşamına geçirmedi.

İnsanoğlu tam tersini yaptı.

Kan döktü, cana kıydı, fitnelik içinde oldu, fâsıklık içinde oldu.

Dedikodu yaptı, çekiştirdi, hor baktı, küçümsedi.

İnsanoğlu zalimlik yaptı.

İnsanoğlu bu kadar zulmün içindeyken kendini iman sahibi saydı.

Allah'a iman ettiğini sandı.

Allah'a ibadet ettiğini sandı.

Oysa ibadet zalim olmamaktı.

Oysa ibadet Salih kimse olmaktı.

Oysa ibadet Allah'ı tanımak ona kul olmaktı.

Ama insanoğlu Allah'ı tanımadı, zannına göre var ettiği Allah'a inandı, ona kulluk etti.

Zannına göre inandığı Allah ile kendisi gibi olmayana saldırdı, onu küçümsedi, onun kanını döktü, onu cehennemlik gördü ve bunu inancının gereği saydı.

Kan neydi?

Kan, cân idi.

Kan, yaşam idi, yaşamın sahibi idi.

Kan, hayat, hayatın sahibi idi.

Kan, diri olanın işareti idi.

Kan dökmek neydi?

Cânı, yaşamın sahibini, diri olanı, hayy sahibini yok saymak idi, görmezden gelmek idi.

Bir dedikodu bile kan dökmek idi.

Fitnelik, kan dökmek idi.

Hor görmek, kan dökmek idi.

Hor bakmak, kan dökmek idi.

Kan dökmek zulüm idi.

Kan dökmek cânı kıymak idi.

Kan dökmek Allah'a baş kaldırmak idi.

Kur'ân'da fitnelik kan dökmekten daha tehlikeli olarak bildirilmiş.

Hangimiz fitnelik içinde olmadık ki?

Fitnelik nedir bilebildik mi?

Neden Kur'ân'da fitnelik bu kadar tehlikeli olarak bildirilmiş?

Kan dökmenin, zulmün geldiği yer fitnelik olarak bildirilmiş.

Bakara Sûresi 191: "Vel fitnetu eşeddu minel katli."

Meâli: "Fitne öldürmekten daha tehlikelidir."

Fitnelik, gerçek olanın, ekber olanın Allah olduğunu anlamamak, kendine yücelik nispet etmektir.

Fitnelik, insanların arasını açmak için söylenen her sözdür.

Fitnelik, ayrımcılık ifade eden her sözdür.

Fitnelik, kargaşa çıkarmak için söylenen her sözdür.

Fitnelik, hor bakmaktır, birini küçük görmektir, kendini büyük görmektir.

Fitnelik, insanların ayıbını aramaktır, insanlarla alay etmektir.

Fitnelik, insanların inancını ibadetini hor görmek, kendi inancını ibadetini makbul saymaktır.

Fitnelik, Allah'ı unutmak dünyaya meyletmektir.

Fitnelik, insanları hurafelere, yalanlara boğmaktır.

Fitnelik, insanların hakkına girmektir.

Fitnelik yapan kişi, yaptığı dedikodularla, birilerini hedef gösteren, onlara zulüm edilmesinin önünü açan kişidir.

Fitnelik kan dökücü olmaktır.

Fitnelik zalim olmaktır.

Hangimiz fitnelik gafletine düşmedi?

Hangimiz dedikodu yapmadı?

Hangimiz hor bakmadı, küçük görmedi?

Hangimiz alay etmedi, alaysı bakmadı?

Hangimiz kan dökücü olmadı?

Fitnelik bir toplumun:

İlimden, adaletten, haktan, hukuktan uzaklaşmasına...

Dedikodu, çekiştirme hastalığının artmasına...

Hor bakma, küçük görme, görmezden gelme duygularının artmasına...

Şefkatin, saygının, sevginin yok olmasına...

Merhametin, yardımın, koruyuculuğunun azalmasına...

Benliğin, gururun, kibrin artmasına yol açan bir hastalıktır.

Onun için Kur'ân'da fitneliğin tehlikesi belirtilir.

Evet, Kur'ân'da kan dökmeyin, fitnelik içinde olmayın diye bildirildi.

Bunu cân kulağıyla duyabildik mi?

Bunu hayatımıza geçirebildik mi?

Kan dökmek zalim olmaktır.

Kan dökmek karşımdaki kişide hayy olanı diri olanı görmemektir.

Kan dökmek, bedenleri tutan Zâtı yok saymaktır.

Kan dökmek, Allah'ı inkâr etmektir.

Kan dökmek, Allah'a baş kaldırmak, O'na asi olmak, O'na savaş açmaktır.

İnsan Kur'ân'ı can kulağıyla duymalıdır.

Kan dökmemelidir.

Fitnelik, fâsıklık, fesatlık, hasetlik içinde olmamalıdır.

Kimsekin ardından dedikodu edip çekiştirmemelidir.

Yaratılan hiçbir varlığı küçük görmemelidir.

Yaratılan her varlıkta Hakk'ı görmelidir.

Kimseyle alay etmemeli, kimseye hor bakmamalı, kimseyi küçümsememelidir.

Bedenlerin zâtını bedenlerde görmelidir.

Allah hakikatine ermeli, Allah'a teslimiyet içinde yaşamalıdır.

Kimseye haksızlık etmemeli, kimseye zulüm etmemelidir.

Hiçbir canlıya zulüm etmemelidir.

Kan dökmenin, bir varlığa zarar verme olduğunu anlamalıdır.

İşte insanın olumsuz vasıflarından biri de kan dökme vasfıdır.

İnsan bu duygusunu terbiye etmelidir.

Âdem'in vasıflarından bir de rûh vasfıdır.

- Rûh Vasfı

Rûh hakikati, varlığın açığa çıkışındaki bedenlenme ve bedenlerdeki işleyiş hakikatidir.

“Nefahu fîhi min rûhî” “Rûhumdan üfledim Âdem'i halk eyledim” âyeti iyi anlaşılmalıdır. (Hicr Sûresi 29)

Tüm varlık Allah'ın rûhundan üflenışıyle açığa çıkar.
Tüm varlık rûhun üflenışıyle işleyiş halindedir.
Allah'ın kendi rahîmiyetinden gelen üfleniş, rûhun üflenışıdir.
İçten dışa doğru olan akış, rûhun tecellisidir.
Rûh enfüs boyutudur.
Rûhdan üflenişle açığa çıkış, âfâk boyutudur.
Âfâkda olan her varlık, rûhun üflenışıyle hareketlilik halindedir.
Enfüs iç âlemdir.
Âfâk dış âlemdir.
Enfüs buyutunu tohumun özü gibi düşünelim.
Âfâkı tohumdan açığa çıkan ağaç gibi düşünelim.
Enfüsten âfâka olan akış, varlığın açığa çıkış yolculuğudur.
Enfüste ne var ise açığa o çıkacaktır.
Bu âyan-ı sabite sırrıdır.
Rûhun üflenışı, enfüste olanı âfâka çıkaracaktır.
Tohumun özünde olan henüz açığa çıkmamış ağacı düşünelim.
İşte o ağaç, tohumun özünde yâni tohumun enfüsünde nurânî bir boyutta durur.
Ne zaman oradan bir üfleniş olur.
Ki o üflenişe rûhun üflenışı denilir.
O üflenişle ağaç açığa çıkmaya başlar.
O rûhun üflenışıyle zamanı geldiğinde, ağaca ait olan kök, filiz, dal, gövde, yapraklar, çiçekler, meyveler bir bir açığa çıkar.
İşte tohumdaki rûhun içinde, ağaca ait nice âlemler vardır.
Bu âlemler ağaçta zamanı geldiğinde bir bir kendini gösterir.
Açığa çıkan ağacın, matematiksel, fiziksel, kimyasal, biyolojik nice sırları, zamanı gelince rûhun üflenışıyle bir bir açığa çıkar.

Enfüsten âfâka olan çıkış, enfüste olanın açığa çıkmasıdır, kendini göstermesidir.

Açığa çıkan beşeri âlemin içinde de görünmeyen nice âlem vardır.

Zahirde görünen her şey rûhun üflenışıyle açığa çıkar.

Açığa çıkan her şeyde rûh üflenmeye devam eder.

Varlıktaki işleyiş rûhun işleyişidir.

Enfüsten âfâka çıkış her an devam eder.

İnsan bedeninde bir hücre öldüğünde, yerine ölen hücre-den yeni bir hücre doğar.

Bu her dâim devam eder.

İşte, içten dışa doğru olan akış, rûhun üflenışı sayesinde.

Fussilet Sûresi 53: “Fîl âfâk ve fî enfusihim.”

Meâli: “Enfüste ne varsa âfâka o çıkacaktır.”

Enfûs, Allah’ın evvel boyutudur.

Âfâk, Allah’ın zâhir boyutudur.

Hadîd Sûresi 3: “Hû el evvel, Hû el zâhir.”

Meâli: “O’nun evveli yoktur, O zâhirdir-görünendir.”

Rûh, “الرُّوح” Rı ve Hı harfleri ile yazılır.

Rûh, rih kelimeleri bağlantılı kelimelerdir.

Rûh kelimesi “Rih” kelimesinden gelir.

Rih; rüzgâr, esinti demektir.

Rûhun hakikatini şöyle anlayabiliriz.

Bir incir tohumunu düşünelim.

İncir tohumunun içinde incir ağacı gizlidir.

İncir ağacı incir tohumunun içinde sükûn bir haldedir.

Yâni hareketsiz, uyur bir halde ölü mesabesindedir.

Gün gelir, incir tohumunun içinde şartlar uygun olduğunda, tohumun içindeki ağaç adım adım açığa çıkmaya başlar.

İşte bu açığa çıkışta tohumun içinde, bir rüzgârın esintisi gibi bir üfleniş oluşur.

İşte bu üfleniş rûhun üflenişidir.

Tohumun içindeki rûhun açığa çıkışı da tohumun rûhunun derinliklerinden gelir.

Rûhun içinden gelen üfleniş, nice rûhları da açığa çıkaracaktır.

İncir ağacı, incir tohumunun içinden hangi şartlarda açığa çıkmaya başlar?

Açığa çıkış şartları oluştuğunda, rûh devreye girer ve rûhun taşıyıcılığıyla halk oluş başlar.

Açığa çıkış şartları, dört anasırın uygun derecede buluşmasıdır, bu da rûhun sayesinde.

Bu uygunluk sonucu, tohumun içinde bir hareketlilik oluşur ve bu hareketlilik rûzgârın üflenışı gibi, bir üflenişle açığa çıkışı başlatır.

İşte incir tohumunun içindeki üflenişle, incir ağacı açığa çıkmaya başlar.

İşte tohumun rûhu, tohumdan açığa çıkışla ağacı oluşturur.

Rûh, üfleniş demektir.

Tohumdan gelen üfleniş, tohumun rûhudur.

Rûzgârın üflenışı gibi varlığın özünde her an bir üfleniş vardır.

Varlığın açığa çıkışı ve varlığın her an bir işleyiş içinde olması rûhun tecellisidir.

Onun için Kur’ân’da “Sana rûh hakkında sorarlar; De ki: O Rabbimin emridir-işleyişidir” bilgisi sunulur. (İsrâ Sûresi 85)

Varlıkta her an olmakta olan Efâl, Sıfat, Zât’ın tecellileri rûhun üflenişidir, terennümüdür, hareketliliğidir.

Tohumun özü nûr boyutudur.

Nûrun özünden gelen rûh, açığa çıkışın makamıdır.

Rûhdan açığa çıkışla bedenler oluşur.

Bedenler boyutuna “nefs” denilir.

İşte nefs, rûhun elbisesidir.

O elbise, rûh ile ayakta durur.

Nefsler boyutu, yâni bedenler boyutu rûh ile her an işleyiş içindedir.

Efâli ilâhi dediğimiz varlıktaki işleyişin temeli, rûhun tecellisidir.

Rûh bedendir, beden rûhtur.

Açığa çıkış, tohumun özünde olanın zâhire çıkışıdır.

Tohumdaki öz rûh ile câna dönüşür.

Cân rûhun üflenmesi ile nefse dönüşür.

Nefis beden olarak görünür.

Nefiste, cân da vardır, rûh da vardır.

İşte beden nefsin kendisidir.

Nefis, kişinin öz varlığıdır, öz bedenidir.

Rûh, kişinin öz bedenidir.

Ruh, öz bedenindeki işleyiş boyutudur.

Hepimiz aynı rûh'tan üflenmekle şekillenen varlıklarız.

“Nefahtu fîhi min rûhî” burada geçen nefahtu kelimesi de nefis kelimesi ile aynı kökten gelir.

Rûhun nef edilme boyutu ile nefis boyutu tecelli eder.

Nefs; Allah'ın rûhundan üflenmekle oluşan bir özdür, bir mayadır.

Hepimiz bu mayadan şekillendik.

Bu şekilleniş rûhun tecellisi ile olur.

Rûh+nefs= Beden boyutudur.

Beden; rûhun üflenmesi ile açığa çıkan yapının adıdır.

Bedenin özünde; rûh, işleyiş, sıfatlar ve bedeni tutan Zât vardır.

İnsan; ten boyutuyla ve can boyutuyla oluşan bir yapıdır.

İşte nefis denilen de ten boyutuyla can boyutuyla bedenin kendisidir.

İnsan; nefistir, bedendir, ten ile cândan oluşmuş bir yapıdır.
Bu yapının genel adı nefstir.

Nefsin ten boyutunda değişme vardır ama can boyutunda değişme yoktur.

Nefis; kişinin öz varlığıdır, tüm vücûdudur.

Nefis rûh'tan beslenir, işleyen nefis, ten olarak zâhire çıkar, ten olarak görünür.

Nefis teni çalıştırır, ruh nefsi çalıştırır.

Ten nefisten beslenir, nefis candan beslenir.

Bütünlük ise nefis diye adlandırılır.

Rûh'tan gelen her üfleyiş, nefsin değişik yapılara bürünmesine, ateş, hava, su, toprak, bitki, insan gibi yapılarda görünmesine yol açar.

Nefis, ten boyutuyla hevâ ve hevesleri açığa çıkarır.

Nefis, can boyutuyla üflenene rûhun sırlarını taşır.

Rûh'un filiz vermesiyle oluşan yapıya nefis denir.

Nefsin, iki gözü vardır.

Bir göz tene bakar, teni besler.

Bir göz cana bakar, candan mesaj alır, aldığı mesajla tene yazılım atar, o yazılım teni çalıştırır.

İşte nefis; ten boyutuyla ve can boyutuyla, bedeninin adıdır.

Nefsin canlı haline; "nefes" denir.

Nefsin ölü haline; "mevt" denir.

Nefsin can boyutuna; "nüfûs" denir.

Nefsin, tenin iç boyutundaki tecelli boyutuna; "enfûs" denir.

Nefsin nüfusu, yâni öz kimliği Allah'ın zâtıdır.

Nefis, resûl boyutuyla rûha bağlıdır.

Nebî boyutuyla bedene bağlıdır.

Nefis, rûhtan aldığı mesajları, vücûd boyutunda açığa çıkarır.

Rûh: İbranice'den Arapça'ya geçmiş bir kelimedir.

Rûh'un Farsca'ya geçmiş karşılığı "Can"dır.

Türkçe karşılığı ise “Tin-Öz-Töz”dür.

Tohumun özünde rûhun üflenışıyle bir hareketlilik başlar.

Bu hareketlilik cân boyutuna dönüşür.

İşte rûhun üflenışı cân boyutunu açığa çıkarır.

Âdem hakikati rûhun can bulması boyutudur.

Rûh ve cân, Âdem’in sırrı boyutudur.

Rûh ve cân mânâ boyutudur.

Kur’ân’da Âl-i İmrân Sûresi 59. âyetinde “Âdem ile İsmâ’il’in durumu aynıdır” diye bildirilir.

“İnne mesele İsmâ’il indallâhi ke meseli Âdem-Muhakkak ki Allah’ın katında İsmâ’il’in durumu, Âdem’in durumu gibidir.”

Bu âyet iyi anlaşılmalıdır.

Bu âyet Nisâ Sûresi 171. âyetinde kendini açar.

Nisâ Sûresi 171: “İsmâ’il ibnu meryeme resûlullâhi ve kelime-tuhu elkâhâ ilâ meryeme ve rûhun minhu.”

İsmâ’il ibnu Meryem	: Meryem oğlu İsmâ’il,
Resûl Allah	: Resûl, hakikatleri gösteren, Allah
Ve kelimetu hu	: Kelimesi, sözü, hakikati, tecelli, o,
Elkâ hâ illa Meryem	: İlka, bırakma, koyma, ona, Meryem,
Ve rûhun minhu	: Rûh, ondan, Hakk’tan, Allah’tan

Meâli: “Meryem oğlu İsmâ’il Allah’ın resûlüdür ve O’nun kelimesidir, Meryem makamından doğmuştur ve Allah’ın rûhudur.”

Görüldüğü gibi, İsmâ’il ve Âdem, Allah’ın rûhunun boyutudur.

Rûh, Allah’ın kelimesidir.

Meryem’den İsmâ’il doğacaktır.

Meryem bakiredir.

Yâni bâkir olandır, tertemiz olandır, fenâfillah olandır.

Bedenden geçenden rûh hakikati tecelli edecektir.

İşte İnsanın Âdem boyutu, rûh hakikatidir.

Burada geçen “kelime” âyeti iyi anlaşılmalıdır.

İsmâ’il, Allah’ın kelimesidir ne demektir?

Meryem kimdir?

Neden Meryem'e "Bakire Meryem" denildi?

İsâ kimdir?

İsâ'nın babasız olmasındaki sır nedir?

Meryem İsâ'yı babasız mı doğurdu, yoksa İsâ'nın bir babası var mıydı?

İsâ'nın Meryem'den gelme sırrı ne olabilir?

İnsandaki "Meryem boyutu", "İsâ boyutu" nedir?

"İsâ boyutu" "Âdem boyutu" aynı mıdır?

Aralarında nasıl bir bağ vardır?

Bakire Meryem'deki bâkireliği iyi anlamalıyız.

Bâkir olma durumunu; insanın aklının ve gönlünün bâkir olma, yâni tertemiz olma durumu olarak düşünmeliyiz.

İsâ makamına ermek için, kişinin gönlü ve aklı bâkir olmalıdır, yâni tertemiz olmalıdır.

Kişi kendine nisbet ettiği beden boyutundan kurtulmalı, bedeninin sahibine teslim olmalı ve bedeninin Zâtında fâni olmalıdır.

İşte hakikatte bâkirelik de budur.

Kişi Meryem makamına ermeden, İsâ makamına eremez.

Meryem ismi, İbrânîce'de "Miryâm-Miriam" isminden gelir.

Süryânîce ve Ârâmîce'de "Maryam" diye geçer.

Tevrat'ta "Mariam" şeklindedir.

Eski Ahid'de, Hazreti Mûsâ'nın kız kardeşi için kullanılan "Miryâm" ismi vardır.

Meryem: Efendi, soyluluk, arınmışlık, hizmetçi, denizin damlası, denizin kokusu, Tanrı'nın sevgisine ulaşmış olan, aslını isteyen, benliğinden ayrılan, vücûdun sahibine teslim olan, bâkir olan, temiz olan, fenâlardan sıyrılmış olan gibi anlamlara gelir.

Meryem makamı; bâkir olmak, bâkire olmak, tertemiz olmak makamıdır.

Meryem olmak; “Fenâfillâh” olmak sırrıdır.

Meryem olmak; gönülleri tertemiz eylemektir.

Meryem olmak; kendine varlık nisbet etmemektir.

Meryem olmak; vücûdunu tutan Hakk’ta fânî olma sırrıdır.

Meryem makamına eren, İsâ makamına erer.

İsâ makamına eren Âdem hakikatine erer.

Âdem makamına eren, cümle bedenleri tutan rûh’un, Muhammed nûrundan doğuşunun zevkine erer.

Allah’ın nûrundan ruhlar süzülür gelir.

Rûh kelimesi çoğulu “Ervâh”dır.

Ervâh rûhun çoğuludur, rûhlar demektir.

Rûhlar kelimesini iyi anlamalıyız.

Rûh kelimesiyle bağlantılı olan “revh” kelimesi; “gitmek, geçmek, esinti” demektir.

Ervâhi âlem, yâni ruhlar âlemi ne demektir?

Her varlığın kendi fitratına göre rûhu vardır.

Ervâhi âlem, tüm varlığın rûhunun ana rûhdaki birlik durumudur.

Ana rûhdan başlayan üflenişle, her bir varlık zaman içinde adım adım ortaya çıkar.

Şöyle düşünelim; anne rahminden nasıl ki her bir hücre, organ, doku, beden, adım adım belli bir zaman diliminde ortaya çıkar.

Her bir varlık da öyledir.

Rûhun derinliklerinde, her bir organın yazılımı vardır.

Bedenler bu yazılıma göre oluşur.

Gözün, kulağın, elin, ayağın her bir organın da kendine özgü bir rûhu vardır.

Bedenin rûhunu ana rûh olarak düşünelim.

Her bir organın rûhunu ana rûhun içinde düşünelim.

Açığa çıkış rûhun üflenışı ile başlar.

Açığa çıkan beden de organlar da dokular da hücreler de rûhun üflenîşi ile işler.

“Sana ruhdan sorarlar, deki o Rabbimin işleyişidir” âyetinde bu hakikat belirtilir.

Rabb, rûhdaki üfleyişle oluşmaya başlayan rûh+beden boyutudur.

Rabb, bedenler boyutundaki tecelliler boyutudur.

Bedenlerin şekillenmesi, işleyişi Rabb boyutudur.

Rabb aynı zamanda efendi demektir.

Bedenin efendisi Allah’tır.

Yâni bedenın şekillenmesinde bedeni terbiye eden Allah’tır.

Rûhun üflenîşi, bedenın şekillenmesi ve bedenın işleyişinde kendini gösterir.

Her insanın içindeki rûh Allah’ın rûhudur.

İnsanın kendine ait rûhu yoktur.

Rûhun sahibi Allah’tır.

Hiçbir varlığın kendine ait rûhu yoktur.

Âdem boyutundaki rûh hakikati, bedenlerdeki mânâ boyutudur.

Bazı inançlarda öldükten sonra rûhun yeni bir bedene geçtiğine inanılır.

Rûhun tekrar tekrar bedenlenmesi inancı reenkarnasyon inancıdır.

Öncelikle reenkarnasyon inancı nedir? Bunu inceleyelim.

Reenkarnasyon; kişi öldüğünde, kişinin rûhunun yeni bir bedene geçtiğine inanılan bir inanç durumudur.

Reenkarnasyon kelimesi, Fransızcadan dilimize geçmiş bir kelimedir.

Dilimizde karşılığı tam olmasa da “rûh göçü-yeniden bedenlenme” diye adlandırılır.

Daha çok Hindistan bölgesinde olan inançlarda rastlanır.

Hindu inancında, reenkarnasyona inanmayanlara hoş bakılmaz.

Hinduizm’de, reenkarnasyon inancı adeta şarttır.

Hinduizm’e göre, tüm rûhlar baş tanrı Brahma’dan kopar gelir ve her bir rûh, göçünü tamamlayıncaya kadar beden beden dolaşır ve en son tekrar Brahma’ya döner.

Hindistan, Nepal gibi ülkelerde insan öldüğünde rûhu, sineğe de kuşa da böceğe de ve diğer canlılara da geçebilir diye inanılır.

Ama bazı ülkelerde ise insan öldüğünde rûhu, sadece insana geçebilir diye inanılır.

Budizm’e göre ise rûh, Nirvana’ya ulaşıncaya kadar beden beden dolaşır.

Nirvana’ya ulaşan kişi, acılardan ve tekrar doğuştan kurtulmuş olur.

M.Ö 4800 yılına kadar giden, Krişna inancında da reenkarnasyona rastlanır.

Reenkarnasyon inancına, eski İran, Mısır, Yunan, Fenike, Mezopotamya ile bazı Afrika inançlarında da rastlanır.

Eski Mısır’da, rûhun ölümsüzlüğüne inanılırdı.

Bir kişi öldükten sonra, onun rûhunun karada, denizde, havada yaşayan muhtelif canlıların şekline girdikten 300 yıl sonra, tekrar insan vücûduna girdiğine ve bunun bir devri dâim olduğuna inanmışlardır.

Reenkarnasyonun, Arapça karşılığı “Tenasüh” dense de, kelime tam olarak reenkarnasyona karşılık gelmez.

Tenasüh, “n-s-h” kökünden türemiştir.

Nesh etti kelimesi buradan gelir.

Nesh etti; izale etti, aynısını kopyaladı, aynısını çoğalttı, bir şeyin yerine ondan olan bir şeyle tamamladı, değiştirdi, zâil kıldı, güneş geldi gölge yok oldu gibi anlamlar ifade eder.

Tenasüh, bir şeyi kendinden olan bir şeyle değiştirdi anlamındadır.

Yâni bir hücrenin yerine gelen yeni bir hücre geldi gibi düşünülebilir.

Bir şeyi, kendinden olan bir şeyle örtmek anlamına da gelir.

Dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki, “Tenasüh” kelimesini, reenkarnasyon olarak çevirmek çok uygun düşmüyor.

Reenkarnasyon inancına, dünyadaki birçok topluluklarda rastlanır.

Hint inançlarına göre, rûhun yaşamı tam olarak anlayabilmesi için, tek bir hayat yeterli değildir.

Bu nedenle rûhlar, beden ölümünden sonra başka varlıkların bedenlerine de girer ve yeni bir hayat sürdürürler.

Bu durum rûhun tekâmülüne kadar sürer, diye kabul edilir.

İslam’da, rûhun sürekli beden değiştirmesi gibi bir inanış yoktur.

Rûh, bütün varlık sisteminin geldiği tek özdür.

Rûh kavramı iyi anlaşılmalıdır.

Rûh nedir?

Can nedir?

Nefis nedir?

Ten nedir?

Her varlığın kendine göre ayrı bir rûhu var mıdır?

Rûh Allah’a mı aittir?

Rûh, her bir varlığın kendine mi aittir?

Rûh, varlığın kendine aitse, bu rûh nereden gelir, varlık bunu nasıl edinmiştir?

Topraktaki, havadaki, ateşteki, sudaki rûhun farklılığı var mıdır?

Hayvânî rûh, nebâtî rûh, insânî rûh arasında nasıl bir incelik vardır?

Bir insan öldüğünde, onun rûhu başka bir insana mı geçer, yoksa başka bir canlıya da geçebilir mi?

Rûh, beden beden dolaşıyorsa, âhiret inancında rûh hangi bedenden sorumlu olacaktır?

Suç işlemiş kişilerin ve suç işlememiş kişilerin rûhları yeniden bedenleniyorsa, aradaki incelik nasıl olacaktır?

Bir suç işlendiğinde, suç bedene mi aittir, rûha mı aittir?

İşte rûh ile ilgili birçok soru cevap beklemektedir.

1- Rûh nedir, rûhun ana kaynağı nedir?

2- Rûhun oluşumdaki ana sır nedir?

3- Rûh denilen bir enerji midir? Yoksa bilinmesi zor bir şey midir?

4- Rûh insanın kendine mi aittir, yoksa Allah'a mı aittir?

5- Rûhun ölümü var mıdır, ölümlü olan beden midir?

6- Rûh, Can, Nûr, Nefs, Tecelli nedir, aralarında nasıl bir bağ vardır?

7- Bir atomun da rûhu var mıdır?

8- Atomların birleşmesiyle oluşan bileşiklerin rûhu yeni bir rûh mudur?

9- İnsandaki rûh diğer varlıklardaki rûh ile nasıl bir bağ içindedir?

10- İnsanın rûhu nasıl oluşmuştur?

11- İnsanın ten boyutunu saran rûh ile can boyutunu saran rûh arasında nasıl bir fark vardır?

12- Bir insanın rûhu ile diğer bir insanın rûhu arasında benzerlikler ve farklılıklar var mıdır?

13- Rûhun tekâmülü denilen şey nedir?

14- Tekâmül sadece insanın rûhu ile mi ilgilidir?

15- Akıl, his, duygular, bilişler, beşeri bedenler, tekâmül eder mi? Ederse, rûh ile nasıl bir bağ içinde tekâmül eder?

16- Yaratılan her şeyin rûhu var mıdır?

17- Her şeyin rûhu varsa, her varlığın rûhunun tekâmülü var mıdır?

18- Bitkilerin, hayvanların rûhunun da tekâmülü var mıdır?

19- Mesela leyleklerin yuva yapması zaman içinde farklılık gösterir, bazı yuvalarda insan elbise kumaşları, pamuklar, lifler görmekteyiz, bu durum leyleğin rûhunun tekâmülünü mü gösterir?

20- Mesela bir sivrisinek, insanın damarını bulup kanı oradan çekiyor, bu durum sivrisineğin de bir tekâmül içinde olduğunu gösterir mi? Sivrisinek mi, insan mı önce yaratılmıştır?

21- Akıl ile rûh arasında nasıl bir bağ vardır?

22- İnsan aklını çalıştırdıkça, rûhunda değişim olur mu?

23- İnsanın aklını çalıştıran rûh mudur, yoksa nedir?

24- İnsanın rûhu, diğer canlıların rûhunun tekâmülü sonrası mı oluşur?

25- İnsanın rûhu, her varlığın rûhundan, mesela bitkilerin, hayvanların rûhundan mı süzülüp gelir?

26- Yoksa her insanın kendine özel bir rûhu mu vardır?

27- Her bir insanın rûhu, diğer bir insanın rûhu ile nasıl bir bağ içindedir?

28- Bir rûhtan diğer bir rûha mesaj akar mı?

29- Rûhun derinliklerinde yatan sırlar nedir?

30- DNA ile rûh arasında nasıl bir bağ vardır.

31- DNA'da yazılı olan, atalardan gelen tüm olumlu ya da olumsuz aktarımlar duygu ve düşüncelerin, rûh ile bağı nedir?

32- Anne ve babanın rûhu ile onlardan olan çocukların rûh bağı nasıldır?

33- İnsan öldüğünde, rûh yeni bir bedene girmeden önce nerede duruyor ve ne kadar bir zaman duruyor? Salih kişinin rûhu nerede duruyor, zalim kişinin nerede duruyor?

Böyle birçok sorunun cevabı iyi düşünülmelidir.

Kur'ân'a göre rûh konusu nedir?

Konu rûh göçü olduğu için, Kur'ân açısından rûh ile ilgili âyetleri incelediğimizde şunlara rastlıyoruz.

Rûh tekdir, o da Allah'a aittir.

Hicr Sûresi 29: "Ve nefahtu fîhi min rûhi-Rûhumdan üfledim."

Bu âyetle anlıyoruz ki, cümle varlık aynı öze ait olan rûhtan üflenmekle şekillenmiş varlıklardır.

Her bir ayrı varlığın, aynı özden gelen rûhun zaman diliminde farklı farklı kendine has olan bir rûh yapısı oluşur.

İnsanî rûh, hayvanî rûh, nebatî rûh, gibi.

İsrâ Sûresi 85. âyetle belirtildiği gibi Hazreti Muhammed döneminde de insanlar rûhun hakikati hakkında sorular sorarlardı.

"Ve yeselûneke anir rûh kulir rûhu min emri rabbî."

"Sana rûh hakkında soruyorlar. De ki: Rûh Rabbimin işleyişiştir."

Bu âyetten de anlıyoruz ki; cümle varlık bir rûhun işleyişiyle hareket etmektedir.

Cümle Evren, tek bir rûhun işleyişiyle hareket etmektedir.

Rûhu elektrik gibi düşünelim, ampul o elektrik sayesinde çalışmaktadır.

Barajdan gelen elektriği, kulli rûha benzetelim, bir şehrin tüm ampullerinden yansıyan elektriği, cüzi rûh olarak düşünelim.

Ya da güneşteki enerjiyi kulli rûh olarak düşünelim, güneşten yansıyan her bir ışığı her bir varlıktaki rûhun yansıması olarak düşünelim.

İşte rûh tekdir, o da mutlaktır.

Mutlak olan rûh Allah'a aittir.

Ya da bir deniz düşünelim, bu deniz mutlak rûhtur.

Denizdeki her bir damla cüzi rûhtur.
Damlaları varlıktaki cüzi rûh olarak düşünelim.
Bu damlaların bütünü denizdir ve deniz tekdir.
İşte cümle varlık, tek olan rûhtan gelen farklı farklı yansımalarıdır.

Her bir varlığın kendine ait rûhu yoktur.
Her bir varlıktaki rûh, tek bir rûha aittir.
Damlaların denize ait olması gibi.
Rûhun üflenışı Levh-i Mahfûz'da olan yazılımı harekete geçirir.

Ve her bir varlık kendine ait fitratın yazılımına göre şekil bulur.

Bu şekil bulma rûhun üflenışı ile olur.
Bedenler rûhun üflenışı ile açığa çıkar.
Rûhun içindeki bedene ait diğer tüm sıfatlar da kendilerine ait rûhla şekillenir.

Beden ve rûh birbirinden ayrı değildir.
Tüm bedenler, bir rûhtan üflenişle şekillenmiştir.
Tohumdan açığa çıkan ağaç, tohumun özünde olan rûhun bedenleşmesidir.

Bir tohum düşünelim, o tohumun içinde bir ağacın tüm yapısı vardır.

Tohumda bir hareketlenme olduğunda, yâni bir üfleniş olduğunda, tohumun özünde ne varsa, zamanla o şekillenecektir.
İşte tohumun özü ana rûhtur.

Ağacın tüm organları ana rûhtan gelen cüzi ruhlarla şekillenir.

Ana rûhta ne varsa, zamanla o şekillenecektir.

Kiraz tohumunun içinde kiraz ağacı gizlidir.

Erik tohumunun içinde erik ağacı gizlidir.

Her bir tohumun özünde o tohumun levh-i mahfuzu vardır.

O levh-i mahfuzda, tohumun içinden açığa çıkacak olan ağacın fıtratı yazılıdır.

Tohumun içinde başlayan üflenişle ağaç adım adım tüm nitelikleri ile şekil bulacaktır.

İşte bu şekil bulmada ana etken rûhun üflenışidir.

Evren’de her an olmakta olan her şey, rûhun üflenışiyle sürüp gitmektedir.

Asıl sır bu üflenışi anlayabilmektir.

Rûh dediğimiz boyut, tüm sıfatların saklı olduğı boyuttur.

Rûh dediğimiz boyut, levh-i mahfuz boyutudur.

Levh-i mahfuzda ne varsa, zamanla o tecelli edecektir.

Rûhun ten elbisesi giymiş boyutuna “Nefs” denir.

Nefs kişinin vücûd boyutudur.

Rûhta bir üflenış olduğunda, canlanma meydana gelir.

İşte can bulma dediğimiz rûhun cân dönüşümüdür.

O canlanma bedenleşmeye dönüşür.

Beden rûhun canlılık boyutudur.

İşte Âdem sırrı rûhun cân bulduğı boyuttur.

Enkarnasyon, bedende can bulmak demektir.

Her varlık enkarne bir yapıdır, yâni her varlık can bulmuş bir yapıdır.

Reenkarnedeki, “re” “tekrar” “geri gelmek” demektir.

İşte reenkarnasyon, tekrar bedenlenme diye yorumlanan bir inançtır.

Reenkarnasyon inancı, her toplumda farklı farklı yorumlanır.

Bazı inançlar, “insan ölünce rûhu, yeni bir insan vücûdunda ortaya çıkar” der.

Bazı inançlar, “insanın rûhu solucana da, karıncaya da, bir hayvana da geçebilir” der.

Bazı inançlarda ise, “insan yaşarken neyi hak ettiyse, hak ettiğine göre yeni bir varlığa geçer” diye inanılır.

Reenkarnasyon inancı, kendi hayatının ölümsüzlüğüne inanan toplumlarda ortaya çıkar.

Burada sorulması gereken, hayat kişinin kendine mi aittir, yoksa mutlak rûh olan Allah'a mı aittir?

Elbette kimse ölmek istemez, ebediyete kadar yaşamak ister. İstemek ayrı bir şeydir, ilmi gerçekler ayrı bir şeydir.

Damla derya ilişkisini bilen kişi, reenkarasyon inancına farklı bakar.

Asıl olan, kişinin kendini bilmesi, nereden gelip nereye gittiğini çözmesidir.

Reenkarnasyon ya da rûh göçü inancında olanlar, rûhun sürekli olarak tekrar bedenlendiğine inanırlar.

Rûh tekâmülleşinceye kadar beden beden dolaşır durur derler.

Rûh tektir.

Rûh Allah'a aittir.

Kişinin kendi rûhu olmaz.

Kişideki rûh, Allah'a aittir.

Rûhun tekâmülleşmesi konusu çok iyi düşünülmelidir.

Rûh tüm tekâmülleşmeyi içinde taşır.

Her varlık kendi tekâmülünü zaman dilimi içinde gösterir.

Domatesin kırmızıya dönmesi gibi.

Portakalın sararması gibi.

Ayrıca rûhun akışını anlamak ise, bizim idrak yönünden tekâmülümüz olur.

Yâni insanın akli cihette ve kalbi cihette kâmileşmesi gerçekleşir.

İnsan yaşamında birçok şeyi deneyimler, birçok şeyi öğrenir, birçok şeyi tecrübe eder.

Yâni insanın her anı bir derstir.

Bu derslerde edindiği her şey rûha yazılır ve nesiller boyu aktarılır.

Kişideki rûhu bir damla su olarak düşünelim.

O bir damla suyun okyanusa karıştığını düşünelim, artık o su okyanus olmuştur.

Rûh Allah'a aittir, tekdir

Çok gibi görünen tüm varlığı tutan rûh, tek rûhtur.

Tek rûhun içinde cümle varlığın fitratı vardır.

Daha önce yaşamış olduğunu iddia edenler, kendi vücûdlarında, atalarından gelen DNA'da yazılı eylemler, söylemler, korkular, umutlar, duygu, düşünce gibi karakterleri hissetmiş olabilirler.

Bir insanın genetik yapısında, tüm atalarının genetik karakterleri vardır.

Atalarının tüm özellikleri, her insanın bedeninde gizlidir.

Kişi yaşamı boyunca, atalarından gelen o özellikleri yansıtabilir.

Bazen insan, yüzlerce yıl önce yaşadığını sanır, aslında bu saniya sebep olan şey, kendi vücûdlarındaki gen kombinasyonunda atalarından gelen kayıtlı karakterlerdir.

Her insan genlerinde, atalarından gelen, dilleri, inançları, ten renkleri, duyguları, düşünceleri, korkuları, umutları, sevgileri, kinleri, kavgaları vs hepsini taşır.

Evet, bir insan vücûdunda; kâinatta ne varsa, her şeyin özelliği bir şekilde vardır.

Tek hücreli canlıdan çok hücreli bir form oluncaya kadar, tüm canlıların yapılarını insan kendi vücûdunda taşır.

Rûh bir bedenden çıkıp bir bedene girmez.

İnsan ölünce, insandaki bir damla rûh, aslı olan Allah der-yasına karışır.

Onun için cenaze selâsında...

Bakara suresi 156: "İnna lillahi ve inna ileyhi raci'un."

Yâni “Muhakkak ki Allah’tandı, muhakkak ki aslı olan Allah’a döndü” âyeti okunur.

Bugün dünyanın bazı yerlerinde; yok sen daha önce bir Kral’dın, yok Kraliçe’ydin yok cadı idin yakıldın, yok şu idin, yok bu idin gibi söylenen şeyler, aslında insanın kendi vücûd yapısında atalarından gelen karakterleri taşıyor olmasından kaynaklanır.

Evet, atalarımızdan biri Kral olabilir ve biz onun genetik yapısını genlerimizde taşıyor olabiliriz.

DNA yapımızdan gelen enerji dalgalanması, bize bu hissi veriyor olabilir.

İnsanın nesli, genetik yapılarının nesilden nesile aktarılmasıyla devam eder gider.

Ülkemizde, reenkarnasyon inancı daha çok, Hatay, Mersin, İskenderun bölgelerinde görülür.

O bölgelerde yaşayan Nusayrilerde tekrar bedenlenme inancı vardır.

Bu bölgelerde tekrar doğduğunu söyleyenlere her zaman rastlanır.

Çünkü bu inanç, oralarda birbirini etkileyen bir algıya dönüşür.

O bölgelerde bir çocuk doğduğu zaman, “Civar köylerde kim ölmüş?” diye araştırılır.

Ölen kimsenin rûhunun, yeni doğacak bebeğe geçtiğine inanılır.

Kadın doğumda sıkıntı çekiyorsa, “Doğacak bebek, rûh bulmakta sıkıntı çekiyor” diye inanılır.

İşte inanç alanından gelen böyle düşünceler, otomatik olarak herkesi etkilemektedir.

Reenkarnasyona inananlar, bunu Kur’ân’la delillendirmeye çalışırlar.

Bakara Sûresi 28. âyeti delil gösterirler.

Şimdi bu âyeti inceleyelim.

Bakara Sûresi 28: “Keyfe tekfurûne billâhi ve kuntum emvâten fe ahyâkum summe yumîtukum summe yuhyîkum summe ileyhi turceûn.”

Keyfe tekfurûne	: Nasıl, kâfir, görmemezlikten gelmek, örtmek, kabul etmemek,
Bi Allah	: Allah'ı, Allah ile, Allah'ın sizde olduğunu,
Ve kuntum emvaten	: Siz idiniz, oldunuz, ölü, henüz yok iken,
Fe ahyâ-kum	: Sonra, sizi diriltti, dünyaya getirdi,
Summe yumitu kum	: Sonra, sınırlamak, ölü, siz,
Summe yuhyi kum	: Sonra, hayat, diri, diriltecek, siz,
Summe ileyhi turceun	: Sonra, ona, aslınız olan ona döndürüleceksiniz,

Meâli: “Allah'ı nasıl olur da görmemezlikten gelirsiniz. Siz ölü bir hâlde idiniz, sonra siz hayat buldunuz, sonra siz ölümü anlayacaksınız, sonra siz diriliği anlayacaksınız, sonra da aslınız olan O'na döndürüleceksiniz.”

Bu âyette belirtilen, insan dünyaya gelmeden önce, adeta ölü mesâbesindedir.

İnsan, dünyaya gelir yaşam bulur, sonra insan ölüm nedir, dirilik nedir, ölen kimdir, kalan kimdir? Bu soruların cevaplarını bulabilir.

İşte Kur'ân'ı ve dinin hakikatini iyi bilen kimseler, reen-karnasyona inanmazlar.

Çünkü âyette diyor ki; “Ömür verilen bir kimseye, bir ömür daha verilmez.”

Fâtır Sûresi 11: “Vallâhu halakakum min turâbin summe min nutfetin summe cealekum ezvâcâ ve mâ tahmilu min unsâ ve lâ tedau illâ bi ilmih ve mâ yuammeru min muammerin ve lâ yunkasu min umurihî illâ fî kitâb inne zâlike alâllâhi yesîr.”

Meâli: “Allah sizi topraktan, sonra da bir nutfeden yarattır. Sonra sizleri eşler halinde kıldı. Ancak O'nun ilmi bir

ölçüsü olmadan kadınlar hamile kalmaz ve doğum yapamaz. Ömür verilen bir kimseye bir ömür daha verilmez ve onun ömrü de kısaltılmaz. Bunlar varlık kitâbının içinde vardır. Mu-hakkak işte bunlar Allah'ın düzenidir.”

Âyetle belirtildiği gibi her insan bu dünyaya ilk defa gelir ve vefât ettiğinde aslına döner, rûhun derinliklerine karışır gider.

Gün gelir, insan kendi vücûdunda genetik boyutuna yolculuk yapabilirse, tüm atalarının karakterlerini görebilme imkânına erişir ve aradığı soruların cevaplarına ulaşabilir.

Eğer gün gelir, gen sistemimizin içinde taşınan bilgisel boyutlara erişebilirsek, geçmiş atalarımızın özelliklerinin, bizde saklı olduğuna şâhit olabiliriz.

Bizim çocuğumuz da, bizim ve geçmiş atalarımızın tüm özelliklerini genlerinde taşıyacaktır.

Evet, reenkarnasyona inanan kişilerin inançları onları bağlar.

İnanç ayrı bir şeydir, ilmi delillerle ispat ayrı bir şeydir.

Ölümsüz olan Allah'tır.

İnsan da Allah'ın ölümsüzlüğünde ölümsüzdür.

Damla deryadan ayrı değildir, damla deryaya karışınca yok olmaz, derya olur.

Bir buz düşünelim, bu buz suya karıştığında erir gider, aynı buzun aynı yapıyla geri gelmesi mümkün olabilir mi?

Denize karışan bir damla suyun, aynı yapıyla geri gelmesi mümkün olabilir mi?

Sonbaharda ağaçtan düşen yaprağın yerine ilkbaharda aynı yaprağın gelmesi mümkün müdür?

Varlığın temel yapısı olan; ateş, hava, su, toprak, aynı özün farklı şekillenmesinden başka bir şey değildir.

Ateşteki, havadaki, sudaki, topraktaki rûh iyi düşünülmelidir.

Daha sonra bunların birleşimiyle oluşan, bitkisel, hayvansal, insansal boyuttaki rûh, iyi düşünülmelidir.

Her varlığın kendine ait özellikleri, aynı varlık yapısında devam eder gider.

Tohumdan çıkan ağacın, yeni bir tohumu oluşturması gibi, devam eder gider.

Yeni tohumda elbette, o dönem içinde çevre şartlarından gelen değişiklikler kaydedilir.

Yeni tohumda, eski tohumlardan gelen karakterler ve yeni çevre şartları kayıtlıdır.

Yeni tohum, eski tohumların rûhunun zenginleşmiş halidir.

Tabi bu durum, çevre şartlarına göre değişiklik gösterir.

Reenkarnasyon bir inançtır.

Rûhun göçü denilen olay iyi anlaşılmalıdır.

DNA ile atalardan gelen tüm özelliklerin taşınması çok iyi bilinmelidir.

Beden ile rûh, ayrı ayrı düşünülmemelidir.

Beden rûhtur, beden rûhun şekillenmesidir.

Rûhun derinliklerinde beden gizlidir.

Bu gizlilikte olan açığa çıktığında kendini âşikâr eyler.

Rûhta, bedene ait olan tüm yazılım vardır.

Yâni rûh, varlığın ilâhî bilincidir.

Rûhta ne varsa, o tecelli edecektir.

Cümle varlığın rûhu tek bir rûhtan gelir, o da Allah'ın rûhudur.

İşte “nefahti fihi min rûhi” hakikati Âdem sırrıdır.

Âdem hakikatine eren, İnsan-ı Kâmil makamına erecektir.

Şimdi de Âdem boyutunun, Adamlık boyutu yâni İnsan-ı Kâmil boyutunu inceleyelim.

- Adam-İnsan-ı Kâmil Vazfı

Toplumda anne babaların evlatlarına “Adam ol” öğüdü vardır.

Yâni “Kâmil kimse ol” öğüdü vardır.

Âdem’in asıl yaratılış vasfı, Adam olması, kâmil kimse olması içindir.

Bakara Sûresi 37: “Fe telekkâ Âdem.”

Meâli: “Âdem-İnsan her zaman öğrenme içinde olandır.”

Öğrenen insan, Adam olur, Kâmil insan olur.

Kur’ân’da kâmil insan “Erbâb, Rical, Ulül Elbâb, Ulî El Emr, Halife, İnsan, Reşid, Kâmil” kelimeleri ile belirtilir.

İnsan olarak yaratılan her kişi, Adam olma yolunda, yâni kâmil insan olma yolunda olmalıdır.

Kâmil insan olma yolunda olmak için, her insan, kendinin ve varlığın nasıl yaratıldığını anlama içinde olmalıdır.

Kur’ân’da insana, yerlere göklere bakması ve yaşamın nasıl oluştuğunu anlaması tavsiye edilir.

“E fe lem yerev, mines semâi vel ard-yerlere ve göklere yaşamın nasıl oluştuğunu anlamak için bakmaz mısınız?”

Sebe Sûresi 9: “E fe lem yerev ilâ mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum mines semâi vel ard in neşe nahsif bihimul arda ev nuskıt aleyhim kisefen mines semâ inne fî zâlike le âyeten li kulli abdin munîb.”

Efelem yerev : Görmezler mi, bakıp göremiyorlar mı?

İla mâ beyne eydî-him : Önlerinde olan gücü, hareketli olan, ellerinin arası,

Ve mâ halfe-hum : Arkalarında olan şey,

Min es semâi ve el ard : Göklerdekilere ve yerde olanları,

İn neşe : Gelişim, yeni bir doğuş, inşa, bedenlenmek,

Nahsif bihim el ard : Tutulma, çakışma, onlar, yeryüzü, toprak,

Ev nuskıt aleyhim	: Ya da, veya, düşüş, tükeniş, yaşlanma, onlara,
Kisefen	: Kesif, yoğun, dolu, saydam,
Min es semâi	: Semadan, göklerden,
İnne fi zalike	: Muhakkak, işte bunda, bunun içinde,
Le âyeten	: Âyetleri, deliller, işaret,
Li kulli abdin	: Kullar için,
Munîb	: Yönelen, ona dönen, her an Hakk’a yönelmek,

Meâli: “Bakıp ta görmezler mi? Önlerinde olan ve arkalarında olan belli bir güçle hareket edenleri, göklerde olanları ve yerde olanları, yeryüzünde her an yeni bir doğuşun meydana gelişini, ya da onların yaşlanıp gidişini, göklerde olan doluluğu. Muhakkak ki işte bunların içinde hakikatlere yönelen kullar için deliller vardır.”

İnsan ona verilen aklı, yaşamı anlamak için işletmelidir.

Kâmil insan olma yolunda düşünmek ve tefekkür içinde olmak gerekir.

Âl-i İmrân Sûresi 80: “Ve lâ yemurekum en tettehizûl melâikete ven nebiyyîne erbâbâ e yemurukum bil kufri bade iz entum muslimûn.”

Ve la yemure-kum	: Yok, iş, işleyiş, emir, hüküm, siz,
En tettehizû	: Edinmenizi, sarılmanız,
El melaiket	: Güç, kuvve, melek, mutlak güç,
Ve en nebiyyîne	: Nebiler, hakikatleri bildiren, haber verenler,
Erbâben	: Ulu, yüce olan, başkan, efendi, ehil, kâmil kimse, Rabb,
E yemuru-kum	: İş, hüküm, işleyiş, siz,
Bi el kufri	: Hakikatleri görmemezlikten gelmek, örtmeyi,
Bade iz entum muslimun	: Sonra, olduğunuzda, slam, islam, barış, teslim olan,

Meâli: “Ve siz varlığın işleyişini anlamayı terk etmeyin, varlıktaki gücü anlayın, hakikatlere sımsıkı sarılın ve hakikatleri bildirin ve kâmil kimseler olun, varlıktaki işleyiş sahibi siz misiniz? Siz tüm varlığınıza teslim olup, barış ve huzur üzere olduktan sonra, bir küfür içinde olmayın, derler.”

Kâmil insanın vasfı, halk oluşu düşünmek ve tefekkür içinde olmaktır.

İnsan varlığın varoluşunu anlayabilecek şekilde yaratılmıştır.

İnsan her zaman çevresine bakmalı ve varlık nasıl var oldu diye düşünmelidir.

Âl-i İmrân Sûresi 191: “Ellezîne yezkurûnallâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbihim ve yetefekkerûne fî halkıs semâvâtî vel ard rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtıl subhâneke fekinâ azâben nâr.”

Meâli: “O kimseler; ayakta iken, otururken, her nerede olurlarsa olsunlar Allah’ı anarlar, göklerin ve yerin halk oluşunu düşünüp anlamaya çalışırlar. Rabbimiz! Sen bunları anlamsız halk etmedin, sen noksan sıfatlardan münezzehsin, bizi nûrunla aydınlat, sıkıntılardan koru, derler.”

İnsan, varlığın varoluşunu ve var edeni anladığında “Kâmil İnsan” makamına erer.

Kâmil insan Âdem olmuş insandır.

Âdem olan varlığın yaratılış fitratını bilir ve varlığı, varlığa uygun olan isimlerle adlandırır.

Varlık esmalarla donatılmıştır.

Varlığın yaratılışındaki nitelikler esmaların tecellisidir.

İşte Âdem makamına gelen kimse, yâni Adam olan kimse, varlığın kendine has yaratılışını bilir ve o varlığa isimler koyar.

Adam olan kimse, çevresini aydınlatan, insanlığa hakikatlerin kapılarını açan kimsedir.

Bakara Sûresi 33: “Kâle yâ âdemu enbihum bi esmâihim, fe lemmâ enbeehum bi esmâihim kâle e lem ekul lekum innî

alemu gaybes semâvâtî vel ardı ve alemu mâ tubdûne ve mâ kuntum tektumûn.”

Meâli: “Ey Âdem! Etrafındakilere o isimlendirdiklerini bildir, diye bildirildi. Böylece o etrafındakilere isimlendirdiği varlıkların isimlerini bildirdi. Rabbin onlara: Gökleri ve yeri, bilinmeyen görünmeyenleri ilmiyle var eden ve açığa çıkan ne varsa ve sizin göremediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi, Ben de-ğil miyim, diyerek bildirdi.”

Kâmil insan, ulûl elbâb sahibidir.

Yâni aklını Hakk üzere işletendir.

Baktığı her yere Hakk nazarıyla bakandır.

Kâmil insan varlığın yaratılış hikmetlerini düşünür.

Ulaştığı hikmetler üzere âlemi seyreder ve her zaman de-rin tefekkür içinde olur.

Bakara Sûresi 269: “Yutil hikmete men yeşâu ve men yutel hikmete fe kad ûtiye hayran kesîrâ ve mâ yezzekkeru illâ ulûl elbâb.”

Yuti el hikmet	: Verir, sunar, sunulur, hikmet, varoluşun bilgisi,
Men yeşau	: Kim, kimse, ister, isteyen kimse, kim isterse,
Ve men yute el hikmet	: Kim, kimse, sunulur, verilir, hikmet, varoluş bilgileri,
Fe kad utiye	: Artık, böylece, oldu, olur, sunulur, verilir,
Hayran kesir	: Hayır, iyi olan, çok,
Ve mâ yezzekkeru	: Tezekkür etmez, varoluşu düşünmez, anlamak,
İlla ulû el elbâbi	: Başka, yüce akıl sahipleri, Hakk üzere düşünen,

Meâli: “İsteyen kimse sunulan hikmet üzere olur. Kim sunulan hikmet üzere olmuşsa, böylece o çok hayırlı çalışmalar

içinde olur. Hakk üzere aklını işletenlerden başkası varlığın varoluşunu düşünmez.”

Burada geçen “Ulûl Elbâb” kelimesi kâmil kimseye işaret eder.

Ulûl elbâb sahipleri Hakk üzere aklını işletenlerdir.

Varoluşun hakikatini anlamak üzere aklını işleten kimse, varlığın yaratılış hakikatlerine erişir.

Ve o kimse mutlaka saygı ve sevgi makamına da erişir.

O kimse her an yaratıcıya karşı tevekkül içinde olur.

İlim ve edeb üzere hareket eder.

İşte bu kimse Adam olmuş, kâmil olmuş kimsedir.

Zümer Sûresi 9: “Em men huve kânitun ânâel leyli sâciden ve kâimen yahzerul âhirete ve yercû rahmete rabbih kul hel yestevîllezîne yalemûne vellezîne lâ yalemûn innemâ yetzekkeru ulûl elbâb.”

Meâli: “O kimse ki; her anını saygıyla, itaat ederek geçirir, cehaletin karanlığından kurtulup tüm varlığıyla teslim olur ve tüm varlığı tutanı idrak eder, sonunda kötü hâle düşmekten sakınır ve Rabbinin rahmetini ister. De ki: İlim üzere hareket eden kimseyle, ilim üzere hareket etmeyen kimse bir olur mu? Ancak hakk üzere aklını işletenler, hakikatleri anlayıp o hâl ile bu âleme bakarlar.”

Kâmil kimse, her anını saygı ve itaat içinde geçirir.

Kendini bilme yolunda yol alır ve ilerler.

Kötü hallere düşmekten sakınır.

Rabbinin rahmetine mazhar olur.

Onlar her dâim anlamak için bakarlar.

Sûretlerin ardına bakarlar.

Kendilerini ve varlığı saran ilâhi gücü bilirler.

En’âm Sûresi 9: “Ve lev cealnâhu meleken le cealnâhu raculen ve le lebesnâ aleyhim mâ yelbisûn.”

Ve lev	: Eğer, şâyet, eğer anlamak için baksalardı,
Ceal nâ hu	: Eğer, yapmak, düzenlemek, kılmak, sunmak, biz, o,
Meleke	: Güç, kuvvet, her varlıktaki güç, kendindeki güç, meleke,
Le cealnâ-hu	: Elbette, yaptık, kıldık, sunduk, düzenledik,
Raculen	: İleri gelen, erkek, kâmil insan, bilge kişi,
Ve le lebes nâ	: Elbette, şüphe, tereddüt, libas, suret, biz,
Aleyhim ma yelbisûn	: Onlar, kendileri, değil, şey, libas, suret, şüphe, tereddüt,

Meâli: “Eğer onlar anlamak için baksalardı, sunduğumuz kendilerindeki o gücü anlarlardı. Elbette o sunduğumuz gücü anlayan kâmil bir insan olur. Elbette sûretlerde kalıp Bizi anlayamayanlar ise, kendi suretlerini tutan o gücü anlayamazlar.”

Burada geçen “ricâl” kelimesi kâmil insana işaret eder.

Toplumda “Devletin Ricali” denilen bir kelime vardır.

Bu, devlet yönetiminde görev yapan kâmil kimselere işareten söylenir.

Kâmil insan, Adam makamına erişmiş kimsedir.

Âyetle de belirtildiğı gibi, varlığın kendindeki gücü anlayan kimseler kâmil kimselerdir.

Kâmil insan eşyaya, eşyanın hakikatini görerek bakar.

Kâmil insan hikmetler üzere bakar.

Kâmil insan ilim ve edeb üzeredir.

Kâmil insan tevekkül ve teslimiyet içindedir.

Kâmil kimse, varlığın yaratılışı ile ilgili ulaştığı hakikatleri çevresindeki kimselere bildirir.

Kâmil kimse, insanlığın huzuru için mücadele eder.

Yûnus Sûresi 2: “E kâne linnâsi aceben en evhaynâ ilâ re-culin minhum en enzirin nâse ve beşşirillezîne âmenû enne lehum kademe sıdkın inde rabbihim kâlel kâfirûne inne hâzâ le sâhırun mubîn.”

Meâli: “Onlardan kâmil bir kişinin ulaştığı hakikatleri-mizi bildirmesi insanlara acayip mi geldi? İnsanlara hakikatleri açıklayıp uyardı ve iman eden kimselere hakikatleri müjdeledi. Muhakkak ki hakikatler üzere olanlar kendilerini vücûdlandırana ait olan hakikatlere içten bağlıdılar, irfan-yette ileri giderler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, elbette bu apaçık aldatmadır, derler.”

Kâmil kimse ulaştığı hakikatleri insanlığın hayrı için insanlığa bildirir.

Onlar irfan sahibidirler.

Nisâ Sûresi 83: “Ve izâ câehum emrun minel emni evil havfi ezâû bihî ve lev reddûhu ilâr resûli ve ilâ ulil emri minhum le alimehullezîne yestenbitûnehu minhum ve lev lâ fadlul-lâhi aleykum ve rahmetuhu lettebatumuş şeytâne illâ kalîlâ.”

Ve izâ câe hum	: Onlara geldiğinde, sunulduğunda,
Emr	: İş, hüküm,
Min el emni	: Eminlik, güvenlik, huzur, doğruluk,
Ev el havfi	: Veya, korku, çekinme,
Ezâû bihi	: Sıkıntı, fena, yayıldığında, eziyet, onda,
Ve lev reddû-hu	: Eğer, ise, olsa, red, uzak,
Îla el resûl	: Resûl, hakikati gösteren,
Ve ila uli el emri minhum	: Yüce, iş, hüküm, kâmil insanlar, onlardan,
Le alime hu ellezine	: Elbette, bilmek, ilim, o, onlar, o kimseler,
Yestenbitûne hu minhum	: İç yüzünü, gerçeğini araştırırlar, onun, onlardan,
Ve lev lâ fadlu	: Eğer olmasaydı, lütuf, fazilet,
Allah aleykum	: Allah, üzerinizde, kendinizde,
Ve rahmetu-hu	: Onun rahmeti, faydası,
Le ittebatum	: Elbette, tabi oldunuz, uydunuz,
El şeytan	: Şeytani haller, kötülük halleri,

İlla kalilen

: Sadece, hariç, biraz, pek az, yavaş
yavaş,

Meâli: “Onlara; huzur bulmaları ya da fenalardan sakınmaları için hükümler sunulduğunda, eğer onlar resûlün anlattığı hakikatleri reddetmeselerdi ve onlar kâmil insanlara sorsalardı, elbette o bilen kimseler gibi onlar da hakikatleri araştırtırıp bilenlerden olurlardı. Eğer sizler, üzerinizdeki Allah’ın lütuflarını ve rahmetini anlamasaydınız, elbette pek azınız hariç şeytani hallere tâbi olurdunuz.”

Burada geçen “Ulî el emr” kelimesi de kâmil insana işarettir.

Ulîl emr sahipleri, varlığın işleyişini derin tefekkür içinde düşünen kimsedir.

Varlığın işleyiş hikmetlerine erişen kimsedir.

Bu hikmetler üzere hareket eden kimsedir.

Kâmil kimse her zaman hakikatleri araştıran kimsedir.

O kimse dünya çıkarına esir olmaz.

Onun gönlü hakikatleri anlamak için çırpınır.

Allah’ın lütuflarını anlamak için gayret eder.

O kimse kendi şeytanını teslim almış kimsedir.

Şeytan denilen kişinin kendi kibirsel, zalimlik durumudur.

Kâmil insanda kibir yoktur, kimseye karşı zalimlik yapmaz.

Kâmil insanlar her zaman düştükleri hataları analiz ederler.

Ve düştükleri hataları taşımayı bilirler, hatalardan uzaklaşırlar.

Kur’ân’da bu durum çok güzel belirtilmiştir.

Nahl Sûresi 25: “Liyahmilû evzârehum kâmileten yevmel kıyâmeti ve min evzârillezîne yudillûnehum bi gayri ilm e lâ sâe mâ yezirûn.”

Li yahmilû : İçin, taşırlar, o halde kalırlar, ağırlıkları,

Evzâre hum : Vebal, hata, günah, gaflet, onlar,

Kâmileten : Kâmil, olgun, tam, hakikatleri bilen,

Yevm el kıyâmet	: Ölünceye kadar, varlığı ayakta tutan, diri olan,
Ve min evzari ellezine	: Yüklerden, günahlardan, hatalar, o kimseler,
Yudıllune hum	: Saptırırlar, sapıtırlar,
Bi gayr ilm	: Değil, başka, ilim, bir ilim olmaksızın,
E la sâe	: Değil mi, öyle, ne kötü,
Mâ yezirûne	: Yüklendikleri şey, taşıdıkları şey,

Meâli: “Kâmil insanlar, son nefeslerine kadar hatalarını taşımayı bilirler. Hakikatlerden sapan kimseler ise, bir ilim olmaksızın hareket ederler, hatalar yapmaya devam ederler ve onların taşıdıkları şey ne kötü değil midir?”

Kâmil insan her zaman düştüğü hataları analiz eden ve oradan çıkandır.

İnsan hata yapabilir, beşerdir şaşabilir.

Ama hata dediğimiz şey analiz edilirse, doğru olana kapılar açar.

Kâmil insan olmanın yolu, düşülen hatalardan ders almakla açılır.

Kur’ân’da birçok âyette insanlara, kâmil kimselerden olması tavsiye edilir.

Hûd Sûresi 78: “Leyse minkum raculun reşîd.”

Meâli: “Sizlerin kâmil kişilerden olmanız daha iyi değil midir?”

ÂDEMİN İKİZ ÇOCUKLARI

Âdem ve Havvâ nedir?

Hâbil ve Kâbil nedir?

Âdem'in ve Havvâ'nın ikiz çocukları nedir?

Şit nedir?

Hep anlatılır; Âdem ile Havvâ'nın ikiz çocukları olmuş ve ikizler diğer ikizlerle evlenmiş diye.

Tüm çocukları ikiz olmuş ama "Şit" tek olarak doğmuş denir.

Hep söylenir; insan, Âdem ve Havvâ'dan oluşmuştur.

Âdem ve Havvâ ilk insanlardır diye anlatılır.

Âdem ve Havvâ diye işaret edilen nedir?

Âdem ve Havvâ denilen, cinsiyet yönüyle bir kadın bir erkek midir?

Âdem ve Havvâ denilenin, hakikat ciheti nedir?

Kur'ân'ın bizlere sunduğu Âdem ve Havvâ hakikati nedir?

Daha önce de belirttiğimiz gibi;

Âdem, kişinin rûh cihetidir.

Havvâ, kişinin ten cihetidir.

Yâni Havvâ; Heva-İstekler cihetidir.

Kişi, rûh yönüyle ve ten yönüyle dünyaya gelmiştir.

Yâni Âdem ve Havvâ'dan gelmiştir.

Âdem sırrı Hicr Sûresi 29: "Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî."

Meâli: "İnsanı en güzel sıfatlarla düzenledim ve içine rûhumdan üfledim."

Âdem sırrı; üflenen rûh sırrıdır. Kişinin vücûdu o üflenen rûhla var olmuştur.

Âdem'in eşi de, kişinin ten cihetidir.

Yâni Havvâ yönü, beden yönü, hevâ yönü, istekler yönüdür.

Câsiye Sûresi 23: "Men ittehaze ilâhe hu hevâ hu."

Yâni hevâsını, yâni vücûd isteklerini ilahlaştırmak, vücûd isteklerine esir olmak.

Âdem ile Havvâ'nın ikiz çocukları denilen, kişinin vücûdundaki zıt duygularıdır.

Bu ikiz çocuklar, her an ve her an tüm vücûdlarda yaşamaktadır.

Kişinin vücûdunda olan ikiz duygular, bedenin çocuklarıdır.

İyilik- Kötülük

Rahmet - Zulüm

Sevgi - Nefret

Tevâzû - Gurur

Barış - Savaş

Mülayim - Sert

Yufka yürekli - Gaddar

Bozan - Düzelten

Uysal - Asi

Cömert - Hasis

Çalışkan - Tembel

Temizleyen - Kirleten

Birleştirici - Fesat

Aydınlık - Bâtıl

Hâbîl ve Kâbil diye sunulan işaret; kişinin içindeki rahmete dayalı ve zulme dayalı duygulardır, doğuşlardır.

Hâbîl ve Kâbil kelimelerinin anlamlarını inceleyelim.

Hâbîl- Hbl- Hbl- Hab el- Hub el: Sevgi içinde olan, bağlılık içinde olan, bağ.

Hablullah; Allah'ın ipi, kişinin kendi vücûdu Allah'ın ipidir, vücûddaki tecelliler Allah'ın ipidir, her varlıktaki sıfatlar Allah'ın ipidir.

Habbe: Kabarcık, tane, tohum, öz, damla,

“Hab-i verid” şahdamarı anlamına gelir.

“Allah size şah damarınızdan yakındır” âyeti vardır. (Kâf Sûresi 16)

Kâbîl-Kâb-Kâb el-Kbl-Kabul-Kabîle: Kadar, miktar, nispet, kesmek, ayrılmak, ikilikte kalmak.

Kâbîl; kendine varlık nispet eden, yalnızca kendi varlığını kabul eden, kendindeki Hakk'tan kesilen anlamında da yorumlanır.

Kâbe kavseyn; bîr yayın iki kabı, kişi kendindeki yakınlığa eremezse, ikilik içinde kalır.

Anlıyoruz ki Hâbîl; Sevgi boyutu, teklik boyutu, şuur boyutudur.

Kâbîl ise; zulüm boyutu, ikilikte kalma boyutudur.

İkizlerin diğer ikizlerle evlenmesindeki mesaj da:

Eğer kişi bir kötülük içindeyse, o kişinin eş edindiği huyları; nefret, kin, öfke, intikam, sert, gaddarlık gibi duygulardır.

Eğer kişi bir iyilik içindeyse, o kişinin de eş edindiği huyları; sevgi, rahmet, tevâzû, şefkat, hoş görü, saygı, gibi duygulardır.

Şit ise; bu zıt duyguları birleme boyutu, kontrol etme boyutudur.

Şit; bez dokumayı icat etmiştir, diye bilinir. Yâni birleştiren, bütünlüğü getiren anlamında bilinir.

Şit doğunca Muhammed nûru, onun alnında parlamıştır diye bilinen hakikat “Tevhîd şuuru”dur.

İşte Şit; kişide doğan “Tevhîd şuuru”dur.

Yâni birlik şuurudur.

İşte anlıyoruz ki;

Âdem Havvâ; bizim bedenimizin rûh ciheti ve ten cihetidir.

Âdem Havvâ'nın ikiz çocukları; bizim vücûdumuzda olan ikiz duygular yâni zıt duygulardır, olumlu ve olumsuz duygularımızdır.

Âdem Havvâ'nın ikiz çocuklarının diğer ikizlerle evlenmesi; zıt duygularımızın birbiriyle birleşmesidir.

Yâni: İyilik, rahmet, sevgi, tevâzû, barış birlikte hareket eder.

Kötülük, kin, nefret, zulüm, savaş birlikte hareket eder.

Kişi duygularını, isteklerini kontrol edebilirse, şit boyutuna kapı açar.

Duygularını birlemek, merhamet üzere davranmanın da yolunu açar.

Duygularını, isteklerini kontrol eden, neyi yapıp yapmayacağına da idrakine ulaşmış olur.

Şit, varlığın işleyişine bakmış, varlıkta fâil olanı görmüştür.

Varlığın işleyişinde tek fâil vardır, o da Allah'tır.

İşte, Şit; kişide doğan Tevhîd şuurudur.

Yâni birlik şuurudur.

Kur'ân'da Âdem'in çocuklarından bahset diye bildirilen bölüm vardır.

Mâide Sûresi 27: "Onlara Âdem'in oğullarının hakikatlerinden bahset. Hani onlar Hakk'a yakınlığı anlamak için bir yakınlık içinde olmuşlardı. Onlardan birinin hareketleri uygun, diğerinin uygun değildi. Dedi ki: Seni mutlaka öldüreceğim. Diğeri dedi ki: Doğrusu ben sadece Allah'a yönelir, fenalıklardan sakınırım."

Âdem'in oğullarından maksat Hâbil ve Kâbil'dir.

Burada Hâbil ve Kâbil boyutu iyi bilinmelidir.

Hâbil ve Kâbil'i dışarıda iki kişi olarak düşünmeyelim.

Her ikisini de kendimizdeki duygular olarak düşünelim.

Hâbil'i içimizdeki sevginin, saygının, kardeşliğin boyutu olarak düşünelim.

Kâbil'i ise içimizdeki kibir, benlik, zalimlik duyguları olarak düşünelim.

Unutmamak gerekir ki Hâbil Kâbil kıssasında her ikisi de aynı Allah'a inanıyorlardı.

Lâkin birinde tevâzû vardı, diğerinde kibir ve kıskançlık.

Birinde teslimiyet vardı, diğerinde öfke ve kin.

Birinde sîretsel bakış vardı, diğerinde sûretsel bakış.

Her ikisi de aynı Allah'a inanıyorlardı.

Peki, yeterli miydi inanmak?

Neydi inanmak, neydi iman etmek?

Neydi sözde kalmak, neydi şâhit olmak?

İnanmak değildi maksat, şâhit olmaktı, hissetmekti, her an muhabbetullah teslimiyetiyle yaşamaktı.

Birinin inancı kendi çıkarı içindi.

Diğerinin inancı sadece Allah içindi.

Hâbil; teslimiyet boyutu idi, kulluk boyutu idi, nafîle boyutu idi, nefes boyutu idi, sevgi boyutu idi.

Hâbil, bir gün gelip yok olup gideceğini biliyordu, ama Allah'ın her dâim var olacağını biliyordu.

Onun için Hâbil'e aynı zamanda; boş ve telef olan şey de denilmiştir.

Hâbil olan; her varlıkta varlığın sahibini görendi.

Hâbil olan; Allah hakikatine erendi.

Hâbil olan; varlığa varlık olarak değil, bir elbise olarak baktı, elbisenin içindeki sahibini görendi.

Hâbil gibi söyleyebilmenin sırrı, her varlığın ardında varlığın sahibini görmek vardı.

Varlığın birbiriyle olan birlik bağını görmek vardı.

Kulluk şuuru vardı.

Kardeşlik şuuru vardı.
Evet, Hâbil olmak elbet kolay değildir.
Arınmak, temizlenmek, şâhit olmak elbet kolay değildir.
Hakk üzere bakmak, her baktığında Hakk'a nazar etmek
elbet kolay değildir.
Akıllar değişmeden, bakışlar değişir miydi hiç?
Hakikate ermeden, davranışlar değişir miydi hiç?
Hâbil olmak kolay mıydı hiç?
Hâbil gibi söylemek için; teslimiyet şarttı, tevekkül şarttı,
Tevhîd şuuru şarttı.
Hâbil olan, zerre kadar zarar vermeyi düşünür mü hiç?
Onun için Hâbil Kâbil'e öyle söyledi:
"Eğer sen beni öldürmek için gelsen de, ben seni öldür-
mek için gelmem."
Yâni "Sen bana zarar vermeyi düşünsen de, ben sana ve
hiçbir varlığa zarar vermeyi düşünemem"
Kolay mıydı böyle söylemek?
Hâbil olan söyleyebilirdi ancak.
Her vücûdda vücûdun sahibini gören söyleyebilirdi ancak.
İşte Hâbil olan söylerdi ancak.
Çünkü Hâbil her vücûdu tutanı biliyordu.
Vücûdun sahibini görüyordu.
Hakk ile Hakk'a nazar ediyordu.
Hâbil olan öyle söylerdi ve Hâbil öyle söyledi.
Peki sen, Hâbil gibi söyleyebilir misin?
Hâbil makamını hissedebilir misin?
Gel, Hâbil gibi söyle.
Gel, Hâbil gibi bakmanın hikmetine er.
Gel, Hâbil gibi söylemenin sırrına er.
Biri sana iftira atsa da Allah'a havale et, hiç karşılık verme.
Gel Hâbil gibi söyle;

“O benim hakkımda dedikodu yapsa da, ben onun hakkında dedikodu yapmam” de.

“O beni kötülese de ben onu kötülemem” de.

“O beni hor görse de ben onu hor görmem” de.

“O bana zarar verse de ben ona zarar vermem” de.

“O benim arkamdan konuşsa da ben onun ardından konuşmam” de.

“Onun içinde kıskançlık olsa da benim içimde olmasın” de.

Evet, Hâbil gibi ol ve Hâbil gibi söyle.

Bil ki Hâbil olmanın sırrı:

Elhamdulillâhi rabbil’alemin makamına ermekte gizlidir.

İslâm şuuruna ulaşmakta gizlidir.

Merhamet makamına ermekte gizlidir.

Îlâhî sevgiye ulaşmakta gizlidir.

Gel, içindeki Kâbil’i bitir.

Gel, içindeki Hâbil’i ortaya çıkar ve Hâbil gibi yaşa.

Mâide Sûresi 28:

لَنْ بَسَطَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسٍ يَدَيَّ إِلَيْكَ
لَأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

Lein besadte ileyye yedeke li taktulenî mâ ene bi bâsitın
yediye ileyke li aktulek innî ehâfullâhe rabbel âlemîn

Le in besadte	: Gerçekten, eğer sen uzatırsan, gelersen,
İleyye yede ke	: Bana, elini, gücünü, yaptıklarını,
Li taktule-nî	: Öldürmek için, yazık etmek, mahvetmek, ben,
Mâ ene bi bâsitın	: Ben değilim, uzatacak, gelmek,
Yediye ileyke	: Elim, gücümü, sana,
Li aktule ke	: Öldürmek için, yazık etmek, sen,
İnnî ehâfu	: Ben, çekinmek, korku, saygı,

Allah rabb el âlemin : Allah, rabb, âlemler, tüm varlığı
vücûdlandıran,

Meâli: “Eğer sen beni öldürmek için gelirsen, ben tüm varlığı vücûdlandırıran Allah’a saygımdan dolayı ben seni öldürmek için gelmem.”

Hâbil Kâbil’e cevap verdi.

“Ben seni öldürmek için gelmem.”

Hâbil gibi söyleyebiliyor muyuz?

Hâbil’in makamına erebiliyor muyuz?

Hâbil neden öyle söyledi, anlayabiliyor muyuz?

Hâbil olmak kolay değildir.

Muhabbetullah makamına ermek kolay değildir.

Hâbil gibi söylemek hiç kolay değildir.

Kâbil Hâbil’i öldürmek için geldiğinde, öyle söyledi:

“Eğer sen beni öldürmek için gelirsen, ben tüm varlığı vücûdlandırıran Allah’a saygımdan dolayı seni öldürmek için gelmem.” (Mâide Sûresi 28)

Evet, şimdi düşünelim!

Ben de Hâbil gibi söyleyebilir miyim?

Hâbil’in makamına erebilir miyim?

Hâbil gibi bakabilir miyim?

Şimdi daha geniş düşünelim.

Biri bize gelse dese ki:

“Şu kişi senin hakkında şöyle şöyle dedikodu yapıyor.”

Ne yaparız, ne düşünürüz, bir düşünelim?

Şöyle söyleyebilir miyiz?

“O benim hakkımda dedikodu yapsa da, ben onun hakkında dedikodu yapmam.”

“O beni kötülese de, ben onu kötülemem.”

“O beni hor görse de, ben onu hor görmem.”

“O bana zalimlik etse de ben ona etmem.”

Evet, bir düşünelim, böyle olabilir miyim diye?

Hâbil gibi bakabilmek gerekir.

Hâbil gibi söyleyebilmek gerekir.

“Ben tüm varlığı vücûdlandırıran Allah’a saygımdan dolayı...” Hâbil böyle söyledi.

Her varlıkta Allah’a nazar eden bir kimse, birine zarar verebilir mi?

Zerre kadar bir zulüm içinde olabilir mi?

Önemli olan Hakk nazarı ile bakmaktır.

Hâbil, Kâbil’e Hakk nazarı ile baktı.

Onun için Kâbil’e kötülük yapmak aklına bile gelmedi.

Hakk nazarıyla bakanın aklına hiç kötülük gelir mi?

Hâbil gibi bakan, Hakk’tan gayri görebilir mi?

Ey kardeşim! Hâbil gibi bak.

Hakk nazarıyla bak.

Varlığın özüne bak.

Buzun buzluğunda kalma.

Aslı olan suyu gör.

Karın karlığında kalma.

Özü olan suyu gör.

Kar erir aslı olan suya döner.

Varlığın sûretinde kalma.

Aslı olan Hakk’ı gör.

Hepimiz Hakk’tan geldik.

Hepimiz Hakk ile beraberiz.

Asla O’ndan ayrı değiliz.

Her an O’nunlayız.

Tenimiz O, cânımız O.

Nefesimiz O, kanımız O.

Her şeyimiz İllâ O.
“Lâ ilâhe İllâ Hû”
O’ndan gayrı hiçbir şey yok.
Zâhir olan, Bâtın olan O’dur.
Ayrı görme kardeşim.
Kesrette kalma kardeşim.
Hâbil gibi bak.
Varlığı vücûdlandırıran Allah’tır şuuruyla bak.
Senlik benlik kavgasına girme.
Öteki görme, hor bakma kardeşim.
Yoksa Kâbil durumuna düşersin.
Birlik şuuruyla bak.
Hepimiz aynı ağacın yaprakları gibiyiz.
Hepimiz Allah’ın zâtına bağlıyız.
Hepimiz Allah ile beraberiz.
Her varlık O’nunla sarılıdır.
Her varlıkta Zâtıyla tecelli eden O.
Sıfatlarıyla kuşatan O.
Hiçbir varlık diğerinden üstün değildir.
Düşük de değildir.
Her varlık Hakk’ın zâtının tecellisidir.
Her varlığa Hakk nazarıyla bak.
Halk’ta Hakk’ı gör.
Sûretin Özünü gör.
İnsanları inançlarına göre ayırma.
İnsanları ibadetlerine göre ayırma.
Hiç kimsenin ibadeti diğerinden üstün değil.
Herkes kendi duygusuna göre ibadet eder.
Hepimiz O’nun kuluyuz.
Denizin damlaları gibi, O’na bağlıyız.

Hazreti Muhammed ne güzel söylemiş:

“Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir.”

“Hepiniz Âdem’in çocuklarısınız, Âdem ise topraktır.”

“Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü yoktur.”

Yûnus Emre ne güzel söylemiş:

“72 millete Hakk nazarıyla bak.”

Gördüğün her şey gün gelecek helâk olacaktır.

O’nun Zâtından gayrı kalmayacaktır.

Gel Hakk nazarıyla bak.

Gel özü gör.

Dolu, kar, buz, çiğ hepsi sudur.

Gel her şeyin özünü gör.

Kasas Sûresi 88: “Kullu şeyin helâkun illâ veche hu.”

Meâli: “Bütün varlık gelir geçer, aslı olan O’nun zâtına döner.”

İşte Hâbil gibi olan, Hakk nazarıyla bakandır.

Kâbil gibi olan senlik benlik kavgasına girip, kibre düşendir.

Mâide Sûresi 29:

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ
وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ

İnnî urîdu en tebûe bi ismî ve ismike fe tekûne min as-
hâbin nâr ve zâlike cezâûz zâlimîn

İnni uridu	: Ben, irade, isterim, dilerim,
En tebeu	: Üstlenmek, tabi olmak, uymak, tevbe,
Bi ism	: Kötü, fenalık,
Ve ismi-ke	: Senin günahın, fenalık, kötülük,
Fe tekûne	: Böylece, sen olursun,
Min ashab el nar	: Sahip, ateş, yakıp yıkıcı haller,
Ve zâlike	: İşte, işte bu, işte böylece,

Cezâ el zâlimîn : Ceza, karşılık, zalimlik, zulüm eden,

Meâli: “Ben kendi fenalarımından tövbe etmeyi isterken, sen kendi fenalarınla beni öldürürsen, ateşe sahip olursun ve işte zalimliğinin karşılığı da budur.”

Hâbil olan, kendini hep muhasebe edendir.

Düştüğü hataları görüp, oradan dönendir.

Tövbe içinde olandır.

İnsan, düştüğü günahı görüp tövbe etmelidir.

Kibre düşüp düşmediğini anlayabilmelidir.

Kibir içinde olan mutlaka zalimliğe düşecektir.

Zalim olan kendi yaktığı ateşte yanandır.

Kâbil, Hâbil’e içindeki öfkeyle nefretle saldırdı.

Neydi onun içindeki öfke?

Neydi onun içindeki, hiddet, kin, nefret?

Bu kadar gaddarlık nereden geliyordu?

Hiç acımadan yapılan zalimlik nereden geliyordu?

İnsan neden zalimleşir?

İnsan neden gaddarlaştır?

Nedir bu acımasızlık?

Nedir bu nefret?

Allah’ı unutan ancak böyle olurdu.

Allah’ı unutan Kâbil olurdu.

Kâbil olan zalim olurdu.

Yakıp yıkardı, öldürmek için davranırdı.

Kur’ân, İncil, Tevrat’ta “Öldürmeyeceksin” emri vardı.

Bunu duyan hiç Kâbillik yapabilir miydi?

Kendi çıkarı için zulüm edebilir miydi?

Kâbil Allah’a iman etmedi.

Allah’a iman eden hiç öldürür mü?

Zulüm edebilir mi?

Mü'minun Sûresi'inde iman sahipleri için “ve hum la yuz-
lemun- onlar zulüm etmezler” âyeti vardı.

Yâni iman sahipleri asla kimseyi öldürmez.

Kimseye zerre kadar zulüm etmez.

Kimsenin malına canına tasallut etmez.

Bir kimseye zulüm edenin, Allah'a imanı yoktur.

Bir kimseye zulüm edenin, içinde rahmet yoktur.

Bir kimseye zulüm edenin, ibadeti de duası da yalandır.

Bir kimseye zulüm eden, insan değildir, insan makamına
ermemiştir.

Mâide Sûresi 30:

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Fe tavveat lehu nefsuhu katle ahîhi fe katelehu fe asbaha
minel hâsirîn

Fe tavvaat lehu	: Sonra, tav etti, kandırdı, uydu, hevasına uydu, onu,
Nefs hu	: Nefs, kendisi, o,
Katle ahî hi	: Kardeşini öldürmeye, katletmek,
Fe katele hu	: Böylece, öldürdü, katletti, onu,
Fe asbaha min el hasirin	: Sonra oldu, hüsrân, kaybedenlerden, başarısız,

Meâli: “Sonra da o kendi hevasına uydu, kardeşini öldür-
mek için davrandı, sonra da onu öldürdü. Böylece hüsrana uğ-
rayanlardan oldu.”

Kâbil Hâbil'i öldürdü.

Hevasına düşen, çıkar için davranan, mutlaka hata yapa-
caktır.

Kibir içinde olan mutlaka zalimliğe düşecektir.

Kâbil hep kendi çıkarı için yaşıyordu.

Kâbillik, her kişinin kendi içinde olan zalimliğe kapı açan duygulardır.

Kâbil, Hâbil diye bir kişiyi öldürmedi.

Kâbil kendindeki Hâbil'i öldürdü.

İnsan kendi içindeki Kâbili bulup onu terbiye etmelidir.

Lütfen düşünelim, içimizde neleri öldürüyoruz, neleri yersertiyoruz?

Lütfen kendimizdeki duygu ve düşünceleri düşünelim!

Duygularımızdan kaynaklanan yaptıklarımızla, kendimizde neleri öldürüyoruz, neleri aktif ediyoruz?

Her insan kendindeki olumlu ya da olumsuz düşünceleri düşünmelidir.

Hangi duygularımız, hangi duygularımızı öldürmeye başlıyor, hangi duygularımızı hareketlendiriyor?

Duygular, nedir duygular?

Duygularımız Hâbil ya da Kâbil boyutu olabilir mi?

Duygularımızdan gelen davranışlarımız, Hâbil ya da Kâbil boyutu olabilir mi?

Kendimizdeki olumlu, güzel duygular nedir?

Kendimizdeki olumsuz, zararlı duygular nedir?

Bu duygular nereden gelir?

Her davranışın altında, duygular yatıyor olabilir mi?

Hangi duygularımız bize hâkimdir.

Hangi duygularımızla hareket ederiz.

Dünyaya geldiğimizde, hem olumlu hem de olumsuz duygular, değişik tohumlar misali "DNA" yazılımımızda vardır.

Hangi duygularımızı beslersek, sularsak, bizde o duygular açığa çıkmaya başlar.

Ve bu bizim hâl ve hareketlerimize yansır.

Ve bizden ya Hâbillik ya da Kâbil'lik açığa çıkar.

Çok iyi araştırmalıyız.

Hangi duygularla çocuklar büyütülür?

Beyinlere hangi bilgiler ekilir?

Her anne baba, çocuğunun yetişmesinde birincil etkindir.

Sonra çevresi, okulu, arkadaşları gelir.

Anne baba kavga ederse, dedikodu yaparsa, birilerini kötülerse, öfkeli ise, kavgacı ise, çalarsa çırparsa, bunlara şâhit olan çocuğun kendi içinde Kâbil boyutu aktif olmaya başlayabilir mi?

Anne baba; şefkatli, yardımsever, koruyucu, sevgi dolu, tatlı dilli, çalışkan, üretken ise, bunlara şâhit olan çocuğun kendi içinde Hâbil boyutu aktif olmaya başlayabilir mi?

Evet, başlayabilir.

Hâbil ve Kâbil kıssası buna işaret eder.

Nedir kişideki Hâbil ve Kâbil boyutu?

Nedir, Kâbil'in Hâbil'i öldürmesi?

Nedir bir kıskançlıkla gelen öldürme olayı?

Bir kişi bir kişiyi mi öldürdü?

Yoksa bir kişi kendindeki Hâbil boyutunu mu öldürdü?

Kâbil'lik bir kişide açığa çıkarsa, hangi duyguları ölmeye başlar?

Vücûdumuza:

Hâbil'mi hakîm, Kâbil'mi?

Mûsâ'mı hakîm, Firavun'mu?

İbrâhîm'mi hakîm, Nemrut'mu?

Hâbil ve Kâbil Âdem'in çocuklarıdır.

Yâni Hâbil ve Kâbil, vücûd boyutumuzdaki olumlu, olumsuz duygulardır.

Gel bu duyguları inceleyelim.

Hangi duygumuz bizi esir alırsa, diğer hangi duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “kıskançlık” duygumuz bizi esir alırsa, “güvenmek, örnek almak, birliktelik” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “gaddarlık” duygumuz varsa, “merhamet” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “nefret” duygumuz varsa, “sevgi, şefkat” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “kavga, hiddet” duygumuz varsa, “barış, kardeşlik” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “kötülük” duygumuz varsa, “iyilik” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “fesatlık, hasetlik” duygumuz varsa, “birleştiricilik, beraberlik” duygumuz ölmeye başlar.

Eğer “hırsızlık, çalıp, çırpma” duygumuz varsa, “emaneti sahibine verme, hakkını verme, emek” duygumuz ölmeye başlar.

Evet, bizim Hâbil boyutumuz; iyilik, şefkat, sevgi, merhamet, tevâzû, barış, çalışkanlık gibi olumlu pozitif duygularımızdır.

Kâbil boyutumuz ise; kötülük, gaddarlık, zalimlik, savaş, nefret, kıskançlık gibi olumsuz, negatif duygularımızdır.

Hangi duygularımız ön planda ise, onun zıttı olan duygular, pasif olmaya, ölmeye başlar.

Biri hakkında; bir dedikodu yapıp arkasından çekiştirdiğimizde, hangi duygularımızı öldürüyoruz lütfen düşünelim.

Bize; kıskançlık, fesatlık, öfke, nefret, gibi duygularımız hâkimse, hangi duygularımız ölüyor lütfen düşünelim.

İyi biri miyiz, kötü biri miyiz lütfen düşünelim.

Merhametli, şefkatli, koruyan biri miyiz, zalim, acımasız biri miyiz, lütfen düşünelim?

Bize Hâbil boyutumu hâkim, Kâbil boyutu mu hâkim düşüneliyiz.

Kâbil, öldürme, zarar verme, kibirlilik boyutu idi.

Oysa Kur’ân’da, İncil’de, Tevrat’ta “öldürme” diye âyetler vardır.

Allah Kur'ân'da cana kıyma diye bildirdi.
Can kulağıyla duyduk mu?
Allah, cana kıymayı yasak kıldı.
Gönlümüzde duyduk mu?
Kur'ân'ı duyduk mu, yoksa Kur'ân'ı duymazdan mı geldik?
Allah; Kur'ân'da, İncil'de, Tevrat'ta "öldürmeyin" âyetle-
rini sundu.

Duymadık, uymadık.
Kur'ân, İncil, Tevrat'ı anlamak için okumadık.
Cân kulağıyla duymadık.
Anlamak için okumadık.
Hayatımıza geçirmedik.
Mânâsına ermedik.
Sevap için okuduk.
"Sevap nedir?" onu bile bilmedik.
Kur'ân'da, İncil'de, Tevrat'ta insanlığa bildirildi:
"Öldürme, zulüm etme, yakıp yıkma."
Cân kulağıyla duymadık.
Gönlümüzde hissetmedik.
Kur'ân'da, İncil'de, Tevrat'ta bildirilen âyetlerin tam ter-
sini yaptık.

Yakıp yıktık, zulüm ettik, öldürdük.
Hem de din adına, Allah adına.
Saldırırken kâfir ilan ettik.
"Saldırın, saldırın, Allah için saldırın" diye nidalar attık.
İnançlar birbirlerini kâfir ilan ederek hedef gösterdiler.
Oysa Tevrat'ın 10 emrinde "Öldürmeyeceksin" emri vardı.
Kur'ân'ın âyetlerinde; "öldürme, bir cânâ kıyma, Allah onu
yasak etti" emirleri vardı.

"Birini öldüren herkesi öldürmüş gibidir."

"Birini yaşatan herkesi yaşatmış gibidir" diye bildirildi.

Kâbil olan bunları duymazdı.

O içindeki şeytanından gelen sesi duyardı.

O kibirsel alandan gelen sesi duyardı.

İşte, Kur'ân'da geçen "Âdem'in çocuklarından bahset" konusu, her insanın kendi içindeki olumlu ya da olumsuz duyguları anlamaya işarettir.

CENNETTE YASAK AĞAÇ

Tüm inançlarda geçen bir hikâye vardır.

Hikâye şöyle bilinir; Âdem ve Havvâ cennette yasak ağaç olan ağaca yaklaştılar, onun meyvesinden yediler ve cennetten kovuldular.

Bakara Sûresi 35 ve A'râf Sûresi 19. âyeti "lâ takrabâ hâzihiş şecere-şu ağaca yaklaşmayın" diye meâl edilir.

Ve böyle yapılan meâl, cennetten kovulma diye yorumlanmaktadır.

Tevrat'ta ve Kur'ân'da geçen hikâyede Allah, Âdem ve eşini cennette yaratmış, "orayı huzur yeri bilin, şu ağaca yaklaşmayın" diye bildirmiştir.

Şeytan ise onları, "o ağaçtan yerseniz melekleşirsiniz, ebedi yaşarsınız" diye onları ayartmıştır.

Âdem ve eşi, yasak ağacın meyvesinden yemiş ve cennetten kovulmuşlardır.

Yasak ağacın ne olduğu ise; elma, buğday, incir, üzüm diye bildirilir.

Tevrat yorumcuları "bür" yâni buğday demişlerdir.

Vehb b. Yemâmî "Fakat öyle bir cennet buğdayıdır ki, tanesi sığır yüreği gibi, kaymaktan lezzetli, baldan tatlı" diye yorumlamıştır.

İbn Abbas, başak diye yorumlamıştır.

İbn Mesud, asma, üzüm ağacı diye yorumlamıştır.

Bazı yorumcular da elmadır, incirdir diye yorumlamışlardır.

Hristiyan'ların bir kısmı da bu yasak ağacın cinsellik olduğuna inanırlar.

Melekler, hulûd (ölümsüzlüğe ermek) için bu ağaca yaslanırlar diye de bilgiler vardır.

Yasak ağaçtan yiyen Âdem ve Havvâ, cennetten kovulmuştur.

Bundan sonra Âdem Serendib adasına atılmıştır.

Havvâ ise, Cidde'ye atılmıştır.

Hikâyede, her ikisi de düştükleri günahattan dolayı üç yüz yıl gözyaşı dökmüşler ve affedilmişler ve daha sonra onlar Müzdelife ve Arafat'ta buluşmuşlardır, diye bildirilir. (bk. Taberi, Tarih, I, 121; Mesudi, Mürucu'z-zeheb, I, 60; Yakubi, Tarih, I, 3; Salebi, 'Araisü'l-mecalis, s. 21 vd.)

Hikâye böyle aktarılır.

Peki, bunun altında yatan sırlar nedir.

Cennet nedir?

Âdem kimdir?

Havvâ kimdir?

Cennetten kovulmak nedir?

Cidde ne demektir?

Serendib ne demektir?

Arafat'ta buluşmak nedir?

Şimdi âyeti kelime kelime inceleyelim.

A'râf Sûresi 19: "Ve yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete fe kulâ min haysu şî'tumâ ve lâ takrebâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn."

Ve yâ Âdem	: Ey Âdem, ey insan,
Uskun	: İskân, yerleşme, mesken, barınılan yer, yaşanılan yer, sakinlik, sükûn,
Ente ve zevcu ke	: Sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, cins, tür,
El cennet	: Huzur, cennet, bahçe,
Fe kula	: Hep, böylece, beslenme, faydalanmak, yararlanmak,

Min haysu şituma : Her yerden, nereden, nasıl, istediğiniz,
Lâ takraba hazihi : Yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine
varlık nisbet,
El şecerete : Şecere, soy, öz, aslınız, varlığınızın geldiği öz,
ağaç,
Fe tekûnâ min el : Yoksa, o zaman, zâlimlerden olursunuz,
zâlimîn

Meâli: “Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur içinde olun. İsteddiğiniz her yerde, hakikatlerden yararlanın. Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz.”

Diyanet Meâli: “Biz: Ey Âdem! Sen ve eşin (Havvâ) beraber cennete yerleşin; orada kolaylıkla istediğiniz zaman her yerde cennet nimetlerinden yiyin; sadece şu ağaca yaklaşmayın. Eğer bu ağaçtan yerseniz her ikiniz de kendine kötülük eden zalimlerden olursunuz, dedik.”

Bu bölümde geçen “lâ takrebâ hâzihiş şecerete” âyetini kelime kelime incelediğimizde sunulan mesajı daha iyi anlayacağız.

Şecere kelimesi birçok anlama gelir.

Şecere, suçur kelime kökünden gelir.

Şecere; soy, soy ağacı, kök, asliyet, atasal soy, yakınlık soyu, kaynak, birbirine olan bağlılık anlamlarına gelir.

“Lâ takraba” kelimesi ise, yakınlığı, akrabalığı yok etmeyin demektir.

Akraba, kurban, kurbiyet, mukarrebin, akreb, birbirine bağlı kelimelerdir.

Akraba, yakınlık demektir.

Kâf Sûresi 16: “Ve nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd.”

Meâli: “Ve Biz ona şahdamarından daha yakınız.”

Bu âyette geçen akrebu kelimesi, Allah’ın bize bizden yakın olduğuna işaret eder.

İşte, “lâ takrebâ hâzihiş şecere” âyeti, aslımızın, soyumuzun Allah olduğunu bildirir ve bunun asla unutulmamasını tavsiye eder.

Bunu unutan cennetten düşecektir.

Yâni gönlünden Allah duygusu düşen kimse, ben egosuna düşecektir.

Ben egosuna düşen kibir içinde olacaktır.

Senlik benlik kavgasıyla, tüm varlığın kendinde tek olan Allah’a nazar etmekten uzaklaşacaktır, Allah’ı unutacaktır.

İşte Âdem ve eşinin cennetten düşmesi, Allah’ı unutmasıdır.

Cennetten kovulmak, kişinin Allah şuurundan uzaklaşmasıdır.

“Âdem’in cennetten düşmesi nedir?” bunu insan kendinde aramalıdır.

“Cennet nedir, cân nedir?” cenneti de insan öncelikle kendinde bulmalıdır.

Yoksa cân ile cennet, aynı kökten gelen kelimeler midir?

Cennetten kovulmak, kendindeki cân şuurundan kopmak mıdır?

Nedir cennetten kovulmak?

“Lâ takrabâ hâzihiş şecerete” aslımızın, soyumuzun, özümüzün, geldiğimiz yerin Allah olduğu değil midir?

Tenimiz de cânımız da Allah’a ait değil midir?

Bu şurardan koptuğumuzda cennetten düşüyor olabilir miyiz?

Cân, İbrânice “gena-cenâ” kelimesinden gelir.

Kelime kökeni “Cnn-Can” kelimesinden gelir.

Cennet, sendeki cân boyutudur, Allah’ın cemâli boyutudur.

Cennet, kendindeki cân boyutunu hissetmendir.

Cennet, cân ile cân olmandır.

O cânla cân olan, cennettedir.

O cân, cemâlullahtır, Hakk’ın huzurudur.

O cân, Hakk'ın kendisidir.

Hep o cân şuurunda kalanlar cennetten düşer mi hiç?

Hep o cân şuuruyla hareket edenler cennetten düşer mi hiç?

İnsan kendine benlik isnat etmemelidir.

Cânı da teni de kendine nisbet etmemelidir.

Ben egosuna düşmemeli, kendine varlık nisbet etmemeli,
ben benim deyip, kendindeki bedeninin sahibi olan cân boyu-
tunu görmemezlikten gelmemelidir.

Kişi cân şuurundan koptuğu an dünya boyutuna düşer.

Yâni varlığın sûret boyutunda kalır.

Sûretleri tutan cân boyutundan kopar.

Cândan yâni cemâlullah şuurundan uzaklaşır.

Yâni cennetten düşer.

Aklındaki kendini esir alan olayların içinde boğulur.

Dünya boyutunda kalıp, beşeri boyutun eşya boyutuna düşer.

İnsan her zaman varlığın ardındaki cân boyutunu görmelidir.

Toprak görüp, toprağın ardını görmemezlik yapmamalıdır.

İşte cennetten düşmek;

Cândan düşmektir.

Cemâlullahtan düşmektir.

Ben egosuna düşmektir.

Senlik-benlik kavgasına düşmektir.

Allah şuurundan düşmektir.

Câni olmaktır.

İnsan cânî olmamalıdır.

Yâni insan kendindeki cânı ve karşısındaki kişinin, varlı-
ğın cân boyutunu görmezden gelmemelidir.

Kendindeki cânı kıymamalı, o cânı benim dememelidir.

Kendi bedeninin cânına benlik isnat etmemeli, cânî olma-
malıdır.

Cân şuurundan uzaklaşmamalıdır.

Kendini tutan cân şuurundan kopmamalıdır.
Câni olan kendi cehennemine düşer.
Cân şehrinde bakmalı, her varlıkta o cânı görmelidir.
Cân şehrine girmeli o şehirden seyretmelidir.
İşte o zaman cümle âlem kişiye cennet olur.
Aslı olan cânndan uzaklaşmaz.
Cân ile cân olduğunun yakınlığını yok etmez.
Âyette bildirildiği gibi “ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete-as-
lın olan cânndan uzaklaşma” şuuruyla yaşar.
Her varlıktaki cân cennettir.
Cemâlullahıdır.
O cân penceresinden bakmak cennetten bakmaktır.
İşte cennet cân boyutudur.
Cennet cemâlullah boyutudur.
Cânla cân olanlar cennette dirilirler.
Câna teslim olanlar, cennete dâhil olurlar.
Cân gözüyle bakanlar, cümle varlıktaki cânı görürler.
Cümle âlemde cemâlullahı görürler.
İnsan hiçbir zaman cân boyutundan kopmamalıdır.
Bilmelidir ki cânndan kopmak, cennetten düşmektir, ko-
vulmaktır.
İnsan cânndan koptuğu an, kendini dünya boyutunun sû-
retinde bulur, eşya boyutuna düşer.
Eşyanın hakikatinden uzaklaşır.
Eşyanın hakikati Allah'ın kendi tezahürüdür.
Cân ile cân olanlar, Allah'da fâni olurlar.
Cân deryasının damlası olurlar.
Cennetteki yasak ağaçtan maksat;
Allah'a ait olanı kendine nispet etmektir.
Fâil Allah'tır, kişi fiili kendine nispet etmemelidir.
Mevsûf Allah'tır, kişi sıfatları kendine nispet etmemelidir.

Mevcûd Allah'tır, kişi vücûdu kendine nispet etmemelidir.
Zâkir Allah'tır, kişi varlıkta her an olmakta olan zikri kendine nispet etmemelidir.

İşte yasak ağaç;

Kişinin sûrette kalmasıdır.

Özü görememesidir.

Kişinin egoya düşmesidir.

Ben demesidir, benlik içinde yaşamasıdır.

Kibre düşmesidir.

Hasetliğe, fesatlığa düşmesidir.

Gıybet etmesidir.

Dedikodu çekiştirme içinde olmasıdır.

Senlik benlik kavgasıdır.

Varlığın eşya boyutunda kalması, eşyanın hakikatini görememesidir.

Karşısındaki kişide Hakk'ı görememesidir.

Varlığın Allah'ın ulviyeti olduğunu görememesidir.

Ve âyetle belirtildiği gibi "fe tekûnâ minez zâlimîn" zalimliğe düşmesidir.

Allah'ı unutan bir kimse zalimliğe düşmeye başlar.

Zalimliğe düşen şeytanlaşır.

Zaten hikâyede Âdem'i ve eşini ayartan, cennetten kovulan şeytan değil miydi?

İnsan şeytanı başka yerde değil, kendindeki duygu ve düşüncelerinde aramalıdır.

Allah şuurundan kopmanın duygusunda aramalıdır.

Âyetle ne güzel bildirilmiş "fe tekûnâ minez zâlimîn" Allah şuurundan koptuğun an zalimleşmeye başlarsın, şeytanlaşmaya başlarsın.

Zalimsen şeytan sensin.

Çevrene kötülük yapıyorsan şeytan sensin.

Fitnelik, fesatlık, hasetlik, kıskançlık içindeysen...
Kendini yüce görüyorsan, başkalarına hor bakıyorsan...
Kul hakkı yıyorsan, aldatıyorsan, çıkarın için zulüm ediyorsan...

Şeytan sensin, başka şeytan arama.

Şeytan senin düşmanın.

Zalimsen sen kendine düşmansın.

“El şeytân lekum aduv-şeytan sizin düşmanız” (Fâtır Sûresi 6)

Fâtır Sûresi 6: “İnneş şeytâne lekum aduvvun fettehızûhu aduvvâ innemâ yedû hızbehu li yekûnû min ashâbis seîr.”

Meâli: “Şüphesiz şeytan sizin düşmanızdır. Bundan sonra o duygu ve düşüncelerini düşman edinin. O şeytani hâlleriniz sizi, sadece ötekileştirmenin cehaletine sahip olmanıza yol açar, böylelikle bölünmeye götürür.”

Âyette ne güzel bildirilmiştir.

İnsan kendi şeytanını bulmalı, kendindeki ötekileştirme, ikiliğe düşüren duygu ve düşüncelerin kendi şeytanı olduğunu anlamalıdır.

İnsan dışarıda ayrı bir varlık olarak şeytan aramamalıdır.

Zalimleşmişse kendinde aramalıdır.

Etrafına her türlü zulüm ediyorsa, kendinin şeytan olduğunu anlamalıdır.

Birini çekiştirmek bile zulümdür.

Birine gıybet etmek bile zulümdür.

Şeytanı, kendi içindeki tüm zalimlik getiren; bilgilerde, duygularda, düşüncelerde, eylemlerde aramalıdır.

Şeytan, tüm kötülüklerin adıdır.

Kişiyi Hakk’tan koparan her duygunun, düşüncenin adıdır.

Kişiyi zulme düşüren, her eylemin adıdır.

Kibir, gurur, küçük görme, kendini yüce görme gibi duyguların mı var?

Kibirle mi davranıyorsun?

Başkalarına hor mu bakıyorsun?

Yaratılan herhangi bir varlığı küçük mü görüyorsun?

Nisâ Sûresi 120: “şeytânü illâ gurûrâ- şeytan gurur içinde, kibir içinde olandır.

Şeytan sensin, başka şeytan arama.

Âyette ne güzel bildirilmiş.

Gurur, kibir içinde olmak şeytanlaşmaktır.

Birileri hakkında kötülük mü düşünüyorsun?

Birilerine zulüm mü ediyorsun?

Kendini, inancını, ibadetini üstün mü görüyorsun?

Kendi çıkarın için başkalarını aldatıyor musun?

Allah diyerek, kitap diyerek, din diyerek kendi çıkarın için başkalarını kandırıyor musun?

Fâtır Sûresi 5: “Ve lâ yegurrennekum bi Allâh el garûr-dikkat edin, aldatıcılar sizi Allah diyerek aldatmasın.”

Aldatan, suistimal eden, çıkarın için yaklaşan, süslü sözlerle karşıdakini kandırmaya çalışan, başkasının hakkını yiyen biri misin?

İşte başka şeytan arama, şeytan sensin.

Başkalarını Allah diyerek, cehennem diyerek korkutuyor musun?

Beyinlere korkular mı aşıliyorsun?

Din adına korkular mı salıyorsun?

Allah sevgisinden değil de, korkulardan mı bahsediyorsun?

“El şeytânü yuhavvifu-korkutan şeytandır.” (Âl-i İmrân Sûresi 175)

İşte başka şeytan arama, şeytan sensin.

Kendin gibi inananlarla buluşup, başka inançta olanlarla alay mı ediyorsun?

Onların inançlarını, ibadetlerini, ibadethanelerini hor mu görüyorsun?

Kendini cennetlik, onları cehennemlik mi görüyorsun?

Senin gibi ibadet etmeyene, senin gibi giyinmeyene hor mu bakıyorsun?

Bakara Sûresi 14: “Kendileri gibi inananlarla karşılaştıklarında, biz de iman ettik, derler ve kendileri gibi şeytani hallerde olanlarla beraber olduklarında, biz onları önemsemedik sadece alay ettik, derler.”

İşte başka şeytan arama şeytan sensin.

Başkalarının haklarını yiyip onları yoksul mu bırakıyorsun?

Fakir kimselerle alay mı ediyorsun?

Kendini üstün, yüce mi görüyorsun?

Bir benlik içinde mi hareket ediyorsun?

Bakara Sûresi 268: “El şeytânü yeidukumul fakra ve yemurukumbil fahşâi.”

Fahşâ durumuna mı düşüyorsun?

Yâni kendini yüce mi görüyorsun?

Kendindeki değerlerin Allah’a ait olduğunu görmeyip, o değerleri kendine mi isnat ediyorsun?

Âyette belirtildiği gibi, şeytan fahşâ durumunda olandır.

Fâhşa-fâhişe-fuhş;

Benlik içinde olmak, ben benim demek...

Haddi aşmak, kendini büyük görmek...

Kendi çıkarına göre hareket etmek...

Aşırı gitmek, ölçüyü kaçırmak...

Gururlanmak, kendine varlık isnat etmek...

Ben de varım demek, kibirlenmek...

Fenâ hallerde kalmak...

Allah'ın ulvîyetinin yanında ben de varım demek, değil midir?
İşte başka şeytan arama şeytan sensin.
Kendini yüce görüp, başkalarını küçük mü görüyorsun?
Kendini daha hayırlı mı sanıyorsun?
İnsanları dış yapısına göre mi yargılıyorsun?
Ben ondan hayırlıyım hissiyle mi yaşıyorsun?
Kendini, inancını, yolunu kutsal görüp, başkalarını küçük mü görüyorsun?

“Ene hayrun minhu-Ben ondan hayırlıyım.” (Sâd Sûresi 76)
İşte başka şeytan arama şeytan sensin.
Riya-gösteriş içinde misin?
Etrafına hava mı atıyorsun?
Malikül mülk olan Allah'ı unutup, malı mülkü kendine nispet edip, şımarma içinde misin?
İhtiyacı olanlara yardım ederken gösteriş içinde mi yapıyorsun?

Nisâ Sûresi 38: “riae, men yekûn el şeytân-riya-gösteriş içinde olan şeytandır.”

İşte başka şeytan arama şeytan sensin.
İnsanların arasını açıyor musun?
Bölücülük yapıyor musun?
İnsanları birbirine kışkırtıyor musun?
İnsanları gruplara ayırıp bölüyor musun?
İnsanların arasına husumet sokuyor musun?
Yâni toplumda zalimlik yapıyor musun?
Mücadele Suresi 19: “hizbu el şeytân- bölen, ayrıştıran, gruplaştıran şeytandır.”

İşte başka şeytan arama şeytan sensin.
Birilerinin içine azdırma, sapma, öfke, kin, nefret mi sokuyorsun?

Hakk'ı bırakıp kendi zanlarını, çıkarlarını ilâh mı ediniyorsun?

Kendine putlar mı ediniyorsun?

Nisâ Sûresi 60-76: “El tağut, el şeytan, tağut içinde olan şeytandır.”

İşte başka şeytan arama, şeytan sensin.

Kin, nefret, öfke, intikam içinde misin?

Birilerinin aklına, başkaları hakkında husumet mi ekiyorsun?

Kıskançlık, hasetlik, fesatlık içinde misin?

Birilerinin aklına, birileri hakkında kıskançlık, hasetlik, fesatlık mı ekiyorsun?

Ve bunları ekerek Allah’ı anlamaktan mı uzaklaştırıyorsun?

Haksız kazanç, hırsızlık, mala çökme içinde misin?

Mâide Sûresi 91: “El şeytan, adâvete vel bagdâe fîl hamri vel meysiri.”

Meâli: “Şeytan insanların arasına, düşmanlık, husumet, kıskançlık, kin, nefret sokar, akli düşünmeden uzaklaştırır, hakikati düşünmez eyler, haksız kazançlara sevkeder.”

İşte bunları yapıyorsan, başka şeytan arama, şeytan sensin.

İşte cennetten kovulmak şeytana uymaktır, şeytanlaşmaktır.

İnsan her an kendini muhasebe etmelidir.

İçinde zalimlik duygusu var mı bakmalıdır.

Başkalarına karşı hor bakma var mı?

Kendini yüce görme var mı?

İnancını, ibadetini, başka inançlarda olandan büyük görme var mı?

Kendi gibi inanmayanı aşağılıyor musun?

Birilerini kâfir ilan edip, bunlar cehennemlik diyor musun?

İnsanların aklına düşmanlık ektiğinin farkında mısın?

Fitnelik öldürmekten kötüdür âyetini hiç düşündün mü?

Tertemiz çocukların beyinlerine ayrımcılık ekiyor musun?

Beyinlere Allah’tan uzaklaştıran bilgiler ekiyor musun?

İşte, insanın kendi içinde bunlar ve buna benzer duygu ve düşünceleri var mı bakmalıdır.

Âdem'in cennetten kovulmasını hikâyelerde değil, kendinde aramalıdır.

Havvâ'nın ciddeye düşmesinin ne olduğunu düşünmelidir.

Ciddiyetin ve cedelleşmenin Cidde ile olan bağıını idrak etmelidir.

Âdem'in düştüğü Serendib adasının ne olduğunu iyi düşünmelidir.

Ser baş demektir, başta olan beyindir.

Beyinde olan akıldır.

Akıl, tefekkür, akletmek, şâhit olmak ile alakalıdır.

Ser'e düşmek, yâni başa düşmek, yâni akla düşmek, aklını kullanmak değil midir?

Cenneten kovulduktan sonra üçyüz yıl gözyaşı dökmenin ne olduğu iyi düşünülmelidir.

Üç yüz, Allah'ın varlıktaki fiil, sıfat, zât yüzüdür.

Bu yüzlere şâhit oluncaya kadar kişi gözyaşı dökmelidir, yâni düştüğü benlik günahından kurtulmalıdır.

Fiil benim, sıfat benim, vücûd benim deme günahından kurtulmalıdır.

İşte o zaman âriflik-ârafat makamı açılacaktır.

İşte o zaman, Âdem ile Havvâ'nın ârafatta buluşmasının ne olduğu anlaşılacaktır.

Âdem ile Havvâ'nın ârife günü buluşmasının ne olduğu anlaşılacaktır.

Ârife günü, Ârafat, ârif kelimesi ile bağlantılıdır.

Ârif; anlayan, bilen, şâhit olan, kavrayan, gören demektir.

Ârif; Allah'ı bilen, Allah'a şâhit olan demektir.

Ârife günü ne demektir?

Toplumumuzda 1. ârife günü, 2. ârife günü, 3. ârife günü kutlamaları olur.

Üç ârifeden murad nedir?

İlk ârife fâil olan Allah'a ârif olmaktır.

Ve böylelikle kişi her varlıkta Allah'a ait işleyişi kendine nispet etmekten kurtulur.

İkinci ârife mevsûf olan Allah'a ârif olmaktır.

Ve böylelikle kişi Allah'a ait sıfatları kendine nispet etmekten kurtulur.

Üçüncü ârife mevcûd olan Allah'a ârif olmaktır.

Ve böylelikle kişi Allah'a ait vücûdu kendine nispet etmekten kurtulur.

Ve böylelikle tüm bedenleri tutan vücûdun Zâtına-sahibine ârif olur.

İşte toplumda kutlanan üç ârife gününün sırrı, üç makamda Allah'a ârif olma hakikatidir.

Birinci ârife gününde Allah'ın varlıktaki işleyişine ârif olmak vardır.

İkinci ârife gününde Allah'ın varlıktaki sıfatlarına ârif olmak vardır.

Üçüncü ârife gününde tüm bedenleri tutan Allah'ın zâtına ârif olmak vardır.

Mina'da olan 3 şeytan taşlama sırrı da budur.

3 şeytan kişiyi gurura, kibire düşüren, şeytanlaştıran, "ben işlerim, benim sıfatlarım, benim vücûdum" zannıdır.

3 yerde şeytan taşlama bu zanlardan kurtulmak için sembolik olarak yapılır.

Bunun hakikatine ermek gerekir.

Allah'ım benim bedenimde işleyen ben değilmişim.

Bu gafleti taşıdım, uzaklaştırdım, beni affet yâ Rabbim.

Fâil olan Senmişsin, fiilin sahibi Senmişsin.

Buna ârif oldum şükürler olsun yâ Rabbim.

Allah'ım benim bedenimde sıfatların sahibi ben değilmişim.

Bu gafleti taşladım, uzaklaştırdım, beni affet yâ Rabbim.

Mevsûf olan Senmişsin, sıfatların sahibi Senmişsin.

Buna ârif oldum şükürler olsun yâ Rabbim.

Allah'ım vücûdun sahibi ben değilmişim.

Bu gafleti taşladım, uzaklaştırdım, beni affet yâ Rabbim.

Vücûdun Zâtı Senmişsin, cümle bedenlerin sahibi Senmişsin.

Buna ârif oldum şükürler olsun yâ Rabbim.

İşte toplumda kutlanan üç ârife günü sırrı budur.

Allah'a vuslat sırrı da budur.

Vuslat bayramı Ârafatta Âdem ve Havvâ'nın buluşmasıdır.

Yâni tenlerin de cânların da Allah'a ait olduğunun irfâni-yetidir.

İşte kişi, cenneten kovulmayı, yasak ağacı kendinde aramalıdır.

Kişi, Allah ile irtibatının ne olduğunu iyi anlamalıdır.

ÂDEM'DEN MUHAMMED'E BOYUTLAR

Mânâ boyutunda resûl ve nebî hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Resûl ve nebîleri erkek olarak değil, Allah'a ait olan nûrani tecelliler olarak görebilmeliyiz.

Hep Âdem'den Hazreti Muhammed'e kadar gelen Kâmil insanlar erkek olarak öğretili.

Kadından resûl, nebî olmaz diye beyinler kirletildi.

Peki, Âdem erkek midir?

Âdem'i bir cinsiyet olarak düşünmek doğru mudur?

Âdem'den Muhammed'e resûl nebî boyutları ne olabilir?

İnsan vücûdundaki, Âdem'den Muhammed'e boyutlar nedir?

Resûl ve nebî hakikatinin ne olduğu iyi araştırılmalıdır.

Bunları bir cinsiyet, bilhassa bir erkek olarak düşünmek doğru değildir.

Tüm bu boyutlar Allah'a ait olan boyutlar olarak düşünölmelidir. Toplumda anlatılan, 124 bin peygamber geldi hepsi erkekti, kadından peygamber olmaz sözü de doğru değildir.

Resûl ve nebî hakikatini, cânlarda ve tenlerde aramalıyız.

Zamanında yaşayan Kâmil insanların her biri, Allah'a ait olan bu boyutları ortaya koymuşlardır.

Mesela, Yahya diye bilinen kimse, Allah'ın "Hayy" boyutunu ortaya koymuştur.

Zekeriya diye bilinen kimse, Allah'ın "Zeker-Zâkir-Zikir" boyutunu ortaya koymuştur.

Resûl, nebî dediğimiz her bir Kâmil kimse, Allah'a ait olan nitelikleri insanlığa duyurmuşlardı.

Toplumda peygamberler erkek olarak anlatılır.

Oysa onlar Kâmil insanlardır.

Kâmil insan erkekten de kadından da açığa çıkabilir.

Kâmil insan kendi hakikatine erişmiş olan kimsedir.

Kur'ân'da geçen resûl ve nebîler şöyledir:

- Hazreti Âdem
- Hazreti İdris
- Hazreti Nûh
- Hazreti Hûd
- Hazreti Sâlih
- Hazreti İbrâhîm
- Hazreti İsmâil
- Hazreti Lût
- Hazreti İshâk
- Hazreti Yâkûb
- Hazreti Yûsuf
- Hazreti Eyyûb
- Hazreti Şuâyb
- Hazreti Mûsâ

- Hazreti Hârûn
- Hazreti Dâvûd
- Hazreti Süleyman
- Hazreti Zülkifl
- Hazreti İlyas
- Hazreti El Yesâ
- Hazreti Yûnus
- Hazreti Zekeriya
- Hazreti Yahyâ
- Hazreti İsâ
- Hazreti Üzeyir
- Hazreti Lokmân
- Hazreti Zülkarneyn
- Hazreti Meryem
- Hazreti Muhammed

Kur'ân'da resûl ve nebîler kaç defa geçer diye baktığımızda;

Hazreti Âdem âleyhisselâm 25 defa geçer.

Kendisine kitâb olarak 10 sayfa gönderilmiştir.

Hazreti İdris âleyhisselâm 2 defa geçer.

Kendisine 30 sayfalık kitâb inzal olmuştur.

Hazreti Nûh âleyhisselâm 43 defa geçer.

Kur'ân'ın 71. sûresi onun adını taşımaktadır.

Hazreti Hûd aleyhisselâm 10 defa geçer.

Kur'ân'ın 11. sûresi onun adını taşımaktadır.

Hazreti Sâlih aleyhisselâm 8 defa geçer.

Hazreti İbrâhîm aleyhisselâm 69 defa geçer.

Kur'ân'ın 14. sûresi onun adını taşımaktadır.

Kendisine 10 suhuf-sayfa sunulmuştur.

Hazreti İsmâil aleyhisselâm 12 defa geçer.

Hazreti İshâk aleyhisselâm 17 defa geçer.

Hazreti Lût âleyhisselâm 27 defa geçer.
Hazreti Zülkarneyn âleyhisselâm 3 defa geçer.
Hazreti Yâkûb âleyhisselâm 16 defa geçer.
Hazreti Yûsuf âleyhisselâm 27 defa geçer.
Kur'ân'ın 12. sûresi onun adını taşımaktadır.
Hazreti Şuâyp âleyhisselâm 11 defa geçer.
Hazreti Mûsâ âleyhisselâm 136 defa geçer.
Kur'ân'da en çok adı geçendir.
Kendisine Tevrat inzal olmuştur.
Hazreti Hârûn âleyhisselâm 20 defa geçer.
Hazreti Dâvûd âleyhisselâm 16 defa geçer.
Kendisine Zebur inzal olmuştur.
Hazreti Süleyman âleyhisselâm 17 defa geçer.
Hazreti Üzeyr âleyhisselâm 1 defa geçer.
Hazreti Eyüp âleyhisselâm 4 defa geçer.
Hazreti Yûnus âleyhisselâm 4 defa geçer.
Kur'ân'ın 10. sûresi onun adını taşımaktadır.
Hazreti İlyâs âleyhisselâm 3 defa geçer.
Hazreti Elyesâ âleyhisselâm 2 defa geçer.
Hazreti Zülkifl âleyhisselâm 2 defa geçer.
Hazreti Lokmân âleyhisselâm 2 defa geçer.
Hazreti Zekeriya âleyhisselâm 6 defa geçer.
Hazreti Yahyâ âleyhisselâm 5 defa geçer.
Hazreti Meryem 34 defa geçer.
Hazreti İsâ âleyhisselâm 25 defa geçer.
Kendisine İncil inzal olmuştur.
Hazreti Muhammed âleyhisselâm 4 defa geçer.
Kendisine Kur'ân'ı Kerim inzal olmuştur.
Kur'ân'ın 47. sûresi onun adını taşımaktadır.
Âdem'den Muhammed'e Resûl ve Nebî boyutları ne olabilir?

İnsan vücûdundaki, Âdem'den Muhammed'e boyutlar nedir?
Hep, resûl'ler ve nebî'ler erkektir diye öğrettiler.
124.000 peygamber geldi, hepsi erkekti dediler.
Resûl ve Nebî boyutlarını cinsiyete bürüdüler.
Oysa bunlar, insan vücûdundaki makamlardı, boyutlardı.
Resûl ve nebî boyutlarının cinsiyetle alakası yoktu.
Resûl ve nebî hakikati çok iyi bilinmelidir.
Resûl, zahire çıkaran sistemin sırlarıdır.
Nebî, zahirde görünen varlığın bilgileridir.
Nebât; topraktan yetişen, doğan, suyun çıkışı, topraktan
doğan her çeşit şey, bitki, anlamlarına gelir.
Bitki, topraktan biten demektir.
Nebî kelimesi de buradan gelir.
Resûl; varlığı açığa çıkartan sistem.
Özden, öze ait olan sistemi indirmek, göndermek, açığa
çıkarmaktır.
Nebî; açığa çıkan varlıktaki Hakk'a ait olan tüm haberler,
bilgiler boyutudur.
Bir tohum düşünelim.
O tohumun içinde, ağaca ait olan filize, dala, yaprağa, çi-
çeğe ve meyveye ait olan tüm özellikler vardır.
Biz o tohumun içine en gelişmiş mikroskopla baksak, ne
filizi, ne dalı, ne yaprağı, ne çiçeği, ne meyveyi görebiliriz, hiç-
birini göremeyiz.
Ama bu nitelikler o tohumda vardır.
İşte o tohumdan ağacın açığa çıkarılmasındaki sır Resûl
sırrıdır.
O tohumdan açığa çıkan ağaç ile ilgili tüm sırlar Nebî sırrıdır.
Yâni özden ağacın açığa çıkarılması hakikati Resûl boyutudur.
Açığa çıkan, yâni zahiren görünen varlıktaki tüm hakikat-
ler Nebîlik boyutudur.

İşte özden açığa çıkaran, yâni ağacı zahire gönderen güç Resûl boyutudur.

Zahire çıkan, yâni görünen varlık boyutundaki tüm hakikatler Nebî boyutudur.

Resûl, haberi açığa çıkaran demektir.

Nebî, haberi getiren demektir.

Resûl; Nurdan, Rûha, Rûhdan tecelliye olan zahire çıkar bir sistemdir.

Nebî ise tecellilerdeki ve beşer boyutundaki hakikatlerin bilgileri boyutudur.

Resûl kelimesi, “Risî” kelimesinden gelir.

Risî: gönderilmek, üzere gitmek, açığa çıkarmak, yerine getirmek, yürütülmek, hakikati gösteren, hakikati açığa çıkaran, elçi, mesaj, anlamında da kullanılır.

Risâlet kelimesi buradan gelir.

Kur’ân’da peygamber diye bir kelime yoktur.

Peygamber, Farsça bir kelimedir.

Farsça payğām “haber, ileti” kelimesinden gelir.

Farsça’da peygamber “haber taşıyan ve elçi” anlamlarına gelir.

Yâni gökte olan bir tanrıdan haber alıp, yeryüzündeki insanlara bildiren anlamında kullanılır.

Farsça’da peygamber, tanrı elçisi anlamında kullanılırdı.

Kur’ân’da geçen, firavunun adamı Haman’a peygamber derlerdi.

Firavun önemli bir şey yapacağı zaman, Haman’a danışır; “Ey peygamber söyle bakalım göklerin tanrısı ne diyor, şu işi yapalım mı yapmayalım mı, bildir bana” derdi.

Ankebût Sûresi 39: “Doğrusu Mûsâ; karun’a ve firavun’a ve haman’a geldi, onlara hakikatleri apaçık delillerle açıkladı. Fakat onlar, yeryüzünde kibirlendiler ve irfaniyet sahibi olmadılar.”

Nebî kelimesi; İbrânice kökenlidir, İbrânice’de nābî נבי kelimesi, “bildiri, çağrı, ilan etme, haber, haber sunma, bilgi sunma” gibi anlamlara gelir.

Arapça’da nbw kökünden gelen nabi; haberci, haberi gösteren, bilgi sunan, hakikati sunan gibi anlamlara gelir.

Varlığın ortaya çıkışı resûl boyutu ile alakadır.

Ortaya çıkan varlık, hakikat bilgilerinin ulaşılabilceği boyuttur.

Açığa çıkan her varlık içten dışa bir kuvve ile çıkar.

İşte bu kuvveler boyutu resûl boyutudur.

Açığa çıkan her varlık nebat boyutudur, nebî boyutudur.

Yâni hakikat bilgilerinin kendini gösterdiği boyuttur.

İnsan, Resûller ve Nebîler boyutunu öncelikle kendi vücûd şehrinde bulabilmelidir.

Peki, neydi kişinin vücûdundaki bu makamlar, bu boyutlar?

İşte, Âdem’den Muhammed’e kişinin vücûdundaki boyutlar, Allah’a ait boyutlardır.

Şimdi bunları inceleyelim.

Âdem:

Üflenen Rûh boyutudur.

Kişideki Hakk boyutudur.

Teni tutan cân boyutudur.

Havvâ:

Kişinin ten boyutudur.

Kişinin ten boyutunun hevâsal boyutudur.

Bedenin istekler, ihtiyaçlar boyutudur.

Bedenin toprak ile bağı boyutudur.

Hâbil:

Kişideki sevgi, rahmet, şefkat, yardım, edep, tevâzu gibi rahmeti duygular boyutudur.

Kâbil:

Kişideki kötülük, fitne, kıskançlık, fesatlık, hırs, dünya düşkünlüğü, makam düşkünlüğü gibi zûlmanî duygular boyutudur.

Şit:

Kişideki Tevhîd şuuru boyutu, denge boyutu, duyguları kontrol edebilme boyutudur.

Kötülük duygularını tutabilme, rahmete kapı açabilme boyutudur.

İdris:

Kişinin kendini ve varlığın varoluşunu okuyabilme boyutudur.

Ders, derslane, medrese, müderris kelimeleri buradan gelir.

Kişinin varlık kitâbından ders görme boyutudur.

Varlığı keşfetme boyutudur.

Kişideki, hem öğrencilik hem de öğretmenlik boyutudur.

Nûh:

Kişinin kendi vücûduna dönme, onu tanıma boyutudur.

Kişinin beden gemisini fark etme, beden gemisinin nasıl yönetildiğini idrak etme ve beden yolculuğuna çıkma boyutudur.

Beden gemisinin nasıl yapıldığını ve onu yapan ustayı tanıma boyutudur.

İlimle, teslimiyetle hareket etme boyutudur.

Gönül boyutunu oluşturma boyutudur.

Hûd:

Hû, Hûda, Hidâyet kelimesi buradan gelir.

Kişideki Hidâyet boyutudur.

Kişinin vücûduyla yol bulma boyutudur.

Kendi vücûdunun ve her varlığın vücûdunun yol gösterici olduğunu idrak etme boyutudur.

Kişideki Hû boyutunun beşerde görünme boyutudur.

Sâlih:

Cümle varlığın birbiriyle bağını anlama boyutudur.

Kişinin ıslah olma boyutudur.
Sâlih'lik boyutudur.
Bâtıl alandan kurtulma boyutudur.
Benlik hastalığından iyileşme boyutudur.
İbrâhîm:
Râhim'iyetten bedenleme boyutudur.
Rab boyutudur.
Yaratılış idrakinin boyutudur.
Tohumdan ağaca dönüşme boyutunun idrakidir.
Vücûdu tutan râhîm boyutudur.
Vücûdları tutan Zât boyutudur.
Vücûdlardaki zâkir, fâil, mevsuf, mevcut boyutlarının açılım boyutudur.
Fıtrat, yâni yaratılışı ve yaratana idrak etme boyutudur.
Lût:
Geçmişin bâtil alanını "lâ" etme, yâni yok etme boyutudur.
İbrâhîm boyutuna geçme boyutudur.
Silme, temizlenme boyutudur.
İsmâil:
İşitme boyutudur.
Varlıktaki sesle buluşma boyutudur.
Varlığı tutan Elif'i işitme boyutudur.
Kendi vücûdundaki seslenişle birleşme boyutudur.
Sesin içindeki sesi işitme boyutudur.
İshâk:
İbrâhîm boyutundan sonraki boyuttur.
Ölmeden önce ölme boyutudur.
İsâ boyutuna yol alma boyutudur.
Üflenilen Rûh'u hissetme boyutudur.
Ten ve Cân'ın birlik boyutudur.

Yâkûb:

Tenden câna olan yolculuk boyutudur.

Vücûd şehrine açılan kapı boyutudur.

Arama, düşünme, akletme, keşfetme, idrak etme boyutudur.

Dünyaya esaretten kurtulma boyutudur.

Kişideki kâlb boyutudur.

Yûsuf:

Kişideki cân boyutudur.

Teni canlı tutan, cân boyutudur.

Saf ve tertemiz olan cân boyutudur.

Cân şehrinin sırları boyutudur.

Yûnus:

Aklın ilâhî akla dönüşmesi boyutudur.

Gönül boyutunun açılması boyutudur.

Varlığından geçme boyutudur.

Eyyûb:

Kişinin ayıplarını kusurlarını tamir etme boyutudur.

Kişinin müşkillerini çözmede sabırlı olma boyutudur.

Kişinin ilim ile cevaplar bulma boyutudur.

Lokmân:

Kişideki şifa boyutudur.

Varlığın kendinde bulunan, insana faydalı olan şeyleri keşfetme boyutudur.

Doğayla, bitkilerle, hayvanlarla bağ kurma boyutudur.

Bitkilerdeki insanlara şifa olan şeyleri tespit etme boyutudur.

Edeb boyutudur.

Hakk ile olan bağı bulma boyutudur.

Her kimde, Lokmânlık damarı filizlenmişse, o kimse kimyacı, eczacı, doktor, Kâmil kimse olur.

Lokmân olanlar, insanların hem bedenlerine hem gönüllerine şifa olur.

Zülkifl:

Vücûdun Zâtıyla bir olma boyutudur.

Vücûdları tutan Zât idraki boyutudur.

Bir olmak, karışmak boyutudur.

Kendi vücûdunu Hakk’la birleştirmek boyutudur.

Şuâyb:

Kişideki ışık boyutudur.

Işığın akıp giden bedene dönüşen boyutudur.

Işığın bedendeki ve varlıktaki dalgalanma boyutudur.

Işıkla gelen mesajlar boyutudur.

Mûsâ:

Kişideki sıfatlar boyutudur.

Fiilden tecelli eden, sıfatlanma boyutudur.

Sıfatların işleyiş boyutudur.

Sıfatların yasalarına ulaşma boyutudur.

Kendi firavununu teslim alma boyutudur.

İlmi akışa teslim olma boyutudur.

Bunun için Mûsâ, “sudan gelen” demektir.

Sudan maksat ilimdir.

Hârûn:

Kişideki hararet, istek, sıcaklık, ilgi boyutudur.

Kişideki ilâhi istek, ilâhî lisân boyutudur.

Sıfatların kelâma dönüşme boyutudur.

Aşk-ı lisân boyutudur.

Dâvûd:

Davet, elest hitabı boyutudur.

Vücûdun davetine dönme boyutudur.

Kişinin vücûdundaki elest hitabı boyutudur.

Kişideki zikir, zâkir boyutudur.

Vücûdun mektup boyutu, o mektubun içinde ilâhî sırlara temas etme boyutudur.

Süleyman:

Kişinin selamete adım atma boyutudur.

Kişinin bedenindeki zâkirin zikriyle birleşme boyutudur.

İslâm olma yolunda olma boyutudur.

Fâil'in filine teslim olma boyutudur.

İlyâs:

Ulvî boyutun ilâhî yasalar boyutudur.

Kişinin vücûdundaki yasalar boyutudur.

Kişinin yasalara ulaşma boyutudur.

Varoluş yasaları ve işleyiş yasalarını idrak etme boyutudur.

Elyesâ:

Yasalara göre hareket etme boyutudur.

Yaşam ile ilgili yasalar oluşturma boyutudur.

İşleyiş yasalarına göre hareket etme boyutudur.

İlimsel keşifler yapma boyutudur.

Adalet için yasalar oluşturma boyutudur.

Zekeriya:

Zikir, Zâkir, Müzekker, Tezekkür, Zeker, kelimeleri buradan gelir.

Zikir ile açılan kapıdan, zikir ile hareket etme boyutudur.

Teslimiyet boyutu, zikirden açığa çıkan sistemle buluşma boyutudur.

Erlik boyutudur.

Yahyâ:

Hayy sıfatının her yeri sardığını görme boyutudur.

Diri olanda diri olma boyutudur.

Varlığından geçme boyutudur.

Hayy olan, Kayyum olan Hakk'ta Hayy olma boyutudur.

Dirilerden olma boyutudur.

Meryem:

Bâkirleşme boyutudur.

Tertemiz bir gönüle ulaşma boyutudur.

Tüm nisbetlerden kurtulma boyutudur.

Temizlenmişlik, arınmışlık boyutudur.

Fenâfillah boyutudur.

Meryem makâmına ermeden, İsâ makâmına erilmez.

İsâ:

Ten vücûdunu bırakıp, üflenen rûh'a erme boyutudur.

Teni çarmıha gerip, rûh deryasına erme boyutudur.

Fenâfillah boyutudur.

Üflenen rûh boyutudur.

Muhammed:

Nûr boyutudur.

Deryanın damla boyutudur.

Halk boyutudur.

Nûr âlâ nûr boyutudur.

Nûr'un varlıktaki yansıma boyutudur.

Hamd boyutudur.

Sıfatlar boyutudur.

Şeriat, yâni nûr'un ilâhî nizam boyutudur.

İşte insan, resûl ve nebîler boyutunu öncelikle kendinde aramalıdır.

Bilmelidir ki bu boyutlar kendisindedir.

Resûl, nebî'yi erkek diye bilmemelidir.

Onları cinsiyet olarak düşünmemelidir.

Âdem'den Muhammed'e nice boyutlar hepsi kişinin kendisindedir.

İnsan âlemin cemîdir.

Ne ararsa kendinde aramalıdır.

Ne ararsa kendi vücûd şehrinde aramalıdır.

KENDİNİ BİLMEK

Kendini bilme konusu, tüm inanç topluluklarının temelini oluşturur.

Tüm kâmil insanlar “kendini bil” öğüdünü insanlığa sunmuşlardır.

İnsan kendini bilmelidir.

Nasıl halk olduğunu düşünmelidir.

Nasıl bir varlık olduğunu anlamaya çalışmalıdır.

Nasıl bedenlendiğini ilmi olarak tefekkür etmelidir.

Kendi vücûd şehrinde ne hakikatler var, anlamalıdır.

Allah hakikatini kendinde bulmalıdır.

İnsanın kendi vücûd şehrinde nice makamlar vardır.

O makamlarda nice sırlar vardır.

İnsan bilmelidir ki tüm makamlar, tüm sırlar, hep kendi vücûd şehrinde dir.

Nice resûl nice nebî hakikati kendi vücûd şehrinde dir.

İnsanın vücûdu mânâ şehridir.

O şehirde Hakk'ın kendisi vardır.

Hakk'a ait nice boyutlar vardır.

İşte tüm bu boyutlar Resûl ve Nebîler boyutudur.

Nebîler boyutu ten boyutundadır.

Resûller boyutu rûh-cân boyutundadır.

Ten ve cân birbirinden ayrı değildir.

Resûller ve Nebîler hakikatini kendi vücûd şehrinde bulanlar gönül ehli olacaklardır.

Allah tüm resûlleri ve nebileri ile gönül ehlinin gönlüne sığışacaktır.

Hazreti Muhammed insanların gönül ehli olması için mücadele vermiştir.

Gönül, ilâhi aşkın, birliğin tecelli ettiği duygular boyutudur.

Gönül, tüm bedenin, bedendeki tüm hücrelerin, Allah'a rabıta olduğu boyuttur.

Gönül, akıl ve kâlb boyutlarının açılmasıyla açılır.

Akıl ve kâlb sahibi olan kişi, gönül boyutuna geçer.

Gönül, kâlb ehli olan kişilerde açılır.

Gönül, mü'min olanların müşerreflendiği bir boyuttur.

Kâlb ehli olan, Allah hakikatine ermiş kişidir.

Allah'tan emin olmuş, her an O'na teslimiyet ve tevekkül içinde olan kişidir.

Kâlb ehli olan kişinin yaşantısı, gönül boyutudur.

Hazreti Muhammed'in güzel sözü, mü'minlik makamına eren kişinin kâlb sahibi, kâlb sahibi olan kişinin gönül ehli olduğuna işaret eder.

Allah bildirir: "Ma vesiani semai ve la ard ve lakin vesian kâlbi abdi el mumin."

Meâli: "Ben yere göğe sığmadım, mü'min kulumun kâlbine sığıdım."

Allah hakikatine ermiş olan kişi, mü'minlik makamına gelmiş kişidir.

Mü'min gönül makamına ermiş kişidir.

Gönül ehli olmuş kişidir.

Gönül ehli, Halk'ta Hakk'a nazar ederek yaşar.

Nereye bakarsa baksın, Hakk nazarıyla bakar.

Gönül ehlinin gönlü, Allah'ın nûruyla nûrlanmıştır.

Hazreti Muhammed'e "Allah onun gönlünü nasıl açar?" diye sorulur.

Bunun üzerine Hazreti Muhammed; “Allah o kimsenin gönlüne bir nur atar da, bunun üzerine onun gönlü genişler” der.

Bu cevap karşısında Hazreti Muhammed’e tekrar; “Bunu bilmeyi kolaylaştıran bir alamet var mıdır?” diye sorulunca...

Hazreti Muhammed şöyle der: “Ebedilik yurduna yönelmek, aldaniş yurdundan uzaklaşmak ve ölüm gelmeden önce ölüme hazır olmak.” (Ebu’l-Leys Nasr b. Muhammed es-Semerkindî)

İşte gönül ehli, dünya menfaatine bağlanmaz.

Ölüm gelmeden Allah’ta fâni olmuş olandır.

Her dâim Allah’a yönelmiş kişidir.

Gönül ehli, yaşantısıyla kendini belli eder.

Gönül ehli, gönül rahmînden doğmuş kişidir.

İşte Mevlid makamı da budur.

Gönül rahmînden doğanlar, âlemlere rahmet olurlar.

Akıl, çözüme eriştirir.

Kâlb, birleştirir, bağlar.

Gönül, yaşama döker, uygular.

Gönül ehlinin kâlbî, yâni idrâki, anlayışı, duyguları, düşünceleri hep Hakk üzeredir.

Hakk’la bakar, Hakk’a bakar, Hakk’sal bakar.

Gönül ehli, toprak boyutunda kalmaz, toprağın özüne bakar.

Gönül ehlinin, inanç, ibadet, din, millet, cinsiyet ayrımcılığı asla olmaz.

O nereye bakarsa baksın, Muhammedî şuurla bakar.

Gönül ehli kişiler, sevgi dolu, saygı dolu, tevâzû içindedirler.

Onlar yaşantılarında, davranışlarıyla, sözleriyle, ikili ilişkileriyle hakk ve adalet içindedirler.

Onlar çözümsel ve birlik üzere davranırlar.

Yâni onlar aklî ve kâlbî davranırlar.

İşte gönül, aklî ve kâlbî boyutun sonucunda tecelli eder.

İşte gönül, ilâhi aşkın, samimiyetin, ihlâsın, Allah'a olan teslimiyetin, tevekkülün, Tevhîd şuurunun bulunduğu duygular boyutudur.

Gönül ehli dediğimiz zaman o kişiler, her an Halk'ta Hakk'a nazar ederek yaşarlar.

Onlar her an ilâhi aşkın duygusuyla yaşarlar.

Ey kardeşim!

Gönlünün açılmasını istiyor musun?

Gönül şehrine girmek istiyor musun?

Îlâhî huzura ermek istiyor musun?

Kendini bilmek istiyor musun?

Görünen varlığın kaynağını ve varoluşunu anlamak istiyor musun?

Allah hakikatine ermek istiyor musun?

Allah'a şahit olmak istiyor musun?

Allah'ın hakikatlerinin gönlüne akmasını istiyor musun?

Âdem'den Muhammed'e nice boyutların sırlarına ermek istiyor musun?

Her cihetten vechîni gösteren, Allah'ın vechîni görmek istiyor musun?

Nice sırların, nice lütufların, nice hikmetlerin, o derin mânâlarına ermek istiyor musun?

Dilinin gönlüne bağlanmasını istiyor musun?

Ağız çeşmenden akan kelimelerin, gönül şehrinde gelmesini istiyor musun?

Ölmeden önce ölümün sırrına ermek, ölümsüzlerden olmak istiyor musun?

Görünen bu varlığın ardındaki âleme adım atmak istiyor musun?

O âlemin nice mucizevi boyutlarını görmek istiyor musun?

İstiyorsan gel kardeşim.

İstemiyorsan, kendi ilgi duyduğun alanla ilgilen, orada hizmet et kardeşim.

Gönül şehrine ermek istersen, öncelikle edep bulmak, aşka ermek gerek kardeşim.

Edep bulmak için öncelikle şunları yapacaksın.

Evvela dilini tutacaksın.

Dışsal sesini de içsel sesini de susturacaksın.

Kimseye bağırıp çağırmayacaksın.

İçindeki o öfke dolu sesi susturacaksın.

Kesinlikle kalb kırmayacaksın.

Kırılсан da kırmayacaksın.

Kötü düşüncelerde olmayacaksın.

Asla kötü sözler etmeyeceksin.

Kalbinde dahi kimse için kötü düşünmeyeceksin.

Asla dedikodu yapıp, kimseyi çekiştirmeyeceksin.

Gönlünü tüm bâtil şeylerden ve zarar verme hallerinden temizleyeceksin.

Yâni hâdesten necâsetten kendini paklayacaksın.

Daima pak gezeceksin.

Daima Hakk'ın huzurundaymış gibi hareket edeceksin.

Yalan söylemeyeceksin.

Haram yemeyeceksin.

Kimsenin hakkını yemeyeceksin.

Kimseyi kandırmayacaksın.

Zem, haset, fesat, gurur, kibir, inat ve buna benzer fena halleri terk edeceksin.

Kimse hakkında fena söz söylemeyeceksin.

Öfke, hiddet, intikam gibi duygulardan sıyrılacaksın.

Kendi kulluğunla meşgul olacaksın.

Kimsenin ibadetine, inancına karışmayacaksın.

Kimsenin inancını hor görmeyeceksin.

İnsanları namazlı-namazsız, örtülü-örtüsüz diye ayırmayacaksın.

İnsanların ibadethanelerine hor bakmayacaksın.

Ve bileceksin ki herkes gönlündeki sevgiyle, istidadı kadar Allah'a yönelir.

Toplumda birilerini övüp, birlerini aşağılamayacaksın.

İnsanları cemaat, tarikat, mezhep olarak ayırmayacaksın.

Kimseyi yargılamayacaksın.

Asla siyasi alanla ilgilenmeyeceksin.

Herhangi bir siyasiyi övmeyeceksin, yermeyeceksin.

Siyaseti, siyasi alana bırakacaksın.

Kesinlikle tartışmalara girmeyeceksin.

Kesinlikle bilmişlik iddiasında olmayacaksın.

Kimsenin bilgisiyle alay etmeyeceksin.

Biri sana bir soru sorarsa derslerin bitinceye kadar “bilmiyorum” diyeceksin.

Kimseyi tartmak için soru sormayacaksın.

Seni tartmak için soru soranın, sorusuna da cevap vermeyeceksin.

Kışkırtılmana izin vermeyeceksin.

Başına gelen şeylere sabredeceksin.

Asla isyan etmeyeceksin.

Başa gelen şeylerden dersler çıkaracaksın.

Hakkında yalan bile söyleseler, karşılık vermeyeceksin, kendini savunma derdine düşmeyeceksin.

Bileceksin ki adalet eninde sonunda tecelli edecektir.

Kimseye ve hiçbir varlığa hor bakmayacaksın.

Kimseye ve hiçbir varlığa asla zarar vermeyeceksin.

Kimsenin eksikliğini, hatasını aramayacaksın, kimseyle alay etmeyeceksin.

Kadın erkek ayrımcılığı yapmayacaksın, insan olarak bakacaksın.

Varlığı canlı kitap bileceksin.

Varlığı inceleyecek, gözlemleyeceksin.

Varlığın kendinde olan işleyişi düşüneceksin.

Kişilerin yazdığı kitapları öncelikle kaynak almayacaksın, varlığı kaynak alacaksın.

Okuman, öğrenmen, eğitimin varlık kitâbından olacak.

Varlığı ve kendi vücûdunu canlı kitap bileceksin.

Kişilerin yazdığı kitaplar yardımcı kaynaktır, ana kaynak varlığın kendisi ve senin vücûdudur.

Duyduğun her sözü düşüneceksin, hemen kabul etmeyeceksin, hemen red de etmeyeceksin.

Olumlu düşüneceksin.

Karamsar olmayacaksın.

Sabredip bekleyeceksin.

Hep gözlemleyeceksin, düşüneceksin, varoluşun hikmetini anlamaya çalışacaksın.

Ve kesinlikle dilini tutacak, birine hemen cevap verme telaşına düşmeyeceksin.

Konuşma derdine düşmekten çok, o konuyu layıkıyla bilme derdine düşeceksin.

Bil ki Hakk'ın kapısına, dilini tutmakla gelirsın.

Bil ki Hakk'ın kapısı, yukarıda yazılanları yaptığında açılır.

İnsan; eğer gönül şehrine adım atmak...

Nice sorunun cevabına ermek...

Nice hikmetleri görmek...

İlâhî huzura ermek istiyorsa, bunları yapmaya gayret gösterecektir.

İnsan, resûl ve nebî kavramlarını erkek olarak düşünmemelidir.

Bu kavramları cinsiyete bürümemelidir.

İnsan, Âdem'den Muhammed'e nice boyutları kendinde aramalıdır.

İnsan ne ararsa kendi vücûd şehrinde aramalıdır.

O vücûd şehrinde nice makamlar vardır.

İnsanın aradığı tüm sırlar, kendi vücûd şehrinde dir.

İnsan her zaman tertemiz akılla tefekkür içinde olmalıdır.

Gördüğün varlığın nasıl var olduğunu düşünmelidir.

Kendi bedenine dönmeli "Bu beden nasıl var oldu?" demelidir.

Gördüğün bedenlere bakıp "Bunlar nasıl var oldu?" demelidir.

Varoluşu düşünmeli, var edeni düşünmelidir.

Akıp giden zamanı düşünmelidir.

Doğum ve ölümü düşünmelidir.

Hiç durmadan devam eden, yaşam sürecini düşünmelidir.

İnsan doğmuştur, ömrü akıp geçmektedir ve yaşlanmaktadır.

Doğmayı düşünmeli, yaşlanmayı düşünmelidir.

Ve bunların hiçbirinin kendi kontrolü altında olmadığını anlamalıdır.

Varlığı tutan, varlığı hareket ettiren kudreti düşünmelidir.

Bir atomun özündeki gücü düşünmelidir.

Atomların birleşimiyle olan bedenlenmeyi düşünmelidir.

Nereden geldi, nereye gidiyor, düşünmelidir.

"Yaşayan kendisi midir?" düşünmelidir.

Farklı farklı inançlar nasıl oluşmuş, farklı farklı ibadetler nasıl oluşmuş hep düşünmelidir.

Ortada devam edip giden senlik benlik kavgasını düşünmelidir.

Duyduğun her bir sözün anlamını düşünmelidir.

Yediği yemeği, içtiği suyu, bunların tadını hep düşünmelidir.

Kendini bilme yolunda her zaman tefekkür içinde olmalıdır.

Bilmelidir ki düşünmek, sorgulamak, varlığın özüne bakmak, şâhitliğe götürecektir.

Kendi aslını bilmeye çalışmalıdır.

Görünen bu âlemin ne olduğunu anlamaya çalışmalıdır.

Allah neye denilmiştir, anlamaya çalışmalıdır.

Kendi vücûdunda nasıl bir âlem vardır, anlamaya çalışmalıdır.

Kendi vücûdunda ne sırlar vardır araştırmalıdır.

Kendini bilme, kendini keşfetme yolunda olmalıdır.

Görünen varlığın görünmeyen boyutunu anlamaya çalışmalıdır.

Allah nedir?

Resûl nedir?

Nebî nedir?

Din nedir?

Sünnet nedir?

Şeriat nedir?

Hadis nedir?

Kur'ân nedir?

Sûre nedir?

Âyet nedir?

Doğum nedir?

Doğum öncesi nedir?

Yaşam nedir?

Ölüm nedir?

Ölüm sonrası nedir?

Bunların mânâlarına ulaşmaya çalışmalıdır.

Varlık kitâbında bunların hakikatlerini bulmaya çalışmalıdır.

Kendini bilmek yolunda;

Saf düşünce ile tanışmalıdır.

Çocuk saflığında olmaya çalışmalıdır.

Varlığa bakmalı, varlığı incelemelidir.
Saf tertemiz bakış ile tanışmalıdır.
Çocuğun doğduğu o saflıktaki bakışla tanışmalıdır.
Aklını kavgadan öfkeden arındırmalıdır.
Aklını asılsız bilgilerden arındırmalıdır
Aklını kinden nefretten arındırmalıdır.
Aklını dünya çıkarına esir olmaktan kurtarmalıdır.
Bilmelidir ki saf düşünmek, şahit olmaya götürecektir.
Bilmelidir ki yönünü varlığa dönmek, o canlı kitâbtan oku-
mak, hakikatlere götürecektir.

Hakikate giden yolda, çocuk saflığında olmak gerektiğini
unutmamalıdır.

Bebek tertemiz doğar.
Aklı gönlü tertemizdir.
Aklında ayrımcılık yoktur.
Onda yargılama yoktur.
Öteki diye bakmayı bilmez.
Kendi cinsiyetini bile bilmez.
Millet ayrımcılığı yoktur.
Dini yoktur.
Mezhebi yoktur.
Tarikatı yoktur.
Cemaati yoktur.
Çocuk büyüdükçe masumiyeti kirlenir.
Anne baba, kendilerinin inancını kodlar.
Toplumdan cemaat tarikat ayrımcılığını öğrenir.
Senlik benlik kavgasına düşer.
Benim dinim, senin dinin kavgasına düşer.
Kendi gibi inanmayanı kâfir ilan eder.
İnsan öldürmeyi cihat zanneder.

Kâfir ilan etmeyi inancı sayar.
Namazlı-namazsız diye ayırır.
Şeriatlı-şeriatsız diye ayırır.
Örtülü-örtüsüz diye ayırır.
İnanan-inanmayan diye ayırır.
Oysa çocuk doğduğunda bunlar yoktu.
Bunları bilmezdi bile.
O tüm saflığıyla bakardı.
Eşyayı anlamaya çalışırdı.
Cinsiyet ayrımcılığı bilmezdi.
Örtülü örtüsüz ayrımcılığı bilmezdi.
Sadece bakardı.
En saf duyguyla bakardı.
Hayretle bakardı.
Heyecanla bakardı.
Çocuk büyüdükçe çevresinden etkilenir.
Çevresi onun beynine din adına yargılar sokar.
Aile çocuğun saflığını kirletir.
Toplum çocuğun saflığını kirletir.
Çocuk aileden, arkadaşlarından bölmeyi öğrenir.
Çocuk öteki görmeyi öğrenir.
Çocuk ben egosunu öğrenir.
Bizlik ona öğretilmez.
Atalarının inancı üzere olur.
Kendi inancını üstün görmek üzere olur.
Hûd Sûresi 109: "İllâ kemâ yabudu âbâu hum min kabl."
Meâli: "Onlar sadece atalarından öğrendiği gibi ibadet ederler."
Çocuk masum doğar.
Anne baba ve yaşadığı toplum, ona yargılar kodlar.

Çocuk büyüdükçe çevresinin etkisiyle kirlenir.
O saf masum bakışı değişir.
Hayretle bakan bakışı yok olur.
Eşyanın hakikatini öğrenmek için olan bakışı yok olur.
Çocuk saflığından düşenler hakikatten uzaklaşır.
Varoluşu ve var edeni anlamaktan uzaklaşır.
Hazreti Muhammed boşuna dememiş...
“Allah’a en yakın olanlar çocuklardır.”
Hazreti İsmâ boşuna dememiş...
“Çocuklar gibi saf olmazsanız, göklerin egemenliğine giremezsiniz.”

Hazreti Musa’yı Musa yapan...
Nil nehrine masum bir çocuk olarak bırakılması değil miydi!
O masumiyet firavunluğu yıkan değil miydi!
Çocuk gibi masum olmak gerekli değil miydi!
Akıl gönül temizlenmeden...
Allah hakikatine erilemez.
Çocuk saflığına erilmeden...
Allah’a iman edilemez.
A’lâ Sûresi 14: “Kad efleha men tezekkâ.”
Meâli: “Aklını gönlünü tertemiz edenler kurtulacaklar.”
A’râf Sûresi 158: “Ummi ellezî yuminu bi Allah.”
Meâli: “Anasından doğduğu saflıkta olanlar, Allah’a iman ederler.”

İşte kendini bilme yolunda çocuk saflığında olmak gerekir.
Çocuk saflığında olanlar ancak kendini bilme yolunda olacaklardır.

Kendini bilme yolunda ilim ve edeb şarttır.
İlmî yolu bulmak, ancak ilmî yolda olan birinden yardım almakla mümkündür.

İlim; varlığın kendinde olan, varlığın varoluş sisteminde satır satır yazılı olan, ilâhî yazılımın işaretleridir.

Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik o ilmin boyutlarıdır.

Varoluşu anlamak için ilim şarttır.

İlim kişiyi şâhit olmaya, kendini bilmeye götürür.

Şâhit olmak, varlığın özünde olan işaretlerle mümkündür.

Ezanda günde 20 defa okunan “Eşhedü” şâhit olmaya işaret eder.

İsrâ Sûresi 36: “Ve lâ takfu mâ leyse leke bihî ilm.”

Meâli: “Bir ilim ifade etmeyen şeylerin ardına düşmeyin.”

Varlığın, Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik ve Matematiksel boyutu varoluşu anlamamanın ilimsel boyutudur.

İlim ifade etmeyen şeyler, hurâfeler boyutudur, aslı olmayan şeyler boyutudur.

İlim muhakkak ki ispata götürür.

Onun için Kur’ân, ilim üzere olmayı tavsiye eder.

Hacc Sûresi 8: “Ve minen nâsi men yucâdilu fîllâhi bi gayri ilmin ve lâ huden ve lâ kitâbin munîr.”

Meâli: “İnsanlardan, Allah hakkında bir ilim olmadan ve doğru yolu bulmadan ve her varlığın aydınlatıcı bir kitap olduğunu anlamadan mücadele eden bazı kimseler vardır.”

Hacc Sûresi 9: “Sâniye itfihî li yudille an sebîlillâh lehu fid dunyâ hızyun ve nuzûkuhu yevmel kıyâmeti azâbel harîk.”

Meâli: “Onlar Allah yolundan kendi cehaletlerine saptırırlar, kibirlenip ikiliğe düşürürler. O hâlde olana yaşamlarında kaybetme vardır ve ölünceye kadar cehaletin o yakıcı sıkıntılı hâllerinde kalmak vardır.”

İşte Kur’ân’da çok güzel belirtildiği gibi, “İlim olmadan, Allah hakkında konuşan kimseler, şeytani hallere kapılır giderler.”

İlim olmadan hakikat bulunmaz.

İlim olmadan şâhitlik olmaz.

Şâhit olmadan eminlik yâni müminlik yâni iman gelişmez.
Bilgi, ilim demek değildir.

İlim varlığın özünde olan, varoluşun yazılımı olan varlığın gerçekleridir.

Bilgi ise, bir konu ile ilgili, ama kitaplardan ama dillerden akan sözlerdir.

Bilgiler, ama kitaplardan, ama dillerden sunulur.

Aslı var mıdır yok mudur bilmek gereklidir, düşünülmesi gereklidir.

Allah hakkında bilgiler sunanlar, kendi inançlarını doğru kabul ederek, kendi inançlarına çekmek isterler.

Emirler yasaklar sunarlar.

İnanç boyutunda sadece aktarılan bilgilere inanmak vardır.

İlimde ise şâhit olmak vardır.

Varlığın özünden varoluşa ait bir ilim akar.

Kendini bilme yolunda kişi mutlak olarak, ilimle tanışmalıdır.

Varlığın geldiği yer olan rahîmiyete erişmelidir.

Ağacın geldiği yer tohumdur.

Tohumda ağaç gizlidir.

Tohumdan ağacın açığa çıkışı ilmi tecelliler ileidir.

Kişi gönlünü ilimle beslemelidir.

İlim kişiyi şâhitliğe götürür.

İlim kişiyi delillerle, işaretlerle ispata götürür.

Yâni âyet denilen varlıktaki varlığın varoluş izlerine götürür.

İlim olmadan duyuma dayalı sözleri aktaranlar, kendileri ilim ile tanışmayan kimselerdir.

Toplumda hurafeleri anlatanlar, ilme dayalı olmayan şeyleri anlatanlar, o toplumu yozlaştıracaktır, o toplumu şeytanlaştıracaktır.

Kendini bilme yolunda ilim şarttır.

İlim emin olmaya, yâni imana kapı açacaktır.

Varlığın varoluşunun hakikatlerine ulaşmak ancak ve ancak ilimle mümkündür.

Tekasür Sûresi 5: “İlmel yakîn.”

İlmel yakîn bilmek, kesin delillerle bilmektir.

Tüm kâinat kitâbı, Allah’ın ilminin yazılı olduğu sayfalaradır.

Hakikatler kâinat kitâbında satır satır yazılıdır.

Her varlık ilmin sonsuz sayfalarıdır.

Varoluşu ve var edeni anlamak, ancak ve ancak varlık kitâbındaki ilmi okumakla, anlamakla mümkündür.

İlim Allah’ın âlim sıfatının tecellileridir ve tüm varlık bu ilimle açığa çıkar, varlık sayfalarında hep o ilim yazılıdır.

İlim, Allah’ın subûti sıfatlarındandır.

Ve ilim Allah’a aittir.

İlim asla kişiye ait olamaz.

Kişi, varlıktaki hiçbir yazılımı yapamaz.

Bir atomun bile ilimsel yazılımını asla yapamaz.

Kişi yaratıcı değildir, yaratılandır.

İlim, varoluşun yazılımının sistematiğidir.

Hakikatler, kâinat kitâbındaki ilimlerdir.

İlim; Allah’ın varlıktaki âlim sıfatının tecellisidir.

Her bir varlık ilim kitâbının sayfalarıdır.

Varlık sayfalarında sonsuz ilim yazılıdır.

Varlığın hakikatini anlamak için ilim üzere olmak gerekir.

İlim kişiyi şâhitliğe götürür.

İlim üzere okumak, temiz akılla mümkündür.

Aslı olmayan bilgiler akıldan atılmadan, temiz akıl açığa çıkmaz.

Mûsâ’nın Tûr dağında bıraktığı âsâ, aslı olmayan, ispatı olmayan, ayrımcılık getiren bilgilerdi.

Mûsâ’nın Tûr dağında aldığı âsâ, Tevhîd şuuruna götüren, ilimle tanıstıran ilâhî bilgilerdi.

İnsan vücûdu, bir ilim şehridir.
İnsan vücûdu “ikrâ” âyetinin işaret ettiği yerdir.
İnsan, kendi vücûdunda tüm hakikatlere ulaşabilir.
Kendini okuyan kişi, varoluşun hakikatine ulaşabilir.
Bilgi inanca götürür.
İlim imana götürür.
İlim, hakikatin varlıktaki işaretleridir.
İlim üzere olan, muhakkak ki aradığı tüm soruların cevabını zamanla bulabilir.
İlim üzere olmayan kişi, bâtil alana bulaşır.
Bilgiler bizi; ilimle tanıştıırıyorsa, yâni varlıktaki delillere, şâhitliğe götürüyorsa, o bilgiler ilâhî bilgilerdir.
Bilgiler bizi; akıl etmeye, düşünmeye, anlamaya, analiz etmeye ve sonuçta yaratılışı okumaya götürüyorsa, o bilgiler ilâhî bilgilerdir.
Bilgiler bizi; Allah hakikatine götürüyorsa, o bilgiler ilâhî bilgilerdir.
İlâhî bilgiler, ilimden gelen bilgilerdir.
İlim bizi, şâhitliğe götürür.
Şâhitlik, emin olmaya götürür.
Emin olmak, müminlik demektir.
Mümin olan, İnsanlık makamına gelir.
İnsanlık makamına gelen, İslâm olur.
İslâm olanın yaşantısına, Müslümanlık denir.
İşte, ilimsiz ne insan olunur, ne de Müslüman olunur.
İnsan ilimsiz kendini bilemez.
İnsan edindiği bilgilere dikkat etmelidir.
Bilgi ise sözlerde ve kitaplarda vardır.
Bilgi vardır, ilimle tanıştırır.
Bilgi vardır, zulümle tanıştırır.
İlimle tanıştıran bilgiye “Tebliğ” denilir.

Tebliğ ancak Mürşid-i Kâmillerden edinilir.

Edinilen tebliğ ile varlığın özüne dönülür.

Ve orada ilmi bir yolculukla, varoşlun hakikatlerine adım adım erişilir.

İlm-i Ledün'ün nice sırları makam makam açığa çıkar.

Kur'ân'da "sakın ilimden ayrılmayın" diye bildirilir.

İsrâ Sûresi 36: "Ve lâ takfu mâ leyse leke bihî ilm."

Meâli: "İlim ifade etmeyen şeylerin ardına düşmeyin."

Hazreti Muhammed'in mesajı olan ezanda, günde 20 defa okunan "Eşhedü" kelimesi, ilimle buluşmaya, ilimle hareket etmeye işaret eder.

Şâhit olmak için ilim şarttır.

İlim hakikate ulaştırır.

Allah, Âlim isminin tecellisi olan ilim ile her varlıktan mürşitlik yapar.

Allah her varlıktan, Âlim isminin tecellisi olan ilim ile irşat eder.

Kişi kendine anlatılan şeylere hemen inanmamalıdır.

Duyduklarını düşünmeli, ilme dayalı olup olmadığını araştırmalıdır.

Bilmelidir ki aslı olmayan şeyler, kendini ayrımcılığa, kibre, cehalete sürükleyecektir.

Bilmelidir ki ayrımcılık algısı veren her söz, kendini zalimleştirecektir.

Bilmelidir ki Tevhîd'e yönlendirmeyen her açıklama, kendini şirke düşürecektir.

Bunun için tüm kâmil kimseler ilimden ayrılmamayı öğütlemişlerdir.

Hep ilimle hareket etmeyi anlatmışlardır.

İlim, varlığın varoluş sıfatlarından biridir.

İlim, Allah'ın sıfatlarından biridir.

İlimsiz her şey kişiyi; ikiliğe düşürür, bilmişliğe sürükler, kibre düşürür.

İlim, yol göstericidir, rahmettir, rehberdir, mürşittir.

İlimle tanışmak istiyorsak, yönümüzü kendi beden kitâbımıza ve varlık kitâbına döndürmeliyiz.

Kendini bilme yolu ilimle açılır.

İlimle yol alan mutlaka hakikate erişecektir.

Müminlik makamına ermek, ilmin gösterdiği yolla mümkündür.

Allah hakikatini öğrenme yolu ilimdir.

İnsan, düşünmekten, araştırmaktan, gözlemlemekten, incelemekten asla ayrılmamalıdır.

İlim, hakikate erdirecektir

İlim, insan edecektir.

İlim, Âdem sırrına kapı açacaktır.

Aslı olmayan şeyler, yâni hurafeler kişiyi tefekkürden uzaklaştıracaktır.

Aslı olmayan şeyler kişiyi, her gün aynı yerde tutacaktır, her gün aynı şeyi yaptıracaktır, taklitte bırakacaktır.

Hurafe yerinde saydırır.

İlim geliştirir.

İlim kişiyi varlığın varoluşunun sırlarına götürür.

Kitaplarda yazılanlar ilim değildir.

İlim, varlığın sayfalarında yazılı olanlardır.

İlim, Allah'ın varlıktaki Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji boyutlarının tecellisidir.

İlim tüm sorularının cevabına ulaştırır.

İlimle tanışmayan kişinin müşkülliği yok olmaz, hakikatlere ulaşması olmaz.

Tevbe Sûresi 120: "İşte bundan dolayı onların ilimle tanışmaları olmadı ve müşkülliği yok olmadı."

Allah'a ait olan ilimle, Allah bilinecektir.

Kehf Sûresi 65: “Ve Bize ait olan ilimle, o Bizi bilenlerdendi.”
Allah hakkında konuşabilmek için, Allah’a ait olan ilme tâbi olmak gerekir.

Varlık kitâbındaki ilimle buluşman gerekir.

Bil ki Allah hakikatine ermenin sırrı ilimdir, “Eşhedü” sırrıdır.

İlimsiz hareket etmek, kişiyi zalimleştirir.

İlimsiz hareket etmek, Allah hakikatine erdirmez.

En’âm Sûresi 144: “Fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben li yudillen nâse bi gayri ilm innallâhe lâ yehdîl kavmez zâlimîn.”

Meâli: “Bir ilim olmaksızın hareket eden, insanları hakikatlerden saptırandan daha zalim olan kimdir? Muhakkak ki zalim kimseler Allah’a yol bulamazlar.”

İnsan, aslı olmayan bilgilerle oyalanmamalıdır.

Bâtıl sözlere kanmamalıdır.

İspatı olmayan şeylere ihtiyatla yaklaşmalıdır.

Zulme kapı açacak her bilgiden uzak durmalıdır.

İkilik ifade eden, senlik benlik kavgasına düşüren her bilgiyi reddetmelidir.

Bakara Sûresi 145: “Elbette sen; sana sunulan ilimden sonra eğer onların hevâlarına uyarsan, muhakkak ki sen o zaman elbette zalimlerden olursun.”

Bakara Sûresi 182: “Böylece ilimde ileri gelenlerin gösterdiği, öğrettiği gibi bilip görenlerden olsun ve işleyişin sahibini bilip huzur bulanlardan olsun.”

Mâide Sûresi 4: “Bundan sonra bir ilim ile beslendiğiniz o hakikatlere sahip çıkın ve her varlıkta olan Allah’ın işaretlerini anlayın ve fenalardan sakının, Allah’a ortak koşmayın.”

A’râf Sûresi 52: “Doğrusu onlara, tüm varlığı bir kitap olarak sunduk. İnanan kimselerden olmaları için, yol gösterici ve rahmet olan, içinde ilim barındıran hakikatleri, onda ayrıntılı bir şekilde açıkladık.”

Hûd Sûresi 46: “Artık bir ilim taşımayan şeyi Bende arama. Cahillerden olmamanız için her varlıktan her an hakikatleri bildiriyorum. “

Hûd Sûresi 47: “Nûh dedi ki: Rabbim! Bir ilim taşımayan şeyi istemekten sana sığınırım.”

İsrâ Sûresi 36: “Ve lâ takfu mâ leyse leke bihî ilm innes sema vel basara vel fuâde kullu ulâike kâne anhu mesûlâ.”

Meâli: “Bir ilim ifade etmeyen şeylerin ardına düşmeyin. Muhakkak ki işitmeniz ve görmeniz ve idrakinizle, işte bunların hepsiyle o konuda sorumlu olursunuz. “

İşte Kur’ân’da muhteşem bir şekilde ifade edildiği gibi, kişi edindiği bilgiye dikkat etmelidir.

Kişinin edindiği bilgi;

Bölücülüğe, ayrımcılığa, ikiliğe götürüyorsa...

Fırkalara, gruplara bölüyorsa...

İnsanları, bizden-bizden değil diye ayırıyorsa...

Bilmelidir ki bu bilgiler kendini zalimleştirecektir.

İlimle hareket etmemek; hevâya kapılmaktır, zalimleşmektir.

Rûm Sûresi 29: “Ancak zalimler bir ilim olmadan hevâlarına tâbi olurlar.”

İşte kendini bilme yolunda Allah’ın ilmi, kişiye kendini bildirecektir.

Onu asliyetine eriştirecektir.

Tevhîd hakikatine eriştirecektir.

Allah’ın ilminden zerre kadar, gurur, kibir benlik, kıskançlık, hasetlik gelmeyecektir.

Câsiye Sûresi 17: “Onların aralarında ortaya çıkan; kıskançlık, zulüm gibi şeyler sunulan ilimde yoktu.”

İlim kişiyi, hasetlikten, fesatlıktan, kıskançlıktan, benlikten kurtaracaktır.

İlim olmadan edeb bulunmaz.

Edeb bulunmadan Salih insan olunmaz.

İlim, müminliğe eriştirecektir.

Fetih Sûresi 5: “Müminler ve müminlik yolunda olanlar huzur içindedirler ve makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o ilim üzere hareket ederler.”

Hicr Sûresi 22: “Birliği anlamamızı sağlayacak latif duygular verdik. Ulvî Âlem’den o ilmi size sunduk. Böylece sizler o ilimle gelişirsiniz ve siz o değerlerin sahibi değilsiniz.”

İlim, Hakk’la Hakk edecektir.

Kişiyi dâim secdeye eriştirecektir.

Kişi, Allah’a ait olan ilmi asla kendine nisbet etmemelidir.

Ben bilirim dememelidir.

Allah’ın ilmi bana verildi dememelidir.

İlim herkese açıktır.

Varlık kitâbı her zaman apaçıktır.

Yeter ki kişi aklındaki ve gönlündeki engelleri kaldırsın.

Kendini seçilmiş görmesin, yüce görmesin.

Kasas Sûresi 78: “Kârûn: O’nun katındaki ilim sadece bana verildi, dedi. Bu halde olan Allah’ı bilebilir mi?”

Kibirden kurtulmanın yolu, ilimdir, edebdir.

Hakikat ile bâtilı fark etmenin tek yolu ilimdir, irfândır.

Tevhîd’in sırrı ilimdir.

Evet, ilim kendini bilmektir, Allah hakikatine ârif olmaktır.

Yûnus Emre ne güzel söylemiş.

“İlim ilim bilmektir

İlim kendini bilmektir.”

İlimle tanışmanın yolu, edeptir, tevâzûdur, “ben bilmem” demektir.

İlim kişiyi, insan makamına, rahmet makamına ulaştırır.

Müslüman olmanın yolu ilimdir, şehadettir.

Müslüman çevresine rahmeti hissettirir, şefkati hissettirir.

Müslüman çevresine güveni hissettirir, huzuru hissettirir.

İnsan, din adına konuşana dikkat etmelidir.

Anlatılanlara hemen inanmamalıdır.

Duyduklarını araştırmalıdır.

İnsan kendini bilmelidir.

Kendini bilen Allah'ı bilecektir.

Allah'ı bilen insan-ı kâmil makamıyla müşerref olacaktır.

İNSAN-I KÂMİL

Kâmil kimse, Âdem makamına erişmiş kimsedir.
Âdem hakikatine erişmiş kişidir.
Her varlığın özünün Hakk'tan gayrı olmadığını bilen kimsedir.
Kâmil kişi, insan makâmına erişmiş kişidir.
Kâmil kişi, baktığı her yerde varlığın ardında varlığın sahibini görür.
Varoluşun ve var edenin hakikatine ulaşmış kişidir.
Allah hakikatine erişmiş kişidir.
Rahîm ve Rahmân boyutlarına ulaşmış kişidir.
“İlmel Yakîn, Aynel Yakîn, Hakkâl Yakîn” boyutlarına ulaşmış kişidir.
O kimse, asla kendisini makâm sahibi görmez.
Tüm makâmların sahibinin Allah olduğunu bilir.
Cümle varlığa bir gözle bakar.
Birden çıkan birleri seyrederek.
Her bir birin üzerinde yüklü olan işaretleri bilir.
Akışın nereden geldiğini nereye gittiğini sezer.
Çiftçinin tohumdan ne çıkacağını, ne zaman çıkacağını ve nasıl şekillenip nasıl meyve vereceğini bildiği gibi, Kâmil kişi de varlığın akışını ve olayları görür.
İlim üzere, irfân üzere hareket eder.
Asla sûret görmez, nûrun akışının seyrindedir.
İşaretleri okuyabilir.
Varlığın rabitasını gören kimsedir.

Her an Hakk'a rabita içinde yaşayan kimsedir.
Yaratılışın boyutlarına ulaşır, okumayı oradan yapar.
Her bir boyutun açığa çıktığı ana kaynağa erebilir.
Her bir boyuttan akan akışı seyredebilir.
Varlığın sırlarını görür, akışını görür, nihâyetini görür.
Üflenen rûh'un ne olduğunun keyfiyetindedir.
Halk'a Hakk nazarıyla bakar.
Deryanın ve dalgaların seyrindedir.
Hakk deryadır, Halk deryanın dalgasıdır, bu şuurdan hiç ayrılmaz.

Tevhîd şuuruyla hareket eder.
Evvelden âhire akışı seyreder.
Evvelden âhire olan akışın ne olacağını bilir.
Âhirden evvele dönüşü seyreder.
Âhirden evvele yeni bir oluşumun ne olacağını bilir.
Bâtından zâhire olan akışı ve ne çıkacağını bilir.
Zâhirden bâtına dönüşü ve yeni oluşan yazılımı görür.
Tohumdan tohuma olan akışı seyreder.
Yeni bir tohum oluştuğunda, önceki tohumda olan yazılıma yeni yazılımlar eklendiğini görür.

Kaderin vehbiyet cihetini de kesbiyet cihetini de bilir.
Toplumun yaşamıyla, halleriyle, davranışlarıyla ilgili zulme ait silmeler, rahmete ait yazılımlar yapma gücüne sahiptir.
Baktığı her kişinin, yaşam boyutunda nerede takılıp kaldığını görür, neye esir olduğunu görür.

Kişilerin engellerini kaldırma gücüne, yetkisine sahiptir.
Işığın yolculuğunda yolculuk eder.
Işıktan açığa çıkanlarla yolculuk eder.
Kâmil kişinin özellikleri:
Yanına gittiğinizde derin bir maneviyat hissettirirler.
Onlarla oturduğunuzda gönlünüzde dünya kaygısı kalmaz.

Onlarla oturduğunuzda, varoluşu ve var edeni düşünmeye sevk ederler.

Gönüllere ilâhî aşk ekerler.

Sizi asla karamsarlığa sürüklemesler.

Korkutmazlar, ümit verirler.

Ayrı bir huzur verirler, moral verirler, sizi güçlü hissettirirler.

Güler yüzlüdürler, hizmet ehlidirler.

Çevresine hizmet ederler.

Onların sevindirici özelliği vardır.

Merhamet duyguları çok gelişmiştir.

Her varlığa merhamet üzere davranırlar.

Tüm sözleri, eylemleri, tüm düşünceleri sadece merhamet üzeredirler.

“Biz seni âlemlere rahmet olmaktan başka bir şey için göndermedik” âyetine mazhar olmuşlardır.

Rıza-ı İlâhî’yi bilirler o rıza üzere hareket ederler.

Niçin yaratıldıklarını bilirler.

Şefkat doludurlar.

Koruyucu özellikleri vardır.

Dedikodu bilmezler, zerre kadar zarar verme özellikleri yoktur.

Başkaları aleyhinde konuşmazlar, kimseyi kötülemezler.

Konuştukları şey, varlığın varoluşu hakkındadır.

Kimseyi üzmezler, kandırmazlar, kimseyi kullanmazlar.

Kimseye sesini yükseltmezler.

Onları kötüler de, onlar kimseyi kötülemez.

Çıkar için, makam için, şöhret için koşmazlar.

Hizmet için, birliktelik için, huzur için koşarlar.

İlimden fenden ayrılmazlar, çalışkandır, üretkendirler.

Ârif olmayı tavsiye ederler, yâni ilim üzere hareket etmeyi tavsiye ederler.

Kötülükten uzak durmayı, kötülüğe engel olmayı tavsiye ederler ve bunun metodunu öğretirler.

Asla aslı olmayan bilgilerle oyalanmazlar, oyalamazlar.

İnanç ayrımı yapmazlar.

İnsanların inançlarına, ibadetlerine, ibadethanelerine bakmazlar.

Sadece bedenlerin tecelli boyutuna bakarlar.

İnsanların sıkıntılarında yol gösterirler ve bu yol merhamet üzeredir.

Gayretlidirler, çalışkandırlar, üretkendirler.

Cinsiyet üzere bakmazlar, ünsiyet üzere bakarlar.

Kibirleri asla yoktur.

Riyâ bilmezler.

Dünyanın neresinde bir kişi sıkıntı çekse, o sıkıntıyı his-sederler ve onun için koşarlar.

İnsanların sırlarını dinlerler ve onlara yol gösterirler.

Gönüllere kodlamalar yaparlar.

Asla kendi şahsi çıkarları için yaşamazlar, hep başkalarına hizmet için koşarlar.

Geleceği şekillendirirler.

Hakkâ Sûresi 23: “Yakınlığı anlayıp kâmil olmuştur.”

Enbiyâ Sûresi 107: “Seni âlemlere rahmet olmaktan başka bir şey için göndermedik.”

Âl-i İmrân Sûresi 80: “Ve siz varlığın işleyişini anlamayı terk etmeyin, varlıktaki gücü anlayın, hakikatlere sımsıkı sarılın ve hakikatleri bildirin ve kâmil kimseler olun.”

Nahl Sûresi 43: “Kâmil insanlar, bizi bildirmekten başka bir şey için açığa çıkmadı.”

Nûr Sûresi 37: “Hakikatlerin bilgilerini alıp vermede kâmil kişilerin dikkatleri dağılmaz ve onlar Allah’ın zikrinden ayrılmazlar ve her an Hakk’a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve

temizlenme içinde olup kendindekini paylaşırlar. Kâlblerinin dönmesinden her vakit çekinirler ve onlar basiret sahipleridir.”

Kâmil insan şuurlu insandır.

Allah'ın zikrinden asla ayrılmaz.

Her an Allah'a bağlılık içinde yaşar.

Çevresine huzur saçar.

Onlar cennetin nefesidir.

Cehennemın söndürücüsüdür.

Onlar, hayatın kendisini öğretmen bilir.

Hayatın kendisini derslane bilir.

Hayatın kendisi en iyi öğretmendir.

Her olaydan dersler alır.

Başına gelen acılardan-sıkıntılardan dersler alır.

Hata yaptığı zaman düşünür, dersini alır.

Bilir ki hata kişiyi doğruya ileten bir kapıdır.

Hatalar en iyi deneyimlerdir.

Her olay karşısında sabırlı olur.

“Bana buradan ne ders geliyor” der.

Her olay insana iki kapı açar.

Biri sabır kapısıdır.

Diğeri isyan kapısıdır.

İnsan, olaylar karşısında sabır kapısını açarsa, nice dersler, nice hikmetler gelir.

İsyan kapısını açarsa, ders almanın kapısını kapatır.

Ve kişi, nice isyan, öfke, nefret içine düşer.

Kişi mutlaka öfkesini kontrol etmelidir.

Kâmil kimse öfkesini tutandır, yutandır, kontrol edendir.

Kâmil insan bilir ki sabır hikmetlere kapılar açar.

Kâmil kimse, kimseyi aptal, cahil görmez.

O her zaman, bedenlerin yaratılışını, yaşamın sırrını anlamaya çalışır.

Bir göz aptal, cahil olabilir mi?
Burun, dil, ağız, aptal, cahil olabilir mi?
İnsan, her zaman karşısındaki kişinin bedeninin yaratılışına bakmalıdır.

Onu yaratanı orada görmelidir.
Kimsenin hatasını, eksikliğini aramamalıdır.
İnsan her anını ders alacak şekilde geçirmelidir.
Hayatın amacını yakalamalıdır.
Kendi hedefine odaklanmalıdır.
Olumsuz şeylere enerjisini harcamamalıdır.
Tüm enerjisini amacına yönlendirmelidir.
Kökü sağlam olan ağaç meyve verir.
Kökü kuruyan ağaç, asla meyve veremez.
İnsan her zaman, kendini heyecalandıran alanı bilmelidir, oraya yönelmelidir.

Ben başarılı olacağım derdine düşmemelidir.
İlgi alaka duyduğu yere yönelmelidir.
Aşk içinde oraya bağlanmalıdır.
Oranın akışına kendini teslim etmelidir.
Verimlilik belli bir süre sonra kendiliğinden gelecektir.
İnsan her zaman gayret içinde olmalıdır.
Ağaç, meyve vereceğim derdine düşmez.
O toprağa bağlanır.
O güneşten beslenir.
O sudan beslenir.
Meyve sonunda gelir.
İnsan, her zaman ilim ve edep içinde olmalıdır.
Hayat her an insana yeni kapılar açar.
İnsan gönlünün sesini mutlaka duymalıdır.
Kendini yönlendiren bedeninden gelen rahmâni sesi duymalıdır.

Bedenden gelen rahmâni seslenişe gönül vermelidir.
İnsan için doğru olanı, bedeni ona seslenir.
Oradan gelen ses iyi okunmalıdır.
Bedenden ve gönülden gelen sesleniş iyi duyulmalıdır.
Kâmil kimse, kimseyle alay etmez.
O bilir ki herkesin hayat deneyimleri olacaktır.
Herkesin düştüğü durumdan ders alma hakkı vardır.
O kimseyi hor görmez.
O bilir ki bedeninde ve karşısındaki kişinin bedeninde ekber olanı Allah'tır.
Kamil insan her zaman varlığın özüne bakar.
Hakikati görür, kimseye hor bakmaz.
Bedenlerde Ekber olanı görür, kimseye asla hâkir bakmaz.
Her bedende olan Allah'ı görür.
Ona göre hareket eder.
İnsan acılardan ve mutluluklardan dersler çıkarmalıdır.
Acılarda, karamsarlığa, umutsuzluğa düşmemeye dikkat etmelidir.
Sevinçlerde de şımarmamalı, haddini aşmamalıdır.
Bakara Sûresi 102: "Yeteallemûne mâ yadurruhum."
Meâli: "Her türlü sıkıntılardan dersler çıkaranlardan olun."
Kâmil insan öfkesini yutmuş olandır.
Belli bir sakinlik ve sabır içinde hikmetleri bekleyendir.
Âl-i İmrân Sûresi 134: "Vel kâzımînel gayza."
Meâli: "İsyanını, öfkeni her zaman bastır."
Âl-i İmrân Sûresi 200: "Usburi ve sabıru."
Meâli: "Sabrın ne olduğunu anla ve her zaman sabırlı ol."
Kâmil insan sabırlı olandır ve olaylar karşısında olayların çıktığı sebepleri ve nereye akacağını bilendir.

ÂDEM, ESMALAR VE İSİMLENDİRME

Âdem rûhun makamıdır.

Rûh esmaların boyutudur.

Varlık rûhun üflenışıyle açığa çıkar ve şekillenir ve işler.

Allah varlığı, varlığın yaratılışına uygun esmalarla şekillendirir.

Varlığın isimlendirilmesi, rûhun derinliklerinde olan esmalarla bağlantılı olmalıdır.

Her varlık kendi yaratılış fitratına göre esmalarla şekillenir.

Gerek bir varlığın gerek bir çocuğun isimlendirilmesi, onun fitratına, onun baskın esmalarına uygun olmalıdır.

Bunu da ancak Âdem boyutuna erişmiş olan Kâmil insan tespit edebilir.

Ve ismi ona uygun olarak koyar.

Her bir varlığa ve yeni doğan bebeğe konulacak isim çok önemlidir.

Bebeğe konulacak isim onun yaratılış fitratına ve ona uygun mizaca uygun olmalıdır.

Eğer bebeğe ona uygun isim konulmazsa, bedeninden akan esma frekansı ile ona konulan ismin frekansı uyum sağlamaz ve çocuk çoklu kişilik dalgalanmaları yaşayabilir.

Onun için eskiden çocuklara isim konulmaz, onlara “Ad-sız” derlermiş.

Ta ki çocuk gelişip kendine uygun ismin davranışlarını sergilediği zaman ona isim konurmuş ve “adını kazandı” denilirmiş.

İşte Kur’ân’da Bakara Sûresi 31. âyette belirtilen:

“Alleme Âdem el esmâe kulle hâ”

Meâli 1: “Âdem’e ilim verildi, o bütün esmaların boyutudur.”

Meâli 2: “Âdem varlığı bir ilim üzere isimlendirendir.”

Meâli 3: “Âdem’e bütün esmalar öğretildi.”

Âdem boyutu esmaların olduğu yerdir.

Esmâ ile isim arasındaki inceliği çok iyi bilmeliyiz.

İsim, herhangi bir varlığı ifade edebilmemiz, o varlığı aklımıza getirebilmek ve o varlığı hatırlatmak için oluşturulan sözcüklerdir.

Esmâ ise bizzât varlığın kendinde olan, varlığın varoluşu ve işleyiş sisteminin nitelikleridir.

Yâni isim, varlığı hatırlatan sözcüklerdir.

Esmâ ise bizzât varlığın kendisidir.

Yâni “Su” dediğimizde, s ve u harfinden oluşan, suyu hatırlatan sözcük, isimdir.

Suyun kendisi ise esmâ boyutudur.

Esmâ denildiğinde, dillerde söylenen bir lafız değil, varlığın kendinde olan bir oluşum, hareketlilik, bir akış düşünülmelidir.

Esmâ “sema-smy- سَمَا” kökünden gelir.

Sema, semi, ism, esmâ, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Esmâ; “أَسْمَا- Elif ve sema-semi” kelimesinin birleşimiyle yazılır.

Burada “Elif” rûh boyutunu işaret eder.

Sema, varlığın esmâsal boyutuna işaret eder.

Sema-Semi; aynı kökten gelir.

Sema; rûh+nûr boyutunun özel adıdır.

Semi ise işitmek demektir.

Semi; açığa çıkacak olan varlığın, kendi oluşumunu rûh boyutundan işiterek şekillenmesi olabilir mi?

Sema-semi; gökyüzü, ulvî âlem, varlığın geldiği boyut, Tin boyutu, Öz boyutu, işitmek, işittirmek gibi anlamlara gelir.

Esmâ, isim-ism; nam, ad, işaret, varlığı birbirinden ayıran incelikler, özellikler, sıfat boyutunun işaretleri, anlamlarına gelir.

İsm, aynı zamanda günah, suç demektir.

Bu ne demektir?

Bizi günaha düşüren şey, varlığın esmaları kendimize nispet etmemizdir.

Esmâ'yı kendine nisbet etmek, günahdır, hatadır, suçtur.

Yâni Allah'a ait olan nitelikleri, kişinin kendine nispet etmesi doğru değildir.

Esmâlar, varlık açığa çıkmadan, varlığın "Levh-i Mahfûz" boyutunda gizlidir.

Esmâlar, varlığın varoluş sürecinde bir bir açığa çıkar.

Zikir, fiil, sıfat, Zât tecellileri hep esmâların akışında kendini gösterir.

Varlık esmâlarla sarılıdır.

Her varlığın esmâlar boyutu vardır.

Her esmânın kendine mahsus açılımı vardır.

Tohumda ne varsa, açığa o çıkar.

Tohumun kendinde, ağaca ait olan esmâlar boyutu vardır.

Ağaç da esmâlarla sarılıdır.

Tohumdan çıkan filizin kendine göre esmâsı, yaprağın kendine göre esmâsı, dalın kendine göre esmâsı, çiçeğin kendine göre esmâsı ve meyvenin kendine göre esmâsı vardır.

Bebek, bir sperm ve bir yumurtanın birleşimiyle hücre hücre oluşarak bedenleşir

Spermde ve yumurtada olan yazılım, beden olarak tecelli eder.

Beden ise esmâların tecellisi ile şekil bulur.

Levh-i Mâhfuz'da ne yazılı ise o açığa çıkacaktır.

Özde olan yazılım boyutundaki hareketlenmeyle, varlık açığa çıkar, aynı hareketlenmenin devam etmesiyle varlık şekillenir.

Esmâ kelimesi, Kur'ân'da bazı âyetlerde geçer.

A'râf Suresi 180: "Esmâul husnâ."

Meâli: "Ve lillâhil esmâul husnâ-İsimlerdeki tüm güzellikler Allah'ındır."

İsrâ Sûresi 110: "Kulidullâhe evidur rahmân eyyen mâ ted'û fe leahul esmâul husnâ."

Meâli: "De ki: Allah deyin ya da rahmân deyin, ne derse-niz deyin, isimlerdeki tüm güzellikler O'nundur."

Tâ-Hâ Sûresi 8: "Allâhu lâ ilâhe illâ huve, leahul esmâul husnâ."

Meâli: "Allah'tan başka güç yoktur, sadece O'dur, varlık-taki tüm esmalar-güzellikler O'na aittir."

Haşr Sûresi 24: "Huvalâhul hâlikul bâriûl musavviru le-hul esmâul husnâ, yusebbihu lehu mâ fîs semâvâtî vel ard ve huvel azîzul hakîm."

Meâli: "Allah O'dur ki; bir şey yok iken var edendir, çeşitli şekillerde sûretlendirendir, tüm isimlerdeki güzelliklerin sahi-bidir, göklerde ve yerde ne varsa O'nun tecellilerini gösterir ve O, tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır."

Âyette belirtildiği gibi, varlığın şekillenmesi, esmâlar bo-yutunun sırrıdır.

Göklerde ve yerde ne varsa, görünen görünmeyen her şey, esmâlar boyutundan açığa çıkar.

Bir tohumun içindeki yazılım, "Levh-i Mâhfûz" boyutudur.

Levh-i Mâhfûz'da yazılı olanlar, esmâlara dönüşerek, var-lığın şekillenmesine kadar gider.

Varlık, rûhdan duyduğu, oradan aldığı mesajlara göre şe-killenir.

Rûh boyutu dediğimiz o özde, varlık var olmadan önce, o varlığa ait olan her şey vardır.

Âlemdeki tüm varlıklar, bir özden açığa çıkar.

Zamanı gelince her bir varlık, kendine has bir elbise ile açığa çıkar.

Aynen ağacın şekillenmesi gibi, insanın vücûd giymesi gibi.

Varlık şekillenirken, özde olan esmâların akışı ile şekillenir.

Mesela insan gözüne ait olan, tüm nitelikler hücre boyutunda vardır.

Zamanı gelince göz şekillenirken, göze ait olan nitelikler bir bir gözün yapısını oluşturur.

İşte göze ait olan, gözdeki her bir hücrenin isimsel boyutu, yâni esmâsal boyutu, gözün kendisini oluşturur.

Âdem ve esma boyutu iyi anlaşılmalıdır. (Âdem el esmâ-Bakara Sûresi 31)

Esmâ el Husnâ iyi anlaşılmalıdır.

A'râf Suresi 180: "Esmâul husnâ."

"Ve lillâhil esmâul husnâ-Esmalardaki-isimlerdeki tüm güzellikler Allah'ındır.

Varlık, rûh boyutundan gelen üflenîşe göre şekillenir.

İşte o şekillenme, rûh boyutunda olan esmâyâ göre şekil bulur.

Göz göz olarak, kulak kulak olarak, dil dil olarak şekillenir.

Bu şekillenme, Allah'a ait olan işaretleri gösterir.

Yâni Allah'a ait olan esmâların açığa çıkışıdır.

Her varlıkta, hem benzer esmâlar, hem de farklı esmâlar tecellisi vardır.

Her esmânın, ilâhî bir tınısı, ilâhî bir frekansı, ilâhî bir akışı vardır.

Bir esmânın, diğer esmâ ile birleşimiyle, farklı bir frekansı oluşur.

Esmâ bir lafız değildir, esmâyâ verilen isim lafızdır.

Mesela göz dediğimizde, bu söz bir lafızdır.

Ama gözün yapısını oluşturan, tüm incelikler esmâsal boyuttur.

Sperm ve yumurtada var olan göze ait genetik bilgiler, bedendeki gözün oluşumuna kadar geçen süreçte, esmâların tecellisi ile ortaya çıkar ve gözü oluşturur.

İnsan vücûdu, hücre hücre oluşur, bu oluşumun temeli esmâlardır.

Bedenin oluşum safhasında, her hücrenin, her dokunun, her organın oluşumu, esmâların bir bir filizlenmesi ile mümkündür.

Varlığın şekillenmesinde etken olan nitelikleri düşünmeliyiz.

Varlığın oluşması, Allah'ın esmâlarının açılımıdır.

Toplumda esmâlar denildiğinde, hemen akla lafzi isimler gelir.

Lafzi isimler başka şeydir, esmâlar başka şeydir.

Lafzi isimler, dil ile söylenir, esmâlar varlığın özünde bulunur.

Ağaç, taş, kuş, Ahmet, Mehmet, bunlar birer isimdir.

Ama ağacın kendi, taşın kendi, kuşun kendi, insanın vücûdu esmâsal boyuttur.

Esmâ dediğimizde, sözün lafzını değil, varlığın özünde olan, tüm incelikleri düşünmeliyiz.

İşte “Esmâul husnâ” kelimesini, güzel isimler olarak değerlendirmek yerine, varlıktaki tüm incelikler, Allah'a ait olan hasenatlardır, diye değerlendirmek daha uygun düşecektir.

Husna, hasenat kelimesi; “Has” kelime kökünden gelir.

Has; öz demektir, hususi kelimesi de oradan gelir.

Hasenat, özden gelen tüm incelikler, tüm sıfatlar olarak düşünülmelidir.

Tüm varlıkta olan, sıfatlar boyutu ve sıfatlarda olan tüm incelikler “Esmâul husnâ” boyutudur.

Allah'ı idrâk etmek, varlıktaki esmâları okumakla mümkündür.

Esmâlar boyutu, yaratılış sırlarının olduğu yerdir.

Varlığın özünde, esmâlar boyutuna ulaşan, esmânın ne olduğunu anlar.

Yoksa dil ile isimler söylemek, esmâ boyutu değildir.

Esmâların lâfzî yönü vardır, bunu dilimizle söyleriz.

Esmâların, varlığın özünde titreşim boyutu vardır.

Esmâların, varlık oluşmadan önce Levh-i Mahfûz'da yazılmış boyutu vardır.

İşte esmâ hakikatini, varlığın geldiği öz olan, râhimiyet boyutunda aramalıyız.

Varlığın şekil alması, o özde olan esmâların tecellisi ile olur.

Toplumda, esmâlar diyerek bize sunulan, çeşitli isimlerin lafzi boyutunda kalmamalıyız.

Esmâ hakikatini, varlıktaki sonsuz işaretlerde aramalıyız.

Varlığa koyduğumuz isimler varlığın fitratına göre olmalıdır.

Tespit ettiğimiz yeni bir bitki türü olur yeni bir hayvan türü olur, onlara koyacağımız isimler kesinlikle onların fitratında olan baskın esmalara göre olmalıdır.

Yeni doğan bir çocuğa konulacak isim, mutlaka ona uygun olmalıdır.

İşte Âdem makamına gelen kâmil insan bunlara dikkat eder ve bebeğe ona uygun isim verir.

KUR'ÂN'DA ÂDEM ÂYETLERİ

Bu bölümde Kur'ân'da geçen Âdem âyetlerini inceleyelim.
Kur'ân'dan sunulan Âdem'in hakikatlerini incelemeye gayret gösterelim.

Âdem'i binlerce yıl ötede değil, kendimizde bulmaya gayret gösterelim.

Âdem'e olan seslenişin, kendimize olan sesleniş olduğunu duymaya çalışalım.

Bakara Sûresi 31:

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ
أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Ve alleme âdemel esmâe kullehâ summe aradahum alel
melâiketi fe kâle enbiûnî bi esmâi hâulâi in kuntum sadikîn

Ve âlime Âdem	: Âlim, bilgi, bilen, bilim, ilim, fen, öğretti, Âdem,
El esmâ	: İsimler, adlar, namlar, işaretler, işitmeler, dinlemeler,
Kulle hâ	: Onun hepsi, bütün varlık,
Summe arada hum	: Sonra, arz etmek, bildirmek, anlatmak, onlar, etrafındakiler,
Ala el melâiketi	: İçin, göre, hazır, karşı, güç, kuvve, melekler,
Fe kale enbiu ni	: Artık, dedi, haber vermek, bildirmek, bildirdiğim,
Bi esmâe haulai	: İsimleri ile, tecellileri, işitmeleri, bunlar, onlar,

İn kuntum sadıkîn : Eğer, siz iseniz, doğru söyleyen, sadık, içten bağlanan,

Meâli: “Âdem, bir ilim içinde bütün varlığı isimlendirdi. Sonra varlıktaki gücü etrafındakilere anlattı. Sonra da, eğer sizler içtenlikle bağlanmak istiyorsanız, bildirdiğim varlığın isimlerinin hakikatlerini anlayın, dedi.”

Âyette de belirtildiği gibi, Âdem makamına eren Kâmil olur.

Kâmil kişi varlığı, varlığa uygun olan isim ile isimlendirir.

Rûh tüm esmaların kayıtlı olduğu yerdir.

Rûh tüm isimlerin kaynağıdır.

Allah, tüm varlığın tüm özelliklerini ruha yükledi.

Rûhun üflenışı ile başlayan halka çıkış, adım adım esmaların açığa çıkışıdır.

Her bir esma varlığın varoluşunda kendini gösterir.

Ve varlık böylece fitratına uygun şekillenir.

Âdem makamına gelen, varlığa hangi isim layıkça, esmalara göre onu tespit eder, böylece varlığı isimlendirir.

Burada belirtilen budur.

Âdem makamına gelen Kâmil insan olur, Adam olur ve çevresindeki kişilere hakikatleri anlatır, onlara varlığın kendinde olan melekût boyutuna kapılar açar.

Bakara Sûresi 34:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى
وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs
ebâ vestekbere ve kâne minel kâfirîn

Ve iz kulna : Demiştik, bildirdik, hissiyat verdik,

Li el melaiket	: Melek, güç, kuvve, her varlıktaki güç,
Escudu li Âdem	: Secde, teslimiyet, Âdem'e,
Fe secedu	: Böylece, tüm varlığıyla teslim oldu, secde etti,
İlla iblis	: Ancak, libas, surette kalan, dış elbise, dış yüzde kalan,
Eba	: Uymadı, yapmadı, kaçındı,
Ve istekbere	: Kibirlendi, büyüklendi,
Ve kâne min el kâfirîne	: Oldu, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

Meâli: “Âdem’e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığıyla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmak-tan kaçınır ve bir kibirlilik içinde kalır ve hakikatleri görme-mezlikten gelenlerden olur.”

Âdem, ruh, melekler, secde hakikati iç içedir.

Âdem makamına gelen secde hakikatine ermiştir.

Tüm varlık her an Allah’a teslimiyet içindedir.

Bu teslimiyet secde sırrıdır.

Âdem makamı, meleklerin ruha olan secdesinin boyutudur.

Her kim varlığın suretinde kalırsa iblis durumuna düşer.

“Li âdeme fe secedû” Âdem secde boyutudur.

İblis, sûrette kalmanın ve kibrin boyutudur.

“İllâ iblîs ebâ vestekbere-iblis secde etmedi ve kibirlendi.”

İblisin ne olduğu iyi bilinmelidir.

İblisi dışarıda değil, kendi duygularımızda bakış açımızda aramalıyız.

Kur’ân’da dokuz yerde iblis için Âdem’e secde etmedi diye geçer.

Buradaki âyetlerde şeytan kelimesi geçmez.

Halk arasında ise şeytan secde etmedi denir.

Hâlbuki âyetlerde iblis diye bildirilir.

İblis, libas, elbise, dış elbise, sûret, varlığın toprak ciheti aynı anlamlara gelir.

İblis; dış elbisede, sûrette kalan demektir.

Yâni varlığa baktığında, varlığın dış yüzünde kalan iç yüzündeki manaya ulaşamayan demektir.

Yâni toprağı görüp aslını göremeyen demektir.

Yâni teni görüp canı göremeyen demektir.

Tüm sûret vücûdlarını tutan Allah'tır.

Eğer insan sûretlerin özünü göremez, eşyanın sûret boyutunda kalırsa, aklını gönlünü sûret boyutu ile meşgul eder.

Aklı ve gönlü sûretler boyutu ile ilgili yargılar içinde kalabilir.

Bu durum sûrette kalmak, iblislik durumu diye tanımlanmıştır.

Amaç iblislikte kalmamak, eşyanın hakikatine ârif olmaktır.

Bizden istenen sûretleri tutan gücü anlamak ve secde sırrına ermektir.

Âdem denilen, üflenlenen rûh sırrıdır.

Kurân'da rûhumuzdan üfledik der.

İşte cümle varlık o ruh ile durur.

Bizler suretleri yâni varlığın dış elbisesini görür içteki rûhu göremezsek, iblis oluruz, yâni dış elbisede, sûrette kalan oluruz.

Kur'ân'da, "Âdem'e secde edin" denilmesinin hikmeti; varlığın geldiği yer olan, ruh hakikatini anlayın ve meleklesin, yâni sûret varlığınızdan geçin ve secde sırrına ulaşın denmesidir.

Varlığın dış yüzünde yâni dış elbisede, yâni sûrette kalan secde sırrına vakıf olamaz.

Burada bize, kim bu varlığın sûretini görür sîretini yâni içindeki rûhu göremezse onda iblis hali oluşur, der.

İblis olan artık yavaş yavaş şeytanlaşır.

Şeytanlık, iblislikten doğar.

Yâni şeytanın doğduğu yer, iblislik halidir.

Kişi varlığın sûret boyutunda kaldığında, kişide yavaş yavaş varlıktan menfaat edinme ve ego hâli gelişir.

Ve artık varlığa; iyi kötü, güzel çirkin, güçlü zayıf, düşük makam yüksek makam, köle kral, zengin fakir, gibi düşünceler içinde bakar.

Ve haktan uzaklaşıldığında ego hali gelişir.

Ego içinde olan kişi de, yavaş yavaş kötü haller sergilemeye başlar.

İşte şeytan; tüm kötü haller içinde, benlik içinde, hasetlik, fesatlık, yıkıcılık içinde olana denir.

Şeytan hep kendi çıkarı içinde, kendi egosu içinde olandır.

Şeytan her hareketi kötülük içinde olandır.

Şeytanlaşan kişi; makam, mevki, şan, şöhret, çıkar, zenginlik, peşinde olur.

Hep dünya menfaati, şahsi çıkar peşindedir.

Şahsi çıkar için yakar, yıkar, parçalar, böler, öldürür, her şeyi yapar...

Kibir içinde olur, o öyle bir kibirdir ki kendi isteğine ulaşmak için:

Yeri gelir tevâzû içinde görünür.

Yeri gelir gözyaşı içinde görünür.

Yeri gelir karamsarlık içinde görünür.

Yeri gelir korkutur.

Yeri gelir insanların inançlarını kullanır.

Ve her zaman Allah adını kullanarak hareket eder.

Yâni o kişi hep sinsilik içindedir, içi başka dışı başkadır.

Hep kendi çıkarları için hareket eder.

İşte kişide önce iblislik hâli oluşur ve daha sonra şeytanlık hâli oluşur.

Kişi; varlığın, libas yâni dış elbisesinde kalıp, o varlığı tutan Hakk'ı göremiyorsa, işte o İblistir...

Ve böylece işte kim;

Varlığın eşya boyutunda kalıp, Hakk'tan uzaklaşıyorsa ve varlığı hep kendi çıkarı, makamı için kullanıyorsa o da şeytandır.

Şeytan olan hep kendi çıkarı için hareket eder.

Bakara Sûresi 35:

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve kulnâ yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete ve kulâ minhâ ragaden haysu şitumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn

Ve kulnâ	: Bildirdik, dedik, sunduk,
Ve yâ âdem	: Ey Âdem,
Uskun	: İskân, sükûn, mesken, yerleşme, oturma, orada bulunmak,
Ente ve zevc ke	: Sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, benzer, cins, tür,
El cennet	: Huzur, bahçe, mutluluk,
Ve kula minhâ	: Beslenme, fayda, yararlanmak, ondan,
Ragaden	: Refah, genişlik, kolaylık, bolluk, bereket, geçim kolaylığı,
Haysu şituma	: Her yerden, istek, arzu, gaye,
Ve lâ takrabâ hâzihi	: Yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine nisbet etme,
El şecerete	: Şecere, soy, aslınız, soyunun geldiği
Fe tekûnâ minez zâlimîn	yer, ağaç,
	: Yoksa zalimlerden olursunuz,

Meâli: “Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur içinde olun. İstedığınız her yerde, size refah getirecek olan o hakikatlerden yararlanın. Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz.”

Burada geçen “lâ takrabâ hâzihiş şecerete” âyeti genelde, şu ağaca yaklaşmayın diye meâl edilir.

Cennete yasak ağaç denilen nedir?

Bu ağaca yaklaşmamak nedir?

Bu konuyu “Cennete Yasak Ağaç” bölümünde incelemiştik.

Ayrıca bu âyette, “kadın ve erkek eş olabilmeli ve huzur içinde yaşayabilmelidir” diye belirtilir.

Eş olabilmek aynı duygu ve düşüncelerde buluşmakla mümkündür.

Kur’ân’ın en önemli öğütlerinden biri de “eşini bul” öğüdüdür.

Eşini bul.

Sana eş olanı bul.

Duygularına, düşüncelerine eşit olanı bul.

İlgi alanına, heyecanlarına eş olanı bul.

Aşkını bul.

Bil ki aşk ve eş birdir.

Aşkını, sevgini bul.

Seni heyecanlandıranı bul.

Bil ki huzur ve mutluluk eş olanlarıdır.

Evlenmek için evlenme.

İkimizin maaşı yeterli olur diye evlenme.

Zengin, varlıklı diye evlenme.

Yakışıklı, güzel, herkesin gözü onda diye sakın evlenme.

Evi var, arabası var, işi var diye evlenme.

Elbette bunların olması da güzel!

Ama önemli olan eşini bulman!

Her duyguyla sana uygun olanı bulman.

Sen onu bulduğunda, eşin de seni bulmuş olur.

Merhametli, şefkatli, sevgi dolu eşini bul.

Eş olabilmek, merhameti, şefkati, sevgiyi arttırır.

Eş sana eş olandır, duyguları ve düşünceleriyle sana benzeyendir.

Rum Sûresi 21: “Huzur bulmanız ve sevgili olmanız ve merhametli olmanız için size eşler verildi.”

Eş senin gönlünde olandır.

Her şeyiyle seni sarıp sarmalayandır.

Seninle eşit olandır.

Duyguları, düşünceleri sana benzeyendir.

İlgileri, alakaları sana benzeyendir.

Ortak duyguların eşit olmasıdır.

Sana aşk olandır.

Sana sevgi olandır.

Sana sıcaklık verendir.

Seni mutlu, huzurlu edendir.

Bak Kur’ân ne güzel uyarmış.

Eşini bul ve onunla huzurlu, mutlu ol.

A'râf Sûresi 189: “Ceale minhâ zevcehâ li yeskune ileyhâ.”

Ve ceale min hâ : Kıldı, yaptı, düzenledi, ondan,

Zevce hâ : Eş, çeşit, tür, aynı yolda olan, benzer,

Li yeskune ileyhâ : Beklemek, durmak, sükûn bulması, huzur,
onunla,

Meâli: “Allah size eşler verdi, onunla mutlu ve huzurlu olmanız için.”

Kur’ân’da ne güzel belirtilmiş.

Eşini bulursan, mutlu huzurlu olursun.

Onunla heyecan bulursun, onunla eş olursun.

Evlilik mutluluk, huzur içindir.

Mutlu olanlar, daha azimli çalışırlar.

Huzurlu olanlar, ailesi için koşarlar.

Eşim, evlatlarım duygusuyla üretken olurlar.

Türkler kapının eşiğine de eş demişlerdir.

Neden?

Çünkü kapı da, eşiği de aynı ağaçtan yapılıyor.

O eşikten ancak eş olanlar geçer.

Ne güzel değil mi?

Kur'ân ne güzel bildiriyor; "Allah size eşler verdi sen de eşini bul."

Nahl Sûresi 72: "Vallâhu ceale lekum min enfusikum ezvâcen ve ceale lekum min ezvâcikum benîne ve hafedetên ve rezakakum minet tayyibât."

Ve Allah ceale lekum	: Allah, kıldı, yaptı, sundu, size,
Min enfusi-kum	: Kendiniz, nefis, siz,
Ezvâcen	: Aynı yolda olan, eş, tür, cins,
Ve ceale lekum	: Kıldı, yaptı, sundu, kıldı, size,
Min ezvâc kum	: Eş, tür, cins, aynı yolda olan, siz,
Benine ve hafedetên	: Evlatlar ve torunlar,
Ve rezak kum	: Rızık, faydalanma,
Mine el tayyibât	: Siz, temiz olan, iyi olan,

Meâli: "Allah size eşler verdi, eşinizi bulmanız, evlatlar ve torunlarınızın olması ve onları güzel bir şekilde rızıklandırmanız ve güzel bir hâlde yetiştirmeniz için."

Âyette ne güzel belirtilmiş.

Eğer eşini bulursan, ondan olacak evlatlar ve torunlar, en güzel bir şekilde büyürler.

Onlar ilim dolu, irfan dolu, edep dolu büyürler.

Onlar da gün gelir eşlerini bulma gayretine düşerler.

Çünkü anne baba onlara en güzel örnek olmuştur.

Anne babanın birine aşk ile bağlılığı çocuklara en güzel örnektir.

Onun için eşini bul.

Eşini ara ve ona sarıl.

Seninle her yönden sana eş olanlar, senin eşin olurlar.

Eşini bul ve ona sarıl.

Duygularına eş olan birini bul.

Aynı duygularda, aynı düşüncelerde olan birini bul.

İlgini, alakanı aynı şeylere olsun.

Aşka bağlı olarak eşini bul.

Eşini bul, aşkla bak ve aşkla sarıl, aşkla davran.

Bil ki güzellik gönülde olan duygudur.

Şefkatli, merhametli, paylaşmayı seven, yardım etmeyi seven biri ol.

Eşini bul ve ona sarıl ve ona vefâlı ol.

Eş olanlar birbirini tamamlar.

Eş olanlar aşta bir olanlardır.

Eş olanlar birbirlerine aşkla, sadâkatla bağlıdırlar.

Eşini bulduysan, onu kırma, onu azarlama.

Zaten eş olabildiysen, onu kırmazsın, onu üzmezsin.

Onun her şeyine koş.

Onu güler yüzle karşıla.

Onun istemediği bir şeyi yapma.

Onu bir şeye zorlama.

Onu tehlikelere karşı uyar.

İyi niyetli olmayan kimselere karşı uyar.

Eş hakları vardır, bunları bil ve asla o hakları zedeleme.

Her türlü sıkıntıda eşinin yanında ol.

Ona moral ver, ona güç ver.

Saygını, sevgini, ilgini, alakanı asla eksik etme.

Eş olanlar huzurludurlar, sevgi doludurlar.

Eş kelimesi eşit kelimesi birbirine bağlıdır.

Her varlığın Allah'ın indinde eşit olduğunu unutma.

Su damlaları gibi her varlık Allah'ın deryasında eşittir.

İşte eş olma duygusu da bu eşitliğin yansımasıdır.

Eş olamayanlar, eşitlik duygusuna erişemeyenler hiçbir zaman ilâhi huzura erişemezler.

Onlar dünyalık şeylerde huzur ararlar, o da huzur değildir.

Eşini bul ve ona sıkı sıkı sarıl.

Eşini bul, huzurlu ol ve mutlu ol.

Rum Sûresi 21: “Ve min âyâtihî en halaka lekum min enfusikum ezvâcen li teskunû ileyhâ ve ceale beynekum meveddeten ve rahmeh.”

Meâli: “Birbirinizden huzur bulmanız ve aranızda sevgili olmanız ve merhametli olmanız için kendi türünüzden eşler yaratması da O'nun âyetlerindendir.”

Gel kardeşim!

Kur'ân'ı duyalım.

Eşimizi bulalım.

Aynı duygu düşüncelerde olan, mizaçlarımız aynı olan, gayretlerimiz, amaçlarımız aynı olan kimseleri eş edinelim.

Her şeyimizle uyum sağlayacağımız eşlerimiz mutluluğumuz olacaktır, unutmayalım.

Kur'ân'dan sunulan bu muhteşem öğütlerin kıymetini bilelim.

Âyette belirtildiği gibi eş olabilmek huzuru getirecektir; “Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur içinde olun. İstedığınız her yerde, size refah getirecek olan o hakikatlerden yararlanın.”

Eşler birbirine huzur verendir.

Karı koca olup eş olamayanlar mutlu olamazlar.

Karı koca olup eş olanlar, aynı duygularda, aynı heyecanda buluştuklarından dolayı huzur içinde olurlar.

Ayrıca hakikat yolunda birbirine eş olanlar, birbirlerinin idraklerini arttıırırlar.

Bakara Sûresi 36:

فَازَلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا
اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ
وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ

Fe ezellehumâş şeytânü anhâ fe ahrecephumâ mimmâ kânâ
fîh ve kulnâhbitû badukum li badin aduvv ve lekum fîl ardı
mustekarrun ve metâun ilâ hîn

Fe ezelle huma	: Fakat, geçmiş, geldiği yeri, özleri, ezeli, onlar,
El şeytan	: Şeytani haller, kötülük, benlik halleri,
An hâ	: Ondan, oradan,
Fe ahrece humâ	: Artık, ihraç, dışarı, çıkardı, onlar, ikilik,
Mimmâ kâne fihi	: Şeyden, oldu, içinde,
Kulna ihbutu	: Dedi, inin, ileri gitme,
Badukum li badın	: Sizin bir kısmınız, bir kısmınıza,
aduv	birbirinize, düşman,
Ve lekum fi el ard	: Sizin için, yeryüzü,
Mustekar	: Kalma, kararlı olmak, yerleşme yeri, barınma,
Ve metâun ila hîn	: Meta, geçinme, yarar, fayda, bir zamana kadar,

Meâli: “Fakat onlar; şeytani hallerine uydular, geldikleri yer olan özlerini unuttular, böylece onlar bulundukları makamdan dışarı çıktılar. Bildirdik: Siz ileri giderek birbirinizin

düşmanı oldunuz. Yeryüzü sizler için bir barınma yeridir ve bir zamana kadar faydalanma vardır.”

Kişinin içindeki şeytani duygular, kişinin Allah’tan geldiğini unutturur.

Kişi geldiği özü unutmamalıdır.

Hepimizin özü Allah’tır.

Her varlık Allah’tan gelir, Allah’a döner.

Kişi, karşısındaki kişinin bedeninde Allah’ın olduğunu unuttursa, senlik benlik kavgasına düşer.

Âyette belirtildiği gibi Allah her insanın kendindedir.

Kâf Sûresi 16: “Ve nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd.”

Meâli: “Ve Biz ona şahdamarından daha yakınız.”

İnsan, kendine vücûduna dönmeli, o vücûdun nasıl oluştuğunu, nasıl bir kaynaktan geldiğini düşünmelidir.

İnsan kendi vücûdunu var etmedi ve kendi vücûdunda her an olan işleyişin sahibi de değildir.

İnsanın kendi vücûdu canlı bir kitaptır.

A’dan Z’ye Allah hakkında aradığı tüm soruların cevabı, kişinin kendi vücûdundadır.

İnsan Allah’ı göklerde bir yerde aramamalı, kendinde bulmalıdır.

Allah’ın tüm hakikatlerini kendi vücûd kitâbında bulmalıdır.

İnsan kendi vücûd kitâbını okumalıdır.

O kitâbı anlamaya çalışmalıdır.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsiyel yevme aleyke hasîbâ.”

Meâli: “Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitâbın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.”

İnsan, kendi aklına yüklenen, kendi dışında bir Allah inancını terk etmelidir.

Kendi dışında bir Allah'a inanmayı değil, ona şah damarından yakın olan Allah'a iman etmeyi başarabilmelidir.

Bunu başarmanın yolu, kendi vücûdunda ve cümle varlığın vücûdunda her an işleyen, ilâhi kudreti hissedebilmeli ve O'nun tecellilerine şâhit olmalıdır.

Bakara Sûresi 67: "Allah, sizin vücûd varlığınızda her an işleyendir, eski cehalet hallerinizdeki o tapınmalarınızı yok edin."

İnsan, göklerde bir yerlerde olduğuna inandığı Allah'ın cını terk etmeli, zannıyla oluşturduğu bir ilâha tapınmayı bırakmalı, bâtil bilgilerden, hurafelerden uzaklaşmalı, aklını ve gönlünü temizleyip, kendi vücûduna dönmelidir.

Allah bize şah damarımızdan yakın ise; O, bizim ten boyutumuzu ve can boyutumuzu kuşatmıştır.

İnsan, O'ndan gelen O'nun kendisidir.

İnsan, O'nu gösteren, O'nun zâhire çıkmış boyutudur.

İnsan, geldiği kaynağı gösteren, kaynağın kendisidir.

Nasıl ki yer altından çıkan su, yer altındaki kaynağın kendisi ise, insan da Allah kaynağından gelen O'nun kendisidir.

Tohumda ne varsa, zamanı geldikçe o açığa çıkacaktır.

Tohum ağacın evvel boyutudur.

Ağaç tohumun zâhir boyutudur.

Ağacın ve tohumun, görünen yüzünün görünmeyen yüzü bâtın boyutudur.

Ağacın yeni oluşan tohumda gizlenmesi, âhir boyutudur.

Evveliyle, âhiriyle, zâhiriyle, bâtınıyla O, O'dur.

Hadîd Sûresi 3: "Hu el evvel ve el âhir ve el zâhir ve el bâtın."

Meâli: "O evveli olmayandır, O sonu olmayandır, O zâhir olandır, O bâtın olandır"

Görünen görünmeyen tüm âlem, Allah'ın kendini zâhire çıkarmış boyutudur.

Bu zâhire çıkış, an be an devam etmektedir.

Sadece zâhire çıkmış boyuta Allah denemez.

Allah'tan ayrı da denemez.

Sadece, Allah'ın zâhire çıkmış boyutu denir.

Evveliyile, âhiriyle, zâhiriyle, bâtınıyla tüm boyutlara Allah denir.

Allah'ı göklerde bir yerde değil, öncelikle kendi vücûdumuzda ve varlığın kendinde aramalıyız.

Onun için, Hazreti Mûsâ "Allah benimle benim vücûdumdan konuştu" tebliğiyle, şah damarından yakın olan Allah'ı işaret etmiştir.

Hazreti İsâ "Ben O'yum" tebliğiyle bu hakikate işaret etmiştir.

Hazreti Muhammed "Allah size şah damarınızdan yakındır" tebliğiyle, Allah'ı kendimizde aramalıyız hakikatine işaret etmiştir.

İnsan, Allah'ı görmek isterse, yâni ona şâhit olmak isterse, dönüp kendi vücûdundaki işleyişe, niteliklere, vücûdunu tutan ilâhi kudrete bakmalıdır.

Görünen tüm âlem, O'nun kendinden açığa çıkmıştır.

Görünen tüm âlem, O'nun kendi görüntüsüdür.

Hadid Sûresi 3. âyet bunu çok güzel bildirir. "Hû el zâhir-görünen O'dur"

Allah kendi özünden bu âlemi halk eyledi.

Bu halk eyleyiş an be an devam etmektedir.

O'ndan gelen âlem, O'nun görüntüsü ve her an O'nun kendi işleyişidir.

Bir tohumu düşünelim; tohumun içinde ağaç vardır, ama görünmez.

Tohum yarılıp, filizden ağaca akış başlayınca, tohumun içinde olan zâhire çıkmaya başlar.

İşte görünen ağaç, tohumun özünden başka bir şey değildir.

Her varlık da, Allah'ın kendinden açığa çıkar.

Varlığın ana kaynağı Allah'ın kendisidir.

Varlığın görünen ve görünmeyen yüzü Allah'ın kendisidir.

İşte, "Allah size şah damarınızdan yakındır âyeti" O'nu uzaklarda değil, kendimizde aramalıyız mesajdır.

Tenimizle canımızla O, O'dur.

Vücûdumuzda fiiliyle fâil olan O'dur.

Vücûdumuzda sıfatlarıyla mevsûf olan O'dur.

Vücûdumuzu tutan Zât O'dur.

Biz O'yuz.

O, biziz.

İşte insan kendinde ve karşısındaki kişide Allah'ı görebilmelidir.

Ezelinin Allah olduğunu bilmelidir.

Âyette belirtildiği gibi; "fe ezellehumâş şeytânü anhâ fe ah-recehumâ" ezelinesi unutan benlik durumuna düşecektir.

Senlik benlik kavgasıyla birbirine düşman olacaktır.

Allah şuurundan düşecek, şeytanlık durumuna kapılacaktır.

İşte bu gaflete düştüğünü anlamak gerekir.

Ve bu gafletten dönmek gerekir.

Bu gafletten dönmek için öncelikle tövbe etmek gerekir.

Sonra da bedeninin nasıl oluştuğunu tefekkür etmek gerekir.

Bakara Sûresi 37:

فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Fe telekkâ âdemu min rabbihî kelimâtin fe tâbe aleyh in-
nehu huvet tevvâbur rahîm

Fe telekkâ Âdem	: Sonra, telakki etti, anlama, öğrenme, idrak etti, Âdem
Min rabb hi	: Rabbinin, kendini vücûdlandırıran,
Kelimat	: Kelime, tecelli, hakikatler,
Fe tâbe aleyhi	: Böylece, tövbe, yaptığından pişmanlık duyup dönen, onun,
İnne hu huve	: Muhakkak, o, o dur,
El tevvâb	: Tövbeleri kabul eden,
El rahîm	: Rahîm olan, varlığı özünden var eden,

Meâli: “Daha sonra Âdem, kendini vücûdlandırıran ait olan tecellileri anladı. Yaptığı hatayı anlayıp tövbe etti. Muhakkak ki yaptığı hatayı anlayıp dönenlerin tövbesini kabul eden, varlığı özünden var eden O’dur.”

İşte bu âyette de belirtildiği gibi, Âdem olan mutlaka varlıktaki tecellileri anlayacaktır.

Benlik, kibir durumuna düşerek şeytanlık durumundan kurtulmanın yolu öncelikle tövbe etmektir.

Allah tevvabdır, rahîmdir, “Huvet tevvâbur rahîm.”

Kişi, düştüğü gafletten dönmelidir.

Allah’ın rahîmiyetine sığınmalı ve tövbe etmelidir.

Tevvâb “التَّوَّابُ”; vazgeçip dönenlere kapı açan demektir.

Tevvâb, tevbe kelime kökünden gelir.

“El Tevvab” esmâsı, kullarının hatalarından dönüşünü kabul eden demektir.

Tevbe; hatasını anlayıp, o hatayı bir daha yapmamak üzere dönmek demektir.

Hata yâni günah ama kendine ama birine zarar verici her türlü eylemin adıdır.

Tevbe, Âdem olma yolunda atılan ilk adımdır.

Tevbe dil ile değildir, kâlb iledir.

Kişi hatasını anlar tevbe ederse, Allah kulunun tevbesini kabul eder.

Lâkin tevbenin kabul edilmesi, kulun affolunması demek değildir.

Kul hatasını anlayıp tevbe ettiğinde, Allah onun tevbe dilekçesini kabul eder.

Ve kulunun tevbesinde samimi olup olmadığını bekler.

Kul tevbesinde samimi ise ki o samimiyet kulun o günaha dönmemesinde gizlidir.

İşte o zaman Allah'ın tevvâb esmâsı tecelli eder.

İşte tevbesinde samimi olan affa mazhar olur.

Ve affa mazhar olduktan sonra, Allah'a ârif olup her şeyle teslim olan, mağfirete mazhar olur.

Bizler zayıf varlıklarız.

Her an hataya düşebiliriz, birinin kâlbini kırabiliriz, birinin hakkına girebiliriz.

Birilerini küçük görüp, birilerine yücelik isnat edebiliriz.

Dünya menfaatine düşüp Allah'ı unutabiliriz.

Kişi yaptığı hatayı hiç unutmamalıdır.

Kişi yaptığı hatayı hatırladığında tüyleri diken diken olmalı, hep içi titremelidir.

Kişi yaptığı hatayı unutmazsa hep pişmanlık içinde yaşarsa o kişi kolay kolay hataya düşmez.

Daha dikkatli yaşar.

Eğer kişi Allah'ın mağfiretine mazhar olmuşsa, Allah o kişinin kâlbinden her an ona sevgisini hissettirir.

O sevgi kişinin hata yapmasına engel olur.

Allah'ın sevgisine mazhar olan kişi, kimseye kötü söz etmez, kâlbini kırmaz, kimsenin hakkına girmez.

O kişi hiçbir zaman kul olduğunu unutmaz, her an kulluk makamında durur, kulluk şuuru ile hareket eder.

Kul olduğunu bildiğinden dolayı gaflete düşme durumunu hiç unutmaz.

İşte kişi bir hataya düştüğünde, hatasını anlamalıdır.

Allah’a tevbe etmelidir.

O hatasını bir daha yapmamalı ve Allah’ın affını beklemelidir.

Allah’ın affına mazhar olmayı ve O’nun mağfiretine mazhar olmayı kâlden istemelidir.

İyi insan olmanın yolu bu kapılardan geçer.

Bakara Sûresi 37: “İnnehu huve el tevvâb el rahîm.”

Meâli: “Muhakkak ki yaptığı hatayı anlayıp dönenlerin tövbesini kabul eden, varlığı özünden var eden O’dur.”

İşte âyette belirtildiği gibi kişi, Allah’ın rahîmiyetinden süzülüp geldiğini unutmamalıdır.

Aslını unutmayan insan Âdem makamına yol alacaktır.

Mâide Sûresi 39: “Fe men tâbe min badi zulmihî ve aslaha fe innallâhe yetûbu aleyh innallâhe gafûrun rahîm.”

Meâli: “Artık kim, yaptığı hatalardan ve yaptığı zulümlerden pişmanlık duyar dönerse ve ıslah olursa, muhakkak ki Allah tövbeleri kabul edendir. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.”

İşte Âdem olma yolundaki ilk adım Allah’a karşı düştüğü hatayı anlayıp tövbe edip dönmektir.

İnsanoğlu zayıftır, hatalar yapabilir, gaflete düşebilir, günah işleyebilir.

Kul hakkına girebilir, Allah’a karşı şirk koşabilir.

Aklı ve gönlü temiz olmayan insan, Allah hakikatine erişemeyecektir, insan makamına eremeyecektir, İslâm olamayacaktır.

Aklı ve gönlü temizlemenin, günahlardan dönmenin ilk adımı tövbedir.

Hadi gelin tövbe edelim.

Kâmil insanlar tövbe edilmesini şöyle tavsiye etmişlerdir.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Estağfirullah, Estağfirullah, Estağfirullahe'l-azîm el-kerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûmü ve etûbü ileyhi, tev-bete abdin zâlimin li-nefsihî, lâ yemlikü li-nefsihî mevten velâ hayâten velâ nüşûrâ. Ve es-elühü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hi-dâyete lenâ, innehû, hüve't-tevvâbü'r-rahîm.

Meâli:

Günahlardan temizleyen Allah'tır,

Günahlardan temizleyen Allah'tır.

Günahlardan temizleyen Allah'tır.

Azîz olandır.

Kerîm olandır.

O'ndan başka güç yoktur.

Diri olan, diriliğiyle varlığı her dâim tutan, sürüp giden ancak O'dur.

Tövbe O'nadır.

Bir özden var etmede ve hayat vermede ve neşretmede bir gücü olmayan ve nefsine zulmeden kulunun tövbesini kabul edendir.

Bize hidâyet eyle, mağfiret eyle, tövbemizi kabul eyle.

Muhakkak ki O'dur rahîm olan, tövbeleri kabul eden.

Tövbe Allah'ım, tövbe Allah'ım, tövbe Allah'ım.

Bu ana gelinceye kadar ettiğim dedikodu ve çekiştirme-lerden, fitnelik ve fesatlıktan, hasetlik ve kıskançlıktan, biri-lerinin ardından alay etmekten, kulların hakkına girmekten, düştüğüm gururdan, kibirden, kendimi üstün görmekten, baş-kasına hakir bakmaktan pişman oldum, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

İnsanların inançlarına karışıp onları yargılamaktan, ör-tülü ya da örtüsüz diye ayırmaktan, namazlı ya da namazsız

diye ayırmaktan, cemaat, tarikat, mezhep ayrımcılığı yapmaktan pişman oldum, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Kendi inancımı yüce görmekle, başkasının inancına hor bakmakla, onları cehennemlik görmekle, hüküm sahibinin sen olduğunu unutmakla, nasıl bir gaflete düştüğümü anladım, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Nice kulunun kâlbini kırdım, içimde onlara öfke duydum, sesimi yükselttim onları incittim, bilerek ya da bilmeyerek onlara kötülük ettim, hepsinden pişmanlık duydum, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Dilimi tutamadım, fena sözler ettim, bilmişlik ettim, tartışmalara girdim, kimini yüce gördüm, kimini küçük gördüm, senin yüceliğini göremedim, tevâzûyu unuttum, tenezzüllü olmadım, pişman oldum tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

İnsanların eksikliğini aradım, hatasını aradım, kendi eksikliği göremedim, kendi hatalarıma bakamadım, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Düştüğüm öfkelerden, nefretlerden, kinlerden, kavgalardan, ettiğim zalimliklerden pişman oldum, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Düştüğüm kaygılardan, karamsarlıklardan, umutsuzluklardan, senden umut kestiğimden dolayı tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Dünyanın malına mülküne kapıldım, şana şöhrete aldandım, dünyanın nice çıkarına esir oldum, kendi çıkarımı için nice kimsenin hakkına girdim, bilmeden nicesine hakkımı yedirdim, bilmeden aldandım aldattım, nice hatamı anladım, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Varlığın sûretinde kalıp, özünü görmemekle, eşyanın hakikatine erememekle, kendime ârif olamamakla, sana şâhit olamamakla, sana şirk koşmakla, aklımı kullanamamakla, ne

büyük bir gaflete düştüğümü anladım, tövbe ediyorum, beni affet ya Rabbim.

Varlığın ve kendimin yaratılış hikmetini görememişim, yaşamın sırrını çözememişim, seni bilememişim, beni affet ya Rabbim.

Bilerek ya da bilmeyerek düştüğüm tüm günahlarımdan pişman oldum.

Pişmanlıklarımı kabul eyle, tövbemi kabul eyle ya Rabbim.

Tövbe ya Rabbim, tövbe ya Rabbim, tövbe ya Rabbim,

Muhakkak ki sensin tövbeleri kabul eden, affeden, mağfiret sahibi olan.

Tövbemizi kabul eyle, bize mağfiret eyle.

Günahlara düşmemeye sana söz veriyoruz, sözümüzü kabul eyle, gönlümüzü samimi eyle ya Rabbim.

Âl-i İmrân Sûresi 33:

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ
عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

İnnallâh estafâ âdeme ve nûhan ve âle ibrâhîme ve âle imrâne alel âlemîn

- İnne Allâh : Muhakkak, şüphesiz, Allah
İstafâ : Seçmek, tercih, seçip ayıklamak, özü anlamak,
Âdem ve nûh : Âdem ve Nûh
Ve âle İbrâhîm : İbrâhîm ailesini,
Ve ale İmrân : İmrân ailesi,
Âla el âlemin : Yüce olan, âlemler, tüm kâinat, tüm varlık,

Meâli: “Âdem ve Nuh ve İbrahim ailesi ve İmrân ailesi âlemlerin yüceliğini anlayan, Allah’ın kendi özleri olduğunu bilenlerdendi.”

Resûl ve nebîler yolu, her varlıkta yüce olan Allah'ı anlama O'na teslim olma yoludur.

İnsan kendisinin ve varlığın özünün Allah olduğunu bilebilmesi için, kâmillerin yolunda olmalıdır.

Varlığın yaratılışını düşünen kimse, mutlak Kâmillerin yolu ile tanışacaktır.

İnsan, gördüğü varlığın nasıl var olduğunu düşünmelidir.

Varlık nasıl şekillendi anlamaya çalışmalıdır.

Varlığın çeşitliliğini düşünmelidir.

Yaşamın nasıl oluştuğunu düşünmelidir.

Yaşamı oluşturan gücü düşünmelidir.

Tüm Kâmil insanlar bu düşüncelerle yolculuğa başlamışlardır.

Burada bahsedilen İmrân ailesi, Hazreti İsâ'nın dedesi, Hazreti Meryem'in babasıdır.

İmrân kelimesi, Amr kelime kökünden gelir.

Amr kelimesi; amir, mimar, emir, hükmün sahibi demektir.

Kâinatın Âmir'i Allah'tır.

Her varlığı hükümleriyle yaratan Allah'tır.

İşte İmrân ailesi, Allah'ın âmirliğini anlatan ailedir.

Bu ailenin hakikati arama soyu Âdem'e dayanır.

Hazreti Meryem'in babası İmrân b. Mâsân, annesi Hanne diye bilinir.

İmrân'ın eşi Allah'tan bir çocuk ister.

Doğacak çocuğun, Allah yolunda hizmet etmesi için Allah'a niyazda bulunur.

Bu durum Kur'an'da, Âl-i İmrân Sûresi 35-36-37. âyetlerde açıklanır.

Âl-i İmrân Sûresi 35: "İz kâlet imraetu imrâne rabbi innî nezertu leke mâ fî batnî muharraran fe tekabbel minnî inneke entes semîul alîm."

Meâli: “İmran’ın eşi demişti ki: Rabbim! Ben içimdekini tamamen halis olarak sana bıraktım, benim bu niyetimi kabul et. Muhakkak ki sen işittirensin, ilmin sahibisin.”

Âl-i İmrân Sûresi 36: “Fe lemmâ vadaathâ kâlet rabbi innî vada’tuhâ unsâ vallâhu âlemu bi mâ vadaat ve leysez zekeru kel unsâ ve innî semmeytuhâ meryeme ve innî uîzuhâ bike ve zurriyyetehâ mineş şeytânir racîm.”

Meâli: “ Böylece onu doğurduğunda dedi ki: Benim kız olarak dünyaya getirdiğimi vücûdlandırıran sensin. Allah ortaya çıkan şeyleri ilmiyle var edendir. Erkek, kız gibi değildir, ben onu Meryem diye isimlendirdim ve ben onu sana emanet ettim ve onun neslinden gelenler şeytani hallerden uzak olsunlar.”

Âl-i İmrân Sûresi 36: “Fe tekabbelehâ rabbuhâ bi kabûlin hasenin ve enbetehâ nebâten hasenen ve keffelehâ zekeriyyâ kullemâ dehalâ aleyhâ zekeriyyal mihrâbe vecede indehâ rızkâ kâle yâ meryemu ennâ leki hâzâ kâlet huve min indillâh innal-lâhe yerzuku men yeşâu bi gayri hisâb.”

Meâli: “Böylece o Rabbinin hakikatlerini kabul ederek hayırlı çalışmalarda bulundu ve o güzel bir halde yetişerek gelişti. Zekeriyâ ona bakmakla sorumluydu. Zekeriyâ onu her seferinde Hakk’a yönelir bir halde, onu Hakk’ın nimetlerini anlayanlardan olarak buldu. Dedi ki: Ey Meryem! Bunları nasıl biliyorsun? O da: O hakikatler Allah’a aittir, dedi. Muhakkak ki Allah, bir karşılık beklemeden hakikatleri anlamak isteyen kimseyi faydalandırır.”

Açıklanan âyetlerden de anlıyoruz ki, Hazreti Meryem, manevi alanda yetişmiş biridir.

İmrân’nın eşi aslında Allah’tan bir erkek çocuğu istemiştir.

Çünkü o dönemde Beytü’l-Makdis’de ancak erkek çocukları Allah için hizmetkâr olabilirlerdi.

İmrân’ın eşi, doğacak çocuğun Süleyman mabedinde Allah’a hizmetkâr olsun, hayatını Allah yoluna adasın istemiştir.

Doğan çocuk kız olarak doğsa da, manevi alanda donanımlı olarak yetiştirilmiştir.

Adına Meryem denilmiş, İsâ o Meryem'den doğmuştur.

O dönemde de kız çocukları, erkek çocuklarıyla aynı derecede görülmezdi.

İmrân ailesi ise bu tabuya karşı çıkmış, kız çocuklarını erkek çocuklarıyla eşit görmüş ve ona göre yetiştirmişlerdir.

Buradan anlıyoruz ki, kadın o dönemde de insan yerine konulmamış, erkeğin gölgesinde kalmıştır.

Ama İmrân ailesi bunun böyle olmadığını ispat etmiş, Hazreti Meryem'i en güzel bir şekilde yetiştirmiştir.

Hazreti Meryem mükemmel olarak yetiştirilmiş ve manevi alanda bir üstat olmuştur.

Hazreti Meryem çevresine bir ışık olmuş, çevresindeki insanlara hakikati açıklayıp, onları bilinçlendirmiştir.

Hazreti İsâ babasız doğdu diye bilinir.

Hazreti Meryem o dönemde Yûsuf diye biriyle evliydi, diye de bildirilir.

Bu durum İncil'de belirtilir.

İncil-Matta 24-25: "Yûsuf uyanınca Rabb'in meleğinin buyruğuna uydu ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. Ama oğlunu doğuruncaya dek Yûsuf ona dokunmadı. Doğan çocuğun adını İsâ koydu."

Bu âyeti dikkatlice incelersek, Hazreti Meryem hamile iken, Yûsuf ona dokunmadı durumu ortaya çıkıyor.

O dönemde Hazreti İsâ, Mûsevi toplumunda, "Yûsuf'un oğlu İsâ" olarak anılırdı.

Farklı inanç grupları, İsâ'nın doğumu ile ilgili farklı yorumlar yapmışlardır.

İsâ babasız doğdu denilmesinin ayrı bir hikmeti vardır.

Kur'ân'da bu durum çok net bir şekilde belirtilir.

Âl-i İmrân Sûresi 59: “İnne mesele İsâ indallâhi ke meseli Âdem halakahu.”

Meâli: “Muhakkak ki Allah’ın katında İsâ’nın durumu, Âdem’in durumu gibidir.”

Âdem boyutunu ve İsâ boyutunu iyi anlayabilirsek, İsâ’ya babasız denilmesinin hikmetini çözebiliriz.

Miladi sıfır tarihinde doğan İsâ’nın babası marangoz Yusûf’tur.

Ama hakikatte İsâ boyutu “Ve nefahtu fihi min rûhî” sırrıdır.

Hazreti İsâ’nın ilk efendisi kuvvetle muhtemel Hazreti Meryem’dir.

Hazreti Meryem bir Mürşid-i Kâmil’dir.

Hatta Hazreti İsâ’nın çarmıha gerilmeye giderken, annesine “Beni sen yetiştirdin- Bunun olmasını sen istedin” diye dediği söylenir.

Hazreti Meryem, Hazreti İsâ çarmıha gerildikten sonra, Kudüs’ten ayrılmıştır.

Çünkü Hazreti İsâ çarmıha gerildikten sonra, Hazreti İsâ’ya yakın olanlara zulümler edilmeye başlanmıştır.

Bundan dolayı Hazreti Meryem, Türkiye’ye gelmiş İzmir’in Tire beldesinde Dere kahve’ye yerleşmiş, oradan da Bülbül dağına taşınmış, son nefesine kadar orada yaşamıştır.

Dünyanın her yerinden insanlar İzmir’in Selçuk belde-sinde bulunan “Meryem Ana” denilen yere gelirler, Hazreti Meryem’i yâd ederler.

İşte İmrân ailesi, Hazreti İbrâhîm’in silsilesinden gelir.

Kâmil insanların yolu, Allah hakikatine erişme yoludur.

Âl-i İmrân Sûresi 59:

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

İnne mesele îsâ indallâhi ke meseli âdem halakahu min turâbin summe kâle lehu kun fe yekûn

İnne mesele	: Muhakkak, doğrusu, misal, durum,
Îsâ inde Allah	: İsa, katında, ona ait olan, Allah,
Ke meseli Âdeme	: Gibi, misal, durum, Âdem,
Halaka hu	: Yarattı, halk etti, o,
Min turâbin	: Topraktan, beden,
Summe kâle lehu kun	: Sonra, dedi, der, ona, ol,
Fe yekûnu	: O zaman, böylece, olur,

Meâli: “Muhakkak ki Allah’ın katında Îsâ’nın durumu, Âdem’in durumu gibidir. Onun yaratılışı topraktan, sonra ona ol der, böylece olur.”

Buradaki âyette de belirtilen hakikat, Îsâ ile Âdem’in durumudur.

Hakikatte Îsâ boyutu, bedeni tutan rûhun sırrıdır.

Âdem’den murad da rûh boyutudur.

Âdem boyutu:

“Ve nefahtu fîhi min rûhî” sırrıdır.

Allah’ın rûhu sırrıdır.

Üflenlen rûh boyutudur.

Kişideki Hakk boyutudur.

Teni tutan cân boyutudur.

Îsâ boyutu:

Îsâ boyutu da bedenden geçip rûha erişme boyutudur.

“Îsâ bedenden geçip Allah’a yükselmiştir” hakikati rûha erişme sırrıdır.

“Îsâ babasız doğdu” denilmesindeki maksat, Îsâ’nın temsil ettiği makam “Rûh” boyutu olduğundan dolayıcıdır.

Rûh, üflenlen rûh sırrıdır, rûhun babası yine rûhun kendisidir.

Îsâ’dan maksat, beşerî beden boyutu değildir.

Îsâ’nın makamı, her insanın vücûdunun rûh boyutudur.

İsâ'nın annesi, her insanın beşerî beden boyutudur.

Her insanın, beşerî beden boyutu anne boyutudur, bedeni tutan rûh, baba boyutudur.

Rûhun aslı Allah'tır, Allah'ın babası olmaz.

Tenimiz de cânımız da Allah'a aittir.

"İsâ'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir" âyette belirtil-
diği gibi, İsâ da Âdem de Cem boyutunun hakikatidir.

İsâ "Tecelli Zât" hakikatidir.

Âdem, Tecelli Zâtın açılımı olan rûhun makamıdır.

Kişi kendi bedeninin sahibine teslim olduğunda fenayı Zât
hakikatine erişir.

Yâni Allah'ın zâtında kendi varlığından geçer, rûh haki-
kate vasil olur.

İşte İsâ ile Âdem'in durumu, bedenler boyutunun geldiği
yer olan rûh boyutudur.

Mâide Sûresi 27:

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبَلَ مِنْ
أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ
اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

Vetlu aleyhim nebeebney âdeme bil hakkı iz karrebâ kur-
bânen fe tukubbile min ehadihimâ ve lem yutekabbel minel
âhar kâle le aktulennek kâle innemâ yetekabbellullâhu mi-
nel muttekîn

Ve utlu aleyhim	: Onlara tilavet et, oku, anlat, bahset,
Nebee	: Kissa, haber ver, bildir, bahset,
İbney Âdeme	: İki oğlu, oğulları, çocukları, Âdem
El hakk	: Hakk, hakikat, gerçek,

İz karrebâ kurbânen	: Yakınlık için, yakın bulunma, adak,
Fe tukubbile	: Kabul edilir, uygun, makbul, yönelmek,
Min ehadi hima	: Onlardan biri,
Ve lem yutekabbel	: Kabul edilmez, uygun değil,
Min el ahari	: Diğeri, başkası,
Kâle le aktulenne-ke	: Dedi, elbette, mutlaka, seni öldüreceğim,
Kâle innema	: Dedi, doğrusu, elbette, ancak, sadece,
Yetekabbel Allah	: Dedi, doğrusu, kabul olma, uygun, makbul,
	Allah
Min el muttekîne	: Fenalardan sakınan, gûnahtan korunan,

Meâli: “Onlara Âdem’in oğullarının hakikatlerinden bahset. Hani onlar Hakk’a yakınlığı anlamak için bir yakınlık içinde olmuşlardı. Onlardan birinin hareketleri uygun, diğerrinin uygun değildi. Dedi ki: Seni mutlaka öldüreceğim. Diğeri dedi ki: Doğrusu ben sadece Allah’a yönelir, fenalıklardan sakınırım.”

Bu bölüm “Âdem’in İkiz Çocukları” bahsinde açıklanmaya çalışılmıştır.

A'râf Sûresi 11:

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ

Ve lekad halaknâkum summe savvernâkum summe kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs lem yekûn mines sâcidîn

Ve lekad	: Andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
Halaknâ kum	: Halk ettik, yarattık, var ettik, siz,
Summe savver-nâ-kum	: Sonra, şekil, suret, biz, siz,
Kulnâ	: Dedik, bildirdik, hissettirdik,
Li el melaiket	: Güç, kuvvet, melekler, her varlıktaki güç,

Uscudû li Âdem	: Secde edin, teslim olmak, Âdem'e, Ruh boyutu, yokluk,
Fe secedû	: Böylece, secde etmek, teslim olmak,
İllâ iblis	: Ancak, iblis, libas, dış elbise, dışını gören içini göremeyen,
Lem yekûn	: Olmadı, olmaz,
Min es sâcidîn	: Secde edenlerden, teslim olan,

Meâlî: “Gerçek olan şu ki; sizi halk ettik, sonra da suretlendirdik. Âdem’e tüm varlıktaki gücü anla bir teslimiyet içinde ol dediğimizde, böylece o bir teslimiyet içinde oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olanlardan olmaz.”

İnsan sûretlerin ardını görendir.

İnsan Allah'ın kendinden halk edilmiştir.

İnsan, Âdem makamına gelendir, Âdem makamının şuuruyla yaşayandır.

İnsan olan varlık perdesinde kalmaz.

Kişinin Allah ile arasındaki perde, kişinin kendi bedenidir.

Kişinin Allah ile arasındaki perde, varlığın sûret boyutunda kalmasıdır.

Ey kardeşim! Allah ile arandaki perde, gördüğün varlığın aslını görememendir.

Bil ki iblis, senin bir hâlidir.

Bil ki iblis, sensin.

İblis âdeme secde etmedi.

“Onu topraktan yarattın” dedi.

“Ben ondan hayırlıyım” dedi.

Bu, kişinin iblislik hâline uyarı idi.

Her kim, varlığın sûret boyutunu görür, sûret boyutunu göremezse, işte o kişi iblislik durumuna düşer.

İblis diye ayrı bir varlık yoktur.

İblislik, varlığın beşer boyutunda yâni toprak boyutunda yâni varlığın sûret boyutunda kalmaktır.

İblislik, varlığın dış elbisesinde, yâni libas boyutunda kalmaktır.

Yâni toprak boyutunda kalmaktır.

İblis; dış elbisede, sûrette, toprak boyutunda kalan demektir.

Bu gördüğümüz varlık, sûret boyutuyla bir perdedir.

Perdenin ardı Allah boyutudur.

Her kim; sûret gördü, sîret göremedi o iblis oldu.

Her kim; toprak gördü, aslını göremedi o iblis oldu.

Her kim; kendini gördü, kendinde Hakk'ı göremedi, o iblis oldu.

Her kim; karşısındaki kişiyi gördü, onda Hakk'ı göremedi, o iblis oldu.

Her kim; tende kaldı câna eremedi, o iblis oldu.

Her kim; güzel çirkin diye gördü, o iblis oldu.

Her kim; kadın erkek diye baktı, insan olarak bakamadı, o iblis oldu.

Her kim; eşyayı gördü eşyada esmayı göremedi, o iblis oldu.

Eğer biz, sûretleri görür sûretleri tutan sîreti göremezsek, yâni toprağı görür, toprağın ardında olanı göremezsek, yâni teni görüp cânı göremezsek, iblislik hâli bizde açığa çıkar.

İşte iblis; varlığın dış elbisesinde kalan, yâni varlığın toprak boyutunda kalan demektir.

Bizden istenen sûretleri tutan gücü anlamak ve secde sırtına ermektir.

İblislik durumuna düşen kişide, bir hamilelik başlar ve o kendi şeytanını doğurur.

Şeytanın babası, iblistir.

İblislik halinden sonra şeytanlık hâli doğar.

İşte âyette belirtildiği gibi, Âdem olan secde eder, varlığın dış boyutunda secde makamına erişemez. “Âdem’e tüm varlıktaki gücü anla bir teslimiyet içinde ol dediğimizde, böylece o bir teslimiyet içinde oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olanlardan olmaz.”

A'râf Sûresi 12:

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي
مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

Kâle mâ meneake ellâ tescude iz emertuk kâle ene hayrun
minhu halaktenî min nârin ve halaktehu min tîn

Kâle ma meneake	: dedi, men eden, alıkoyan, sen
Ellâ tescude	: Değil, secde, teslim olmak,
İz emr tu ke	: Olduğunda, iş, işleyiş, emir, hüküm, sen,
Kâle ene hayrun min hu	: Dedi, ben, benlik, hayırlı, iyi, üstün, ondan,
Halakte nî	: Yarattın, var olur, yaratılış,
Min nârin	: Ateş, yakıp yıkıcı haller,
Halakte hu	: Yaratılan, halk edilen, o,
Min tînin	: Nemli toprak, suretinden siretine,

Meâli: “Bildirildi: Tüm varlıktaki işleyişin sahibine teslim olmaktan seni alıkoyan nedir? Varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen; benlik içinde kalır, yakıp yıkıcı hallerinden dolayı yaratılışı anlayamaz, kendini diğer yaratılanlardan üstün görür ve o yaratılanları bir sûret görür ve siretini göremez.”

İblis durumuna düşen Allah’a secde nedir bilemez.

Allah’a teslimiyete erişemez.

Varlığın dış boyutunda kalıp, iç yüzünü göremez.
Senlik benlik kavgasında kalır.
Benlik durumuna düşer.
İblislik, varlığın toprak boyutunda kalmaktır.
Eşya boyutunu görüp, eşyada esma boyutunu görememektir.
Teni görüp, cânı görememektir.
Kendini görüp, kendindeki Hakk'ı görememektir.

A'râf Sûresi 19:

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا
وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete fe kulâ min haysu
şi'tumâ ve lâ takrebâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn

Ve yâ âdem	: Ey Âdem, ey insan,
Uskun	: İskân, yerleşme, mesken, barınılan yer, yaşanılan yer,
Ente ve zevcu ke	: Sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, cins, tür,
El cennet	: Huzur, cennet, bahçe,
Fe kula	: Hep, böylece, beslenme, faydalanmak, yararlanmak,
Min haysu şituma	: Her yerden, nereden, nasıl, istediğiniz,
Lâ takraba hazihi	: Yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine varlık nisbet,
El şecerete	: Şecere, soy, öz, aslınız, varlığınızın geldiği öz, ağaç,
Fe tekûnâ min el zâlimîn	: Yoksa, o zaman, zalimlerden olursunuz,

Meâli: “Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur
içinde olun. İsteddiğiniz her yerde, hakikatlerden yararlanın.

Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz.”

Burada geçen zevc kelimesini inceleyelim.

Kur’ân’da geçen “zevc-ezvac” kelimesini genelde müellifler, erkeğe sunulan eş, “peygamber eşleri” olarak çevirmişlerdir.

Kur’ân’da geçen, “zevc-ezvac” kelimesini, erkeğin eşi olarak çevirmek, yalnızca o anlama hapsetmek ne kadar doğrudur?

“Zevc-ezvac” denilince, neden hemen kadın olarak anlaşılır?

Kur’ânî mânâda “zevc-ezvac” nasıl anlaşılmalıdır?

“Zevc-ezvac” kelimesi, neden erkeğe sunulan kadın olarak aktarılır?

Eş kelimesi de, hemen kadına işaret edilir.

Oysa doğada birbirine eş olan, benzer olan yâni “zevc-ezvac” olan nice varlık vardır.

“Yâ eyyuhen nebiy...ezvâc” “Ey Peygamber!.... eşlerini” müellifler genelde böyle çevirmişlerdir.

Zevc kelimesinin çoğulu “Ezvac” kelimesidir.

Zevceyn kelimesini de, müellifler “eşlerin” olarak çevirmişlerdir.

Zevc kelimesini, eş olarak, ezvac kelimesini eşler olarak ve bunu da kadın, kadınlar olarak çevirmek, zevc”-ezvac” kelimesinin anlamını tam olarak yansıtır mı araştırmamız gerekir.

Necm Sûresi 45. âyette: “Ve ennehu halakaz zevceyniz zekere vel unsâ” belirtildiği gibi, tüm varlığın müzekker ve müennes boyutu vardır, yâni eril ve dişil yönü vardır.

Oysa “eril dişil” “müennes-müzekker” denilince, hep kadın erkek olarak anlatıldı.

Oysa varlığın ten yönü ve cân yönü olarak da düşünülebilir.

Yaratılan her varlık, eril ve dişil yönüyle “zevc” tir.

Zevc, kelimesini hemen erkeğin karısı, yâni eşi olarak düşünmemek gerekir.

Eğer böyle düşünürsek, cümle varlığın eril ve dişil yönünü örtmüş oluruz.

İşte “zevc-ezvac” kelimesi:

- Varlığın türleri, cinsleri, çeşitleri, sınıfları.
- Varlıkta, birbirine benzer olanlar, denk olanlar, yakın olanlar.
- Aynı yolda, aynı düşüncede, aynı gayrette, birbirine arkadaş olanlar, aynı eğitimde yetişenler, aynı yolun yolcuları, olarak düşünebiliriz.

İnsanlar, aynı duygu, aynı düşünce, aynı amaç ve aynı gayrette birbirilerine “zevc-ezvac” yâni eş olabilirler, bunun erkek kadın yönü yoktur.

Yoldaş, arkadaş, dost kelimesi; aynı amaçta, aynı gayrette, aynı yolda buluşanlar için kullanılır.

Mesela, kırmızı güller, beyaz güller, sarı güller kendi içinde “zevc-ezvac”tır.

Koyunlar, keçiler, aslanlar, kaplanlar, kendi içinde “zevc-ezvac”tır.

Aynı eğitimi görenler, yâni Tıpta, Hukukta, Mühendislikte vs okuyanlar da zevc’tir.

İşte, Kur’ân’î anlamda “zevc-ezvac” varlıkta olan, müennes, müzekker boyutudur.

Yâni aynı cins, aynı türler anlamındadır.

Duygu ve düşüncede eş olanlara da “zevc” denilir.

Duyguları eş olanların amaçları birdir.

Duyguları eş olanların gittiği yol birdir.

Zevc kelimesini, hemen erkeğin eşi olarak değerlendirmek doğru değildir

Duhan Sûresi 54: “Kezalıke ve zevvecnâhum bi hûrin ayn-biz onları, iri gözlü hûrilerle evlendiririz.” Çoğu müellif böyle meâl etmiştir.

Buradaki âyette geçen, “zevc” kelimesini, çoğu müellif, “evlendiririz” diyerek, erkeklere verilen huriler olarak çevirmeyi uygun görmüşlerdir.

Oysa şöyle de meâl edilebilir; “İşte böylece onlar Bizi anlayanlarla birlikte dirler, bakışları saf tertemizdir.”

Ayrıca Tûr Sûresi 20. âyette geçen; zevc kelimesini de müellifler aynı şekilde meâl etmişlerdir.

Tûr Sûresi 20: “Ve zevvecnâhum bi hûrin înin-ayrıca biz onları, ceylan gözlü hûrilerle evlendirmişizdir.”

Bu âyet şöyle de çevrilebilir; “ve onlar tertemiz bakışlarla birliğimizin zevkindedirler.”

Yâ-Sîn Sûresi 36. âyette de zevc kelimesinin çoğulu olan ezvac kelimesi “halakal ezvâce” çeşit çeşit yaratan olarak, işaret edilmiştir.

Zuhrûf Sûresi 12. âyette de; ezvac kelimesi, yeryüzünde yaratılan türler olarak işaret edilmiştir.

“Vellezî halakal ezvâce kulle hâ-ki O’dur bütün türleri var eden.”

Kur’ân’ı dikkatlice incelediğimiz zaman, “zevc-ezvac” kelimesini, erkeğe sunulan eş olarak meâl edilmesi öncelikle doğru değildir.

Hazreti Muhammed’e “sana eşler verdik” diye çevrilen âyetler, “sana aynı duygu, aynı düşüncede arkadaşlar verdik” diye de çevrilebilir.

Aynı inançta olanlar da birbirine zevc’tir.

Zevcini bulmak, aynı duyguda, aynı düşüncede, aynı gönül hissinde birini bulmaktır.

Mürid’in Mürşid’i, Mürşid’in de Mürid’i bulması zevcini bulmasıdır.

Yâni aynı yolda buluşmasıdır.

Hazreti Muhammed’in yolunda buluşanlar birbirine zevc’tir.

Hazreti Âdem'den Hazreti Muhammed'e kadar gelen, tüm resûl nebî'ler birbirine zevc'tir.

Hazreti Muhammed'in eşleri, hakikat yolunda giden tüm Kâmil insanlardır.

Tüm resûl ve nebî'lerdir.

Hicr Sûresi 28:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi innî hâlikun beşeren min salsâlin min hamein mesnûn

Ve iz kâle rabb ke	: Demişti, bildirdi, Rabbin,
Li el melâiket	: Kuvve, güç, her varlıktaki güç,
İnni hâlikun	: Ben, halk etme, yaratma, var etme,
Beşeren	: Beşer, ten elbisesinde olan, insan,
Min salsâl	: Kil, çamur, suret, toprak, kuru balçık,
Min hamie mesnûn	: Hücre, dönüşüm, şekil verilmiş, gelişen,

Meâli: “Rabbin bildirdi: İnsanı bir özden, dönüşüp gelişen, şekillenen bir hücreden var eden Benim, her varlıktaki güç Benim.”

Buradaki âyette Âdem'in bir beşer olarak yaratılma boyutu sunulur.

İnsan, ten ve cândan oluşur.

Beşer dediğimiz nefler boyutudur, tenler boyutudur.

İnsanın beşer boyutunun yaratılışı vardır.

İnsanın Âdem boyutu olan rûh boyutu vardır.

İnsan, annenin yumurtasıyla babanın sperminden oluşan bir hücre topluluğundan yaratılmıştır.

İnsanın temel yapısı dört ana unsurdan oluşan “Ateş-Işık, Su, Hava, Toprak” tan tecelli etmiştir.

Ve insan tüm unsurları içinde barındıran bir yapıdır.

İnsandaki ateş boyutu bedendeki sıcaklık boyutudur.

Sperm ile yumurtanın sıcaklık olarak bir derecede buluşmasıyla döllenme olur.

Ve bu sıcaklıkla beden oluşur, şekillenir ve işler.

Hava; soluduğumuz havadır.

Atmosferde gaz halinde içinde oksijen, azot, hidrojen, helyum gibi elementlerin bulunduğu bir karışımdır.

İnsan, her an nefes alır verir, havayı solur.

İnsan sıcaklığa muhtaç olduğu gibi havaya da muhtaçtır.

Su; Hidrojen ve Oksijen elementlerinden oluşan bir bileşiktir.

İnsanın bedeninin yaklaşık dörtte üçü sudur.

İnsan her gün su içerek suya olan bağlılığını gösterir.

İnsanın tüm bedeni su içindedir ve bedenindeki tüm hücreler suya muhtaçtır.

Toprak; insan bedeninin yapısı topraktır.

Toprak içinde sayısız elementi barındırır.

İnsan bedeni toprağın mineralleri ile beslenir.

İnsan bedeninde olan dört ana unsur bazı Kâmiller tarafından dört büyük melek olarak tanımlanmıştır.

“Azrail, Cebrail, Mikâil, İsrâfil” yâni “Ateş, Su, Toprak, Hava” olarak tanımlanmıştır.

Bu dört ana unsur, insanın yaşam sebebidir.

Bazı kâmil insanlar bu dört anasını farklı tanımlamışlardır.

Ateş, Ahlaktır.

Su, estetik ve ruhtur.

Hava, akıldır.

Toprak, beşeri, fiziksel her şeydir, diye tanımlamışlardır.

Sümerler ise bu dört anasını Tanrılar olarak tanımlamışlardır.

Hava, göklerin Tanrısı...

Ateş, Enli...

Su, Enki...

Toprak, Ninhursaga...

Ayrıca bu dört anasır şu şekilde de tanımlanmıştır.

Ateş; Azrail, aşk, câna erdiren akıl, tenin ardına götüren arayış.

Su; Cebrael, ilim, akl-ı Resûl, tefekkür, Hakk'a bağlayan, hayat veren.

Toprak; Mikâil, beden, akl-ı meaş, keşf eden, üreten, doğuran.

Hava; İsrâfil, mânâ, rûh, nûranî akıl.

İşte “innî hâlikun beşeren min salsâlin min hamein mes-nûn” âyetinde belirtilen insanın beden olarak yaratılışı, bu dört anasır ile bağlantılı tefekkür edilmelidir.

Hicr Sûresi 29:

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ

Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî fekaû lehu sâcidîn

Fe iza sevveytu hu : Sonra, tecellilerimle düzenledim, sıfatlarla, onu,

Ve nefah tu : Üfledim, nef ettim,

Fîhi min rûhî : Onun içine, rûhumdan,

Fe kaû lehu sâcidîne : Böylece, secde edin, tüm varlığı ile teslim olmak,

Meâli: “İnsanı sıfatlarla düzenledim ve içine rûhumdan üfledim, artık bu hakikati anlayıp tüm varlığınıza teslim olun.”

İnsan, bir rûhun üfleyişi ile halk olmuştur.

İnsan, Allah'ın sıfatlarıyla düzenlenmiştir.

Bu âyetinde geçen “nefah-tu fîhi min rûhî” rûh sırrına, Âdem sırrına işaretir.

Rûh Allah'ın nûrundan süzülüp geldi.

Allah kendi nûrundan rûhuna aktı.
Cümle varlık o rûhda gizlidir.
Tek rûhda nûr olarak gizlidir.
Her bir varlığın rûhunun kaderi orada yazılıdır.
Her bir varlık neye göre şekillenecek bellidir.
İşte “Kader” hakikati burada aranmalıdır.
Zamanı gelen varlık, rûhun üflenışıyle süzülüp gelir.
Cümle varlığın kaderi rûhun üflenışı ile kendini belli eder.
Nûr boyutundan akıp gelen bu akışlar varlık halk olur.
Her bir varlığın kendi fitratının rûhu, Allah’ın rûhunda gizlidir.

Zamanı gelince rûhun üflenışıyle varlık açığa çıkar ve işler.
Varlığın nasıl şekilleneceği rûhun özündeki kaderde gizlidir.
Rûh üflenışı ile açığa çıkış tecelli eder.
Rûhun üflenışı ile “Kün ve Yekûn-ol denildi oldu” tecelli eder.
Ve böylece enfüsten afâka açığa çıkış başlar.
Yâni tohumdan ağaç açığa çıkmaya başlar.
İnsanın yaratılışı da Allah’ın rûhundandır.
Dünyaya gelen bebek Âdemoğludur.
Âdem makamına erişebilmek, makam makam ilim ve edeb iledir.

Bir Mürşid-i Kâmil’in eğitimiyle Âdem makamına erişilir.
Ve belli bir zaman içinde bu eğitimle, Âdemoğlu insan makamına erişir.

Âdem makamı rûhun makamıdır.
İnsan beşeri olarak, tüm mâhlûkatın sırrını beden boyutunda taşır.

Ama insanın mânâ boyutu, Âdem boyutudur.
Âdem de Hakk boyutudur.
İşte bu bölümde geçen “rûhumdan üfledim” Âdem hakikatine işarettir.

Âdem denilen insanın rûh boyutudur.

Bu hakikat secde makamının sırrıdır.

“Fekaû lehu sâcidîn” âyeti, “bu hakikati anlayın her an secde içinde olun” öğüdüdür.

Hicr Sûresi 30:

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

Fe secedel melâiketü kulluhum ecmaûn

Fe secede : Böylece, işte, secde, teslim, bütünlük,

El melâiket : Melekler, kuvvet, varlıktaki güç,

Kullu hum ecmaûn : Hepsi, bütünü, topluca, birlik içinde,

Meâli: “Böylece bütün varlıktaki gücü bir bütünlük içinde anlayan insan, bir teslimiyet içinde olur.”

Âdem hakikatini anlayan kişi, secde sırrına erecektir.

Tüm varlıktaki niteliklerin Allah’a secde içinde olduğunu bilecektir.

Secde hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Secde hakikatini “Âdem’e Secde Hakikati” bölümünde açıklamaya çalışacağız.

İsrâ Sûresi 61:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs
kâle e escudu li men halakte tînâ

Ve iz kulnâ : Biz demiştik, bildirmiştik,

Lil melâiket : Melekler, kuvvet, kuvveler,

Escudû li Âdem	: Secde edin, tüm varlığıyla teslim olmak, Âdem,
Fe secedu	: Sonra, böylece, secde, teslim oldu,
İllâ iblîs	: Ancak, dış yüzde kalan, dış elbise, sûrette kalan,
Kâle e escudu	: Dedi, secde mi edeyim, teslim olmak,
Li men halakte	: Kimse, kim, halk ettiğin, yarattığın,
Tînen	: Çamur, öz,

Meâli: “Âdem’e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığıyla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan kaçınır. Yaratılan varlığın sûretini görür ve sîretini görmez.”

Her insan tüm varlığı idare eden gücü düşünmelidir.

Hiçbir varlık kendine ait bir güçle çalışmamaktadır.

Hiçbir insan kendindeki gücün sahibi değildir.

Güç ve kudret sahibi ancak ve ancak Allah’tır.

Bakara Sûresi 148: “İnnallâhe alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

İnsanın kibre düşmesine sebep, bedenini ve bedendeki kudreti kendine nispet etmesidir.

Oysa insanın bedeninin sahibi, bedenindeki ilâhi kudrettir.

İnsan ölümlü bir varlıktır.

İnsan kudret sahibi değildir.

Bedeninde her an olmakta olan işleyişi yapan değildir.

İnsan bunu bilmeli ve kendine varlık isnat etmemelidir.

Her nefeste kendini var edeni unutmamalıdır.

Varlığın sûret boyutunda kalmamalı, sûreti de sîreti de gücüyle tutan Allah’ı unutmamalıdır.

Kehf Sûresi 50:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ
الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs
kâne minel cinni fe feseka an emri rabbih e fe tettehizûnehu
ve zurriyyetehû evliyâe min dûnî ve hum lekum aduvv bise
liz zâlimîne bedelâ

Ve iz kulnâ	: Demiştik, dediğimizde, bildirmiştik,
Li el melâiket	: Melek, güç, her varlıktaki güç,
Uscudû	: Secde edin,
Li âdem	: İnsan, özü taşıyan, ruh sahibi, asliyet,
Fe secedû	: Hemen secde etti,
İllâ iblîse	: Ancak, iblis, surette kalan, elbise, libas,
Kane el cinn	: Oldu, olan, bilmeyen, kendi aslını tanıyamayan,
Fe feseka	: Böylece fâsık, ayrılık, sapkın, ikiliğe düşün,
An emr rabbi hi	: Hüküm, işleyiş, Rabbi,
E fe tettehizûne hu	: Hâlâ onu ediniyor musunuz? sığınmak, sarılmak,
Ve zurriyyete hû	: Onun zürriyetini, neslini takip etme, o halleri takip etmek,
Evliyâe min duni	: Dostlar, benden başka, ona ait,
Ve hum lekum aduvv	: Onlar, size, düşman,
Bise li ez zâlimîne	: Ne kötü, zalimler için,
Bedel	: Karşılık, değişim,

Meâli: “Âdem’e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığıyla
bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla
teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göre-
meyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan

kaçınır. O kendi asliyetini tanıyamayanlardandır. Böylece o, Rabbinin her varlıktaki işleyişini anlayamayıp, ikilikte kalır. Hâlâ o hallere mi sarılacaksınız? Beni anlamayı bırakıp o hallerle hareket edenlerden evliyalar mı edineceksiniz? O haller sizin düşmanınızdır. Zalimler için ne kötü bir değişim.”

Teslimiyet varlığın geldiği özü görmekle, tüm varlıktaki tek kudreti anlamakla mümkün olacaktır.

Bir ağacın yaprakları, ağacın gövdesine nasıl bağlıysa, tüm varlık da Allah’ın zâtına bağlıdır.

İşte buna şâhit olabilmek, teslimiyeti getirecektir.

Teslimiyet ilâhi aşka erişmekle mümkündür.

İlâhi aşka erişenlerin teslimiyeti samimidir.

Teslim olana İslâm makamı açılacaktır.

İslâm makamına erişen, İslâm şuuruyla yaşayacaktır.

Âdem makamı teslimiyet makamıdır.

Âdem sırrına eren, tüm varlıktaki rûhun işleyişine şâhit olacaktır.

Âdem makamına eren, mutlaka teslimiyet içinde olacaktır.

Ama kendine varlık nispet eden, bir ego içinde olan teslimiyetten uzak olacaktır.

Allah insana insandan seslenir.

“Bak kendine, bak varlığa, kendi bedenlenmeni düşün, varlığın bedenlenmesini düşün.”

“Her varlıktaki işleyişi düşün, bunu yapanı düşün.”

“Varlığın dış yüzüne bakma, iç yüzüne bak.”

“Varlığın içini dışını kuşatan tek gücü gör.”

“Âdem makamına eriş ve secde içinde ol.”

“Evliyâe min dûnî-Benden başka sığınacak bir güç bilme.”

“Kendine varlık isnat etme, zalimliğe düşme.”

Meryem Sûresi 58-

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ
وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَٰئِيلَ
وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ
خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا

Ulâikellezîne enamallâhu aleyhim minen nebîyyîne min
zurriyyeti âdeme ve mimmen hamelnâ mea nûhin ve min zur-
riyyeti ibrahîme ve isrâîle ve mimmen hedeynâ vectebeynâ
izâ tutlâ aleyhim âyâtur rahmâni harrû succeden ve bukiyyâ

Ulâike ellezine	: İşte onlar ki, o kimseler,
Enama Allah	: Nimet, sıfatlar, tecelli, Allah,
Aleyhim min en nebîyyîne	: Onlar, nebîlerden, haberci, hakikatleri haber veren,
Min zurriyyeti Âdeme	: Zürriyetin den, neslinden, Âdem,
Ve mimmen hamelna	: Kimseler, kişiler, taşıdık, aktardık,
Mea Nûh	: Beraber, birlikte, Nûh,
Ve min zurriyyeti İbrâhîm	: Zürriyetin den, neslinden, İbrâhîm,
Ve İsrâîle	: İsrâil, Yâkûb, Hakk yolunda olan,
Ve mimmen hedeyna	: Kimseler, bizde yol buldular,
Ve ectebeynâ	: Seçkin olan, seçicilik, seçtik, fark, mümtaz, yüce olan
İza tutla aleyhi	: Okunduğunda, anlaşıldığında, açıklandığında, onlar,
Âyât el rahmâni	: Âyet, işaret, her yeri nûruyla saran, nûru, tecellileri,
Harr secede	: Düşmek, kendinden geçmek, teslim olmak, birlik, sırrı, bütünlük,
Ve bukiy	: Bâki olan, sonsuz, bakmak, yol, gözlemek,

Meâli: “İşte onlar ki; Allah’ın sıfatlarını bilenlerden, hakikatleri haber verenlerdendi. Âdem’in neslinden ve Nûh ile beraber hakikatlerimizi taşıyan kimselerdendi. İbrâhîm’in ve Yâkûb’un neslindendi ve Bizim yolumuzu gösteren kimselerdendi ve Bizi fark edenlerdendi. Nûruyla her yeri saranın işaretlerini anlayıp, kendi varlığından geçenlerden ve bâki olana teslim olanlardandı.”

Resûl, Nebî dediğimiz o kâmil kimseler, hakikatlere ulaşan, o hakikatleri insanlığa bildirenlerdendi.

Âdem’den beri gelen hakikat bilgileri aktarılmış, her dönem kâmil insanlar yetişmiştir.

Önemli olan, insanın kendini bilmesi, kendi vücûdunun ve cümle vücûdların sahibi olan Allah’a teslimiyet içinde olmasıdır.

“Zurriyyeti Âdem”, “Âdem’in nesli” âyetinden gelen mesaj, Allah’ın hakikatlerini anlamaya ve anlatmaya çalışan kimseler içindir.

Âdem denildiğinde aklımıza, tarihteki ilk insan gelmemelidir.

İlk resûl ilk nebî gelmelidir.

“Âdem ilk insan mıdır, yoksa hakikati ortaya koyan ilk kişi midir?”

“Âdem kimdir?” sorusunun cevabını Kur’ân açıklıyor.

İnsan-Zaman Sûresini incelediğimizde anlıyoruz ki Hazreti Âdem’den önce nice insan formunda kişiler yaşamıştır.

İnsan-Zaman Sûresi 1: “Hel etâ alel insâni hînun mined dehri lem yekûn şeyen mezkûrâ.”

Hel etâ ala el insan : Değildi, geldi, gelen, geçti, karşı, göre, için, insan,

Hînun : Ne zaman, sınırsız vakit, uzun zaman,

Min ed dehri : Zaman, uzun süre, devir,

Lem yekûn şeyen : Değildi, hayır, asla, olmadı, bir şey,

Mezkuren : Hatırlanacak, zikri geçen, anılan, fark edilen,

Meâli: “İnsan uzun bir zaman gelip geçirdi, bir şeyi fark eden değildi.”

Burada da belirtildiği gibi, Âdem’e kadar insanlık tarihi uzun yıllar geçirmiştir.

Hazreti Âdem dediğimiz kişi, ilk insan değil, hakikati ortaya koyan ilk kişidir.

Varlığın hakikati, Tevhîd hakikatidir.

Tüm varlıkta tecelli eden kudret, tek kudrettir.

İşte Âdem denilen kişi bu hakikati insanlığa duyurmuştur.

Hazreti Âdem’den önce insan formuyla yaşayanlar, yalnızca beslenme, korunma, üreme gibi duygular içindeydi.

Belki binlerce yıl bu formda bir yaşam vardı.

Hazreti Âdem dediğimiz kişi, araştırmalara göre M.Ö 10.000’li yıllarda yaşadığına inanılan kişidir.

Resûl ve nebî dediğimiz kâmil insanların ortaya çıkışları, yaklaşık 10.000 yıl içinde olan bir tarihi kapsıyor.

Hakikatleri ortaya koyma tarihi Hazreti Âdem ile başlamış olabilir mi?

Kur’ân’ı incelediğimizde, Âdem’in; toprak boyutu, kan dökme boyutu, rûh boyutu ve kâmil insan boyutu karşımıza çıkıyor.

Bunları kısaca hatırlarsak:

1- Kişideki kan dökücülük boyutu; A-dem “الدم” “El dem”

Bakara Sûresi 30: “Ve yesfiku el dem.”

Meâli: “Kim yeryüzünde ikilik, bozgunculuk yapar ve kan dökücü olursa hakikatleri anlayamaz diye bildirildi.”

Bu boyut, kişinin toprak vücûdundaki isteklerin, çevresine zarar verecek şekilde kullanılmasıdır.

Yâni bu boyut; isteklerin günaha dönüşme boyutudur.

Yâni, kan dökme, zarar vermeye dönüşme boyutudur.

2- Kişinin beşer bedeni olan toprak boyutu.

Hicr Sûresi 25: “Ve le kad halaknel insâne min salsâlin min hamein mesnûn.”

Meâli: “Andolsun ki insanı; bir öz taşıyan, dönüşüp gelişen, şekillenen bir hücreden yarattık.”

Bu boyut; kişinin beşer vücûdu olan, ten vücûdudur.

Bu boyut; sperm ve yumurtanın birleşimiyle hücre hücre oluşan ve her an çalışıp duran ten boyutudur.

3- Kişinin bedeninin geldiği rûh boyutu.

Âl-i İmrân Sûresi 59: “İnne mesele îsâ indallâhi ke meseli âdem.”

Meâli: “Muhakkak ki Allah’ın katında İsâ’nın durumu, Âdem’in durumu gibidir.”

Hicr Sûresi 29: “Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî.”

Meâli: “İnsanı en güzel sıfatlarla düzenledim ve içine rûhumdan üfledim.”

Bu boyut; kişinin bedeninin geldiği yer olan ve kişinin bedenini her an çalıştıran rûh boyutudur.

Âdem’in kişideki karşılığı da: Rûh boyutudur ki “Nefahtu fîhi min rûhî.” ile buna işaret edilir.

4- Kişinin kendi aslını idrak etmesiyle geldiği makam olan; “Adam olma boyutu, İnsan boyutu, Kâmil boyutu.”

Kişinin kendini bilmesiyle, kendi aslını bilmesiyle yâni Allah hakikatine ermesiyle geldiği makam olan “Adam-İnsan-Kâmil” boyutu.

Hicr Sûresi 29: “İnsanı sıfatlarla düzenledim ve içine rûhumdan üfledim, artık bu hakikati anlayıp tüm varlığınızla teslim olun.”

İnsanın kendi aslını anlamasıyla ulaştığı şuur; Adam olma şuurudur.

Hacc Sûresi 41: “Yeryüzünde ve kendilerinde düzenimizi anlayan kimseler; her an Hakk’a bağlılık şuuru üzere hareket ederler.”

İncelediğimizde anlıyoruz ki Âdem denilen boyut; ister kadın olsun ister erkek olsun, her kişinin:

Toprak boyutu. (Adem) Yokluk boyutu, her an değişen boyut.

Rûh boyutu. (Âdem)

Kan dökme boyutu. (A-dem)

İnsan-Adam olma boyutudur. (Adam)

Adam boyutu, Kâmil insan boyutudur.

İşte bu bölümdeki âyette belirtilen mesaj: “Âdem’in neslinden ve Nuh ile beraber hakikatlerimizi taşıyan kimselerdendi. İbrâhîm’in ve Yâkûb’un neslindendi ve Bizim yolumuzu gösteren kimselerdendi ve Bizi fark edenlerdendi. Nûruyla her yeri saranın işaretlerini anlayıp, kendi varlığından geçenlerden ve bâki olana teslim olanlardandı.” Kâmil insanlara işaret eder.

Tâ-Hâ Sûresi 117:

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا
يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى

Fe kulnâ yâ âdemu inne hâzâ aduvvun leke ve li zevcike fe lâ yuhricennekumâ minel cenneti fe teşkâ.

Fe kulnâ yâ Âdem	: Sonrada, dedik, bildirdik, ey Âdem,
İnne hâzâ	: Şüphesiz, bu, o haller, iblislik hâli, sûrette kalmak,
Aduvvun	: Düşman,
Leke ve li zevci ke	: Sen ve eşin, aynı yolda olan, cins, tür, benzer,
Fe lâ yuhricenne kumâ	: Yok, değil, ayırmasın, sakın sizleri çıkarmasın,
Min el cenneti	: Cennet, huzurdan,
Fe teşkâ	: Şâki, küfür, eşkıya, hiddetli, ikiliğe düşme,

Meâli: “Ey Âdem! Şüphesiz o haller senin ve eşinin düşmanıdır. Sakın o hâller sizi hakikatlerin huzurundan ayırmasın, yoksa ikiliğe düşenlerden olursunuz, diye bildirdik.”

İnsanın düşmanı, kendi kibridir, egosudur, bunlardan doğan şeytanıdır.

Bu haller insanı hakikatten uzaklaştırır, ikiliğe düşürür.

Önemli olan Tevhîd şuuruyla yaşamaktır.

Önemli olan varlığın özünü görebilmektir.

Varlığın dış boyutunda kalıp iç boyutunu göremediğimiz an, ikiliğe düşeriz.

Tâ-Hâ Sûresi 118:

إِنَّ لَكَ إِلَّا تَجُوعٌ فِيهَا وَلَا تَعْرِى

İnne leke ellâ tecûa fihâ ve lâ tarâ

İnne leke	: Muhakkak, senin için,
Ella	: Değil, olmaz, yoktur, başka,
Tecua	: Açlık, istek, sıkıntı, doyma,
Fiha	: Orada, o huzurda, o hakikatlerde,
Ve lâ tarâ	: Yok, çıplak, soymak, sûret,

Meâli: “Muhakkak ki senin için o huzurda bir sıkıntı yoktur ve surette kalmak yoktur.”

Varlığından geçen Allah’ın ulviyetine teslim olur.

Asıl huzur bu teslimiyettir.

Âdem’in nefesi cennetin bahçelerinden gelir.

Cennet, cemâli ilahiyedir.

Allah cemâlini Âdem makamından gösterir.

Varlık perdesinin altında Allah’ın cemâli vardır.

İşte o cemâl huzurun makamıdır.

Tâ-Hâ Sûresi 119:

وَأَنْتَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَى

Ve enneke lâ tazmeu fihâ ve lâ tadhâ.

Ve enne ke : Muhakkak sen,
Lâ tazmeu fiha : Susamaz, hep doymuş, isteğin olmaz, orada,
Ve lâ tadhâ : Yok, yanmak, azap, sıkılmak, cehaletin sıkıntısı,

Meâli: “Muhakkak ki o huzurda başka bir isteğin olmaz ve cehaletin sıkıntısı yoktur.”

Hakk'ı bilen Hakk'ı bilmezlikten kurtulur.

Hakk'ı bilmeyen ise bir cahillik içine düşer.

Hakk'ı bilen her an O'nun huzurunda olduğunu anlar.

Her nereye dönersek dönelim, her varlığın özü Hakk'tır.

Her insan her an Hakk'ın huzurundadır.

İşte Hakk'ın huzurunda durmak, huzura erişmektir.

Âdem her an Hakk'ın huzurunda durandır.

Huzura eren, o huzurun hazzına erer.

Ve o hazdan başka isteği olmaz.

Huzur, nereden geldiğini nereye gittiğini bilmekte gizlidir.

Aslını anlamakta gizlidir.

Âdem makamına ermekte gizlidir.

Varoluşu okumakta, var edeni anlamakta gizlidir.

Huzur, kendi vücûduna dönüp, o vücûdun işleyişini anlamakta gizlidir.

O işleyişi kim yapıyor bunu anlamakta gizlidir.

Cümle vücûdları tutan Zâtı ilâhiyi anlamakta gizlidir.

O Zâta teslim olmakta gizlidir.

Yâni Allah hakikatine ermekte gizlidir.

Huzur, her varlığı tutanın Allah olduğunu bilip,

Her varlıktan kendini gösterenin O olduğunu bilip,

Her an O'nun huzurunda olduğunu bilmenin verdiği ilâhî hazdır.

Huzur, Hızır, Haz, Hazerat, Hazret, Hazır aynı kökten gelen kelimeler.

Huzur; ilâhi huzurda durmaktır.

O huzurdan hiç ayrılmamaktır.

Kendinde O'nu görmektir.

O'nda kendini seyretmektir.

Baktığın her yerde O'nun vechinde sarhoş olmaktır.

İlâhî meyhanede hep sarhoş yaşamaktır.

Huzur; Halk'ta Hakk'ı seyretmenin zevkidir.

Huzur; Hazreti Muhammed'in makamıdır.

Huzur; kendinde Hakk'ı bulup O'nda kaybolmakta gizlidir.

Tâ-Hâ Sûresi 120:

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى
شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى

Fe vesvese ileyhiş şeytânü kâle yâ âdemu hel edulluke alâ
şeceretil huldi ve mulkin lâ yeblâ.

Fe vesvese ileyhi	: Böylece, vesvese, fısıltı, ona,
El şeytan	: Şeytani haller, kötülük çıkar halleri,
Kale yâ Âdem	: Dedi, ey Âdem,
Hel edullu-ke ala	: Sana göstereyim, haber vereyim,
Ala şecereti el huldi	: Ağaç, soy, asalet, sonsuz, ebedi devam edecek,
Ve mulkin	: Saltanat, mülk,
Lâ yeblâ	: Sona ermeyecek, tükenmeyen, bâki olan,

Meâli: “Fakat şeytani halleri ona fısıldadı. Dedi ki: Ey Âdem! Ebedi devam edecek olan ve tükenmeyecek olan saltanatı sana göstereyim mi?”

Hakk’ın huzurundan düşüren şey, kişinin içinden gelen şeytani duygu ve düşüncelerdir.

Şeytan, her zaman kişinin içinden kişiye ben egosunu sunar.

İnsan tüm Kâinatın Sultanına teslim olamadığında, kendine saltanat oluşturur.

Ben egosuyla yaşamaya başlar.

Ben benim sen sensin duygusuyla yaşar.

İnsan ölümlüdür.

Fakat kendini ölümsüz zannederek yaşar.

Ebedi olduğunu zannederek yaşar.

Oysa ebedi olan Allah’tır.

İnsan ise bir fânidir, bir kuldur.

Âdem’in hikâyesinde şeytan, Âdem’e ebedi yaşamayı vaat eder.

Böylelikle kişi Allah’ın edebi olduğunu unutur ve kendinin sonsuza kadar yaşayacağı bir zannın içine düşer.

Şeytan, “şa-ta-na” kelimesinden gelir.

Uzaklaşan yâni Hakk’tan uzak olan demektir.

Hakk’tan uzak olan, kibir içine düşer ve şeytanlaşır.

Şeytan Allah’ı unutup ben diyendir.

Varlığın özünü, görmekten uzaklaşan “şa-ta-na-şeytan” durumuna düşer.

“Şa-ta-na” durumuna düşen, varlığın dış boyutunda kalır ve ondan menfaat elde etme derdine düşer.

Yâni varlığın eşya boyutunda kalıp, hakikatine eremeyendir.

Şeytan, eşya aynı kökten gelen kelimelerdir.

Eşyayı görüp, özünü göremeyen şeytanlaşır.

Eşyadan menfaat elde etme durumu, kişiyi özden koparır.

İşte o menfaat elde etme durumu kişiyi, kendi çıkarının derdine düşürür ve kişi zalimleşir.

Nisâ Sûresi 120: “şeytânü illâ gurûrâ.”

Meâlî: “şeytan ancak gurur, kibir duygularından doğar.”

İşte şeytan denilen, ancak gurur, kibir içinde olandır.

Evet, her kim; bir gurur, kibir içindeyse, işte o kişi şeytandır.

Gururlanma, kibirlenme şeytanlığın doğduğu yerdir.

Şeytan, varlığın eşya boyutunda kalıp, varlığa zulmederek kendine menfaat elde etme derdindedir.

Şeytanın ben egosuyla yaşar, ölümü unuttur, kendini ebedi yaşayacak zanneder.

İşte insan içinden gelen dürtüleri analiz etmelidir.

İçinden gelen duygularda ben egosu var mı iyi süzmelidir.

Tâ-Hâ Sûresi 121:

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوَآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا
مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى

Fe ekelâ minhâ fe bedet lehumâ sevâtuhumâ ve tafikâ yahsîfâni aleyhimâ min varakıl cenneti ve asâ âdemu rab-behu fe gavâ.

Fe ekelâ minhâ	: Böylece, yediler, meylettiler, yöneldiler, o tuzağa düştüler, ondan,
Fe bedet lehumâ	: Böylece, açıldı, göründü, onların, ikisinin,
Sevâtu humâ	: Ezmek, vuruş, avret, ayıp olan, kusurlu, onlar,
Ve tafikâ	: Başlamak, koyulmak,
Yahsîfâni	: Örtüyor, yakışacak şekilde, arayış,
Aleyhimâ	: Üzerlerine,
Min varak	: Kağıt, örtü, koruma, yaprak, koruyucu olan,
El cennet	: Cennet, huzur,

Ve asâ Âdem : İsyân, asi oldu, ikiliğe düştü, itaatsiz, Âdem,
Rabb hu : Rabbine, bedeninin sahibine,
Fe gavâ : Sonra da, taşkınlık etti, azdı, yoldan çıktı,
itaat,

Meâli: “Böylece o hallerin tuzağına düştüler. Sonra da onların kusurlu halleri açığa çıktı. Tekrar huzurun koruyuculuğı üzerlerinde olsun diye, bir arayışa koyuldular. Âdem Rabbine karşı ikiliğe düştü, böylece taşkınlık etti.”

Bu bölümde de görüldüğü gibi Âdem’in isyan boyutu da vardır.

“Asâ Âdem rabbehu fe gavâ-Âdem rabbine asi oldu, böylece taşkınlık içine düştü.”

Burada belirtilen uyarı, kişi kendi bedenini kendine nispet ettiğı müddetçe, bedenın sahibi olan Rabbine isyan etme durumuna düşer.

Karşıındaki kişinin bedeninde de o bedenın Rabbini görmeyerek yine isyan durumuna düşer.

Ben egosuna düşen kimse, huzurdan düşecektir.

Taşkınlık durumuna düşecektir.

İnsanın kusurlu halleri, kibirli halleridir.

İnsan kibrin ne olduğunu düşünmelidir.

Ekber olan Allah’ın yanında kendine varlık nispet etmek, kişiyi kibre düşürecektir.

Hikâyede, Âdem ve Havvâ’nın cennette yasak ağacın meyvesinden yemesi, “Ekelâ minhâ-ondan yediler” iyi değeriendirilmelidir.

Burada yemekten maksat, yönelmektir, irtibat içinde olmaktır, temas etmektir.

Cennette yasak ağaç diye anlatılan hikâyeye iyi analiz edilmelidir.

Bu konuyu “Cennette Yasak Ağaç” bölümünde inceledik.

Tâ-Hâ Sûresi 122:

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ

Summectebâhu rabbuhu fe tâbe aleyhi ve hedâ.

Summe ictebâ hu : Sonra, o seçkin olana yöneldi, icabet etti,

Rabb hu : Rabbine yöneldi, vücûdlandırıran,

Fe tâbe aleyhi : Böylece, tövbe, yaptıklarından pişmanlık
duymak,

Ve hedâ : Hakk'a yol bulmak, hidâyet bulmak,

Meâli: “Sonra o seçkin olana, onu vücûdlandırana yöneldi, böylece yaptıklarına pişman olup tövbe etti ve Hakk'a yol buldu.”

Cennetten kovulan Âdem, düştüğü gafleti anladı, tövbe etti, Hakk'a yöneldi ve hidâyet yolunda oldu.

Tâ-Hâ Sûresi 123:

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ

Kâlehbitâ minhâ cemîan badukum li badın aduvv fe immâ
yetiyennekum minnî huden fe menittebea hudâye fe lâ yadıllu
ve lâ yeşkâ

Kâle ihbitâ minhâ : Dedi, inin oradan, düşer, o
hakikatlerden,

Cemîan : Hepiniz, hepsi,

Badu kum li badın : Bazınız, bazınıza, birbirinize,

Aduv : Düşmanlık,

Fe imma yetiyenne-kum : Artık, size mutlaka gelecek, gelir,

Minnî huden	: Benim, hidâyet, yol gösteren, hakkın yolunu gösteren,
Fe men ittebea	: Artık, kim tâbi olursa, uyarısa,
Hudâye	: Hakk yoluna, rehber, e,
Fe lâ yadillu	: İşte, dalalette kalmaz, sapmak,
Ve lâ yeşka	: Ve şaki, hiddetli olmaz, ikilik,

Meâli: “Birbirlerine düşmanlık edenlerin hepsi, o hakikatlerin idrakinden düşer. Size mutlaka Benim yolumu gösterecek olan biri gelir. Artık kim Hakk’ın yoluna tâbi olursa, işte o dalalette kalmaz ve ikiliğe düşmez, diye bildirdik.”

Âdem makamının hakikatine erişen, tüm varlığa Hakk nazarıyla bakar.

Tüm varlığın Hakk’ın rûhundan süzölüp geldiğini anlar.

Âdem şuurundan düşen ise, mutlaka senlik benlik kavgasına düşer.

Her varlığın özünün Âdem olduğunu görebilen Tevhîd hakikatine erişmiş olandır.

Her kişi, Hakk yolunu bulmalıdır.

Hakk yolunda olan Kâmillerle tanışmalıdır.

Kâmil insan, ona gelen kişiyi anında Hakk’ın yoluna yönlendirir.

Kendini unutturur, Hakk’ı hatırlatır.

Âyette belirtildiği gibi; fe menittebea hudâye fe lâ yadillu ve lâ yeşkâ-artık kim Hakk’ın yoluna tâbi olursa, işte o dalalette kalmaz ve ikiliğe düşmez.”

Burada geçen “yeşka” kelimesi “şaki” kelimesiyle bağlantılıdır.

Şaki, şak kelime kökünden gelir.

Şak; ikiye ayırmak, bölmek, ayrılmak demektir.

Eşkiya kelimesi oradan gelir.

Eşkiya, ikilikte kalan, bölücü olan, zalim olan, senlik benlik kavgasına düşen demektir.

Şaki, mutlak olarak zalim kimsedir.

İnsan şakiyi dışarıda aramayacak, önce kendinde bulacak.

Zalimi dışarıda aramayacak, öncelikle kendinde bulacak.

Herkes kendine seslenmelidir; “birine bilerek ya da bilmeden zulmediyor muyum?” diye.

Bilmeliyiz ki birine zulmediyorsak, şaki, eşkiya, şeytan biziz.

Çevremize kötülük yapıyorsak zalim, şeytan biziz.

Fitnelik, fesatlık, hasetlik, kıskançlık içindeyse...

Kendimizi yüce görüyorsak...

Başkalarına hor bakıyorsak...

Kul hakkı yiyorsak, aldatıyorsak, çıkarımız için zulüm ediyorsak...

Şaki biziz, şeytan biziz, başka şeytan aramayalım.

Şakilik, şeytanlık bizim baş düşmanımızdır.

Zalimsek, kendimiz kendimize düşmanız demektir.

Kişideki şeytani duygu ve düşünceler, kişinin baş düşmanıdır.

“El şeytân lekum aduv-şeytan sizin düşmanınız.”

Dışarıda ayrı bir varlık olarak şeytan arama.

Zalimleşmiş kişide şeytanı ara.

Sen etrafına zulüm ediyorsan, kendinin şeytan olduğunu anla.

Âdem hakikatinden düşen, şaki olacaktır, zalim olacaktır, şeytan olacaktır.

Âdem hakikatine eren ise, Kâmil olacaktır.

Âyetle belirtildiği gibi, “Fe menittebea hudâye fe lâ yadillu ve lâ yeşkâ” hidâyet yoluna tabi olacaktır, dalaletten uzak olacaktır, şakilikten uzak olacaktır.

Kur’ân’da geçen Âdem âyetlerini bu bölümde incelemeye çalıştık.

Âdem hakikatini hem rûh olarak hem de rûhun üflenîşiyile gelen beşeri olarak anlamaya çalıştık.

Kişi, Âdem makamına erişme yolunda öncelikle aklını ve gönlünü temizlemelidir.

Yâni abdestli olmalıdır.

ÂDEM MAKAMINA GİDEN YOLDA ABDEST

Makamı Cem, rûh makamıdır,

Rûh makamı, Âdem makamıdır.

Âdem makamının yolu fenâfillah olmaktan geçer.

Kendi varlığının Allah'ın ulviyeti olduğunu bilen kimse fenâfillah makamına erişecektir.

Fenâfillah, Allah'ta fâni olmak demektir.

Kendi varlığından arınan-temizlenen kimseye, Makam-ı Cem mertebesi açılacaktır.

İnsan tenden ve candan oluşan bir beşerdir.

İnsanın ten boyutu tecellilerle, cân boyutu rûh ile tanımlanır.

Tenden cânâ olan yolculukta, hem tenin hem de cânın sahibi öğrenilir.

Fenâ makamlarında, varlıktaki “zikir, fiil, sıfat zât” tecellileri idrak edilir.

Daha sonra bekâ mertebeleri bedensiz açılır, yâni beden-den geçene açılır, yâni beden sahibi olan Allah'a bedensiz teslim olana açılır.

Bu teslimiyet, tüm benlik günahından temizlenmekle mümkündür.

Kişi bilmezlikle kendi vücûduna benim der.

Oysa kendi vücûdunu yaratan, şekillendiren, vücûdda muktedir olan değildir.

Kendi vücûdunun sahibi değildir.

Ama insan bir benlik içinde bilmezlikle benim vücûdum senin vücûdun diyerek benlik günahına düşer.

İşte bu gûnahtan ve benlik gûnahına dayalı nice gûnah-tan temizlenmek gerekir.

Temizlenmelidir ki gûnahlardan kurtulsun.

Varlığından geçmelidir ki gûnahlarından kurtulsun.

Arınmak, temizlenmek, varlığından geçmek abdest sırrıdır.

Abdest; arınmaktır, temizlenmektir.

Abdest; aklını gönlünü tüm kötü duygu ve düşüncelerden temizlemektir.

Abdest; Allah'ın ûlvîyetinin yanında kendine benlik isnat etmemektir.

Hakikate erişmenin yolu abdesttir.

Abdestli olana, hakikatin kapıları açılır.

Hakikat yolu abdestli olana açılır.

Hakikat yolunda abdestli olmak gerekir.

Abdest edeb makamına erişmektir.

Edeble gelene nice hakikatler sunulur.

Abdest, hem içsel hem dışsal temizliğin adıdır.

İnsan, duygu ve düşüncelerinin temiz olmasına gayret göstermelidir.

İnsan, hâl ve davranışlarının güzel olmasına, çevresine faydalı olmasına dikkat etmelidir.

Allah ile iletişim içinde olmanın yolu akıl ve gönül temizliğidir.

Namaza girmenin yolu abdesttir.

Abdestin mânâ ciheti, duygu ve düşüncelerimizin temiz olmasıdır.

Abdestin mânâ ciheti, varlığımızın Allah'ın ûlvîyeti olduğunu anlamaktır.

Allah'ın ûlvîyetinin yanında kendilerine varlık isnat edenler ne kadar temiz olabilirler ki?

Onun için abdest hakikati çok iyi araştırılmalıdır.

Abdest nedir?

Abdest bizlere ne mesajlar sunuyor?

Abdest sadece su ile bedeninin temas etmesi midir?

Dışımızı su ile temizleriz, peki ya içimiz nasıl temizlenecek?

Aklımızda ve gönlümüzde olan;

Gurur, kibir, benlik, inat, hasetlik, fesatlık, fâsıklık,

Dedikodu, çekiştirme, iftira, yalan,

Hor bakmak, aldatmak, hak yemek, çalıp çırpma,

Zarar vermek, kötülük yapmak gibi duygular dışımızı yı-
kamakla temizlenir mi?

Çevremize olan kötülük hâllerimiz nasıl temizlenecek?

Peki, nedir abdest?

Abdest dışımızı mı yıkamaktır?

Yoksa abdest dışımızı değil içimizi mi yıkamaktır?

Yoksa hem içimizi hem de dışımızı mı yıkamaktır?

Su ile abdest alıp dışımızı yıkayıp, kendi içimize ne me-
sajlar aktarmalıyız?

Abdestin derin mesajları ne olabilir?

Öyle bir abdest alalım ki aklımız, gönlümüz, hâllerimiz
tertemiz olsun.

Öyle bir abdest alalım ki hakikat kapılarının açılmasına
vesile olsun.

Öyle bir abdest alalım ki bizi Hakk'la buluştursun.

Öyle bir abdest alalım ki bizi Sâlih kişi yapsın.

Öyle bir abdest alalım ki bizi İslâm'la şereflendirsın.

Evet, nedir abdestten gelen derin mesajlar?

Nedir her bir organın yıkanmasındaki derin mesajlar?

İşte abdestten gelen derin mesajlar.

Önce niyet edilir.

Peki, nedir niyet?

“Niyet ettim Allah rızası için abdest almaya” diye niyet edilir.

Niyetteki derin mesajlar nedir?

Niyet; aramaktır, istemektir, yönelmektir, bir yola girmek-
tir, söz vermektir.

Temizlenmeye söz veriyorum.

Hakk yolunda olmaya söz veriyorum.

Hakk’a yönelmeye, o yoldan dönmeyeceğime söz veriyorum.

Niyetimde hâlis olmaya, samimi olmaya söz veriyorum.

Hakikatleri anlamak için gayret edeceğime söz veriyorum.

İlim üzere olmaya söz veriyorum.

Sonra eller yıkanır.

“Eûzübillahimineşşeytanırracim Bismillahirrahmanırrahim” denilerek eller bileklere kadar ve parmak araları da dâhil olmak üzere üç defa yıkanır.

Nedir ellerin üç defa yıkanmasındaki derin mesaj?

El; tutmaktır, tutunmaktır, teslim olmaktır, el vermektir, ilme talip olmaktır.

Öğretmene el vermektir, yâni öğretmenin tebliğine tutunmaktır.

“İnnellezîne yubâyîûneke innemâ yubâyîûnallâh yedullâhi”
(Fetih Sûresi 10) âyetinin sırrıdır.

Hakk’ın ilmine tutunmaktır.

Esir olduğun üç şeytanı bırakmak, Rahmân’a tutunmaktır.

Üç makamın tecellisine tutunmaktır.

Kişiyi esir alan, Hakk’tan uzaklaştıran her şeyi bırakmak, gerçeğe tutunmaktır.

Dünyaya tutunmayı bırakmak, Hakk yoluna tutunmaktır.

Aklındaki bâtil bilgileri bırakmak, ilme tutunmaktır.

Sonra ağız yıkanır.

Ağzımızı temizlemek nedir?

Ağzımıza girenin ve ağzımızdan çıkanın temiz olması ne demektir?

Ağzımız neden üç defa yıkanır, nedir bunun hikmeti?

Nedir ağzın yıkanmasındaki derin mesaj?

Üç defa yıkamanın mânâsı, ağzımızdan çıkan sözler, üç makamın hakikatlerini yansıtmalıdır.

Bu üç makam; “Efâl-i İlâhiye, Sıfat-ı İlâhiye, Zât-ı İlâhiye” makamlarıdır.

İşte bunun için öncelikle ağzımızdan çıkan sözler temiz olmalıdır.

Ağzımızdan çıkan sözleri temizlemeliyiz.

Ağzımızdan artık dedikodu çıkmaması gerekir.

Birilerini çekiştirici sözler çıkmaması gerekir.

Birine hor bakıcı sözler olmaması gerekir.

Yalan söylemeyi, asılsız sözler söylemeyi terk etmek gerekir.

Ağzımızdan öfke, hiddet, kavga içeren sözler çıkarmamak gerekir.

Yol aldığımız üç makamda, tertemiz lütuflarla hareket etmek için...

Gönlümüzü üç makamın hakikatlerine açmak için...

Ağzımıza girenin temiz olması gerekir, haram yememeliyiz, haram içmemeliyiz.

Ağzımıza giren yiyecek ve içecek emeklerimizin karşılığı olmalıdır.

Asla kul hakkı yememeliyiz.

Sonra burun yıkanır.

Burnumuza üç defa su çekeriz ve burnumuzu üç defa temizleriz.

Nedir burnun yıkanmasındaki derin mesaj?

Buradaki üç defa yıkamak da üç makamın mânâsı üzere olmaktır.

Nefes mânâ boyutuna işaretler.

Ağız beşerî boyuta işaretler.

Her ikisinin hakikatine erişmek için abdestli olmak gerekir.
Bu cihetle ağızımızı ve burnumuzu üç kez yıkarız.
Bundan maksat;
Nefesin sahibini bilmek...
Aldığımız verdiğimiz nefesin kıymetini bilmek...
Öfke dolu, kibir dolu nefesimizin olmaması...
Nefesimizi temizlemektir.
Nefesini temizleyen kimsenin yolu açılr.
Üç makamın tecellisine ulaşmak, temiz nefesle mümkündür.
Üç makamın zikri, nefeste gizlidir.
Nefes sırrı, her varlığın enfûsunda olana eriştirir.
Tohumdan açığa çıkış nefesle başlar.
Rahîmiyette oluşan nefes rahmâniyete akar.
İnsan nefesin sahibini bilmelidir.
O nefesi olumsuz duygu ve düşüncelerle kirletmemelidir.
İnsan, tüm Kâinatı saran nefesin sahibine teslim olmalıdır.
Her bir varlığın nefesi, tek nefes sahibi olan Allah'ın nefesidir.
İnsan bilmelidir ki tüm kâinat, Allah'ın nefesinin hareketliliğidir.
Nefes kişinin nefsinin oluşturmaktadır.
Nefes candan gelir.
Can, nefs elbisesi giyer.
Nefs, ten elbisesi giyer.
Her tenin içinde nüfûs vardır.
Tüm bunlar nefesten gelir.
Nefes-nefs-nüfûs-nefhâ-enfûs-nefsânî-nefis aynı kökten gelen kelimelerdir.
Tüm Kâinat bir nefesten oluşmaktadır.
Nefes tüm Kâinatın sahibine aittir.
Nefes O, O nefestir.
Nefes âlemin sırrı idi.

Âdem'in makamı idi.
Nefes O'nun sırrı idi.
O nefes idi.
Nefes O idi.
Nefes henüz doğmamış idi.
Henüz nefes yok idi.
Nefes Ūlvî Âlemde bir sır idi.
Nefesin o derin sesi henüz yok idi.
Sesin o muhteşem tınısı gelecek idi.
Tüm varlık o tınıdan açığa çıkacak idi.
Nefes nûrun derinliklerinde gizli idi.
Nefes, Ūlvîyetten nûruna, nûrundan rûhuna üflenecek idi.
O kendini nefesle zâhire çıkaracak idi.
Nefes zikre, zikir nefese dönecek idi.
İşte "Nefesin sırrı zikir" bu idi.
Her bir varlık Hakk'ın nefesinden gelecek idi.
Hakk rûhundan üfleyecek idi.
O üfleyiş nefes olacak idi.
"Nefahtu fîhi min rûhî" âyetinin sırrı bu idi.
Âdem makamının sırrı bu idi.
Âdem'den maksat bedenlerdeki Hakk idi.
Hakk nef etti, Halk tecelli etti.
Cümle varlık rahîmden nef edildi.
İşte nef, nefse dönecek idi.
Nefs, bedenlerin sırrı olacak idi.
Tüm varlık "Nefs" olarak bedenlenecek idi.
Önce nefes alınacak idi.
O nefesle zâhire çıkış başlayacak idi.
Nefes kaderin sırrı idi.
Ūlvîyetindeki nefes nûruna aktı.

Nûranî bedenler nefes aldılar.
Ve nefes vermeyi beklediler.
Çünkü nefesi verecek bedenler henüz yok idi.
Alınan nefes nûrundan idi.
Nûrundan alınan nefes rûhu oluşturmak içindi.
Rûh nefes alıp verecek Âdem sırrına dönecekti.
Nefes Âdem'in nüfûsu olacaktı.
Nefes rûhun deryasından gelecek idi.
Alınan nefes Hakk'ın nefesi idi.
"Infu hû-O'nun nefesi" âyetinin sırrı bu idi.
Cümle varlık Hakk'ın nefesinden var olacak idi.
Tüm varlık tek nefesten halk olacak idi.
Hakk nefesinden halk edecek idi.
İşte "Halaka kum min nefsin vâhidet" âyetinin sırrı buydu.
Tek nefes Hakk'ın kendisi idi.
Alınan nefes ışığın nefesi idi.
Alınan nefesle rûhlar oluştu.
Rûhun kaderi nûrdan alınan nefesle yazıldı.
Rûhun kaderi yazıldı, rûhdan üfleniş beklendi.
Aldıkları nefes zaman geldi "Nef" edildi.
Nef edilen nefesten "Nefs'ler-bedenler" oluştu.
Oluşan nefis'ler nefes verdi.
Nefes verenler, cân olacak idi.
Artık nefes alıp verme zamanı gelmişti.
Çünkü nefesin verileceği bedenler var edilmişti.
Nûrundan aldılar nefesi, bedenlerden verdiler.
İşte kulların nefes alıp verme sırrı bu idi.
İşte "Hakk'ın nefesi" sırrı bu idi.
Nefes O idi.
O nefes idi.

Nefs, nefes, enfüs, nüfus hepsi nefese ait idi.

Nefes Hakk'ın rûhaniyeti idi.

Tüm âlem her an nefes alıp vermekte.

Tüm âlem nefesle ayakta durmakta.

Nefes zikrullah sırrı idi.

Nefesten gelen sesleniş, Hakk'ın sesi idi.

Hakk tüm varlıktan seslenen idi.

Kehf Sûresi 96: "İnfu hû."

Meâli: "O-Hakk nefestir."

Hicr Sûresi 29: "Fe izâ sevveytuhu, nefahtu fîhi min rûhî."

Meâli: "Rûhundan nefes verdi, o nefesle bedenleri şekillendirdi."

Yâ-Sîn Sûresi 51: "Nufihâ fîs sûri."

Meâli: "Bedeninizde nefes alıp veren Hakk-O'dur."

Kâmer Sûresi 13: "Fe izâ nufihâ fîs sûri nefhâtun vâhidet."

Meâli: "Göğüslerden nefes alıp veren Biziz, her nefes Bizim tekliğimizi gösterir."

Nisâ Sûresi 1: "Ellezi halakakum min nefsin vâhidetin."

Meâli: Ki O'dur, tek nefesten-nefisten halk eden."

Mâide Sûresi 3: "Aldığınız nefesin farkında olmamak."

Kehf Sûresi 96: "Dedi ki: O'nun size nefes alıp verdirdiğini anlayın."

Zuhruf Sûresi 5: "Sizin her an nefes alıp vermeniz bizim zikrimiz değil midir?"

Zâriyat Sûresi 41: "O nefes alıp vermenin hikmetini."

Kalem Sûresi 16: "Onlar, burunlarından nasıl nefes alıp verdirdiğimizi hiç düşünmezler mi?"

İşte nefesin sırrı nefesimizi temizlemekte gizlidir.

Kendi aslını bilmek isteyen bir talebe, kâmil bir kişiye varır.

Ve der ki: Efendim! Ben kimim, aslım nedir, nereden geldim, nereye gidiyorum, bu kâinat nedir, Allah nedir, Allah var mıdır, bunun gibi hakikatleri nasıl öğrenebilirim?

Kâmil kişi der ki:

Önce nefesini temizle.

Bil ki hakikat yolculuğu temiz nefesle yapılır.

Bil ki yol nefesle açılır.

Bil ki yol nefesi temiz olana açılır.

Talebe der ki: Efendim benim nefesim kirli midir?

Evlat! Eğer dedikodu yapıp, birilerini çekıştiriyorsan,

Kötü sözler ediyorsan,

İçinde kin, nefret, öfke, hiddet, kavga varsa,

Birilerini övüp, birilerine sövüyorsan,

Birilerinin hakkını yiyorsan,

Çalıp çırpıyorsan,

Birilerine çıkar amaçlı yaklaşıyorsan,

Kişilere şehvani duygu ile bakıyorsan,

Birileriyle alay ediyorsan,

Birilerini küçük görüyorsan, kendini büyük görüyorsan, bu gibi duygular, eylemler içindeysen nefesin kirlidir evlat.

Nefesin kirliyse, bunları yapma ve nefesini temizle.

Bil ki yol temiz nefesli olana açılır.

Kirli nefesle kapı açılmaz.

Talebe der ki: Evet efendim, anladım ki benim nefesim kirlidir. Bunları yapmayacağım ve nefesimi temizlemeye çalışacağım.

Evet evlat!

Aldığın hava, sana tertemiz sunulmakta, sen soluduğun nefesi tertemiz almaktasın.

Fakat nefesini verirken; içindeki tüm kötü hâli, duyguyu, düşüncüyü, nefesinle dışarı vermektesin.

Verdiğin kirlî nefesle bil ki ortama kötülük tohumları ek-
mektesin.

Çevrende olan kötülüklerin hepsi verdiğin nefesteki akışta
gizlidir.

Nefesini temizlersen, gönlün temizlenir.

Gönlün temizlenirse, kendi vücûdunun hakikatleri sana açılır.

Bil ki yol da sensin, yolcu da sensin.

Ve bil ki yol temiz nefesle gidilir.

Kendi enfûsuna atacağın her gönül adımı, temiz nefesle atılır.

Evet, evlat, nefesin sırrına varırsan kendi aslına erersin.

Unutma ki yol da sensin yolcu da sensin, yol temiz ne-
fesle gidilir.

Evet. Hakikat yolculuğu temiz nefesle yapılır.

Yol nefesle açılır.

Yol temiz nefesle gidilir.

Hayvanî vücûdumuzda ciğerlerimiz yaşamak için, her an
nefes alıp vermektedir.

Gönlümüz ise yaşamın sırrına ermek için, temiz nefes alıp
vermeyi beklemektedir.

Gönül temiz nefese ulaştığında kapılar bir bir açılır.

Gönül bir nefesle kapısını aralar.

Gönlün aldığı her bir nefes, kişideki üç hâlî bir bir temizler.

Bir bir temizlenen üç hâl, vücûdun üç deryasının tecelli-
sine kapı açar.

Her temizlenen bir hâl sonrası, üç deryanın sırrı kendini
açmaya başlar.

Her deryanın da dört şehri vardır.

Her şehirde nice niteliklere şâhit olunur.

Ezandaki “أَشْهَدُ” “Eşhedü” “Elifin sırlarına şâhit olmak” sırrı
da budur.

Üç derya kendi içinde bir nûfûs taşır.

Bu nüfûs “Muhammed” sırrıdır.

Ezandaki “مُحَمَّدًا” “Muhammed’e şâhitlik” sırrı da budur.

Üç derya dört şehadete kapı açar.

Ancak kendi varlığından geçenler, yâni “şehit” olanlar her deryada nefes sırrına ererler.

Nüfûs nefes ile birleşir.

Nefes, nüfûs’a dönüşür.

Nüfûs her deryadaki Hakk kimliğidir.

Bir nefes üç verilen nef’âya,

Üç verilen nefâ bir olan “Hayy” sırrına dönüşür.

Nefes sırrı; enfüstan âfâka çıkışın sırrıdır.

Yolculuk nefesle başlar, nefesle biter.

Yaşam nefesle başlar, nefesle devam eder.

Kişi kendindeki nefesten, kâinatın nefesine erer.

Şâhit olur ki kâinatta bir nefes alıp veren vardır.

Anlar ki tüm nefesler bir nefesten gelmektedir.

Anlar ki tüm kâinat her an nefes alıp vermektedir.

Nefes, kişinin nefsi boyutunun işaretidir.

Talebe der ki: Efendim, nefesin abdestli olmasının sırrını anladım, hakikat yoluna temiz nefesle gidileceğini anladım, inşallah ben de nefesimi temizleyenlerden olurum.

Evet, abdestte her bir bölümün nice hikmetleri vardır.

Suyla yıkanan bedenın dışı, içsel yıkanmaya işaret eder.

Abdestin diğer bölümü yüzün yıkanmasıdır.

Yüzümüzü üç defa yıkarız.

Nedir yüzümüzü üç defa yıkamadaki derin mesaj?

Eski bakışımız olan eşya bakışını terk etmektir.

Üç makamın irfâniyetiyle eşyanın hakikatine bakabilmektir.

Sûret bakışını terk etmek, sîret yönüyle bakmaktır.

Üç makamın mânâsına ulaşmaktır.

Her yere “Vechullah” idrakiyle bakmaktır.

Allah'ın Fiil yüzüne, Sıfat yüzüne, Zât yüzüne ulaşmaktır.
Ve böylelikle yüzümüzden, sevgi, şefkât duygusunu çevremize hissettirmektedir.

Sonra kollar yıkanır.

Sağ kol dirseğe kadar üç kez, sonra sol kol aynı şekilde üç kez yıkanır.

Nedir kolları yıkamadaki derin mesaj?

Kol tutmaktır, tutunmaktır, bağlanmaktır.

Hakikatin yoluna tutunmaktır, hakikat yoluna bağlanmaktır.

Kirli kollarla hakikat yoluna tutunamayız.

Tutunduğumuz tüm öfke, hiddet, gurur, kibir, çıkar duygularını terk etmeliyiz.

Kol kendini adamaktır, tevekkül etmektir, teslim olmaktır.

Üç defa kollarımızı yıkamak, tutunduğumuz üç şeytani hâlin terk edilmesidir.

Kolları temiz olan, üç makamın tecellisine tutunur, ona göre hareket eder.

Hakikat yoluna tutunabilmek için bâtil alanı terk etmek gerekir.

Eski bâtil alana olan tutunmamızı terk etmek, kollarımızı yıkamanın sırrıdır.

Yâni tutunduğumuz, yalan, hurâfe, zulüm getiren alanı bırakmaktır.

Minâ'da taşıdığımız üç şeytan, tutunduğumuz üç şeytani hâli terk etmenin sırrıdır.

Sağ kolumuz, mânevi boyuta olan bağlılığımızdır.

Sol kolumuz, beşerî yaşantımıza olan sorumluluk bağlılığımızdır.

Hem dünyasal boyutumuzu, hem de mânevi boyutumuzu dengede tutmalıyız.

Her iki cihette de samimi olmalıyız.

Sonra baş mesh edilir.

Nedir mesh etmedeki derin mesaj?

Mesh etmek, akıldaki tüm bâtil alanı silmektir.

Aklımızda, Allah'ın ilminden gayri bir şey bırakmamaktır.

Öfkesel, hiddetsel, kibirsel duygular getiren, zalimlik oluşturan tüm bilgileri silmektir.

Aklımızdaki asılsız bilgileri silmektir, yalan şeyleri, hurafeleri silmektir.

Aklı temiz olmayanın, hakikatleri idrak etmesi mümkün değildir.

Sonra kulaklar yıkanır.

Her iki el ıslatılıp, kulakların içi ve dışı temizlenir.

Nedir kulakları yıkamadaki derin mesaj?

Bâtil bilgiler duymamaktır.

Dedikodu, yalan dinlememektir.

Dünyaya esir olunacak olan şeyleri dinlememektir.

Hep ilme dayalı bilgiler dinlemektir.

Can kulağıyla dinlemektir.

Varlıktaki Allah'ın seslenişini dinlemektir.

Sonra boyun mesh edilir.

Nedir boynun mesh edilmesindeki mesaj?

Boyun, yöneldiğimiz yoldur.

Döndüğümüz makamdır.

Hiç bâtil alana dönmeden, hakikat yönünde dosdoğru ilerlemektir.

Sonra ayaklar yıkanır.

Ayaklar üç kez yıkanır.

Sağ ayağımız da sol ayağımız da üç kez yıkanır.

Sağ ayağımız, mânevi yolun yürüyüşüdür.

Sol ayağımız, dünya sorumluluğu, varlığa ve çevremize yardım, hizmet yolculuğudur.

Nedir ayakların yıkanmasındaki derin mesaj?

Ayaklar yürüyüştür, ilerlemektir.

Hakikat yolunda yol almaktır.

Dünya boyutunda, adalet ve hukuk ölçüsüyle hareket etmektir.

Ayaklar, makamlardaki irfan yolculuğudur.

Nereye gittiğini bilmektir.

Üç makam üzere yol almaktır.

Sağlam basmak, sağlam hareket etmektir.

Şahitlikle delillerle yürümektir.

Ayakları kirli olanın hakikat yolunda ilerlemesi mümkün değildir.

Yâni bâtil yolda, yalan yolunda, zalimlik yolunda, ayrımcılık yolunda gidenin, hakikatler yolunda gitmesi mümkün değildir.

İşte abdest:

Temizlenmektir, arınmaktır.

Tüm fenâ hallerden temizlenmektir.

Varlığından geçmektir.

Sâlih kimse olmaya erişmektir.

Kişi; dedikodu yapıyorsa, hor bakıyorsa, hasetlik, fesatlık içindeyse, gurur, kibir içindeyse, çalıyor çırpıyorsa, dünya malına mülküne esir ise işte o kişi abdestsizdir.

Kişi; bir kimseye zarar veriyorsa, zerre kadar haksızlık yapıyorsa, işte o kişi abdestsizdir.

Kişi; Allah'ın ûlvîyetinin yanında kendine varlık isnat ediyorsa, işte o kişi abdestsizdir.

Gönlü abdestli olana, hakikat kapıları açılır.

Abdest hakikati, suyla vücûdun dışını yıkamak değil; ilim, irfan, edep, Allah aşkıyla vücûdun içini yıkamaktır.

Suyla bin kez vücûdumuzun dışını yıkasak, aklımızı, gönlümüzü, hâlimizi temizlemediğimiz müddetçe abdest almış sayılmayız.

Gönlümüzü Allah'a rabıta etmenin sırrı; aklın ve gönlün abdestli olmasıdır.

Allah'ın hakikatlerine ermenin yolu, aklın ve gönlün abdestli olmasıdır.

Abdestsiz olmak, akıl ve gönül kirliliğidir.

Aklı ve gönlü kirli olmak, kibir içinde ve gaddarlık içinde olmaktır.

Kur'ân hakikatlerine erebilmek için temiz olmak gerekir.

Varlığın hakikatlerine erebilmek için temiz olmak gerekir.

Toplumda hep söylenir "Kur'ân'a abdestsiz dokunulmaz." diye.

Abdestsiz dokunulmaz denmesinin hikmeti nedir?

Abdestin hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Abdest vücûdun dışını yıkamak diye bilinir.

Oysa aklın ve gönlün temizliği hakikatte abdesttir.

Elbette su ile bedenimizin dışını yıkamak sağlık açısından önemlidir.

Kur'ân'a abdestsiz dokunulmaz denilen, okuduğumuz Mushâf-ı Şerîf midir?

Yoksa canlı bir kitâb olan vücûdumuzun hakikatleri midir?

Abdestsiz dokunulamaz denilen, Allah'ın hakikatleri olabilir mi?

Yâni aklı ve gönlü kirli olan kişi, hakikatlere eremez denilmek istenmiş olabilir mi?

Abdest, vücûdumuzun dışını suyla yıkamak mıdır?

Yoksa aklımızı ve gönlümüzü temizlemek midir?

Abdestden murad nedir?

Kur'ân nedir?

Mushâf-ı Şerîf nedir?

Burada bizlere belirtilen, suyla alınan abdest mi yoksa aklımızın ve gönlümüzün temizlenmesi midir?

Suyla olan temizlenme, bedenimizin dışını temizler.

Oysa aklımızın ve gönlümüzün temizlenmesi, aklımızda olan tüm kötü düşüncelerden, bâtıl bilgilerden ve gönlümüzde olan, kötülüğe yol açan, hâl hareket ve eylemlerden kendini temizlemektir.

Vâkıa Sûresi 79. âyet tecelli ettiğinde, ortada henüz kitap hâline getirilmiş bir mushâf yoktu.

Yazılanları incelediğimizde görüyoruz ki, Vâkıa Sûresi 79. âyet Mekke’de tecelli etmiştir diye bildirilmiştir.

O zaman ortada mushâf henüz yoktur.

Abdest bile hicretten sonra emredildi diye bilgiler vardır.

Mushâf-ı Şerîf, Hazreti Muhammed’in vefatından sonra toplanmaya başlanmış ve kitap hâline getirilmiştir.

Vâkıa Sûresi 79: “Lâ yemessuhû illel mutahherûn.”

Meâli: “Ancak tertemiz olanlardan başkası ona temas edemez, onu anlayamaz.”

Burada sunulan hakikat iyi anlaşılmalıdır.

Âdem sırrına erişmenin yolu temizlenmektir, tertemiz olmaktır.

Varlığından geçen, fenâfillah makamına erişen tertemiz olacaktır.

Tertemiz olana Makam-ı Cem açılacaktır.

Âbdestsiz olan, yâni benlik günahında kalan Âdem makamına erişemeyecektir.

Toplumda, Vâkıa Sûresi 79. âyet delil gösterilerek; “Kur’ân’a abdestsiz dokunulmaz” söylemini iyi düşünmemiz gerekir.

Bu âyeti iyi araştırırsak, orada belirtilen hakikatin ne olduğunu iyi anlarız.

Kur’ân nedir diye, Mushâf-ı Şerif’i incelediğimizde anlıyoruz ki, Kur’ân denilen kitâb, her bir varlıktır, tüm kâinattır.

Mushâf-ı Şerîf; değerli bilgiler taşıyan, yâni manevi bilgiler taşıyan sayfalar demektir.

Kitap hâline getirilmiş sayfalar demektir.

Mushâf-ı Şerîf; kulların matbaada basarak oluşturduğu kitaptır.

Mushâf; varlık Kur'ân'ından akan bilgilerden oluşmuştur.

Kur'ân; Allah'ın oluşturduğu canlı kitaptır, yâni her varlıktır, tüm Kâinattır.

Mesela göz adına yazılan tüm kitapları insanlar yazmıştır.

Ama gözün kendisi, yâni göz adına yazılan kitapların kaynağı, canlı kitap olan başımızdaki göz organı, Allah'ın oluşturduğu kitaptır.

Dünyada göz adına yazılan tüm kitapların kaynağı, canlı kitap olan gözün kendisidir.

Vâkıa Sûresi:

77- "Muhakkak ki tüm varlık elbette Kur'ân-ı Kerîm'dir."

78- "O varlık kitâbının içinde gizli bir âlem vardır."

79- "Ancak tertemiz olanlardan başkası ona temas edemez, onu anlayamaz."

İnsanın vücûdu bir Kur'ân'dır.

Her varlık bir Kur'ân'dır.

Tüm kâinat bir Kur'ân'dır.

İnsan, canlı Kur'ân'dır.

Kur'ân; birlik içinde okunan şey demektir.

Okunacak olan kişinin kendi vücûd kitâbidir.

Her varlık, her kişinin vücûdu, tüm kâinat, zerreden küreye olan tüm varlık okunabilecek, anlaşılacak bir şekilde var olmuştur.

Her kişinin vücûdu bir Kur'ân'dır.

Tüm gerçekler kişinin vücûd kitâbında satır satır yazılıdır.

Her varlık, sayfalardan oluşan canlı bir kitâbdır.

Her varlığın içinde olan nitelikler, hakikatler birer âyettir.

Âyet; işaret, delil, iz, belirti, hakikati gösteren deliller demektir.

Yûsuf Sûresi 105: “Ve keeyyin min âyetin fîs semâvâti vel ardi yemurrûne aleyhâ ve hum anhô muridûn.”

Meâli: “Göklerde ve yerde nice âyetler vardır ki yanından gelip geçerler ve onlar onun farkına varmazlar.”

Anlıyoruz ki her varlık bir âyettir, her varlığın içinde olan deliller birer âyettir.

Eğer kişinin gönlü kirli ise, yâni abdestsiz ise, kişi kendi vücûdunda ve her varlıkta olan hakikatlere temas edemez, hakikatleri anlayamaz.

Kişinin hakikatleri anlaması, onlara temas edebilmesi için öncelikle gönlüne abdest aldırmalıdır.

Gönlümüzde olan;
Gurur, kibir, benlik,
İnat, hasetlik, fesatlık, fâsıklık,
Dedikodu, çekiştirme, iftira, yalan,
Birine hor bakma, kendini yüce görme,
Makam hırsı, şan hırsı,
Para, mal, mülk esareti,
Aldatmak, hak yemek, çalmak,
Birine zarar vermek, kötülük yapmak,
Kişilerin makamına göz dikmek, çekememek,
Kişilerin zerre miktar da olsa parasına, malına göz dikmek,
Bunlar ve bunlar gibi bizleri kirleten tüm kötü hallerden temizlenmek, gönül abdestine ulaşmaktır.

Yoksa vücûdumuzun dışındaki kiri görür de içindeki bu kirleri göremezsek, asla abdestli olamayız.

Abdestten murad; aklımızı, gönlümüzü temizlemektir.

Gönlü temiz olmayanın, Kur’ân’daki mânâyâ ulaşması, o mânâyâ temas etmesi olamaz.

Bin defa suyla vücûdun dışını yıkasak, gönül temiz olmadıktan sonra kişi abdestli sayılmaz.

Hakikatlere, ancak ve ancak gönlünü temizleyenler ulaşabilir.

Gönül temiz olmadan, Allah şuuruna ulaşmak mümkün değildir.

Gönlü temiz olmayan kişi; her gün bin defa suyla abdest alsa, bin rekât namaz kılsa, Allah hakikatini anlayamaz, gönül cennetine adım atamaz.

Gönlü temiz olan, çevresinde iyi hallerle hareket eder, hiç kimseye zerre kadar zarar vermez, tertemiz düşünceler ve tertemiz huylar içindedir.

Enfâl Sûresi 37: “Temiz huylu olanla, kötü huylu olan; Allah’ın hakikatlerini anlayıp anlamadığına göre ayırt edilir.”

Gönlüne abdest aldırان kişi, Allah’ın hakikatlerine temas eder, hakikatlerin mânâlarına ulaşır.

Eğer kişi çevresine zarar içindeyse, işte o kişi abdestsizdir.

Kişi, suyla abdest alsa bile, çevresine zarar veriyorsa, dedikodu yapıyorsa, hor bakıyorsa, hasetlik, fesatlık içindeyse, bulunduğu makamda gurur, kibir içindeyse, çalıyor çırpıyorsa, dünya malına mülküne esir ise, işte o kişi abdestsizdir.

Allah’ın; temizlenin, gönlünüzü temizleyin, kirlilikten geçin öğütlerini anlamamış demektir.

İşte, abdestsiz Kur’ân’a dokunulmaz denilmesindeki hikmet; gönlü abdestli olmayan, yâni gönlü temiz olmayan kişi, kendi vücûdundaki ve cümle varlıktaki Allah’ın hakikatlerini anlayamaz demektir.

Vâkıa Sûresi 79: “Ancak tertemiz olanlardan başkası ona temas edemez, onu anlayamaz. “

Bu âyetteki mesaj çok anlamlıdır.

Aklımız ve gönlümüz kirli olduğu müddetçe, Allah’ın hakikatlerine ulaşmamız, o hakikatlerle temas içinde olmamız mümkün değildir.

Abdest; vücûdun dışını yıkamak değil, aklını ve gönlünü temizleme hakikatidir.

Eğer kendi vücûdumuzdaki ve cümle varlıktaki hakikatlere temas etmek, o hakikatleri anlamak istiyorsak, aklımızı ve gönlümüzü temizlemeliyiz.

Aklımızı temizlemek, tüm bâtil bilgilerden temizlenmekle mümkündür.

Gönlümüzü temizlemek; ancak ve ancak yaptığımız hatalardan dönmek, kimseye zerre kadar zarar vermemek, kendimize varlık isnat etmekten vazgeçmek ve vücûdumuzun hakikatleri ile ilmi bir yol almakla olur.

Abdest; tüm fenâ hallerden temizlenmektir.

Allah'ı idrak etmek isteyen kimse, vücûdunun dışını değil, aklını ve gönlünü tüm cehalet hâllerinden temizlemelidir.

Aklı ve gönlü temizlenen kişi, kendi vücûd Kur'ân'ını okur, onu anlar.

Nisâ Sûresi 49: "Nefslerini anlayan, fenalardan temizlenen o kimseleri gördün değil mi? Ancak Allah'ı anlamak isteyen kimseler cehaletten temizlenirler ve onlarda zerre kadar zulüm yoktur."

Aklı temiz olan kişi, bâtil bilgilerle hareket etmez, her an ilim ile hareket eder.

Gönlü abdestli olan kişi, hâl ve hareketleriyle Sâlih amelde olan kişidir.

Gönlü abdestli olan, herkesin derdiyle dertlenir, kişilerin sıkıntılarını içinde hisseder, elinden geldiğince yardım için koşar.

Asla para hırsına esir olmaz, mala, mülke esir olmaz, kimseyi kandırmaz, kimseye zerre kadar zarar veremez.

Müddessir Sûresi 4: "Ve siyâbeke fe tahhir."

Ve siyâbe ke : Elbise, hâllerin, vücûd hakikatleri, bildikleri, doğruluk, sen,

Fe tahhir : Arındırmak, temiz, tertemiz,

Meâli 1: "Tertemiz hallerle hareket et."

Meâli 2: "Hallerin, duyguların, düşüncelerin, tertemiz olsun."

Müddessir Sûresi 5: "Verrucze fehcur."

Ve el rucze : Pislik, kirlilik, fena haller, azap, şiddet, öfke,
hiddet, gazap,

Fe uhcur : Artık, bırak, ayrılmak, uzaklaş, uzak dur,

Meâli: "Ve fena hallerden uzak dur."

İşte abdest, âyetle belirtildiği gibi, hem içimizi hem de dışımızı tertemiz yapmaktır.

Hâllerimizi davranışlarımızı tertemiz edebilmektir.

Aklımızı ve gönlümüzü tertemiz edebilmektir.

Ahlaklı olarak yaşamaktır.

Duygu ve düşüncelerimizin ilim ve edeb üzere olmasıdır.

Her an Allah'a bağlılık duygusuyla tertemiz hallerle çevremize davranmaktır.

Yaratılan tüm mahlûkata Hakk nazarıyla bakabilmektir.

Ne güzel söylemiş kâmil bir insan.

Cümle varlığa Hakk nazarıyla bak

Cümle varlığın sahibidir Hakk

Semme vechullah makamına eriş

Her varlıktan görünen O'dur mutlak

Evet, aklını ve gönlünü tertemiz edebilmek Âdem hakikatini anlamaya kapı açacaktır.

İnsan, Âdem hakikatine erişebilmek için kendi vücûd şehrine adım atmalıdır.

Ve bilmelidir ki vücûd şehrinin kapıları, temiz olduğunda açılacaktır.

Kur'ân'ın öğütlerini cân kulağıyla duymalıdır.

Duyduklarını uygulayıp, temiz olabilmek içinde şunları yapmalıdır.

Dilini tut.

Kimsenin dedikodusunu yapma, arkasından çekiştirme.

Kimseyi hor görme, kötöleme, alay etme, hiçbir varlığı küçük görme.

Kimsenin özelini, gizli yönlerini, hatalarını araştırma, ayıbını arama.

Kimsenin inancına, ibadetine, kültürüne, cinsiyetine, milletine, rengine, laf etme.

Kendini tanı, çevrene yardımcı ol.

(Hucurât Sûresi)

Asla kibirlenme.

Asla övünme, büyüklenme, kendi inancını diğerlerinden büyük görme.

Bilgili olmadığın şeyler hakkında asla konuşma.

Anne babana, yakınlarına, çevrene, herkese iyi davran.

İnsanlara suratını asma, böbürlenme.

Hep tevâzu içinde ol, edepli ol, öfkelenme.

Asla kimseyi aldatma, yalan söyleme.

(Lokmân Sûresi)

Asla kul hakkı yeme, asla çalıp çırpma.

Verdiğin sözü yerine getir.

Gösteriş peşinde olma, makam, şan şöhret peşinde olma.

Kan dökme, kimseye asla zulmetme.

Kötülük için yardımlaşma, iyilik üzere yardımlaş.

Sıkıntılar, kederler verme.

Gereğinden fazla yeme, içme.

Bedenine zarar verecek şeyler içinde olma.

(Mâide Sûresi)

Kul hakkı yeme.

Kendi çıkarın için başkasına zarar verme.

Boş hayaller peşinde koşma.

Kulaktan dolma bilgilerle hareket etme, aslı olmayan şeylere itibar etme.

Varlığın dış yüzünde kalma.

İkilikte kalma.

Bıkkınlık, karamsarlık, ümitsizlik içinde olma.

Kendi zannında var ettiğin ilâha sığınma.

(Hicr Sûresi)

Kibirli olma.

Riyakâr olma.

Gösteriş içinde olma.

İkilik çıkarma.

Sakın kötülük yapma.

Hainlik yapma.

(Enfâl Sûresi)

Kişi eğer bunları yapabilirse, mutlaka vücûd şehrinin kapıları açılacaktır.

Ve Âdem makamına giden yolda, nice hakikatlere şâhit olacaktır.

Kişi, hak ettiği hakikate mutlaka kavuşacaktır.

Lâyık olduğu ilme ve lââyık olduğu makama muhakkak ki kavuşacaktır.

Kişi, çocuk saflığında bir gönüle ulaştığında, abdestli olacaktır.

Ona nice ilmî sırlar açılacaktır.

Gönül kirliliğinden temizlenen kimseye rûhun kapıları açılacaktır.

Önemli olan çocuk saflığına erişebilmektir.

Anneden doğan çocuk en saflığıyla tertemiz bir gönüle sahiptir.

O bebekte hiç ayrımcılık yoktur.

Gurur kibir yoktur.

Yalan nedir bilmez.

Dedikodu hiç bilmez.

İnanç ayrımı, millet ayrımı, renk ayrımı, cinsiyet ayrımı yoktur.

Onun gönlü tertemizdir.

En saf haliyle eşyayı anlamak için bakar.

Kişiye engel olan şeyler, kişinin kendi takıntılarıdır.

Hâlâ geçmişte yaşadığı şeylere öfkesi varsa...

Hâlâ geçmişte yaşadığı, aldanma ya da aldatmalara takılıp kalmışsa...

Hâlâ geçmişte olan şeylere ahları vahları varsa...

Hâlâ geçmişte yaşıyorsa, geleceğe bakamıyorsa...

Hâlâ dünya çıkarına esir ise...

Hâlâ öfkesine, hiddetine, kavgasına, başkasını küçük görmeye, kendini büyük görmeye esir ise...

Hâlâ kendi inancını, ibadetini, ibadethanesini, milletini, büyük görüyorsa...

Başkalarını kâfir görüyorsa...

Hâlâ ayrımcılıklar, ikilikler, dedikodular içindeyse...

Hâlâ ilimden, fenden, irfandan uzak bir halde yaşıyorsa...

Hurafelerle oyalanıyor, asılsız şeylere inanıyorsa...

Hâlâ kişileri makamlarına göre ayırıyorsa, çıkarı için kişilere yaklaşıyorsa...

Hâlâ yaratılan varlığa hor bakıyorsa, ayrımcılık içinde bakıyorsa...

Hâlâ sevgi dediği şey, kendi çıkarı ise...

Bilmelidir ki kişiye engel olan şeyler işte bu takıntılarıdır.

Tüm bunları terk etmelidir

Tüm bunlardan uzak durmalıdır.

Yâni abdestli olmalıdır, tertemiz olmalıdır.

Olmalıdır ki Âdem makamına erişsin.

Abdestli olana ilim kapıları açılacaktır.

Hakikat yolunda tüm soruların cevapları zaman içinde makam makam gelecektir.

Cevaplar gelmeye başladığında huzur da gelecektir.

Cevaplar gelmeye başladığında, eğer kişi eski hallerinden birine dönerse, bilmelidir ki kapı kapanacaktır.

Döndüğü eski halden pişman olur, tövbe eder, samimi olursa, kapılar tekrar açılacaktır.

Bilinmelidir ki temiz, samimi, sadakat içinde olan gönülle, hakikat yolunda yürüme mümkün olacaktır.

İşte abdestten maksat, benlik günahından temizlenmektir.

Senlik benlik kavgasından temizlenmektir.

Bedenimizin dışını yıkamak ayrı bir şeydir.

Beynimizde olan kibre, zulme kapı açan duygu ve düşünceleri temizlemek ayrı bir şeydir.

Maksat, beynimize kodlanan batıl bilgileri, kibre yol açan bilgileri temizlemektir.

Yâni abdest bedenimizin dışını değil, beynimizin içini temizlemektir.

Beynimiz temizlenmeden hakikate kapı açılmaz.

Âdem makamı Tevhîde açılan kapıdır.

Rûhun hakikatine bedenden geçildiğinde erişilecektir.

İsâ'nın çamiha gerilen bedeninden maksat, bedenden geçme makamıdır, fenâfillah makamıdır.

Fenâfillah makamından sonra açılan makam Âdem makamıdır, rûh makamıdır, Hakk makamıdır.

ÂDEM'E SECDE HAKİKATİ

Kur'ân'da geçen Âdem'e secdeden maksat nedir?

Meleklerin Âdem'e secde etmesinin sırrı nedir?

Melekler ve Âdem boyutu nedir?

Bunların birliği nedir?

A'râf Sûresi 11: "Kulna li el melaiket uscudû li Âdem, fe secedû."

Meâli 1: "Meleklerle bildirdik Âdem'e secde edin, böylece secde ettiler."

Meâli 2: "Tüm kuvveleri Âdem'e secde edecek şekilde yaratıldı, böylece secde hâlinde oldular."

Meâli 3: "Varlıktaki tüm kuvveler, varlığın rûhuna secde-birlik halindedirler."

Secde hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Biz hep, secdeyi başımızı yere koymak diye öğrendik.

Namazda, kıyâmı ayakta durmak, rükûyu ellerimizi dizimize koyarak eğilmek ve secdeyi ise başımızı yere koymak olarak öğrendik.

Oysa Kur'ân bizlere, çok farklı bir secde târifi yapıyor.

Yerlerde, göklerde ne varsa, her şeyin her an Allah'a secde halinde olduğunu belirtiyor.

İşte Kur'ân'dan bazı deliller.

Not: âyetlerde "yescudu-secde ederler" diye geçmektedir.

Rad Sûresi 15: "Ve lillâhi yescudu men fis semâvâti vel ardı tavan ve kerhen ve zilâluhum bil guduvvi vel âsâl."

Meâli 2: “Göklerde ve yerde olan ne varsa, içiyle dışıyla her şeyiyle ve onların gölgeleri dâhil, sabah, akşam hiç durmadan Allah’a secde ederler.”

Nahl Sûresi 48, 49:

48: “Onlar, Allah’ın halk ettiği şeylerin gölgelerinin dahi sağa sola dönerek, Allah’a secde ettiklerini ve tüm var olanların bir bütünlük içinde olduğunu bakıp da görmezler mi?”

49: “Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, bütün varlıklar ve bütün kuvveler Allah’a secde ederler. Bu hakikati anlayanlarda kibirlilik yoktur.”

Rahmân Sûresi 6: “Ve el necmu veş şeceru yescudân.”

Meâli: “Yıldızlar ve ağaçlar her an secde halindedirler.”

İncelediğimiz zaman görüyoruz ki, birçok âyette, var olan tüm varlığın Allah’a her an secde halinde olduğu belirtiliyor.

Nedir secde?

Bize öğretilen secde ile Kur’ân’da bahsedilen secde aynı değil midir?

Secde hakikati iyi tefekkür edilmelidir.

Secde, başımızı yere koymak mıdır?

Kıyam, ayakta durmak mıdır?

Rükû, ellerimizi dizimize götürerek eğilmek midir?

Kıyamı, ayakta durmak diye öğrendik.

Rükûyu, ellerimizi dizimize götürmek diye öğrendik.

Secdeyi, başımızı yere koymak diye öğrendik.

Secdeyi, namazda bir bölüm diye öğrendik.

Başımızı yere koymayı da samimi bir şekilde Allah için yaptık.

Çünkü ailemizden öyle öğrendik.

Kur’ân’ın sunduğu secde sırrı nedir?

Bakara Sûresi 170: “Onlara Allah’ın sunduğu şeylere tâbi olun denildiği zaman, derler ki: Hayır, biz atalarımızı ne üzere

bulduysak ona tâbi oluruz. Eğer ataları bir şeyi akıl etmiyorlar ve doğru yol üzere olmasalar da mı?”

Atamızdan, secdeyi başımızı yere koymak diye öğrendik.

Secde, başımızı yere koymak mıdır?

Secde, namazda bir bölüm müdür?

Oysa Kur’ân, bambaşka bir secde sunuyor.

Oysa Kur’ân, yerdeki gökteki her şeyin her an Allah’a secde içinde olduğunu işaret ediyor.

Varlığın gölgesinin bile Allah’a secde etme sırrı ne olabilir?

Kur’ân’da tüm âyetlerde açık seçik her şeyin Allah’a secde ettiği belirtiliyor.

Yoksa anne babamızdan secde diye öğrendiğimiz secde değil mi?

Peki, nedir o zaman secde?

Secdenin derin sırrı nedir?

Nedir secdenin hakikati?

Varlıktaki tüm kuvvelerin Allah’a secdesi nedir?

Teslim diye çevirirdik hep.

Teslim, İslam kelimesi ile bağlantılı değil mi?

Peki, secde kelimesinin İslam kelimesi ile bağlantısı ne olabilir?

Kur’ân’da “yescudu-secde” kelimesi vardır.

Ayrıca “Se-Le-Me-İslâm-Teslim-Müslüman” kelimeleri de vardır.

Bunların birbiriyle olan bağına çok iyi düşünmemiz gerekir.

Kur’ân’da “yıldızlar ve ağaçlar secde ederler” âyeti bizlere nasıl kapılar açıyor?

Yıldızların ve ağaçların secde etmesi nedir?

Gökteki yıldız nasıl secde ediyor?

Yerdeki ağaçlar nasıl secde ediyor?

Rahman Sûresi 6: “Ve el necmu ve el şeceru yescudân”

Meâli: “Yıldızlar ve ağaçlar her an secde halindedirler.”
İnsanlar kendi aralarında, namaz kılıyor kılmıyor diye kavga ederken...

Şeriatlı şeratsız diye kavga ederken...

Namaz kılmayanı kâfir görürken, cehenneme atarken,
Kur’ân bizlere bambaşka bir secdeden bahsediyor.

Nedir, Kur’ân’ın belirttiği secde?

Nedir, her varlığın her an Allah’a secde içinde olması?

Nahl Sûresi 49: “Ve lillâhi yescudu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı min dâbbetin vel melâiketu ve hum lâ yestekbirûn.”

Meâli: “Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, bütün varlıklar ve bütün kuvveler Allah’a secde ederler. Bu hakikati anlayanlarda kibirlilik yoktur.”

Nedir, Yûsuf’a, on bir yıldızın, güneşin ve ayın secdesi?

Yûsuf’dan murad nedir?

On bir yıldızdan, Güneş’ten, Ay’dan murad nedir

Bunların Yûsuf’a secdesi nedir?

Yûsuf Sûresi 4: “İz kâle yûsufu li ebîhi yâ ebeti innî re eytu ehade aşere kevkeben veş şemse vel kamere re eytuhum lî sâcidîn.”

Meâli: “Yûsuf babasına demişti ki: Ey babacığım! Ben on bir yıldızı ve güneşi ve ayı bana secde ediyorlar olarak gördüm.”

Yûsuf’a anne ve babasının ve tüm kardeşlerin secde etmesi nedir?

Yûsuf Sûresi 100: “Anne ve babasını tahtın üzerine oturttu ve sonra da hepsi birden ona secde ettiler.”

Secde Allah’a değil miydi?

Peki, Yûsuf’a olan secde neydi?

Secde Allah’a değil miydi?

Peki, Âdem’e olan secde neydi?

Meleklerin secdesi neydi?

A'raf Sûresi 11: "Kulna li el melaiket uscudû li Âdem, fe secedû."

Evet, neydi secde?

Kur'ân'ın işaret ettiği secde neydi?

Bize öğretilen secdenin dışında bir secde mi vardı?

Varsa bize neden öğretilmedi?

Nedir, Kur'ân'ın belirttiği secde?

Nedir, her varlığın her an Allah'a secde içinde olması?

Evet, nedir Kur'ân'i mânâda secde?

Nedir meleklerin secdesi?

Nedir Yûsuf boyutunun secde sırrı?

Nedir cümle âlemin Allah'a secdesi?

Nedir gölgelerin bile secdesi?

Evet, nedir secdenin mânâsı?

İnsan varlığa bakıp düşünmeli.

Varlıktaki bütünlüğü görebilmeli.

İnsan kendine bakıp düşünmeli.

Kendindeki hücrelerin, dokuların, organların bütünlüğünü, birliğini görebilmeli.

İnsan denize bakıp düşünmeli.

Denizin damlalarının birliğini görebilmeli.

İnsan her zaman tefekkür içinde olmalı.

Varlığın nasıl var olduğunu, nasıl şekillendiğini, nasıl işlediğini düşünmeli.

Varlığın niteliklerini araştırmalı.

Bedenlerin oluşumunu düşünmeli.

Kur'ân'ın bahsettiği secde, her varlığın her an Allah'a bağlı olduğudur.

Nasıl ki insanın tüm hücreleri, dokuları, organları her an kendi bedenine bağlı ise, bir bütünlük içinde ise...

İşte her bir varlık ve her bir varlıktaki kuvveler Allah'a bağıllık içindedir.

İşte meleklerin Âdem'e secdesi, tüm varlıktaki kuvvelerin varlığın Zâtına bağıllığıdır.

Kur'ân'ın belirttiğine göre, tüm varlık Allah'a secde halindeyse, varlıktaki kıyam, rükû, secde hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Toprağa kapanmak mıdır secde?

Birine eğilmek midir secde?

İncelediğimiz zaman eski tarihlerde secde diye bilinen davranışa hep rastlıyoruz.

M.Ö 5-6 bin yıllarında Mısır mitlerinde, tüm âlemi yaratan, baş Tanrı olan "Ra" ya, çocuklarının, "İsis, Osiris, Şu, Set, Geb" konuşurken secde halinde konuştukları yazılıdır.

Şamanlarda, Azteklerde, Mayalarda ve birçok kültürde sabah güneşin ilk toprağa değdiği yere secde ettikleri görülür

Sümerlerde, Hintlerde, Araplarda, Farisilerde Tanrılar ile hep secde edilerek konuşulur.

Vatikan'da rahipler Papa'yı selamlamak için secde ederler.

Papa, Baba demektir ve Tanrıyı temsil eder.

Eski tarihlerde, Krallara, Padişahlara, secde etmek, ayaklarına kapanmak şarttı.

İncelediğimizde görüyoruz ki secde denilen davranış her toplumda vardır.

Toplumda secde, toprağa eğilmek, ayaklara kapanmak anlamına geliyor.

Hakikatte ise başka bir şeydir.

Hakikatte, "Kıyâm Makamı, Rükû Makamı, Secde Makamı" nedir?

Secde makamı:

Hakk ile Hakk olma makamıdır.

Damlanın deryaya karışma makamıdır.

Damla ile deryanın birliğidir.

Zamandan zamansızlığa geçme makamıdır.

Bedenden bedensizliğe geçme makamıdır

Üflenen rûha erme makamıdır.

Varlığından geçip aslına teslim olma makamıdır.

“Semme vechAllah” makamıdır.

Sıfatların Zâtına bağlılığıdır.

Halk'ın Hakk'a bağlılığıdır.

Hücrelerin bedenle olan bütünlüğüdür.

Secde makamı, her an Allah'a teslimiyet içinde olduğunu bilme makamıdır.

Allah'a her an teslimiyet içinde olan, İslâm makamına erişmiştir.

İslâm şuuru ile yaşayan Müslümandır.

Müslüman her an Allah'a secde halindedir.

Secde makamına gelen, o makamın şuuruna ulaşan, her varlığın her an Hakka secde halinde olduğuna şâhit olur.

Secde makamına ulaşmanın yolu nedir?

Namazda alnımızı yere koymakla secde makamına ulaşır mıyız?

Secde makamına ulaşmak; idrakî, şuhudî, ulvi bir yolculuğun sonunda olur.

O makama ulaşan, hücrelerin bedene olan bağlılığı gibi, yaratılan her şeyin Allah'a secdesini görür.

Bu makama ulaşan hep bu şuurla yaşar.

Öyle bir aşkla Hakk'ın Cemâline tutulur ki artık onun geri dönüşü yoktur.

Çünkü geri diye bir şey kalmamıştır.

Her yer “O” olmuştur.

“Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın” âyeti bu hakikati dile getirir.

Evvel de Âhir de Zâhir de Bâtın da hep “O” olmuştur.

Her yer “Semme vechAllâh” olmuştur.

Yâni her yer “Allah’ın yüzü” olmuştur.

Secde makamına ulaşan her an; vech ile vech’de vech olmuştur.

İşte onun için secde makamına ulaşan daimi secdede olur.

Artık onun yürümesi de, oturması da, çalışması da, konuşması da, seyretmesi de, her şeyi secde olmuştur.

Secde makamı kıyam ve rükû makamından sonra açılır.

Kıyam makamı, sonrası rükû makamı, sonrası secde makamıdır, sonrası İslâm makamıdır.

Tüm bu makamlara adım atmadan önce kişi, önce abdest alır, yâni gönlünü tüm dünya menfaatlerinden temizler, tüm dedikodulardan temizler, kin, nefret, gurur, kibir, hasetlik, fesatlık gibi tüm kötü hallerden kendini temizler.

Hatalarını anlar ve bir daha yapmamaya söz verir.

Çünkü gönül abdest aldığı zaman, yâni gönlünü tertemiz yapanın gönül kapıları bir bir açılır, hakikatler bir bir sunulur.

Kıyam makamında kişi; tüm varlığı tutan, tüm eşyayı ayakta tutan, tüm varlıkta “Hayy” olan, tüm varlıkta diri olan, tüm varlıkta işleyip duran, tüm kâinatı ayakta tutan Hakk’ı müşahede eder.

Kıyam makamında kişi “Kayyum” olan Hakk’a teslim olur.

Tüm varlığı kıyamda görür, tüm varlıkta “Kayyum” olanı görür.

Kıyam makamı;

Fiil hakikatidir.

Fâil hakikatidir.

Efâli İlâhiye hakikatidir.

Hayy ve Kayyum olanın her varlığı tutmasıdır.

Her varlığı ayakta tutan Allah’tır.

Her varlığı tecellileri ile işleten Allah'tır.

Her varlığın fiili, fâili O'dur.

Rükû makamında ise kişi, kendindeki ve tüm varlıktaki sonsuz niteliklere, kendinde ve tüm varlıkta şâhit olur.

Tüm varlıktaki sıfatların inceliklerine şâhit olur.

Her bir sıfatı her bir sıfattan, sıfatın mânâsına ulaşarak şâhit olur.

Rükû; "ra-ke-a" eğildi, düşkün oldu, sıfatlarından geçti, kendine nisbet ettiği sıfatları sahibine teslim etti ve böylece tüm varlıktaki sıfatların Hakk'a ait olduğunu anladı.

"Ra-ke-a" zenginlikten fakirliğe düşmek diye de bilinir.

Buradaki zenginlik tüm sıfatları kendine nisbet etmekle kendini zengin sanmanın gafleti ve fakirliğe düşmek ise tüm sıfatlarını kaybetmekle hiçbir şeyi kalmamanın irfâniyetidir.

Rükû makamı:

Eğilmektir.

Boyun eğmektir.

Sahibini bilmektir.

Sıfatlarını görmektir

Varlığın sıfatlarla sarılı olmasıdır.

Sıfatların Zâtına eğilmesidir.

Sıfatların Zâtına sabit olmasıdır.

Tüm esmaların Müsemmaya bağlılığıdır.

Secde makamı; tüm vücûdları tutan gücü idrak etmek ve bu güçten ayrı olmadığını bilmek ve her şeyiyle teslim olmanın şuuruna ulaşmaktır.

Bu makamda kişi anlar ki tüm varlığı tutan kudret, tek kudrettir.

O tek kudret, içten dışa, dıştan içe tüm varlığı tutuyor ve tüm varlığı kendine bağlıyor.

Yâni kendine secde ettiriyor.

Varlığın sistemindeki, işleyiş, nitelikler ve bedenleri tutan güç, her an tüm kâinatın sahibi olan Zâta bağıllık içinde yâni secde içindedir.

Secde makamında kişi; kendi vücûdunu ve tüm varlığı tutan kudreti anlar ve kendinden geçer.

Bedenini terk eder, cümle varlığın Hakk’a secdesine şâhit olur.

Tüm varlıkta Hakk’ın yüzünü görür.

Tüm varlığın her an Hakk’a bağlı olduğunu görür.

Varlıkta varlığı tutan Hakkı görür.

Bir damla misali deryadan ayrı olmadığına şâhit olur.

Tüm varlıkta üflenlen Ruh hakikatine şâhit olur.

Tüm varlığı tutan tek Zâta şâhit olur.

Tüm mevcudatı her an tutan, her an onu çalıştıran Zâta şâhit olur.

Kesret âlemi gibi görünen âlemin vahdet olduğuna şâhit olur.

Zamandan zamansızlığa geçer.

Bedenden bedensizliğe geçer.

Üflenlen rûha erer.

Nasıl ki, kulağımız, gözümüz, elimiz, ayağımız yâni tüm organlarımız ve tüm hücrelerimiz her an vücûdumuza nasıl bağılysa, secde halindeyse...

İşte bu kâinattaki tüm varlık, her an Zâtı mutlak olan Allah’a bağıldır, yâni secdededir.

İşte, Secde makamına eren, hep o şuurda durur, nereye bakarsa baksın cümle varlığın özünün Hakk olduğunu bilir.

İşte bu makamın zevkiyle Muhyiddin İbn Ârabi “kim Allah’a gerçekten secde ederse, ebediyen başını o secdeden kaldıramaz” demiştir.

İşte, Âdem’e secdeden maksat, Makamı Cem’in sırrı olan meleklerin rûhla olan birliğidir.

Denizi Âdem olarak düşünelim.

Damlaları melekler olarak düşünelim.

Damla deniz ile olan birliğini, meleklerin Âdem'e secdesi olarak düşünelim.

Rûhdan maksat Hakk sırrıdır.

Meleklerden maksat Halk sırrıdır.

Halk her dâim Hakk'a secde halindedir.

Halk'ı bedenimizdeki hücreler olarak düşünelim.

Hakk'ı beden olarak düşünelim.

Nasıl ki hücreler her an bedene bağlı ise, Halk'da her an Hakk'a bağlıdır.

İşte bu ayrılmaz bağlılık secdenin hakikatidir.

Bu şuura erişen kimse Kâmil kimsedir.

Kâmil kimse her an secde halinde yaşar.

Her nereye bakarsa baksın Hakk ile Hakk'a nazar eder.

Kâmil kimse, Âdem elbisesini giymiş kimsedir.

O kimse her dâim Âdem makamına ait olan cem boyutunda yaşar.

Rûhun esintisinde yaşar.

Rûhanî olarak yaşar.

İşte Âdem rûhun sırrıdır.

El ayak baş değil.

O mânâ sırrıdır.

Göz kulak kaş değil.

Âdem nefâ sırrıdır.

Et kemik beden değil.

O Allah sırrıdır.

Rûh tenden ayrı değil.

Secde sırrı rûhtadır.

Toprakta başta değil.

Secde eden melektir.

Egoda olan değil.
Allah rûhundan üfledi.
İnsanı Özünden Halk eyledi.
Özünden Halk eylediğine Âdem dedi.
Âdem Allah'ın halkiyeti idi.
Âdem Hakk sırrı idi.
Hakk rûhun kendisi idi.
Rûhdan gelen rûhlar Halk idi.
Melekler secde sırrı idi.
Hakk, Zâtının sırrı idi.
Halk, sıfatlarının sırrı idi.
Sıfatlar Zâtına secde halinde idi.
Secde Meleklerin secdesi idi.
Sâd Sûresi 71: "İnnî hâlikun beşer min tîn."
Meâli: "Özümden insanı Halk eyledim."
Tîn sırrı "Rûh" sırrı idi.
Rûh üflendi beşer doğdu.
Rûh beşer denen elbiseye büründü.
Beşerin özü Hakk idi.
Halk Hakk'a secde halinde idi.
Halk sırrı melekler sırrı idi.
Allah rûhundan üfledi.
Âdem'i halk eyledi.
Halk olan Hakk'ın rûhu idi.
Meleklerin secdesi Hakk'a idi.
Rûh üflendi, üflenen rûh melekleşti.
Tüm melekler rûha secde etti.
Melek rûhun kendi kuvvesi idi.
O kuvve Hakk'ın kudreti idi.
Hicr Sûresi 29: "Fe izâ sevveytu hû."

“Hakk kendi sûretinde yarattığında.”

“Ve nefahtu fîhi min rûhî.”

“Rûhundan içine üfledi.”

“Fekaû lehu sâcidîn.”

“Tüm melekler ona secde ettiler.”

Hicr Sûresi 30: “Fe secedel melâiketu kullu hum ecmaûn.”

“Böylece meleklerin hepsi secde halinde kaldılar.”

ÂDEM DERS ALANDIR

Âdem makamına giden yol, her şeyden ders çıkarmakla açılır.
İnsan her olaydan ders çıkarmalıdır.

Olumlu ya da olumsuz duygu ve düşüncelerini analiz etmelidir.

Başına gelen olumlu ya da olumsuz her şeyden gerekli dersi çıkarmalıdır.

Her gördüğünü anlamaya çalışmalıdır.

Her çocuk Âdem fitratıyla doğar.

Belli bir aya geldiğinde gördüğü varlığı anlamak için heyecanla bakar.

Anne babasına ya da dede ninesine “bu ne bu ne” diye sorar.

Bu saf sorgulama eşyanın hakikatini anlamak içindir.

İşte bu saf masum sorgulamada hiçbir çıkar beklentisi yoktur.

Sadece anlamak içindir.

Çocuk büyüdükçe bu saf masum sorgulama örtülmeye başlar.

Her anne baba çocuğunu kendi inancı üzere yetiştirir.

Çocuğunun beynine nice yargılar eker.

Yargılara bürünen beyin saf sorgulama duygusunu kaybeder, ders alma duygusunu kaybeder.

Ne zamanki insan çocuk saflığına dönmeye başlar.

İşte o zaman yine eşyanın hakikatini anlamaya çalışır.

Her olayın hikmetini düşünmeye başlar, ders almaya başlar.

İnsan, her bir olayı ince ince düşünmelidir, oradan kendine sunulan mesajı iyi yakalamalıdır.

İsrâ Sûresi 60: “İllâ fitneten lin nâsi veş şeceretel mel’û-
nete fîl kurân.”

İlla fitneten li en nâsi : Ancak, imtihan, deneme, ders almak, sınav,
insanlar için,

Ve el şecerete : Soy, geldiği yer, gelen, ağaç,

El melenune : Rahmetten düşen, lanet, uzaklaşmak,

Fî el kurân : Kâinat kitâbının içinde, okunan şeylerde,

Meâli: “İnsanların dikkatlice düşünüp ders almaları için
ve geldikleri soyu anlayıp rahmetten düşmemeleri için, tüm
kâinat kitâbının içinde hakikatleri sunduk.”

Enbiyâ Sûresi 35: “Ve neblûkum biş şerri vel hayri fitneh.”

Ve neblû kum : biz, ders, deneme, imtihan, belâ

Bi el şerr : bir kötülükte kalmak, şer, zararlı olan,

Ve el hayri : hayır, iyilik,

Fitneten : Fitnelik, karışıklık, sınama, test etmek, anlamak,
müşköllü hal, sıkıntı,

Meâli: “Siz kötülüklerden de iyiliklerden de dersler çıkar-
rın, her zaman bir şeyin aslını anlama içinde olun.”

Burada da belirtildiği gibi insan, kötülüklerden de iyilik-
lerden de dersler çıkarmalıdır.

Başına olumsuz bir şey mi geldi?

Seni üzen bir şey mi oldu?

Seni uyutmayan bir şey mi yaşadın?

Bilmeden bir hata mı yaptın?

Pişmanlık duygusu içinde mi kaldın?

Sana biri rahatsızlık mı verdi?

Sana biri bağırıp çağırdı mı?

Biri senin kalbini mi kırdı, ya da sen birinin kalbini mi
kırdın?

Biri seni aldattı mı, ya da sen birini aldattın mı?

Biri sana karşı hasetlik, fesatlık mı yaptı, ya da sen mi yaptın?

Biri senin dedikodunu mu yaptı, senin gıybetini mi yaptı, ya da sen mi yaptın?

Hemen isyan etme, hemen kaygılara esir olma.

Düşün başına gelen her şeyin bir hikmeti vardır, gerekli dersi çıkar.

Sabret ve olayın hikmetini çöz.

Başına bir olay gelmişse oradan ders çıkar.

Başına gelen olumlu ya da olumsuz her şeyden gerekli dersi çıkar.

Olumsuz bir şeyi tekrar yaşamamak için gerekli dersini al, gerekli tedbirini al.

Olumlu şeylerden de gerekli dersi al ki şımarma, gururlanma, haddini aşma.

Bir olaya şahit mi oldun, hemen yargıyla yaklaşma, gerekli dersi çıkar.

Başına gelen her şey senin için deneyimdir, tecrübedir, ibrettir.

Gerekli dersi almazsan o olay başına tekrar tekrar gelir.

Gerekli tedbiri almazsan, sıkıntılar tekrar tekrar gelir.

Kur'ân'da ne güzel belirtilmiş; "Hayır olan, şer olan her şeyden gerekli dersi çıkarın."

Başına kötü bir şey mi geldi, ya da kötü bir şeye mi şahit oldun?

Başına iyi bir şey mi geldi, ya da iyi bir şeye mi şahit oldun?

Mutlaka ve mutlaka gerekli dersi almalısın.

Her şeyin iç yüzünde saklı alan dersleri çıkarmalısın.

Bak Hızır Mûsâ'ya ne güzel seslendi:

Kehf Sûresi 68: "Ve keyfe tesbiru alâ mâ lem tuhit bihî hubrâ."

Meâli: "İç yüzünü kavrayamadığın, hikmetine eremediğin şeylere, nasıl sabredeceksin ki?"

Âyette ne güzel belirtilmiş, bir şeyin hikmetine erebilmek için sabretmek gerekir.

Hakikatte sabır, ancak ve ancak gerekli dersi aldıktan sonra tecelli eder.

Teslimiyet sabır makamıyla gelir.

İnsan her zaman şu duygular içinde olmalıdır.

İç yüzünü kavramak için sabretmeliyim.

Olan bir olaya hemen isyan etmemeliyim, iç yüzünü kavramak için beklemeliyim.

Bir olayın hikmetine ermek için, iç yüzünü görmek için, gerekli dersi çıkarmak için, sabretmeliyim, beklemeliyim.

Olayların sebeblerini, gelişimini ve nereye aktığını iyi görebilmeliyim.

Hemen yargıya düşmemeliyim.

Gerekli dersi almalıyım.

Hayatıma derslerimi alarak devam etmeliyim.

İnsan bir hata yapabilir.

Yaptığı hatayı neden yaptığını iyi analiz etmeli ve gerekli dersi çıkarmalıdır.

Yaptığı hatayı görebilmenin yolu pişmanlık duygusuyla gelir.

Yapılan hatadan pişmanlık duymak, vicdanın sesidir.

Vicdanı insana seslenir “kötü şeyler yapma, kimseyi aldatma.”

Vicdan der ki; “yaptığın kötü şeyden ders çıkarman için sana pişmanlık duygusu veriyorum, bu duyguyu iyi hisset ve gerekli ders çıkar”

Her zaman olumlu düşünceler içinde ol.

Başkasının eksiğini arama.

Başkasına hakaret etme.

Başkasını çekiştirip durma, vurup durma.

Başına gelen şeye isyan edip durma.

Gerekli dersi çıkar.

Dön kendine.
Kendi eksiğini ara, kendini muhasebe et.
Seni hâkir duruma düşüren duygularını gözden geçir.
Vuracaksan kendine vur, öfkeni nefretini silkele.
Bir de şunu tercih edebilirsin.
Erdemli biri isen...
Ne başkasının eksiğini ararsın...
Ne de kendinin...
Ne başkasına vurursun...
Ne de kendine...
Olan her şeye sabredersin...
Beklersin...
Dersini alırsın...
Hikmetini ararsın...
Açılacak yeni yolu beklersin...
Sana gelecek ilâhî mesajı beklersin...
Her zaman gönlünü Allah'a râbîta et.
Başına gelen bir şeye hemen isyan etme.
Hemen kin, nefrete düşme.
Hemen aşırı karamsarlığa, umutsuzluğa düşme.
Başına gelen o şeyden gerekli dersi çıkarırsan sana ne güzel kapılar açılacak.
Başına gelen kötü şeylerden, sen gerekli dersi alırsan, sana nice hayırların kapısı açılacaktır.
Başına gelen iyi şeylerden, sen şımarırsan, gerekli dersi almazsan, gururlanmana, kibirlenmene yol açacaktır.
Onun için âyetle ne güzel belirtilmiş.
Bakara Sûresi 216: "Hayır gibi görünen de şer olabilir, şer gibi görünen de hayır olabilir."

Başına hayır yâni iyi bir şey mi geldi?

Hemen şımarma, gururlanma yoksa şerre dönüşebilir, seni kibre düşürebilir.

Başına şer yâni kötü bir şey mi geldi?

Hemen isyan etme, karamsarlığa esir olma, belki bu başına gelen senin için hayra dönüşebilir.

Sen sen ol, her şeyden gerekli dersi çıkar.

Sakin umutsuzluğa esir olma, sakın karamsarlığa esir olma.

Sakin şımarma, sakın kendini üstün görme.

Her şeyin iç yüzüne bak, hikmetini ara, olayın dış yüzünde kalma.

İblis, toprak gördü, iç yüzünü göremedi ve “Ene hayrun minhu-Ben ondan hayırlıyım-Sâd Sûresi 76” dedi, kibirlendi, kendini üstün gördü, İblis durumuna düştü.

Biri sana kötülük mü yaptı?

Öncelikle bu kötülük sana neden yapıldı inceden inceye düşün.

Senden mi kaynaklanıyor yoksa karşıdaki kişiden mi kaynaklanıyor?

İyice düşün mutlaka sebebini bulacaksın.

Her zaman kendini analiz et.

Belki de onunla arana mesafe koymak gerekir, onunla arkadaşlığını bitirmen gerekir.

Eğer onunla oyalanır durursan, gerçek dostlarını da bulamazsın.

Sana kötülük yapılsa da sen sakın yapma, o zaman sen de kötü olmuş olursun.

Olaylar sana ne güzel dersler veriyor.

“Arkadaşlığını gözden geçir, gerçek dostlar bul” diyor.

Her kim olursa olsun arana mesafe koymayı bilmelisin.

Eğer bunu yapamazsan başına sıkıntılar gelir durur.

Bir şey yaparken bir yanlış mı yaptın, gaflete mi düştün?

Hemen sıkılma, düşün nerede yanlış yaptın, neyi gözden kaçırdın.

Mutlaka cevabını bulacaksın ve o yanlış tamir edeceksin ve gerekli

dersi alıp o hataya bir daha düşmeyeceksin.

Biri seni aldattı mı?

Hemen düşün, demek ki sen onu layıkıyla tanıyamamışsın.

Demek ki sen onun iç yüzünü görememişsin.

İşte bu olay, artık senin insanlara ihtiyatlı yaklaşmanı, hemen güvenmemeni, kişilerin gerçek niyetlerini görebilmenin dersini sunuyor.

Her şeyin iç yüzünü görebilmelisin.

Eğer gerekli dersi alırsan, bundan sonra seni kimse aldatamayacaktır.

Biri kalbini mi kırdı, seninle oynadı mı?

Hemen üzüntüye esir olma.

Belki kâlbini kırdıran sensin.

Her zaman gerekli dersi çıkar.

Artık bundan sonra kalbinin kırılmasına izin verme.

İyi niyetli olan insanlarla buluş, gerçek dostlarla buluş, sana nice güzellik sunacak insanlarla buluş.

Seni kıran kimseden gelen ne güzel mesaj var.

“Sen, seni kırmayan kimseleri bul” mesajı bu.

“Neden kırıldın anla” mesajı bu.

“Acaba bilmeden kırdım mı, bilmeden kötülük mü yaptım?” mesajı bu.

Unutma başına gelen her şey senin ders alman içindir.

Engeller senin geçmen içindir, senin daha güçlü olman içindir.

Ahlarla vahlarla vakit kaybetme.

Hemen gerekli dersi çıkar ve gerekli adımları at.

Annen baban bile olsa, kardeşin bile olsa, şartlar arana mesafe koymanı gerektiriyorsa, mesafe koy.

Yoksa sıkıntıların devam eder, ahların vahların devam eder.
Geçmişe takılıp durma, geçmişten gerekli dersi al, yoluna devam et.

Eğer beynin geçmişe takılıp duruyorsa, sen o olaydan gerekli dersi almamışsındır.

Beynin seni o olaya çekip duruyor ki, sana şöyle mesaj sunuyor: “sen o olaydan gerekli dersi al, sana artık bunun sıkıntısını hissettirmeyeyim.”

Gerekli dersi alırsan beynin artık seni o olayın sıkıntısına düşürmez, gerekli dersin hikmetini hissettirir.

Seni bir şey sıkıyorsa, sıkıntıya düşürüyorsa, hiç unutma beynin sana o olayın dersini almanı, hikmetine erişmeni istiyor.

Çünkü beyin çözüme dayalı çalışır.

Allah beyni; düşünsün, akıl etsin, çözsün, hikmetine erisin, iç yüzünü görsün, gerekli dersi alsın diye bizlere bahsetti.

Ey kardeşim beynine ihanet etme.

Her şeyden gerekli dersi çıkar.

Her şeyin hikmetine ermeye çalış.

Karamsarlığa, umutsuzluğa esir olma.

Kötülüğün kötülüğüne takılıp, nefrete, kine, düşmanlığa esir olma.

Kötülükten gerekli dersi çıkar ki o kötülük nasıl yok olacak bul.

Başına gelen iyi şeylerden asla şımarma, başkasına nispet yapma.

Gerekli dersi al ki tevâzûlu ol, haddi aşma, yoksa başına gelen iyi şeyleri kötülüğe döndürüverirsin.

Dikkatli ol, sabırlı ol, asla şımarma.

Her şeyin bir iç yüzü var, onu görmeye çalış, dersini almaya çalış.

Başarısızlığa düştüğünde, gerekli dersi al.

Seni ne başarısız yaptı anla, çöz ve başarıya kapı aç.

Yaptığın bir şeyden vicdan azabı çekiyorsan, yaptığın şeyden gerekli dersi al.

O vicdan azabı duygusu çok kıymetlidir, kıymetini bil.

Yaptığın şeyi her yönüyle incele ve gerekli dersi çıkar.

Çıkar ki artık kötü bir şey yapma.

Her zaman, her yerde gerekli dersi almalısın.

Hayat bir dershanedir.

Her olay, her gördüğün bir derstir.

Sakın ön yargılı olma, insanları yargılama.

Sakın hasetlik fesatlık yapma.

Sakın kimsenin gıybetini etme.

Her şey sana derstir, dersini al ve kâmil insan olma yolunda ol.

İnsanların eksiğini gediğini arayan, gıybet eden, gerekli dersi almayandır.

Şunu hiç unutma!

Gerekli dersi alırsan insan olursun.

Gerekli dersi almazsan insan olamazsın.

Gerekli dersi alırsan gelişirsin, kemâlleşirsin.

Gerekli dersi almazsan aynı yerde, aynı sıkıntılarda kalır durursun.

Hayat bir okuldur, dersini almak gerek.

Dersini geçmek, derste kalmamak gerek.

Hayat bir yoldur, insan bir yolcudur.

O yolda insan dersini almalıdır.

İnsan her şeyden gerekli dersi çıkarsın diye yaratılmıştır.

Ders insanı olgunlaştırır, olaylar karşısında ne yapıp ne yapmaması gerektiğini öğretir.

Benzer olayın bir dahaki seferde başına geldiğinde nasıl davranacağını öğretir.

Her zaman her şeyden gerekli dersi alma içinde ol.

Kendi hayat amacını bul, o yolda aşkla koş.

İlgi duyduğun, alaka duyduğun, heyecan duyduğun alana yapış, gönlünü oraya ver ve sakın oradan dönme.

Hayat ders alma yeridir.

Her zaman her şeyden dersini al.

Birine bir şey söyledin, söylediğini analiz et ders al.

Biri sana olumlu ya da olumsuz bir şey söyledi, analiz et, dersini al.

Bir duygu içindesin, bu duygu seni nereye sürükler, analiz et dersini al.

Bir şeye öfkelenedin, bu öfkeni analiz et, dersini al.

Bir şeye sevindin, hemen şımarma, dersini al.

Bir şeye üzüldün, kaygıya, karamsarlığa düştün, elbette ilk anda bunlar olur, ama sakın ol, sabret, düşün, dersini al.

Biri sana bir şey yaptı, analiz et, dersini al.

Sen birine bir şey yaptın, analiz et, dersini al.

Bir yakının vefat etti, unutma sen de bir gün vefat edeceksin.

Ölüm bir son değildir, buzun eriyip suya dönmesi gibi aslına dönüştür.

Ölümü düşün, ölümün hakikatine er, ölümden gerekli dersi al.

Ölüm sonrası dönüş nereye bunu düşün.

Tabi ki doğumu da gelişimi de düşünmelisin.

Varlığın çeşitliliğini de düşünmelisin.

Her şeyi düşünmelisin, her şeyden gerekli dersleri çıkar-malısın.

Hiç unutma hayat bir dershanedir.

Hayatın içindeki olumlu ya da olumsuz her olay dersler içerir.

Dersini almak “Âdem” olmaktır, Âdem’in evladı “İdris” ol-maktır.

İdris, ders alan demektir.

SON DEĞERLENDİRME

Bu kitâbımızda Âdem hakikatini anlamaya ve anladığımız kadarıyla anlatmaya gayret gösterdik.

Anladık ki Âdem'den maksat erkek olarak bir cinsiyet değil.

Kur'ân'da da târif edildiği gibi Allah'ın rûh boyutudur.

İnsanın mânâ boyutudur.

Tenden ve cândan oluşan insanoğlu, kendini halk edeni anlamak için tefekkür içinde olmalıdır.

İnsan kendini halk eden değildir.

Kendini şekillendiren değildir.

Kendine vücûd biçen değildir.

İnsan, yaşama kendi tasarrufu ile gelmedi.

Ve yaşamdan kendi tasarrufu ile gitmiyor.

İnsanoğlu, kendinin nasıl halk olduğunu düşünmeli ve anlamaya çalışmalıdır.

Bedeninin işleyişini anlamaya çalışmalıdır.

Tüm duygu ve düşünceleri analiz etmeli, bunların nelere yol açtığını görebilmelidir.

İnsan, tüm varlığın nasıl bir özden geldiğini araştırmalıdır.

Yaşamının hakikatini düşünmeli ve tefekkür içinde olmalıdır.

Kur'ân'da "İkra" âyetinin açılımı, insanın yaşamı okuması işarettir.

İnsan kendinin nasıl var olduğunu, neden var olduğunu düşünmelidir.

Nasıl bedenlendiğini tefekkür etmelidir.

Nasıl sıfatlandığını idrak etmelidir.

İnsan kelimesinin bir anlamı da “anlamaya çalışan, derin bakan, tanım getiren” demektir.

İnsan varlığa bakmalı, varlığın nasıl oluştuğunu anlamaya çalışmalıdır.

Okumalı, düşünmeli, eşyanın hakikatini anlamak için ilmî düşünceler içinde olmalıdır.

Alâk Sûresi ilk âyetleri bunu belirtir.

Alâk Sûresi:

1-

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

Ikra bismi rabbikellezî halaka

Ikra : Oku, idrak et, anla, araştıır, incele, analiz et,
Bi ismi : İle, delilleriyle, ad, işaret, tüm varlıktaki deliller,
Rabbi ke : Rabbinin, seni vücûdlandırıan, bedeninin sahibi,
Ellezi halaka : Hangi, ki o, olan, yaratılış, halk edilme, oluşum,

Meâli 1: “Seni vücûdlandırıanın delilleriyle, yaratılışı araştıır anla.”

Meâli 2: “Oku yaşamı, düşün nasıl var olduğunu, bedeninin sahibini düşün, ki O’dur seni halk eden.”

Meâli 3: “Varlığın varoluşunu düşün, seni halk edeni düşün, kendini halk edeni anla, ki O’dur seni yaratan.”

2-

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

Halâkal insâne min alâk

Halâka el insan : Yaratılış, yaratılan, halk edilen, varoluş, insan,
Min alâk : Alâk, askı, bağlanma, bağ, pıhtı, alaka, öz,

Meâli 1: “Bir bağ ile bir özdendir insanın yaratılışı.”

Meâli 2: “İnsan bir alâkdan halk edildi”

Meâli 3: “İnsan nasıl bir alâkdan-özden-kaynaktan halk edildi, düşünmelidir.”

3-

اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

İkrâ ve rabbukel ekrem

İkrâ : Oku, idrak et, anla, düşün, araştı, incele,

Ve rabbu ke : Rabbin, seni vücûdlandırıan,

El ekrem : Asil, niteliklerin sıfatların kaynağı, cömert, ikram,

Meâli 1: “Yaratılışı araştı, anla. Seni vücûdlandırıan, tüm sıfatların da kaynağıdır.”

Meâli 2: “Düşün, kerim olan kendini vücûdlandırıanı.”

Meâli 3: “Oku yaşamın nasıl var olduğunu, seni keremiyle bedenlendireni.”

Sûrede belirtildiği gibi, insan nasıl bedenlendiğini düşünmelidir.

Kendi varoluş hakikatini anlamak için tefekkür içinde olmalıdır.

Göklerde ve yerde olanların nasıl halk olduğunu ilmî bir yol takip ederek anlamaya çalışmalıdır.

Rûm Sûresi 8: “E ve lem yetefekkerû fî enfusihim mâ halakallâhus semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ illâ bil hakkı ve ecelin musemmâ ve inne kesîran minen nâsi bi likâi rabbihim le kâfirûn.”

Meâli: “Onlar kendilerinin varoluşu ile ilgili hakikatlere ulaşmak için derin düşünmezler mi? Allah, gökte ve yerde ve onlarda olan ne varsa hakk ile halk etti. Onların süreleri bellidir. Doğrusu insanların çoğu, Rabbin hakikatlerine ulaşma konusunda hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyorlar.”

İnsan âyette belirtildiği gibi, varoluşu anlamaya çalışmalıdır.

Âdem hakikatinin ne olduğunu idrak etmelidir.

Âdem hakikatini anlamalı Adam-Kâmil insan olmalıdır.

Âdem makamını anlayan kimse, Adam yâni Kâmil insan olacaktır.

İnsanoğlu kâmil insan olma yolunda olmalıdır.

İnsana verilen akıl bunun içindir.

Bir hayvan, sadece yer, içer, barınacak yer arar ve ürer.

Ama insan, varlığın yaratılışını anlayacak bir kabiliyette yaratılmıştır.

Allah hakikatine layıkıyla erenlerden olma kabiliyetiyle yaratılmıştır.

İnsanoğlu, Âdem makamına ermelidir.

Allah'ın zâtının hakikatine ermelidir.

İnsanoğlu Allah'ın ulviyetinde fâni olanlardan olmalıdır.

Allah'ın rûhunda bâki olanlardan olmalıdır.

Allah'ın nûruyla nurlandığını bilenlerden olmalıdır.

Nûr elbisesini giyenlerden olmalıdır.

Tüm resûl nebîlerin makamlarını görenlerden olmalıdır.

Muhammedî mertebeye erenlerden olmalıdır.

Hakk deryasına karışanlardan olmalıdır.

Nice mânâyâ erenlerden olmalıdır.

Hakk'ın vahyinden duyanlardan olmalıdır.

Halkta Hakk'ı seyredenlerden olmalıdır.

Hakk'ın nûrunu yansıtanlardan olmalıdır.

Sevgi makamına, aşk makamına erenlerden olmalıdır.

Sevgi makamında dirilenlerden olmalıdır.

Aşk makamında ölümsüzlerden olmalıdır.

Sözü, bakışı, hâli, davranışı Âdem üzere olmalıdır.

Sabır, tevekkülü, teslimiyeti tastamam olmalıdır.

İhlâsı, samimiyeti tüm gönlüyle olmalıdır.

Güvenilen, emin olunanlardan olmalıdır.

Yaptığı her şey Hakk için olmalıdır.

Her sözünde, her davranışında Hakk'ı hatırlatmalıdır.

Her bakışı, her seyri Hakk'a olmalıdır.
Her hâli tenezzül, tevâzu içinde olmalıdır.
Çevresine gül kokusu saçanlardan olmalıdır.
Yüzleri güldürenlerden olmalıdır.
Karamsarlıkları, kaygıları söndürenlerden olmalıdır.
Umut verenlerden, sevindirenlerden olmalıdır.
Çaresizlere çare olanlardan olmalıdır.
Sorunları çözenlerden olmalıdır.
Sevdirenlerden olmalıdır.
Korku verenlerden değil, cesaret verenlerden olmalıdır.
Fitneliği, fesatlığı bitirenlerden olmalıdır.
Öfkeyi, nefret ateşini söndürenlerden olmalıdır.
İlim ile yol gösterenlerden olmalıdır.
Hakk'a hakikate yönlendirenlerden olmalıdır.
Çalışmayı, keşfetmeyi hissettirenlerden olmalıdır.
Şâhit olmanın yolunu gösterenlerden olmalıdır.
Gönüllerde nice sırlara kapı açanlardan olmalıdır.
Gönül gözüyle baktıranlardan olmalıdır.
Gönüllere huzur verenlerden olmalıdır.
Edebe, adalete sevk edenlerden olmalıdır.
Şefkati, merhameti hissettirenlerden olmalıdır.
İyiliği, yardımı, hizmet etmeyi, öncelikle kendi yaparak gösterenlerden olmalıdır.
Beden diliyle nice güzellikleri hissettirenlerden olmalıdır.
Barışı sağlayanlardan olmalıdır.
Tevhîd şuuruna eriştirenlerden olmalıdır.
Yâni mutlak olarak Âdem hakikatine erenlerden olmalıdır.
İşte o zaman Kâmil insan davranışını yaşamında gösterecektir.
İşte bu kitâbımızda Âdem hakikatini öncelikle kendimiz anlamaya gayret gösterdik.

Ve gönlümüz izin verdiği kadarıyla anlatmaya gayret gösterdik.

Eksiğimiz elbet çoktur.

Gönlümüzden aktığı gibi kaleme almaya çalıştık.

Sevgiyle ve saygıyla kalın.

Her dâim sevgi ve saygıyla hareket edin.

Âdem makamının hissiyatıyla olun.

Gönlünüz her dâim ilâhi aşk içinde olsun.

Davranışlarınız her dâim ilâhi aşk içinde olsun.

İlim ve edeb üzere olsun.

Gönlünüzden ilâhi aşk hiç eksik olmasın.

İsmail Dinçer

5-10-2025